

မြောင်းမြမြို့
ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး “ရှင်မုနိန္ဒ”၏ ပုံတော်

၁၃၃၁-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်
(၁၂-၄-၁၉၇၆) တနင်္လာနေ့ည ၉-နာရီ ၁၅-မိနစ်အချိန်
သက်တော် ၇၈၊ ဝါတော် ၅၈ တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။ ဝိပဿနာလုပ်ထုံးတရားတော်.....	၁
၂။ သတိပဋ္ဌာန်အကျိုးငါးပါးနှင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး.....	၃၁
၃။ (ဒု)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၅၉
၄။ (တ)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၇၉
၅။ (စ)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၁၀၀
၆။ (မ)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၁၁၈
၇။ (ဆ)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၁၄၂
၈။ (သ)မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်.....	၁၅၂
၉။ ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မေတ္တာပို့ဘာဝနာ.....	၁၈၃

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တွင်
ဘိုကလေးမြို့ သဒ္ဓမ္မဝတီရိပ်သာ၌ ယောဂီအပေါင်းတို့အား
ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

ဝိပဿနာ လုပ်ထုံးတရားတော်

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ။

သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။
သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။

ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် အဿာသ။
ထွက်လေ ရှုလေသည် ပဿာသ။ ဒါက သုတ္တန်အဋ္ဌကထာအလို

အဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။ ပဿသတိ၊ ဝင်လေကို ရှိုက်၏။
ထွက်လေ ရှုလေသည် အဿာသ။
ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ။ ဒါက ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အလို

အဲဒီလို စာအနေနဲ့ နှစ်မျိုးကွဲပြားနေတယ်။ ဘာလို့ကွဲပြားနေသလဲ
ဆိုရင်...

သုတ္တန် အဋ္ဌကထာအလိုက...ပဝိတ္တိအခါ တရားဘာဝနာ အားထုတ်
သောကာလ၌ ပထမ ဝင်သက်လေကို ရှိုက်၍၊ ဒုတိယ ထွက်သက်လေကို
ရှုထုတ်ရတယ်။ အဲဒီကာလကို အကြောင်းပြု၍ ဝင်လေရှိုက်လေသည် အ
ဿာသ။ ထွက်လေ ရှုလေသည် ပဿာသလို့ဆိုတယ်။

ဝိနည်း အဋ္ဌကထာအလိုက ဂုဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အမိ
ဝမ်းတိုက်မှ ထွက်သောအခါ၌ ပထမ ထွက်လေကိုရှု၍ ဒုတိယ ဝင်လေ
ကိုရှိုက်တယ်။ အဲဒီ မိခင်ဝမ်းတွင်းမှ ထွက်သောကာလကို အကြောင်းပြု၍

ထွက်လေ ရှူလေသည် အဿာသ၊
ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ၊ လို့...ဆိုတယ်။

ဒီတော့ မိခင်ဝမ်းတိုက်မှထွက်လာသောကာလနှင့် ပဝတ္တိ တရားအား ထုတ်သောကာလ ဒီ ကာလနှစ်မျိုးကိုအခြေပြုပြီး ကွဲပြားနေသော်လည်း နှစ်နည်းလုံး သူနည်းနှင့်သူ အမှန်ချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ရာမှာတော့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အတိုင်း ပထမ ဝင်လေကိုရှိုက်၍ ဒုတိယ ထွက်လေကိုရှူပါ။

စင်စစ်တော့ ရှူလေကို ထွက်လေလို့ဆိုတာက သတ္တဝါများ အပန်း ဖြေတဲ့လေဘဲ၊ အပန်းဖြေတော့ ပထမရှိုက်သွင်းလိုက်ပြီးမှ ပြန်ထုတ်လိုက် တယ်၊ ဒါကို အပန်းဖြေ တယ်လို့ခေါ်တယ်။

ဒီတော့က အာနာပါန လုပ်ထုံးမှာ သုတ္တန်နည်းအတိုင်း လုပ်ဖို့လို တယ်၊ တခါ ဒီနေရာမှာ...

၁။ သမထ ယာနိကနည်း

၂။ ဝိပဿနာ ယာနိကနည်း လို့...ဒီလို နှစ်မျိုးလာပြန်တယ်၊

သမထ ယာနိကနည်းအတိုင်း ဆိုရင်...

၁။ ပထမ စတုက္က

၂။ ဒုတိယ စတုက္က

၃။ တတိယ စတုက္က

၄။ စတုတ္ထ စတုက္က... အဲဒီလို ၁၆ နည်းနဲ့သွားတယ်။

ဝိပဿနာယာနိကနည်းကျတော့ အဲဒီ၁၆-နည်းစလုံး လုပ်ဖို့မလိုပါဘူး၊ ပထမစတုက္ကနည်းဖြစ်တဲ့ **“သတောကာရီစတုက္က” သတိ** ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ ဘဲလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ အဲဒီ ၁၆-နည်းစလုံး မဟော တော့ဘဲ ပထမစတုက္ကဖြစ်တဲ့ **“သတိ”**ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ရာ **“သတောကာရီ စတုက္က”** တစ်ခုထဲဘဲ ဟောခဲ့တယ်။

ယခုလုပ်ထုံးနဲ့ကျတော့ “**သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ**” လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးလင်္ကာနဲ့ဆိုရင် “**သတိမြဲရာ ပထမာ**”

ပထမစ၍လုပ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတောဝ၊ သတိထား၍သာ လျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။ သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။

ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှုရင် ရှုမှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှိုက်တိုင်း...ရှိုက်တိုင်း၊ ရှုတိုင်း...ရှုတိုင်း သတိမလစ်စေနဲ့။ သတိမြဲအောင် ထင်လာအောင်လုပ်ပါ။

အဲဒီရှိုက်လေ ရှိုက်နေရင်း၊ ရှုလေ ရှုနေရင်း စိတ်ကအပြင်သို့ထွက်သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်အပြင်သို့ ထွက်သွားတဲ့အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလိုက ဘယ်လို ဖြစ်လာတတ်သလဲဆိုရင်...

စိတ် အပြင်ထွက်တာဟာ တရားမဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ငြိမ်မှ တရားဖြစ်မယ်၊ အခုတော့ စိတ်ကအပြင်ထွက်နေတယ်၊ အပြင်ကိုလွှင့်နေတယ်၊ ဒါတရားမဖြစ်ဘူးလို့ အဲဒီလိုအယူမျိုး ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။

ဒီလို အယူအဆမျိုးဖြစ်လာရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိပြန်၍ စစ်ဆေးပါ၊ ဘယ်လို စစ်ဆေးရမလဲဆိုရင် အခုအပြင်သို့ စိတ်ထွက်သွားတာဟာ...

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိထားလို့ ထွက်တာလား။

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိမထားလို့ ထွက်တာလား။

(တနည်း) တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာလား၊

တရားအားမထုတ်ဘဲနဲ့ ထွက်တာလားလို့... အဲဒီလို စစ်ဆေးမေးမြန်းလိုက်တဲ့ အခါကျတော့... “တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ” လို့ဆိုတာ အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်၊ တရားအားမထုတ်ဘဲနေရင် စိတ်ဟာ သူ့ဘာသာသူဖြစ်ချင်ရာဖြစ်နေတာဘဲ။ ဒါဖြင့် စိတ်အပြင်ထွက်တာဟာ တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာဘဲ...လို့ဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ။ လွင့်တာပါလို့ တွေ့ရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အလိုက...

ဒီလို ထွက်နေတာ လွင့်နေတာကို မကြိုက်ဘူး၊ ငြိမ်နေမှ ကြိုက်မယ် လို့ အဲဒီ ကြိုက်-မကြိုက် ပါနေတယ်။ အဲဒီကြိုက်-မကြိုက်မပါရဘူး၊ ကိုယ် လုပ်နေကျဘဲ လုပ်ရမယ်။

ဝင်ရင် ဝင်မှန်းသိအောင် သတိထား။

ထွက်ရင် ထွက်မှန်းသိအောင် သတိထား။

ဒါကိုဘဲ စိတ်အပြင်အထွက်ခံပြီး၊ အလွင့်ခံပြီး သတိထားလုပ်နေပါ။

ဒီလိုလုပ်နေတော့...

ဝင်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

ထွက်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

တိုးတာကိုလည်း သိနေတယ်။

ထိတာကိုလည်း သိနေတယ်။

လွင့်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

နာခေါင်း တစ်နေရာထဲကနေပြီးတော့ သိစရာအများကိုသိနေတယ်။

အဲဒီလို သိစရာအများကို သိနေတာဟာ သတိထူထောင်မှု၏ အခြေခံပါဘဲ။

ဒီ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ** ကိုထူထောင်နေတဲ့အခါမှာ စိတ် အပြင်မထွက်စေ နဲ့ မလွင့်စေနဲ့။

နာခေါင်းမှာ စိတ်ကပ်ထားဆိုတော့ စိတ်ဟာ သမာဓိဘက်လဲသွား တတ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အလိုက “ **သတိမြဲအောင်** ” လုပ်၊ “ **သတိ** ” ဆိုတာ “ **အာရုံအများနဲ့ ဆက်ဆံတယ်** ” ဘာဖြစ်လာလဲ **သတိ** သာ မလစ်စေနဲ့လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဝေဒနာဖြစ်လာလည်းဝေဒနာကို **သိ**၊ **သတိ** ထူထောင်ရာမှာ အာရုံများများသိနိုင်လေ **သတိ** အားကောင်းလေလေဖြစ်တယ်။ ဟိုလိုဒီလို ဖြစ်တာကိုမသိစေနဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေကိုသာ သိ၊ အဲဒီလို လုပ်နေကြတာ ဟာ မှားနေကြတယ်။

ဒီတော့ စိတ်အပြင်ထွက်ချင်ထွက် မထွက်ချင်နေ လွင့်ချင်လွင့် မ လွင့်ချင်နေ ထွက်လို့လွင့်လို့ရှိရင်လည်း အဲဒီထွက်တဲ့စိတ် လွင့်တဲ့စိတ်ကို

ပြန်ပြီးတော့ သိမ်းမနေနဲ့။ ကိုယ် လုပ်နေကျကိုသာ လုပ်နေပါ။ “**သတိ**”
ထားနေပါ။ အဲဒီလို ကိုယ်လုပ်နေကျအတိုင်း ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိ
ထားသိနေပေမဲ့ လွင့်တာကိုလည်း သိနေတာပါဘဲ။ ဒီတော့ စိတ်အပြင်
ထွက်နေရင် လွင့်နေရင် အထွက်ခံပြီး အလွင့်ခံပြီး လုပ်ပါ။

လွင့်စရာရှိရဲ့သားနဲ့ မလွင့်ရရင် ဒီယောဂီသန္တာန်မှာ လွင့်စရာဖြစ်
တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေဟာ ကိန်းနေတယ်၊ ဒီလိုကိန်းနေရင်

“ **သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ” ဆိုတဲ့ တိုးတက်ရမည့်
ဒီတရားတွေဟာ မတိုးတက်တော့ဘူး၊ သို့ပေမဲ့ သတိ အခြေမခံဘဲနဲ့ တိုး
တက်စရာရှိရင်လည်း တိုးတက်တတ်ပါသေးတယ်၊ သို့သော် သတိအခြေ
မခံရင်ဖြင့် ဒီလိုရင်းအကျိုးတရား “ **သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ”
တို့ဟာ ခိုင်မြဲနေလိမ့်မယ်လို့ ဒီလိုတော့ မဆိုနိုင်ဘူး။

တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ဒီအကျိုးတရားများကို ရအောင်လို့လုပ်တာ၊
ဒီတော့ ငါတရားလုပ်တယ်၊ တရားလုပ်တော့...

- ငါ့စိတ်ဟာ ကြည်လင်မှု **သဒ္ဓါ** ဖြစ်ရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အားထုတ်မှု **ဝိရိယ** ကောင်းရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အရာရာမှာ သည်းခံမှု **ခန္တိ** ရှိရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အာရုံတိုင်းမှာ **သတိ** ပါရဲ့လား၊
- ငါ့စိတ်ဟာ အသိ **ညက်ပညာ** ပွင့်လင်းလာရဲ့လား လို့... အဲဒီလို

မေးကြည့်၊ ဒီငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဖြစ်မလာသေးရင်၊ တရားလုပ်နေရတဲ့ အ
တွက် အကျိုးတရား မပေါ်သေးဘူး၊ အဲဒီတရားငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲပေါ်လာရင်
တရားအားထုတ်မှု၏ အကျိုးတရားရပြီလို့ မှတ်ပါ။

ဒီတော့ တရားလုပ်တဲ့အခါ သည်းခံပြီး အားထုတ်ပါ၊ လွင့်စရာရှိ
ရှိတာ လွင့်ပါစေ၊ ချုပ်တီးမထားပါနှင့်၊ သိမ်းဆည်းမထားပါနှင့်၊ စင်စစ်မှာ
တော့ အဲဒီ လွင့်တဲ့ စိတ်ဟာလည်းဘဲ “**စိတ်ဝေဒနာ**” တမျိုးဘဲ၊ ရင်ထဲမှာ

လွင်္ဂစရာရှိနေသေးလို့ လွင်္ဂနေတာ၊ လွင်္ဂရင် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရှေ့လှမ်းပြီး လွင်္ဂတာလား၊ နောက်ကပြီးခဲ့တာတွေ လွင်္ဂတာလားလို့...

အဲဒီလိုစဉ်းစားကြည့်ရင် နောက်က ပြီးခဲ့ပြီးသားအဟောင်းတွေ လွင်္ဂတာဆိုတာ အဖြေထွက်လာလိမ့်မယ်၊ အဲဒီအဖြေကိုထောက်သဖြင့် ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာရှိပြီးသားတွေ ထွက်တာဘဲဆိုတာသိရမယ်။

ဒီလိုမှမထွက်ရင် ရင်ထဲမှာရှိတဲ့ ကိလေသာ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါးတွေဟာ စင်ကိုမစင်ကြယ်ဘူး၊ ဒီတော့ တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ရှေးဦးစွာ ရင်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကို ထုတ်ပစ်ရသေးတယ်၊ အဲဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး စင်ကြယ်လေ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အကျိုးတရားတွေဟာ ခိုင်မြဲတည်တံ့လေဘဲ။

စင်စစ်မှာတော့ ခန္ဓာကိုယ်က နာကျင်ကိုက်ခဲမှုစတဲ့ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာတာလည်း ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ၊ စိတ်အပြင် ထွက်သွားတယ် လွင်္ဂသွားတယ်ဆိုတဲ့ **“စိတ်ဝေဒနာ”** ဖြစ်ပေါ်တာလည်း ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ။

ဒါဖြင့် ဒီက ဝင်လေထွက်လေကို သတိထားပြီး သိနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝင်လေ ထွက်လေကိုလည်း သိတာဘဲ။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသည်ကိုလည်းသိတာဘဲ၊ လွင်္ဂနေတဲ့စိတ်ကိုလည်း သိတာဘဲ၊ အဲဒီလိုသိတာကို သတိအားကောင်းလို့ သိတာလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီသတိအားကောင်းလို့ သိတဲ့လမ်းက ဘယ်တော့မှလမ်းမချော်ဘူး။

“စိတ်မလွင်္ဂအောင်” လုပ်တဲ့နည်းက စိတ်တော့ငြိမ်ပါရဲ့၊ သမာဓိတော့ အားကောင်းပါရဲ့၊ သို့ပေမဲ့ သတိကို သမာဓိကဖုံးသွားတော့ သတိအားက သေးသေးလာပြီး ငိုငိုတိုငို ငေးတေးတေး တစ်ယောက်တည်းနေချင်သလိုလို၊ သံဝေဂ ဖြစ်သယောင်ယောင်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာတတ်တယ်။

“ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ” အားထုတ်တဲ့နည်းက အလွန်အမင်းအား ထုတ်ရင် ဝိရိယအားတော့တက်လာပါရဲ့။ သို့ပေမဲ့ သတိကို ဝိရိယကဖုံးသွား ပြန်တော့ သတိအားကသေး,သေးလာပြီး၊ အဲဒီ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ...ဣန္ဒြေ မရဘူး၊ စိတ်ကြွ လူကြွ ကြွနေတတ်တယ်။

ဒီတော့ သတိအခြေမခံဘဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ,ဝိရိယတို့ဟာ လမ်းမမှန်ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် သမာဓိနဲ့ဝိရိယဆိုတာ ကုသိုလ်,အကုသိုလ် နှစ်မျိုးလုံးနဲ့ ဆက်ဆံပြီး နေလို့ဖြစ်တယ်။

“ သတိ ” အခြေခံပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ကျတော့ ဘယ်တော့မှ လမ်းမမှားတော့ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် **သတိ** ဆိုတာအကု သိုလ်နဲ့မဆက်ဆံဘူး။ ဘယ် **သတိ** ဖြစ်ဖြစ် ကုသိုလ်ချည်းဘဲ၊ သို့သော် မိမိ ရဲ့ အိမ်ယာ၊ တိုက်တာ၊ သားသမီး၊ ဇနီး စတဲ့ လောကစီးပွားရေး၊ ကြီးပွား ရေးတွေကို အမှတ်ရနေမှုဟာ“**သတိ**”လို့ အမည်ရသော်လည်း စင်စစ်က သမ္မာသတိမဟုတ်ဘူး။ တရားအားထုတ်တဲ့ သမ္မာသတိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ် သောမိစ္ဆာသတိ သာဖြစ်တယ်။ အဲဒီမိစ္ဆာသတိက အကုသိုလ်၊ ယခု တရား အားထုတ်တဲ့ “**သတိ**”က ကုသိုလ်လို့ အဲဒီလိုကွဲပြားအောင် သိထားဖို့လို တယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တရားနဲ့ပတ်သက်လာရင် ကုသိုလ်ဖြစ် တဲ့ သတိအခြေခံဖို့ရာ“**သတိပဋ္ဌာန်**”ကိုဘဲ အဓိကထားပြီး ဟောထားတော် မူခဲ့တယ်။

ဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ လမ်းချော်မသွားအောင် “ **သတိပဋ္ဌာန်** ” ဒေသနာတော်အတိုင်း သတိအခြေခံမိဖို့ လွန်စွာပင်အရေး ကြီးပါတယ်။

“ ဝိရိယခြေ၊ သီလမြေထက်၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်၊
ကမ္မက္ခယိန်၊ ဉာဏ်ပုဆိန်ကို၊ ရွယ်ချိန်မိုးလျှက်၊
ချိုးဖျက်တော်မူလေပြီ...”

ဆိုတဲ့ အရဟံဂုဏ်တော်မှာ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေသည် သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ ထောက်ရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုထားတော့ သီလတည်းဟူသော မြေဟာ ပျော့နေလို့ရှိရင် ဝိရိယတည်းဟူသောခြေဟာ ထောက်လို့မမြဲဘူး။ ဥပမာ-ရွံ့ဗွက်ထဲ လတာထဲမှာ တိုင်စိုက်ရသလို ယိုင်လှုပ်နေမှာဘဲ။ မမြဲဘူး။ အဲဒီ ဥပမာအတိုင်းဘဲ။

ဒီတော့ ထိုထို ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကိုပယ်သတ်ဖို့ရာ အရင်းခံဖြစ်တဲ့ တရားကို အားထုတ်တဲ့အခါ ဝိရိယ တည်းဟူသောခြေဟာ မြေပေါ်မှာတိုင်စိုက်သလို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲဖြစ်လာအောင် မြေနဲ့တူတဲ့ “**သီလ**” ဟာ မာဖို့အရေးကြီးတယ်။ စင်စစ် **သီလ** တည်းဟူသော မြေဆိုတာ သတိ အထမြောက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **သဒ္ဓါ-ဝိရိယ-ခန္တိ-သတိ-ပညာ**ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးထဲက...

- ဝိရိယက ဝိရိယသံဝရသီလ၊
- ခန္တိက ခန္တိသံဝရသီလ၊
- သတိက သတိသံဝရသီလ၊
- ပညာက ပညာသံဝရသီလ၊

အဲဒီ သံဝရသီလတွေ ပြည့်စုံလာမှုကို ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီ သံဝရသီလတွေ ကြပ်ကြပ်ခိုင်မြဲလာရင်၊ ထောက်စရာတည်းဟူသောသီလမြေက ခိုင်မာလာတော့ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေထောက်ဟာ တည့်မတ်ခိုင်မြဲစွာဘဲ ထောက်နိုင်လာပါတယ်။

ဒီအခါမျိုးမှာ သတိအခြေခံကင်းမဲ့သည့် ဝိရိယလွန်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လူရော စိတ်ရော ကြွနေမှု ဣန္ဒြေမရမှု တို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။ ပြီးတော့ သမာဓိလွန်မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ငေးတေးတေး၊ ငိုငိုတိုငိုတို နှစ်တိုငိုတို သံဝေဂယောင်ယောင်တို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။

ဒီတော့ “**သတိမြဲရာ ပထမာ**”ဆိုတဲ့အတိုင်း အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ** ဟာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ခိုင်မြဲနေရင် အပြင်ဗဟိဒ္ဓတွေနှင့်ဆိုင်ရာဖြစ်

တဲ့ ထိုထိုအရာဝတ္ထုတွေကို ကိုင်ရင်လည်း ကိုင်မှန်းသိလာတယ်၊ လက်လှုပ်မှု ခြေလှုပ်မှုစသည်တို့ကိုလည်း အလိုလိုသိလာတယ်။

အဲဒီ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာတွေကိုလည်း အလိုလိုသိလာသည့်အဆင့် သို့ရောက်လာရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ **သတိ** အထမြောက်လာပြီလို့ ဆိုရ ပါတယ်။ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာ ပြောမှုဆိုမှု၊ လှုပ်မှု၊ ကိုင်မှု၊ သွားမှုလာမှု၊ စား မှုသောက်မှု၊ အိပ်မှုလျောင်းမှုစတဲ့ ထိုထိုအရာတွေမှာ **သတိ** အချင်းခပ်သိမ်း အလိုလိုလိုက်မလာသေး၊ သိမလာသေးရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ သတိ ထူထောင်မှု အထမြောက်မလာသေးဘူးလို့ဆိုရပါတယ်၊ ဆိုလိုရင်းကား...

“အတွင်းသတိမြဲရိုးမှန်ရင် အပြင်သတိလည်းမြဲပါတယ်၊ အပြင်သတိမပါသေး ရင် အတွင်းသတိမြဲတာမမှန်သေး၊ အထမမြောက်သေးလို့ ဖြစ်ပါတယ်”။

အထူးသတိထားဖို့ရာက **“သတိ”** က အာရုံအများနဲ့ဆက်ဆံတယ်။ **“သမာဓိ”**က အာရုံတစ်ခုနှင့်သာ ဆက်ဆံတယ်ဆိုတာကိုလည်း အ ထူးသတိပြုပါ။

ဒီတော့ အဲဒီလောက်သတိမြဲလာပြီ အပြင် **“သတိ”** တွေပါအလို လိုက်လာပြီဆိုတဲ့ အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ။

“ သတိမြဲရာ၊ ပထမ၊ ဒုမှာတိုရှည်သိ ”လို့...လက်အလိုက ဒီ လိုဆိုထားတော့ သတိမြဲလာပြီ။

- ဒီဆံ ဝါ အဿသန္ဓော ဒီဆံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ဒီဆံ ဝါ ပဿသန္ဓော ဒီဆံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရသံ ဝါ အဿသန္ဓော ရသံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရသံ ဝါ ပဿသန္ဓော ရသံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။

...လို့ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း တစ်ခါထပ်ပြီး အရှည်အတိုကို သိ အောင်လုပ်ရအုံးမယ်လို့ ဒီလိုသဘောပေါက်နေကြတယ်၊ အမှန်က... လုပ်ထုံးအနေကျတော့ ဒီလို မလုပ်ရတော့ပါဘူး။ နှာသီးဝမှာ **သတိ** ကပ် လာရင် တိုမှန်း ရှည်မှန်းကို အထူးသတိ ထားမနေရတော့ဘူး၊ အလိုလို

သိလာပြီးသားဖြစ်တယ်၊ “သတိ” ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထင်လာအောင် ထူထောင်စဉ်အခါက...

သတောဝ အဿသတိ၊

သတောဝ ပဿသတိ၊

“ဝင်မှန်း ထွက်မှန်းသိအောင် သတိထားရုံဘဲထား”လို့ အဲဒီလိုဟောထားတယ်၊ အရှည်အတိုကိုသိဖို့ရာ ဟောတော်မူတဲ့အခါကျတော့ “ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ကြံယာပါလာတယ်။

“ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ကြံယာအရကို ဗမာလိုပြန်တော့ “ထင်ရှားသတိ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၏” လို့ အဲဒီလိုပြန်ရတယ်၊ ဒီတော့ အရှည် အတိုကိုသိတာဟာ သာမညသိ မဟုတ်ဘူး၊ သတိထင်ရှားလာလို့ ဉာဏ်နဲ့သိလာတာ ဉာဏ်ပါလာပြီလို့ အဲဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒါဖြင့် ရှေ့တဆင့်တက်လိုက်တော့...

“လုံးစုံလင်းရာ၊ တ-၌သာ” ဆိုတဲ့ တတိယနည်းကျတော့...

“သဗ္ဗကာယပုဂ္ဂို သံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” “သဗ္ဗကာယပုဂ္ဂို သံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” ဟုဟောတော်မူသည့်အတိုင်း...

ဝင်လေ၏အစကား နှာသီးဖျား။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား ချက်တိုင်။

ထွက်လေ၏အစကား ချက်တိုင်။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား နှာသီးဖျား။

ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာက အဲဒီလိုဘဲဖွင့်တယ်၊ ဒီကျတော့ စာအလိုက “သိက္ခတိ” လေ့ကျင့်ပါ။ အစက,အဆုံးတိုင်အောင်သိဖို့ရာ လေ့ကျင့်ပေးပါလို့ ဒီလိုဆိုထားသော်လည်း အမှန်က ပုဂ္ဂလဗျာပါရ စိုက်ထုတ်ပြီး လေ့ကျင့်ပေးရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ နောက်တခါ...

“စ-မှာငြိမ်းလေဘိ” ဆိုတဲ့ စတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း...

“ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

“ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

ကာယသင်္ခါရံ၊ အရိုက် အရှူပြင်း၍ ရုန့်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရကို။
ပဿမ္ဘယံ၊ ပဿမ္ဘယန္တော၊ သာယာဖြေးညှင်း ရှူရှိုက်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျက်၊
အဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။ ပဿသိဿာမိ၊ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ
၏။

ဒီစတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း စာအလိုက ပြင်းနေတဲ့အရိုက်
အရှူကိုပျော့သွားအောင် ပုဂ္ဂလဗျာပါရအနေနဲ့ အားစိုက်ပြီးလေ့ကျင့်ပေးရမယ်
လို့ ဆိုထားသော်လည်း အမှန်က ဒီတတိယနည်း၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ ပုဂ္ဂ
လဗျာပါရအနေနဲ့ အားစိုက်ပြီးလုပ်မနေရတော့ပါဘူး။ ငါ့ဒီလိုသိတော့မယ်
လို့ အဲဒီ နှလုံးလုံးသွင်းကလေးဘဲ လိုပါတော့တယ်။ ဘာပြုလို့ ပထမနည်း
အတိုင်း “**သတိ**” ကို ထမြောက်အောင်မြင်အောင် ထူထောင်မိပြီး၍ ဒုတိယ
နည်းမှာလည်း ထပ်ပြီး ဉာဏ်ပါအလိုလိုပါလာပြီးသည့်အတွက် နောက်ကျန်
တဲ့ တတိယ၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ အလိုလိုနှလုံးသွင်းကာမျှနှင့်ပင် သိပြီးသား
ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒါ... “သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်” မှာလာတဲ့ အာနာပါန အ
ဆုံးအဖြတ်ဘဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီလေးခုဘဲရှိတယ်။ ဒီလေးခုထဲကလည်း
ပထမနည်းတစ်ခုသာ အဓိကထားပြီး **သတိ** အထမြောက်အောင်သာလုပ်ပါ။
ဒီဝင်မှု ထွက်မှုမှာ သတိမြဲလာပြီဆိုရင် ကျန်တဲ့သုံးခုနှင့်တကွ အပြင်နှင့်ဆိုင်
တဲ့ သမ္ပဇာနပဗ္ဗပါ အလိုလိုသိပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီတော့ စာအလို
ကသာ တစ်ခုပြီးမှတစ်ခု လုပ်ရတော့မလို့ ရှည်နေတာပါ။ လုပ်ထုံးအနေနဲ့
ပြောရရင်...

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ လို့ဆိုတဲ့ ဒီပထ
မနည်းတစ်ခုကို “သတိ” အထမြောက်လာအောင်လုပ်ရင်း ကျန်တဲ့အတွင်း
အပြင် သိရမည့်အမှုကိစ္စတွေဟာ အလိုလို “**ကျွဲကူးရေပါ**” ဆိုသလို သိပြီး
သားဖြစ်လာပါတယ်။ အာနာပါနကနေပြီး သတိ ကိုထူထောင်တော့ ယခုပြော
ခဲ့သည့်အတိုင်း ထူထောင်ရပါတယ်။

ဒီ အာနာပါနသတိ အထမြောက်လာလို့ သတိအားကောင်းလာတဲ့

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ လမ်းမမှားနိုင်တော့ဘဲ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ဟာလည်း တပါတည်းလိုက်လာပါတယ်။ ဘာပြုလို့ ဒီ သမာဓိနှင့်ဝိရိယတို့ဟာ လမ်းမမှားနိုင်တော့သလဲဆိုရင် “သီလပထဝီယံ ဌတ္ထံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း သတိကုသိုလ်အရင်းခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ တည်ရလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ထို သီလအခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ်ဟာ အထမြောက်အောင် မြင်လာပြီဆိုရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ဟာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအလိုနှင့် မစောင့်ရှောက်ရတော့ဘဲ သူ့အလိုလိုပင် လုံခြုံပြီးသား၊ စောင့်ရှောက်ပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒီလို **သီလ**ဟာ အလိုလိုလုံခြုံပြီးလာတော့မှ ထိုသီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ **သမာဓိနှင့်ဝိရိယ** တို့ဟာ အကုသိုလ်ဘက်သို့ လုံးဝမယိမ်းမယိုင်တော့ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန်တည်နေပါတော့တယ်။

တခါ အာနာပါနကို သတိထားနေရင်း ခန္ဓာကိုယ် တစ်နေရာက ဖြစ်တဲ့ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေလက်၊ ဒူး၊ ပေါင်စတဲ့နေရာတွေက နာကျင်ကိုက်ခဲမှုဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အာနာပါနရှုဖြစ်သေးရင် အသာနေပါ။ အာနာပါနထက် ဝေဒနာကထင်ရှားလာပြီဆိုရင် စိတ်ဟာ အာနာပါနအပေါ်မှာ မကပ်တော့ဘဲ သူ့အလိုလို ဝေဒနာပေါ်သို့ ကပ်လာပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ကပ်လာတဲ့အခါ ဝေဒနာအပေါ်မှာ စိတ်ထားပြီးတော့ **သိ၊ သိ၊ သိ၊ သိ၊ သိ** နဲ့ သိကို အဆက်မပြတ်ဒလစပ် အသံထွက်လာအောင် လျှာလည်လာသည့်အထိ လိုက်ပေးပါ။ အဲဒီလို **သိ** ကို အသံထွက်အောင် လိုက်သည့်အခါ ဝေဒနာဟာ...

သက်သာလာပြီး ခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။
ပြင်းထန်လာပြီး မခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။

အကယ်၍ ပြင်းထန်လာလို့ ဝေဒနာကိုမခံနိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ဒီအခါမှာ နည်းနှစ်မျိုးရှိတယ်။

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကို ခံနည်း။

၂။ သိ၊ သိ၊ သိ လို့ အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး ဝေဒနာကို ခံနည်း လို့...။ အဲဒီလို နှစ်မျိုးရှိသည့်အနက်က...

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကိုခံနည်းဆိုတာ ပေါ်လာဆဲဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ ပေါ်မှာ စိတ်ထားပြီး အာနာပါနကိုရှုပေးပါ။ အဲဒီလိုရှုပေးရင် ဝေဒနာဟာ ခံနိုင်လာတတ်ပါတယ်။ သက်သာလာတတ်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီနည်းက ဝေဒနာကို ခံနိုင်အောင်လို့သာ လုပ်ရတာပါ။ အကျိုးမများပါဘူး။ နောက်...

နံပါတ် (၂) နည်းဖြစ်တဲ့ သိ၊ သိ၊ သိကို အသံထွက်အောင် လျှာ သူ့အလိုလို လည်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်သည့်အထိ ဝေဒနာခံတဲ့နည်း ကမှ အကျိုးများပါတယ်။ အဲဒီ နောက်နည်းနဲ့ ဝေဒနာကို သိ၊ သိ၊ သိလို့ အသံထွက်အောင် လိုက်တဲ့နည်းနဲ့ခံပုံမှာ...

“မခံနိုင်တဲ့စိတ်” ကို ဝေဒနာတစ်ခုထဲပေါ်မှာ မထားဘဲ သိ၊ သိ၊ သိလို့ အသံထွက်အောင်လိုက်နေဆဲအခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ လျှာထိပ်ထိမှုနှင့် ဝေဒနာပေါ်ကို တစ်ဝက်စီ စိတ်ထားပြီး “သိ” ထုတ်လိုက်ရင် ခံနိုင်တတ် ပါတယ်။ အမှန်က ဒီ “မခံနိုင်တဲ့စိတ်” ကို တစ်ဝက်စီ ထားမှုမှာလည်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ထားရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အလိုလိုပင် “သိ” လိုက်လို့ရှိရင် ထားပြီးသားပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ပြင်းထန်နေတဲ့ဝေဒနာကို “သိ” အသံထွက် အောင်လိုက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာပေါ်သို့စိတ်ရောက်လိုက် “သိ” လိုက်နေသည့် လျှာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်လိုက်၊ အဲဒီလို သူ့အလိုလို ရောက် နေပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

သို့သော် ဒီအခါမျိုးမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား “သိ” အသံထွက်လာ အောင် အားထုတ်၍လိုက်နေမှု၊ ဝိရိယ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကောသဇ္ဇ ကိလေသာ၏ ဖြားယောင်းမှုကို မသိမသာသော်၎င်း၊ ထင်ထင်ရှားရှားသော်

၎င်း၊ ခံရတတ်ပါတယ်။ ဖြားယောင်းပုံမှာ ယခုလို“**သိ**” ထုတ်ပြီးလိုက်နေ သည့်အခါဝေဒနာ၏သဘောသက်သက်ကလေးကိုမမိဘဲ ဟိုရောက်ဒီရောက် (လျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့) ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒီတော့ သဘောသက်သက်က လေးမိအောင် “**သိ**” ထုတ်မလိုက်ဘဲ စိတ်နှင့်ကပ်ထားမှဖြစ်မယ်လို့ အဲဒီ လို “**သိ**” ထုတ်၍လိုက်ရာမှာ ပျင်းမှုခေါ်တဲ့ ကောသဇ္ဇကိလေသာဟာ ဖြား ယောင်းတတ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဝင်လာပြီးဖြားယောင်းတဲ့အခါ ထိုကောသဇ္ဇကိလေသာကို အာထုတ်မှု **ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝိရိယ**ဖြင့် “**သိ**” အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး တွန်း လှန်ပစ်ပါ။ အမှန်က ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ “**သိ**”ကို အသံ ထွက်အောင်လိုက်ဖို့ ဦးစွာပထမ အများကြီးလိုပါတယ်။ ဒီလို “**သိ**” လိုက်လို့ “**သိ၊ သိ**”ဟာ ဝေဒနာပေါ်ရောက်ချင်ရောက်၊ မရောက်ချင်နေပါစေဦး၊ ပထ မ လျှာလည်ဖို့ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်။ ပုဂ္ဂလဗျာပါရ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ အား စိုက်ပြီး“**သိ**” လိုက်နေတဲ့အခါမျိုးမှာ အဲဒီလိုလျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့ တစ်ဝက် စီ စိတ်ရောက်နေမှုလည်း ဝေဒနာဒဏ်ကိုခံနိုင်ပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ “**သိ**” ဟာ မလိုက်ရတော့ဘူး၊ လျှာဟာ သူ့အလို လိုလည်လာပြီး“**သိ**” လိုက်လာတဲ့ အဆင့်သို့ရောက်တဲ့အခါ ထို **သိ၊ သိ၊ သိ**က ပို့လိုက်သောစိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့သာ ကပ်နေပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ မလုပ်ရတော့ဘဲ “**သိ၊ သိ**”ကပို့လိုက်သော စိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ ကပ်နေတဲ့အခါမှာ မခံနိုင်မှုဟာ လုံးဝမရှိတော့ပါ ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် လျှာသူ့အလိုလိုလည်လာပြီး “**သိ၊ သိ**”ကို အား ထုတ်လာသည့် ဝိရိယနောက်မှာ သည်းခံမှုခန္ဓိ ပါလာလို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ တော့“**သိ၊ သိ**”ကလည်း ပုဂ္ဂလဗျာပါရကင်းတဲ့ ဝိရိယကြောင့် သူ့အလိုလို ဖြစ်လာ၊ ခန္ဓိ သည်းခံမှုကလည်း တစ်ပါတည်းပါလာပြန်တော့ ဝေဒနာပြင်း ထန်ပေမဲ့ ထိုဝေဒနာကိုခံနိုင်ပါတော့တယ်။ ဒီလို ဝေဒနာဒဏ် ခံနိုင်တော့ ဒီ ဝေဒနာဒဏ်ခံနိုင်မှုမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ခံမှုမဟုတ်တော့ဘဲ **သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္ဓိ** တို့အနေနဲ့ခံမှုဖြစ်ပါတော့တယ်။

အမှန်က ဝိရိယဖြစ်လာရင် သည်းခံမှု ခန္တိဆိုတာ အလိုလိုပါမြဲပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ...လောကီစီးပွားရေးကိုရှာကြံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထိုစီးပွား ရေးကို မရ,ရအောင်ရှာမယ်...ဟဲ့...လို့ စိတ်အားထက်သန်မှု ဝိရိယကောင်း နေခိုက်မှာ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လို အခက်အခဲမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရ ရင်ဆိုင်ရ ထိုအခက်အခဲကိုကျော်လွှားနိုင်သည်အထိ အပင်ပန်းခံနိုင်မှု ခန္တိ ဟာလည်း အလိုလိုပါလာမြဲပင်ဖြစ်ပါတယ်။

**မှတ်ချက်။ ။ စိတ်အားထက်သန်မှုကို ဝိရိယ ခေါ်သည်။
အပင်ပန်းခံနိုင်မှုကို ခန္တိ ခေါ်သည်။**

အဲဒီနည်းအတိုင်းဘဲ ဝိရိယနောက် ခန္တိပါလာတော့ ပေါ်လာဆဲ ဝေဒနာပေါ်ကို “သိ၊ သိ” သူ့အလိုလို လိုက်နေတဲ့အဆင့်ရောက်တဲ့အခါ အသိ လျှာလည်လိုက်လာတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားထက်သန် မှုဟာ ပေါ်လာတယ်။ ဘယ်လိုပေါ်လာသလဲဆိုရင် ကိုယ်နှင့်အသက် လုံးဝ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ငါ,သေသွားတော့ဘာဖြစ်သေးသလဲဆိုတဲ့ ပဟိတတ္တ စိတ်ဟာ ပေါ်လာတယ်။ ပဟိတတ္တစိတ်ဆိုတာ တရားကိုယ်က ဝိရိယဘဲ။ အဲဒီစိတ်မျိုးပေါ်လာပြန်တော့ အပင်ပန်းခံနိုင်မှုခန္တိဟာ အလျှော့မပေးတော့ ဘူး။ အဲဒီ **သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ** သုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာကိုအသိလိုက်ရတော့ **ဝေဒနာနဲ့သတိ** ကပ်မိနေတဲ့အချိန်မှာ သမာဓိဟာ ပါလာပြန်တယ်။ ပါလာ ပြန်တော့ သမာဓိသဘောက ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့အတိုင်း အာရုံကို အများကြီး မယူတော့ဘူး။

ဧကဂ္ဂတာဆိုတာ “ဧကော အဂ္ဂေါ ယဿာတိ ဧကဂ္ဂေါ”

ယဿ၊ အကြင်စိတ်အား။ ဧကော၊ တစ်ခုတည်းသော။ အဂ္ဂေါ၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကဂ္ဂေါ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်။ ပြီးတော့မှတခါ...

“ ဧကဂ္ဂဿ ဘာဝေါ ဧကဂ္ဂတာ ”

ကေဂ္ဂဿ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်
တည်း။ ကေဂ္ဂတာ၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသော စိတ်၏အဖြစ်။

တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏အဖြစ်ဆိုတော့၊ ကေဂ္ဂတာ
စေတသိက်ကိုခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက်ဆိုတဲ့ သမာဓိကျတော့
အာရုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီး မယူတော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်း ဝေဒနာဟာ
ကွမ်းသီးလုံးလောက်ကနေပြီး ဇီးစေ့လောက်၊ ဇီးစေ့လောက်ကနေပြီး မန်
ကျည်းစေ့လောက်၊ မန်ကျည်းစေ့လောက်ကနေပြီး နှမ်းစေ့လောက်၊ အဲဒီ
လို တဖြည်းဖြည်းသေးသေးလာတယ်။ တချို့များ အပ်ဖျားတစ်ထောက်စာ
လောက်ဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒီတော့ သမာဓိအားကောင်းလာလေ၊ အာရုံဖြစ်
တဲ့ ဝေဒနာဟာလည်း ကျဉ်းလာလေဘဲ၊ သေးသေးလာလေဘဲ၊ ဝေဒနာ
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီး အချောင်းလိုက် အရှည်လိုက်ကြီး ဆိုတာ အမှန်က
သမာဓိအားမကောင်းသေးလို့ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ၊ အဲဒီလိုဝေဒနာဟာ သေး
သေးကျဉ်းကျဉ်းလာတဲ့အခါကျတော့၊ ဒီဝေဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့အားစိုက်ပြီး
သိမနေရတော့ဘဲ၊ လျှာသူ့အလိုလို လည်လိုက်လာသည့် “သိ၊ သိ” ကို
အကြောင်းပြုပြီးဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှု၊ ဝိရိယအလျှော့
မပေးနိုင်သည့်အထိ၊ အပင်ပန်းခံနိုင်သည့် ခန္တီတို့ဟာ ဝေဒနာနှင့်အသိနဲ့
ကပ်နေသည့်တိုင်အောင် သူ့အလိုလို သည်းခံပြီးတော့ သိလိုက်နေကြတော့
တာပါဘဲ။

အဲဒီလိုလိုက်နေကြတဲ့အခါမှာ သမာဓိအားကအင်မတန်ကောင်းနေ
တော့၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ခူး၊ ပေါင်၊ ခါးစသည်တို့ကိုမတွေ့ရတော့ဘဲ
ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကိုဘဲ တွေ့ရပါတော့တယ်။ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ဘဲ
ကပ်နေတယ်လို့...ဆိုလိုပါတယ်။

သို့သော် ဒီနေရာမှာ တခါ သမာဓိအားက သေးလာပြီး အသိကပ်
နေတဲ့ဝေဒနာမှတစ်ပါး လက်ရှိခန္ဓာကိုယ်ထဲက အာရုံတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အ
ပြင်ဗဟိဒ္ဓ အာရုံတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ရောက်သွားရင် ဝေဒနာဟာ ငုတ်

သွားတတ်တယ်။ ငုတ်သွားတယ်ဆိုတာ အမှန်က ဝေဒနာအာရုံမှာ ထားနေ တဲ့စိတ်ဟာ အခြားအာရုံတစ်ခုကို ချော်သွားတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အတိအကျ ဆိုလိုရင်းကား...

ဝေဒနာအာရုံမှ တစ်ပါးအာရုံကို ချော်သွားရင် ငုတ်သွားတတ်တယ်။ ဝေဒနာအာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိရိုးမှန်ရင် ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသည့်အနက် ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ဟာ သူ့အလိုလို ဝေဒနာကိုအသိကပ်နေရာက သမာဓိအားသေးလာပြန်တဲ့အတွက် အာရုံချော် သွားလို့ငုတ်သွားတဲ့ ဝေဒနာတစ်မျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့်လိုက်နေရသည့် ဝေ ဒနာကတစ်မျိုးလို့ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ အဲဒီ နှစ်မျိုးလုံး ငုတ်သွား သွား ပျောက်သွားသွား အကျိုးမများဘူး အကျိုးမရှိဘူး...လို့ မထင်ပါနှင့်။ ငုတ်သွား ပျောက်သွားတဲ့အချိန်အခါမျိုးမှာလည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပေါ့တယ်။ ကြည်လင်တယ်။ တခါ သီလကိုလည်း ကျေးဇူးပြုသေးသည့်အပြင် စိတ် အား ထက်သန်မှု ဝိရိယ၊ သည်းခံမှု ခန္တီ၊ သတိမြဲခြင်း သမာဓိ၊ အဲဒီအကျိုး တွေလည်း ရပါသေးတယ်။ ဒီတော့...

အသိလိုက်လို့ ချော်သွားရာက ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် အလိုနဲ့ “သိ” လိုက်ရပြီး ပညတ်မလွတ်တဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လိုဘဲဖြစ်နေ ပါစေ၊ ဝေဒနာကိုသာ ကြပ်ကြပ် “သိ” လိုက်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ စောင့်ထိန်းမှု **သီလ**ကို ကျေးဇူးပြုတာချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိပြီး၊ တခြားအာရုံကို မချော်တော့ဘဲ ဝေဒနာနဲ့လမ်းဆုံးသွားတာကိုတော့ ပျောက်သွားတယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ပျောက်သွားမှုကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ မလိုက်ရတော့ဘဲ **ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိ** တို့ သူ့အလိုလို ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ကပ်ပြီး လမ်းဆုံးလို့ ပျောက်သွားမှုကိုသာယူပါ။

ဒါဖြင့် ဝေဒနာငုတ်သွားမှုနှင့် ဝေဒနာပျောက်သွားမှု၊ ဘယ်လိုခြားနားသလဲဆိုရင်၊ ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာက နောက်တစ်ခါတရားပြန်လုပ်ရင် အဲဒီဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာပါတယ်။ ဥပမာ...ပထမအကြိမ် တရားထိုင်စဉ်အခါက ဒူးခေါင်းကဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာငုတ်သွားခဲ့သော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုဒူးခေါင်းကဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။

ပျောက်သွားတဲ့ ဝေဒနာက ဘယ်နေရာကဘဲပျောက်ပျောက် ပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက်တကြိမ်တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ အဲဒီဝေဒနာဟာ ပြန်ပေါ်မလာတော့ပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့ ထိုဝေဒနာ ပြန်မပေါ်သလဲဆိုရင် ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာကို အသိနဲ့ကပ်ပြီး တစ်ပါတည်း လမ်းဆုံးသွားသည့်အထိသိလိုက်ရတော့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ဝေဒနာလည်းပျောက်၊ အကြောင်း ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာပါ ပျောက်သွားလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အကြောင်းကိလေသာပါ ပျောက်သွားသည့်အတွက် ဝေဒနာ ပြန်မပေါ်တော့ဘူးဆိုရင်၊ နောက်ထပ် ဝေဒနာလုံးဝ ဘယ်နေရာကမှ မပေါ်တော့ဘူးလားလို့ အဲဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။ သို့သော် မေးခွန်းကို မေးတဲ့အခါ...

“ဘယ်နေရာကမှ” ဆိုတဲ့စကားကိုတော့ ထည့်သွင်းမေးခွင့်မရှိပါ။ ဒီတော့ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့ တိကျမှန်ကန်သောအဖြေမှာ ယခုပျောက်သွားသော အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ ဤဝေဒနာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာကြောင့်၊ ဥပမာ...ဒူးခေါင်းက ဝေဒနာပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက်တစ်ကြိမ် တရားထိုင်တဲ့အခါ ထို ဒူးခေါင်းကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဝေဒနာနောက်ထပ် မပေါ်တော့ပါဘူး။ ဒူးခေါင်းမှအခြား တစ်ပါးကျန်သော နေရာဖြစ်တဲ့ ပေါင်စသည်တို့ကတော့ ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့် ဝေဒနာပေါ်လာနိုင်သေးသည်။ အတိုချုပ်ဆိုလိုရင်းမှာ...

ပထမပျောက်သွားသော ဝေဒနာသည် အသိနှင့်တကွပျောက်ခဲ့သော် ဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာပါ ပျောက်ပါတယ်။ နောက် တခြားနေရာက ဖြစ်ပေါ်သည့်ဝေဒနာသည် ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတို့ကြောင့် ပေါ်သည်ဟုမှတ်ပါ။ အကယ်၍ ပထမအကြိမ် ဒူးခေါင်းက ပျောက်သွားသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့်ထင်လိုက်ရ သောဝေဒနာသည် ဒုတိယအကြိမ်တရားအားထုတ်သောအခါမှာ ထိုဒူးခေါင်း ကပင် ပြန်ပေါ်လာသည်ဟုဆိုပါက အမှန်ပျောက်မဟုတ်ဘဲ အထင်နှင့်ပျောက် သွားသော ဝေဒနာဖြစ်နေသောကြောင့်ဟု ဆိုရပါမည်။

အထင်နှင့်ပျောက်သွားသောဝေဒနာဆိုတာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့် ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို အသိမလိုက်ရတော့ဘဲ ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ ဟာ သူ့အလိုလို လျှာဟာ” အသိ ”လိုက်လာမှုကိုအခြေခံပြီး၊ ဝေဒနာနှင့် အသိကပ်နေခိုက်မှာ အခြားအာရုံတစ်ခုခုသို့ ချော်သွားစဉ် ငုတ်သွားပေမဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလိုက ချော်သွားလို့ငုတ်သွားတာလို့မထင်ဘဲ အမှန်တကယ် ပျောက်သွားတာဘဲလို့၊ အဲဒီလိုထင်လိုက်ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအပျောက်မျိုး မျိုးကို အထင်နှင့်ပျောက်သွားသောဝေဒနာဟု ဆိုလိုပါတယ်။ ထိုဝေဒနာမျိုး ဟာ နောက်ထပ်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုနေရာမျိုးကပင်ပြန်ပေါ်တတ်ပါတယ်။ အ သိမှန်နှင့်ပျောက်သွားသော ဝေဒနာမျိုးကား တစ်ကြိမ်ပျောက်ပြီးသောနေရာ က နောက်ထပ်ဆက်လက်ပြီး မပေါ်တော့ပါ။

ဒီတော့ နောက်ထပ်တစ်နေရာက ပြောင်းရွှေ့ပြီးပေါ်လာတဲ့ ဝေဒ နာဟာ ကျန်ကိလေသာကြောင့်ပေါ်တာလို့ တထစ်ချမှတ်ထားပါ။ အမှန်က ဝေဒနာပေါ်တာဟာ ကိလေသာကြောင့် ပေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ရာဂကြောင့် လည်းပေါ်တယ်၊ ဒေါသကြောင့်လည်းပေါ်တယ်လို့မှတ်ပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်စေ တော့ ဖြစ်စေတတ်တဲ့အကြောင်း ကိလေသာကွာသွားရင် အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အကယ်အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ တိုးတက်လာလို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

အဲဒီ အသိဉာဏ်ပညာကို ဘာပညာလို့ခေါ်သလဲဆိုရင် သတိနိပကာ၊ သတိရင့်ကျက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ “သတိနေပက္ကပညာ” လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ “သတိနေပက္ကပညာ” ကိုဘဲ အဋ္ဌကထာဆရာက “ပါရိဟာရိယပညာ” လို့ တခါထပ်ဆင့်ပြီး ခေါ်ပြန်ပါသေးတယ်။ ဒီ “ပါရိဟာရိယပညာ” ကို ဗမာ လို့ပြန်တော့ “လုပ်ထုံးကျင့်လည်မှု” လို့ အဲဒီလို နားလည်သဘောပေါက်လာ အောင် ပြန်ဆိုရပါတယ်။ ဒီတော့ “လုပ်ထုံးကျင့်လည်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ” ဒီ တရားလုပ်ထုံးနဲ့ပတ်သက်လာရင် ကျင့်လည်ပြီး နားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်နိုင်တော့ပါဘူး၊ မမှားနိုင်တော့ပါဘူး။

အဲဒီလို လုပ်ထုံးအရာမှာကျင့်လည်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ် တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဝေဒနာကို သိတိုင်း သိတိုင်း၊ ဝေဒနာဟာ တဖြည်း ဖြည်း ပါးလာသည်နှင့်အမျှ၊ သေးသေးလာသည်နှင့်အမျှ၊ ကိလေသာလည်း ပါးပါးလိုက်လာပြီး ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်စသည်မဟုတ်မှန်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ အနွယဉာဏ်ကို သတိထားဖို့လိုပါတယ်။ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်ဆိုတာဟာ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ ကပ်နေတာကစပြီး ပျောက်သွား သည်အထိ သဘာဝသက်သက်ကို သိနေတာကိုခေါ်ပါတယ်။ အနွယဉာဏ် ဆိုတာက အဲဒီလိုဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ ပျောက်သွားသည်အထိ သိပြီးသည့်အခါ ကျတော့ ဘယ်မှာလဲ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ လက် အစိုင်အခဲ အကောင်အထည် သန္ဓာန် ဖြစ်ဆိုတာ ဘာမှမရှိပါလားလို့ အဲဒီလို သဘောပေါက်လာ သိလာ တာကိုခေါ်ပါတယ်။

အမှန်က ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ အကောင်အထည်၊ သန္ဓာန်၊ ဖြစ် စသည်တို့ကို ပညတ်လို့ဆိုတာက သဘာဝသက်သက်ကို အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ မပေါ်သေးလို့ ခေါ်ဆိုနေတာ၊ ပညတ်တဲ့အတိုင်း အသိ မှားနေတာပါ။ အသိဉာဏ်ပညာ အမှန်ပေါ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အဲဒီပညတ် ဖြစ်တဲ့တရားတွေဟာ အလိုလို ကွာသွားပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီပညတ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအလိုနဲ့ ကွာစေတာက စိတ်ကူးစဉ်းစားပြီး ကွာစေတာမျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွာအောင် စဉ်းစားနေတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ် အပေါ် စိတ်မရောက်အားသေးလို့ ကွာတဲ့အကွာမျိုးဖြစ်ပြီး၊ မစဉ်းစားတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ်ပေါ် အလိုလိုစိတ်ရောက်ပြီး ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ လက်၊ ခြေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့ဟာ အလိုလိုပေါ်လာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်က ပညတ် ပြန်ပေါ်လာလို့ သူကောင်၊ ငါကောင် ပြန်ထင်လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့က သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်ရိုးမှန်ရင် အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိ သူကောင် ငါကောင်အထင်ဟာ အလိုလိုကွာပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ နာမ်ရုပ်အမှန်သိတဲ့အကျိုးက အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုသာ ဖြစ်တယ်လို့ဆိုလိုတယ်။ နာမ်ရုပ်ကိုတော့ အမှန်သိပါတယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုအကျိုး ပေါ်မလာသေးဘူးဆိုရင် နာမ်ရုပ်ကိုအမှန်မသိသေးလို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် အတ္တဒိဋ္ဌိကွာလာတဲ့အခါကျတော့၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဆိုတာ စာရှိတဲ့အတိုင်း ပြောလိုသာ ပြောရပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူကို အမှန်တကယ်ယူပြီးသား ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာ ပင်ကိုပကတိ တရားတစ်ခုကို အားမထုတ်ခင်ကတဲကိုက အကြောင်းကင်းပြီး ဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်ဟာတစ်ခုကိုမှမယူခဲ့တော့ ဖြစ်ဖြစ်သမျှအကျိုးတရားတွေဟာ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေကြောင့်သာဖြစ်တာဘဲလို့ သဘာဝရုပ်နာမ်ကို သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ဟာလည်း အလိုလို အကြောင်းသိမ်းဆည်းပြီးဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ စာအလိုနဲ့ပြောရရင် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်၊ အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် (အကျိုးတရားသက်သက်ကိုသိတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဉာဏ်ခေါ်တယ်)။ ဒီဉာဏ်တွေဟာ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်သဘာဝ၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နဲ့ အလားတူဉာဏ်တွေဘဲ ဖြစ်တယ်။ ယထာဘူတဉာဏ်ကျတော့ ဒီအကြောင်းကြောင့် ဒီအကျိုးဖြစ်တယ်လို့ သိတာကို ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့က ခန္ဓာကိုယ်ထဲက

ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ ဉာဏ်မှန်နှင့်သိရိုးမှန်ရင် လက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်တကွ တစ်လောကလုံး ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေကိုလည်းဘဲ သဘာဝတွေချည်းဘဲလို့ အတ္တ ဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ သိလာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အတိုချုပ်ကား...

ဝေဒနာသဘာဝအမှန်ချုပ်ဘူးရင်၊ ကျန်တာကိုလည်း သဘာဝချည်းဟု သိပါတယ်။ ဘာပြုလို့သိသလဲ...ဝေဒနာချုပ်စဉ်က သဘာဝသက်သက်ပင် ချုပ်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အကြောင်းနှင့်တကွ သိခဲ့သော် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို “**စူဠသောတာပန်**” လို့ခေါ်ပါတယ်။ “**စူဠ သောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာသနာနှင့်တွေ့ကြုံနေရ တဲ့အတွက် လဒ္ဓဿာသ၊ ကိလေသာ မိမိကိုမနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘဲ သက်သာ ရာရလာပြီ။ လဒ္ဓပတိဌ၊ အပါယ်သံသရာမှာ မကျနိုင်၊ မမျောနိုင်တော့ဘဲ ထောက်တည်ရာ ရပြီ။ နိယတဂတိက၊ ကောင်းသောဂတိမြဲသည်လို့မှတ်ပါ။ အဲဒီ“**စူဠသောတာပန်**”အဆင့်သို့ရောက်အောင်ဆိုရင် “တိဟိတ် ဒွိဟိတ်”မ ရွေးရပါဘူး။ “ဒွိဟိတ်” ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရနိုင်ပါတယ်။ အားထုတ်ဖို့ တစ်ခုဘဲ လိုပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းရောက်မှသာ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရတာပါ။

အဲဒီ “**စူဠသောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ထား တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်...။

- (၁) ယခုဘဝ တရားအားထုတ်ရင်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။
- (၂) အားထုတ်ရင်းမရခဲ့သော် သေခါနီးမှာ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၃) သေခါနီးမရခဲ့သော် နတ်ပြည်ကျ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၄) နတ်ပြည်မှာမရခဲ့သော် နောက်ဘုရား သာသနာမှာ သုခပဋိပဒါ ခံပွဲတို့ရ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
- (၅) နောက်ဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန္တာမဖြစ်ခဲ့သော် ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို “ဒေသနာတော်”မှာ အစဉ်အတိုင်း ပြထားတာရှိပါတယ်။ ဘယ်တော့မှ ဒီအကျိုးတရားကနေပြီး နောက်ကိုမဆုတ်တော့ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဒီအကျိုးတရားရအောင် ဘာကိုအခြေခံရမလဲဆိုရင် “**သတိ**” တစ်ခုကိုသာ အခြေခံထားပြီး လုပ်ပါ။ ဒီတော့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိ**”ကိုသာ လိုချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။ သတိဟာ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လားလို့ မိမိကိုယ်ကို ပြန်မေးကြည့်ပါ။ အဲဒီအခါမှာ...

အော်...ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်းသိအောင် သတိထားတာ၊ ရှူရင်ရှူမှန်းသိအောင်သတိထားတာ ဒါတွေဟာ အမှန်စင်စစ် ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပါလားလို့ အဲဒီလို အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုဖြေထွက်လာတဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” ကိုသာ အလိုရှိပြီးလုပ်လို့ “**သတိနိပက**”၊ ဒီသတိရင်ကျက်လာပြီ။ ထမြောက်လာပြီ။ အပြင်ကိစ္စတွေပါ “**သတိ**” လိုက်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ သတိရင်ကျက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ (နေပက္ကပညာ) တို့က ရုပ်သဘာဝ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတို့ကို အမှန်သိပြီး ရှေ့တက်ရမည့် တစ်မက်၊ တစ်ဖိုလ်ဆိုတာ ပါရမီအားလျော်စွာ ဖြစ်လာကြပါလိမ့်မယ်။

အမှန်က အခြေခံဖြစ်တဲ့ “ သတိကုသိုလ် ” မှ အထမမြောက်သေးဘဲနဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** စသည်တို့ ဖြစ်နေကြရင် အဲဒီဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ လမ်းချော်မှာချည်းဘဲ။ ဒီတော့က သတိကုသိုလ်ကိုအထမြောက်အောင် လုပ်လို့ ဒီသတိကုသိုလ်ဟာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာထဲက ဘယ်အထဲမှာပါဝင်သလဲဆိုရင် သီလထဲမှာပါဝင်တယ်။ အဲဒီသတိကုသိုလ် အခြေခံရထားတဲ့ သီလမျိုး ပြည့်စုံလာတဲ့အခါကျတော့ ဝိရိယအမှန်လည်း ထောက်ရာတည်ရာရ၊ သမာဓိကိုလည်း သတိကထိန်းပြီး ပညာရယ်လို့ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း **သတိ** ရှေ့ဆောင်နဲ့ဖြစ်လာတော့ ဒီ**သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** တို့ဟာ ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်တော့ပါဘူး။ ရှေ့တက်လည်း လမ်းမချော်တော့ဘူး၊ အမှန်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစသည်တို့ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ဖြစ်စေရမှာ မဟုတ်ဘူး။ **သူ့အလိုလိုဖြစ်လာရမည့် တရားတွေပါ။** အခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ် မဖြစ်သေးခင်၊ အထမမြောက်သေးခင်သာ မိမိအလိုနဲ့လုပ်နေရတာ။ သူ့အ

လိုလိုဖြစ်လာတဲ့အခါမျိုးကျမှ ဒီသတိကုသိုလ်ဟာ **အပြင်သတိ** ပါလိုက်လာပြီး အမှန်ဖြစ်လာတယ်။ အမှန်ဖြစ်လာ တယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ လွတ်လာတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သို့သော် အထမမြောက်သေးမီစပ်ကြား မိမိအလိုနဲ့ “**သတိကုသိုလ်**”ကို အဓိက လိုချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။

အဲဒီလို “**သတိကုသိုလ်** ”ကို အလိုရှိတဲ့စိတ်နဲ့ အမြဲတန်း အတွင်းအပြင် အရာရာမှာ သတိမကင်းအောင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို...

“**သတိ အဝိပွဝါသော အပ္ပမာဒေါနာမ**”လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်၊ အပ္ပမာဒ ဝိဟာရီ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ ဘယ်သတ္တဝါ ခြေရာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်ခြေရာနဲ့တိုင်းရင် ဆင်ခြေရာထဲသို့သာ အကုန်ဝင်ရသကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံတွင် ဟောကြားတော်မူသမျှ တရားတော်တွေဟာလည်း ဒီ အပ္ပမာဒတရားထဲမှာ အကုန်လုံးပါဝင်တယ်။ ဒါကြောင့် **သတိကုသိုလ်**လို့ဆိုတဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာ အားလုံးကုန် ရှိရှိသမျှတရားတော်တို့၏ အခြေခံဆိုတာ မှတ်ပါ။

အဲဒီအခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိကုသိုလ်**”ကို အထမြောက်လာအောင် အစဦးစွာပထမ လိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့လုပ်ရမှာကို ယခုတော့ တရားက ယခုမှစပြီး အားထုတ်တယ်။ သတိကုသိုလ်ဆိုတာ အထမြောက်လာဖို့မဆိုထားနဲ့ ဘယ်ဆီနေမှန်းတောင်မသိသေးဘူး။ ရှေ့လှမ်းပြီး ပညတ်ကွာချင်တာကအရင်၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝ သိချင်တာကတစ်မျိုး၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဖြစ်ချင်တာကတည်း။ အဲဒီလို အမယ်မယ်တွေကိုလိုချင်တဲ့ နှလုံးသွင်းတွေက မှားနေကြတယ်။ အရေးကြီးတာ နှလုံးသွင်းမမှားဖို့၊ အလိုချင်မမှားဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီအရေးကြီးတဲ့ နှလုံးသွင်းတို့၊ အလိုချင်တို့ မှားနေကြရင် ရသင့်ရထိုက်တဲ့ဟာပေမဲ့ မရဘူး။

နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်ဆိုတာ အားလုံးကြားဘူးကြပါလိမ့်မယ်၊ ဗဂျီမြို့နယ် ဆားလင်းကြီးရွာကိုအမှီပြုတဲ့ တောင်ကြားတောရ၏ အရှေ့ဘက် မနီးမဝေးမှာ ငမောက်ဆိုတဲ့ ကျွဲကျောင်းသားက နေ့တိုင်းကျွဲကျောင်းသတဲ့။ အဲ...တစ်နေ့ကျတော့ ကျောက်ကြီးတစ်လုံးက နေဝင်မိုးချုပ်ကျရင် အလင်း ရောင်တွေ ထွက်နေတာမြင်တော့၊ အင်း...ငါ ဒီကျောက်တုံးကြီးကို အိမ်ယူ သွားရရင် ဒို့အိမ်မီးမထွန်းရတော့ဘူးဆိုပြီး ယူသွားတာကိုး၊ ဒီအကြောင်းကို ရှင်ဘုရင်ရွှေနားတော်ကြားလို့ လာဆက်သရမယ်ဆိုတော့ သွားပြီးဆက်သ ရတာပေါ့။

ဒီတော့ ရှင်ဘုရင်က မောင်မင်း ဘာ၊အလိုရှိတုန်း၊ အလိုရှိရာတောင်း လို့ အဲဒီလိုငမောက်ကိုမေးတော့... ကျွန်တော်မျိုးအလိုရှိရာ တောင်းရမယ် ဆိုရင်ဖြင့် ကျွဲစားကျက် ကျယ်ကျယ်လို့ချင်ပါတယ်ဘုရားလို့ တောင်းသတဲ့။ အဲဒါနဲ့ ရှင်ဘုရင်ကသူ့ကို ကျွဲစားကျက်ကျယ်ကျယ် ပေးလိုက်တာ ယခုထက်ထိ တောင်ကြားတောရ၏အရှေ့ဘက်မနီးမဝေးမှာ “ငမောက် ကျွဲစားကျက်”ဆို တာ ရှိသေးတယ်။ “နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်”ဆိုတာ အဲဒီနေရာက ထွက် တာ။ ငမောက်ဆိုတာ လူနာမည်၊ အဲဒါ အလိုချင်မှားနေလို့ ကျွဲစားကျက်ရ တာ။ ရသင်ရထိုက်တာကိုလိုချင်ရမှာ။ သတ္တဝါက ကိုယ်စိတ်ကျရာ လိုချင် နေတာ၊ ဒီတော့ အလိုချင်မှားနေတာပေါ့။

ပြီးတော့ အညာကထန်းသမား တစ်ယောက်က ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ချင် လိုက်တာကွ...လို့ပြောတော့ တစ်ဦးသောထန်းသမားက မင်းရှင်ဘုရင်ဖြစ် တော့ ဘာလုပ်မှာလဲကွ...လို့မေးတဲ့အခါ၊ ဟ... ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရင် ထန်း ကောင်းကောင်း ရွေးတက်မှာပေါ့ကွလို့ ပြန်ပြောသ...တဲ့။ ဒီတော့ စိတ်ဆို တာ မခက်ပေဘူးလား။ တခါ “ဓနုဗ္ဗယသူဌေး”ဝတ္ထုမှာလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ဆွမ်းလှူပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဆု အသီးသီး ဘယ်လို တောင်းကြသလဲဆိုရင် သူဌေးကြီးက ဆံပင်ကိုဖြန့်ချလို ကောင်းကင်မောကြည့်လိုက်ရင် “စိ”ထဲ

မှာ အလိုလို စပါးမိုးရွာပြီးတော့ စပါးတွေပြည့်ပါစေသား။ သူဌေးကတော် ကလည်း ထမင်းအိုးတစ်လုံးချက်ထားရင် ဘယ်လောက်ကျွေးကျွေး ခူးလို့ ယောက်မရာ မထင်ပါစေသား။ သားကလည်း ငွေတစ်ထောင်အိတ်ကိုင်ပြီး တော့ လာသမျှလူကိုပေးလျှင် ဒီငွေတစ်ထောင်အိတ် မလျှော့ပါစေသား။ ချွေးမကလည်း စပါးတစ်တင်း ရှေ့မှာလာချပြီး လာသမျှလူကိုပေးလျှင် ဒီစပါးတစ်တင်း မလျှော့ပါစေသားလို့...ဆုတောင်းကြတော့ အဲဒါတွေ အ သီးသီးပြည့်ကြတယ်။

ကျွန် မောင်ပုဏ္ဏကျတော့ ဘာဆုတောင်းသလဲဆိုရင် ထွန်တစ် ကြောင်းထွန်လိုက်ရင် ထွန်နှစ်ကြောင်းရာ ထင်ပါစေသား...လို့ အဲဒီလို ဆု တောင်းလိုက်တယ်။ ဒီဝတ္ထုမှာ ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေကို ဆုတောင်းအားလျော် စွာ စိတ်ထားအားလျော်စွာရကြပေမဲ့ စိတ်ထားအောက်ကျနေတော့ အကျိုး လည်း အောက်ကျနေတာပေါ့။ ဒီတော့ ဘယ်တော့မှ စိတ်ထားကိုတော့ အောက်တန်းချမထားနဲ့။ နှလုံးသွင်းမမှားစေနဲ့။ ဒါဖြင့် ဘာကိုလိုချင်ရမလဲ၊ သာသနာတော်နဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့အခါ **သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာ** ရဖို့ရာ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **“သတိကုသိုလ်”** ကိုရအောင် လိုချင် စိတ်နဲ့ အဓိကထားပြီးလုပ်ရမယ်။

မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီးမေးကြည့်ပါ။ ငါဟာ ယခုသာသနာတော်နဲ့တွေ့ နေပြီ၊ သာသနာသီလ ငါ့မှာ ဖြစ်ပလား၊ သာသနာသမာဓိ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ သာသနာပညာ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ လမ်းစစ်လမ်းမှန်သွားလိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တိုင်း အဲဒီလိုပြန်၍ မိမိကိုယ်ကို မေးကြည့်ပါ။

အဲဒီ လမ်းမှန်အတိုင်းသွားနိုင်အောင် ဘာကိုအရင်းတည်ပြီး လုပ်ရ မလဲဆိုရင် ပင်ရင်းဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အရင်းတည်ပြီးလုပ်ရမယ်။ ဘာပြု လို့အရင်းတည်ပြီး လုပ်ရသလဲ။ အဲဒီ သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အာရုံပြုရတာကိုက **“သတိ”** ပညာကို ဖြစ်စေတတ်လို့ အရင်းတည်ပြီးလုပ်

ရတယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာကိုအာရုံပြုလို့ရတဲ့ သတိပညာကမှ သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာဆိုတဲ့ ဝေဒနာကိုအာရုံပြုနိုင်ဖို့ရာ ဘာကို အခြေခံရမလဲဆိုလျှင် အာနာပါနကိုအခြေခံရမယ်။ ဘာပြုလို့ အာနာပါနကို အခြေခံရသလဲ၊ ပကတိရိုင်းနေတဲ့စိတ်နဲ့ ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကို သိအောင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ အာရုံမပြုနိုင်ပါဘူး။

အဲဒီ အာနာပါနကို စိတ်အားကောင်းလာအောင်၊ သတိအားကောင်း လာအောင်၊ စိတ်အား သတိအား ကောင်းလာသည်အထိ အာနာပါနကို အာရုံပြုရပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်...“**အာနာပါန**” ကိုအခြေခံရတာ။ ဒါဖြင့် အဲဒီ **သတိ** ဟာ ဘာရှိမှရမလဲ **ဝိရိယ၊ ခန္တီ** ရှိမှရမယ်။ ဝိရိယ၊ ခန္တီရှိမှ ရနိုင်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိရိယကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ စင်္ကြံကို များများလျှောက် ပေးပါ။ စိတ်အားတက်လာသည်အထိ လျှောက်ပေးပါ။ ဣရိယာပုတ် လေးပါးထဲက စင်္ကြံလျှောက်တဲ့ ဣရိယာပုတ်သည် ဝိရိယကိုများစွာပင် ဖြစ် စေပါတယ်။ စင်္ကြံဘယ်လို လျှောက်ရမလဲ၊ ကြမ်းနဲ့ခြေဖဝါးတိုက်ဆိုင်တဲ့ အခါတိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **ထိဆဲခဏ**၊ **ထိ-ဆဲခဏ**တိုင်းကို **သိ၊ သိ၊** လို့ သတိမလစ်အောင်သိပေးပါ။ အမှန်က အောက်ကြမ်းကလည်း ပညတ်၊ အပေါ်ခြေဖဝါးကလည်း ပညတ်၊ ဒီ ပညတ်ဖြစ်တဲ့ ကြမ်း၊ ခြေဖဝါးတို့ကို အာရုံမပြုဘဲ တိုက်ဆိုင်ဆဲခဏမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိမှုသဘာဝ ပရမတ်ကိုသာ သိပေးဖို့ လိုပါတယ်။

သို့သော် ပထမစလုပ်ခါစယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိအားမကောင်း သေးမီ ကြမ်းနှင့်ခြေဖဝါးတို့ကို ထိမှုနှင့်ရောပြီး အာရုံပြုမိကောင်း ပြုမိနေ ပါလိမ့်ဦးမည်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်စေ၊ (ရောချင်ရောပါစေ)၊ ထိမှုကိုသာ အဓိကထားပြီး “ **သိ** ” ပေးလို့ “**သတိ** ” အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ပညတ်ဟာ သူ့အလိုလို ကွာသွားပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

လျှောက်တဲ့အခါ **သိ** မလွတ်စေဘဲ စိတ်အားကောင်းလာအောင် နာရီဝက်၊ တစ်နာရီစသည်ဖြင့် မြန်မြန်လျှောက်ပေးပါ။ အဲဒီ စင်္ကြံကို အာ နာပါနမလုပ်မိဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကိုသိပြီးသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ တရားမထိုင် သောအခါမှာဖြစ်စေ၊ လျှောက်ဖို့ များစွာလိုပါတယ်။ အဲဒီစင်္ကြံလျှောက်ပြီး တဲ့အခါမှာ အခြားဘာကိုမှမလုပ်ဘဲ ထိုင်တဲ့ဣရိယပုတ်ကို မိမိတို့(တရား အားထုတ်သူတိုင်း)ထိုင်တတ်သော ကြာရှည်စွာထိုင်နိုင်မည့် ဣရိယပုတ်မျိုးဖြင့် ဘယ်ဘက်လက်ဖဝါးပေါ် ညာဘက်လက်ဖဝါးတင်ပြီး ထိုင်ပါ။ ဒီအခါမှာ နောက်ကပြောခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အာနာပါနနှင့်ဝေဒနာကို လုပ်ပါ။ ဝေဒနာ ကိုလုပ်တဲ့အခါ အထူးသတိထားဖို့ရာက လျှာလည်လာအောင်“**သိ**”အသံကို ထုတ်ပြီး လိုက်ပေးပါ။ ဝေဒနာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက် မရောက် ချင်လည်းနေပါစေဦး၊ ပထမ **သိ၊ သိ**ကို လျှာလည်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်အောင် စိတ်အားတက်လာသည့်အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားစိုက်ပြီး လုံးပမ်းပေးပါ။ “**သိ-သိ**”လိုက်သည့်လျှာသည် ပုဂ္ဂလဗျာပါရ လွတ်ကင်းပြီး သူ့အလိုလို လည်လိုက်လာသည့်အခါကျတော့ “**သိ သိ သိ သိ**” နှင့်တကွ အားကောင်းလာသည့်စိတ်တို့ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ တင်းပြည့်ကြပ်ပြည့်ရောက် နေပါလိမ့်မယ်၊ ဒါဖြင့်...

- ၁။ ပထမ စင်္ကြံလျှောက် (သတိအခြေခံတဲ့ ဝိရိယရဖို့)
- ၂။ ဒုတိယ အာနာပါနအားထုတ် (သတိဦးစီးတဲ့ သမာဓိရဖို့)
- ၃။ တတိယ ဝေဒနာလုပ် (သတိရှေ့ဆောင်တဲ့ ပညာရဖို့)

ဒို့လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်တဲ့ တရားမှာ များများစားစားမရှိပါဘူး၊ ဒီသုံးခုဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ သုံးခုလုပ်လို့ အထမြောက်လာတဲ့အခါကျတော့ သာသနာ တော်နှင့်ဆိုင်တဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** တို့ဟာ အလိုလို ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ရောက်ရှိလာကြပြီး၊ သာသနာနဲ့ကြုံတွေ့ရတဲ့အတွက် လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပြီ၊ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီလို့မှတ်ပါ။ ဘာဖြစ်လို့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ ပညာ**ထ

မြောက် အောင်မြင်လာလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ...

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကဓိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိ ဖလံ ဝရံ။
သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏အကျိုးသည်။ ဝရံ၊ မြတ်၏။

ဘယ်လောက်မြတ်သလဲဆိုရင် သဗ္ဗလောကဓိပစ္စေန၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်တဲ့ တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေတဲ့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးထက်မြတ်တယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် ဒီကအိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ်သာရှိတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားလို့ဖြစ်တယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်းကြီး ရှိနေသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာကြီးက တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေပေမယ့်လို့ သံသရာနဲ့ စာရင် တချိန်မှာ “**ဗြဟ္မာပြည်မှာ တဝင်းဝင်း ဝက်စားကျင်းမှာ တရှုတ်ရှုတ်**” ဆိုတဲ့အတိုင်း အပါယ်သံသရာကို ပြန်ရဦးမှာ။ တခါ သဂ္ဂဿဂမနေနဝါ၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ နတ်ပြည်ရောက်ရတာထက်လည်းမြတ်သည်။ ပြီးတော့ပထဗျာဧကရဇ္ဇေန၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်ရတာထက်လည်း မြတ်သည်လို့ အဲဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကျိုးကို ဟောတော်မူထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ဆိုလိုရင်းက အိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ်သာရှိတဲ့ သောတာပန် လူဆင်းရဲပုဂ္ဂိုလ်က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ယခုတစ်ဘဝကလေးမှာ အထက်တန်းကျကျ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တွေကို ခံစားစံစားနေကြတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေထက် မြတ်တယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာပြုလို့ အပါယ်မကျလို့။

ဒီတော့ သာသနာကြီးနဲ့ကြုံကြိုက်ပါလျက် အပါယ်သံသရာမှာ ပြန်ကျရအုံးမယ်ဆိုရင် သာသနာတော်နဲ့တွေ့ရကျိုး၊ လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်တော့ဘူးလို့မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးစေကာမူ “**တိဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်**” ရယ်လို့ ရွေးမနေရဘဲ၊ အားထုတ်သူမှန်သမျှ ဘယ်လို

ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဆို ရနိုင်ပြီး၊ ပြောခဲ့ပြီးတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးမှ တစ်ဖန်အောက်
သို့ ပြန်၍မဆုတ်ကောင်းတော့တဲ့ စူဠသောတာပန်အဖြစ်ကိုတော့ သာသနာ
တော်နဲ့ တွေ့ကြုံကြရဆဲ-လူဖြစ်လာဆဲအချိန်အခါ တွေ့ကြုံရကျိုး ဖြစ်လာ
ရကျိုးနပ်ကြရလေအောင် မသေမီကာလအတောအတွင်း “**သတိကုသိုလ်**”
ကို ထမြောက်အောင်မြင်သည်အထိ ရဖို့ရာ နေ့ရောညပါ အထူးကြိုးစား
အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်...သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ကိုယ်ကာယကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်ဝစီကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်မနောကံ ကိုယ်ထံပြန်
ပဲ့တင်သံနှင့်အမှန်မလွဲ တစ်ထပ်ထဲ
ကိုယ်ထံသို့ပြန် သုံးပါးကံ ကိုယ်သာဆင်းရဲခံရမြဲ။

“စကြ” “အာနာ” “ဝေဒနာ” “ရင်စိုက်” လေးခု၌
သိလိုက်၍သာ နေရမည်။

အသက်၊ ရောဂါ၊ ချိန်ခါနှင့်
လားရာဘဝ၊ ပစ်ချနေရာ
ဤငါးဖြာ၊ ငါ့မှာမသိနိုင်။

(ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
၁၃၃၁-ခု ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော
မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

**သတိပဋ္ဌာန် အကျိုးငါးပါးနှင့်
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး**

ဘာဝယံတွာန ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပတ္တောတံ ဒေသကံ နမော
သတိပဋ္ဌာန် ဘုရားရှိခိုး သတိပဋ္ဌာန်ပဏာမ

မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘာဖြစ်လို့ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်သလဲတဲ့။
ဘာဝယံတွာန ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး အမြတ်တရားတို့ကို။
ဘာဝယံတွာန၊ တိုးတက်စည်ကား ဖြစ်ပွားစေတော်မူ၍။ ပတ္တော၊ ဘုရားစင်
စစ် သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူရလေပြီ။ ဘုရားစင်စစ် သဗ္ဗညုအဖြစ်
သို့ရောက်တော်မူတယ်ဆိုတာ ဗောဇ္ဈင်တရား ခုနှစ်ပါး ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ
စည်စည်ကားကားတိုးပွားလာလို့တဲ့။ ပွားတယ်ပွားတယ်ဆိုတဲ့စကားဟာ ဖြစ်
တာကိုပြောတာ၊ ရင်ထဲမှာ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးဖြစ်လို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါး စည်
စည်ကားကားတိုးပွားလာလို့ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူတာတဲ့။

- ၁။ သတိသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၂။ ပညာသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၃။ ဝိရိယသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၄။ ပီတိသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၅။ ပဿဒ္ဓိသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၆။ သမာဓိသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။
- ၇။ ဥပေက္ခာသည် ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး။

အဲဒီဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးကို ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ တိုးပွားအောင်လေ့ကျင့်လို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးသည် ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ စည်စည်ကားကားကြီးတိုးပွားလာ လို့ဘာဖြစ်တယ်၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူတယ်။ ဒီတော့ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ သတိ ဖြစ်အောင်လုပ်ခြင်း၊ ရင်ထဲမှာပညာပေါ်အောင်လုပ်ခြင်း၊ ရင်ထဲမှာ ပညာ ဝိရိယပေါ်အောင်လုပ်ခြင်းလို့ဆိုတော့၊ **သတိ၊ ပညာ၊ ဝိရိယ၊** ဘယ်နှစ်ပါး ရမလဲ။ (၃)ပါး။ သတိ ပညာ ဝိရိယ (၃)ပါးတို့တွင် သတိ,က ဗောဇ္ဈင်တစ် ပါး၊ ပညာ,က ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး၊ ဝိရိယ,က ဗောဇ္ဈင်တစ်ပါး၊ အဲဒီ သတိတို့ ပညာတို့ ဝိရိယတို့ဟာ ရင်ထဲမှာဖြစ်လာရမယ်။ သတိကလည်း လုပ်တဲ့သတိ ဖြစ်တဲ့သတိ၊ ပညာကလည်းလုပ်တဲ့ပညာ ဖြစ်တဲ့ပညာ၊ ဝိရိယကလည်း လုပ်တဲ့ ဝိရိယ ဖြစ်တဲ့ဝိရိယ၊ အဲဒါကိုခွဲထားကြ၊ လုပ်တဲ့သတိက လူကလုပ်နေရတာ၊ ဖြစ်တဲ့သတိကျတော့ လူကမလုပ်ဘူး အလိုလိုထင်နေတယ်။ အဲဒီလို လုပ် တဲ့သတိက ဖြစ်တဲ့သတိရောက်နေလျှင် ဗောဇ္ဈင်တိုးပွားလာပြီ။ လုပ်နေရ သေးလျှင် ဗောဇ္ဈင်မရောက်သေးဘူး။ ရင်ထဲမှာ ပညာကလည်း ဒီလိုဘဲ။ လုပ်ရတဲ့ပညာက ဖြစ်လာတဲ့ပညာရောက်လျှင် လူနဲ့မဆိုင်တော့ဘူး၊ သူ့ဟာသူ သိစရာအာရုံကို သူသိသွားတာဘဲ၊ ဝိရိယကလည်း လုပ်ရတဲ့ဝိရိယ ဖြစ်လာ တဲ့ဝိရိယလို့ နှစ်မျိုး။ လုပ်ရတဲ့ဝိရိယက လူကဘဲ အားထုတ်,အားထုတ် နေရတယ်၊ ဖြစ်လာတဲ့ဝိရိယကျတော့ လူကအားမထုတ်ရတော့ဘူး၊ သူ့ဟာ သူ့အလိုလို သည့်ပြင်သမာဓိ၊ ပညာစသော တရားတွေကို အထမြောက် အောင်သူက ထောက်ပံ့ပြီးသွားတယ်။ တထာပဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ၊ တထာပဂ္ဂဟိ တံ၊ ထိုထိုဝိရိယသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပေက္ခာဝသေ န၊ တကြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပေက္ခာတိ၊ လျစ်လျူရှု၍နေ တော့၏။ ဝိရိယ တကယ်ထောက်ပံ့လာတယ်ဆိုလျှင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဝိပဿနာစိတ်ကို ဂရုမစိုက်ရတော့ဘူး၊ ဝိရိယအထောက်အပံ့နဲ့ဘဲ ဝိပဿ နာစိတ်ဟာ အလိုလိုအချိုးကျပြီး သူ့အာရုံနဲ့သူ သွားတော့တာဘဲ။ အဲဒါ ဝိရိယဖြစ်လာတဲ့လက္ခဏာ၊ ဒီတော့ သတိဖြစ်လာတယ်၊ ပညာဖြစ်လာတယ်၊ ဝိရိယဖြစ်လာတယ်၊ ဒါဘာဖြစ်တာ ခေါ်သလဲ။ ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်တာဘဲ။

အေး...အဲဒီလို သတိ ပညာ ဝိရိယ ဗောဇ္ဈင်သုံးပါးဖြစ်လာပြီး တော့မှ ပီတိဖြစ်လာတယ်၊ သမာဓိဖြစ်လာတယ်၊ တကယ် ရင်ထဲမှာ သတိ ဖြစ်လာပြီ၊ တကယ် ပညာဖြစ်လာပြီ၊ တကယ် ဝိရိယဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နှစ်သက်ခြင်း ပီတိ မဖြစ်ဘဲမနေနိုင်ဘူး။ နှစ်သက်ခြင်းပီတိ ဖြစ်လာတယ်၊ နှစ်သက်ခြင်း ပီတိဖြစ်လာလျှင် ပဿဒ္ဓိ မငြိမ်းအေးဘဲ မနေ နိုင်ဘူး။ ကိုယ်ရောစိတ်ရော ငြိမ်းအေးပြီးနေတယ်။ ကိုယ်ရောစိတ်ရော ငြိမ်းအေးတာ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်။ စိတ်ထဲမှာနှစ်သက်တာ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်။ ပီတိကလည်း နှစ်သက်တယ်၊ ပဿဒ္ဓိကလည်းငြိမ်းအေးတယ်၊ ပဿဒ္ဓိငြိမ်းအေး ခြင်းဖြစ်ပြီဆိုလျှင် သမာဓိစိတ်ဟာ တည်ငြိမ်တော့တာဘဲ။ ထားချင်တဲ့ အာရုံမှာထား၊ ဒီအာရုံပေါ်မှာ စိတ်မနေဘူးလို့မရှိတော့ဘူး။ လူကထားရ တယ်ဆိုလျှင် မနေဘူး၊ တော်တော်ကြာရင်ထွက်သွားရင်း တော်တော်ကြာ ရင်ပျံ့လွင့်သွားရင်း၊ သမာဓိဖြစ်လာပြီဆိုလျှင် လူကမလုပ်ရတော့ဘူး၊ ဒီ အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့ အလိုလိုသွားပြီးကပ်နေတော့တာဘဲ။ ဒီတော့ သတိကိုအ သာထားလိုက်ဦး၊ “**သတိ**” ကတော့သူလိုရင်း။ အားလုံးကုန်နဲ့ဆက်ဆံတဲ့ တရား၊ ပညာ ဝိရိယ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာ အဲဒီ (၆)-ပါးအရင် မှတ်။ အေး...ဥပေက္ခာဆိုတာလည်း တကြမဇ္ဈတ္တပုပေက္ခာ။

အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်ခုနှစ်ပါးထဲပါတဲ့ ဥပေက္ခာက ဘာအာရုံနဲ့ဘဲဖြစ်ဖြစ် လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်။ ချစ်တာကိုမချစ်ဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်။ မုန်းတာကို မမုန်းဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်၊ စိုးရိမ်သောက ဖြစ်နေတာကို မစိုးရိမ်ဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်၊ ဘယ်အာရုံအတွက်နဲ့မှ စိတ်မှာအနှောက်အယှက် မဝင် ဘူး။ ထိုထိုအာရုံ၌ လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်၊ တကြမဇ္ဈတ္တပုပေက္ခာသည် ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တဲ့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတာ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဆိုတဲ့ ဝေဒနာဥပေက္ခာ မဟုတ်၊ တကြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်ကို ဥပေက္ခာလို့ ခေါ် ခေါ်တယ်၊ ဒီတော့နှစ်ပါးစီ၊နှစ်ပါးစီတွဲမှတ်။ ပညာ၊ဝိရိယ ၂-ပါး၊ ပီတိ၊ပဿဒ္ဓိ ၂-ပါး၊ သမာဓိ၊ဥပေက္ခာ ၂-ပါး၊ အေး...သမာဓိဆိုတာဟာ စိတ်တည်ငြိမ်တာ။ တာ၊ ဥပေက္ခာဆိုတာ လျစ်လျူရှုနိုင်တာ၊ ဘယ်အပေါ်မှ -ကြောင်ကြမရှိ-

လျစ်လျူရှုနိုင်တယ်။ ချစ်တဲ့အပေါ်လည်း ကြောင်ကြမရှိဘူး။ မုန်းတဲ့အပေါ်လည်း ကြောင်ကြမရှိဘူး။ စီးပွားရေးလည်း ကြောင်ကြမရှိဘူး။ ဘာကြောင့် ကြမမှမထားတဲ့ ဥပေက္ခာကို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် လို့ခေါ်တယ်။ ဟို...သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာမဟုတ်ဘူး။ ဒီ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်က တကြမဇ္ဈတ္တ ပေက္ခာကိုခေါ်တယ်။

အဲဒီတော့ ပညာ ဝိရိယ,က၂-ပါး၊ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ,က၂-ပါး။ သမာဓိ ဥပေက္ခာ,က၂-ပါး၊ အေး...(၆)ပါး။ ပညာ,က အမှန်သိတာ၊ ဝိရိယ,က လုံ့လဝိရိယကောင်းတာ၊ ပီတိ,က နှစ်သက်တာ၊ ပဿဒ္ဓိ,က ငြိမ်းအေးတာ၊ သမာဓိ,က စိတ်တည်ငြိမ်တာ၊ ဥပေက္ခာ,က လျစ်လျူရှုနိုင်တာ၊ အဲဒီတော့ ပထမသတိသမ္မောဇ္ဈင်က အားလုံးကုန်နဲ့ဆက်ဆံတယ်။ “**သတိ**”မပါလျှင် ဘယ်တော့မှ မပြီးဘူး။ ဒီတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကိုအရင်းခံထားပြီးတော့ သည့်ပြင်ဗောဇ္ဈင်(၆)ပါးနဲ့ပေါင်းလိုက်၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး။ အဲဒီ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး အထမြောက်ခြင်းကြောင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တယ်။

ဒါဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကော ဒီဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး အထမြောက်မှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်တယ်။ ဒါဖြင့် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကော၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး ထိုက်သည့်အားလျော်စွာမဖြစ်ဘဲနဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး အထမြောက်အောင် လုပ်ရမယ်။ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး အထမြောက်အောင်လုပ်လို့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီလို့ဆိုလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ရင်ထဲမှာ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး ကင်းနိုင်ပါအုံးမလား။ မကင်းနိုင်တော့ဘူး။ မကင်းနိုင်တော့ ကိုယ်ရင်ထဲမှာဖြစ်တဲ့ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးကို အာရုံပြုပြီးတော့ပွားများနေရတာဟာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ အင်မတန်အဖိုးတန်တယ်။ အင်မတန်မြင့်မြတ်တယ်။ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးကိုအမြဲမပြတ် အာရုံပြုပြီးတော့နေချင်တယ်။ ဘယ်လိုနေရလို့ရှိလျှင် ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးကို အာရုံပြုပြီးနေရပါ့မလဲ ဒီလိုပြန်ပြီးစိတ်ကူးချက်ရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးဟာ သူ့ကျောင်းလာပြီးတည်းတဲ့ အာဂန္တုတွေကို အာဂန္တုကဘတ်ဆွမ်းကပ်တယ်။ ဆွမ်းလှူတယ်။ သူ့ကျောင်း လာတည်းတဲ့ကိုယ်တော်တွေကို သင်္ကန်းကပ်တယ်။ သူ့ကျောင်းမှာနေတဲ့ ကိုယ်တော်တွေကိုတော့ မပြောပါနဲ့တော့။ ခဏခေတ္တလာတဲ့ ကိုယ်တော် တွေကိုတောင်မှ သူ့ဆွမ်း၊ သူ့သင်္ကန်းနဲ့ မကင်းစေရဘူးတဲ့။ ဝိသာခါကျောင်း အမကြီးလှူပုံလေ။ ဒါဖြင့် ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဟာ ကျောင်းရောက်သ မှု အာဂန္တုကိုယ်တော်တွေကို ဆွမ်း သင်္ကန်းကပ်တယ်။ အော်.....အာဂန္တု လာတိုင်း ဆွမ်း သင်္ကန်းကပ်တာ သင့်မှာဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်သလဲဟု ဘုရားက မေးတယ်လေ။ တပည့်တော်မ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ တခြားဟုတ် မလား ဘုရားတဲ့။ ဟို...တော့ရှာတစ်ရှာမှာ ရဟန္တာတစ်ပါးပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်လို့ ကြားလိုက်ရလျှင်ဘဲ လာသမျှအာဂန္တုကို မလွတ်အောင် ဆွမ်းကပ်တယ်။ လာသမျှအာဂန္တုကို မလွတ်အောင် သင်္ကန်းကပ်ထားတော့။ ယခု ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူတဲ့ ရဟန္တာဟာ ငါ့ဆွမ်းဘုန်းပေးဖူးတဲ့ ရဟန္တာ၊ ငါ့သင်္ကန်းဝတ် ဖူးတဲ့ရဟန္တာ၊ အဲဒီလိုဆိုပြီး တပည့်တော်မ အလွန်ဝမ်းမြောက်ပါတယ် ဘု ရား...တဲ့။ သည့်ပြင်တခြားမှာ ရဟန္တာတစ်ပါး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်လို့ ကြား လိုက်ရပြန်လျှင်လည်း ဟာ...ဒီကိုယ်တော်ဟာ ငါ့သင်္ကန်းဝတ်ဘူးတဲ့ ဘုန်းကြီး ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး အဲဒီလို ရဟန္တာပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်လို့ ကြားရတိုင်း တပည့် တော်မ အလွန်ဝမ်းမြောက်ပါတယ်။ ဝမ်းမြောက်တော့ဘာဖြစ်သလဲ၊ ဝမ်း မြောက်တော့ တပည့်တော်မမှာရှိတဲ့ သတိ၊ ပညာ၊ ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာ၊ ဆိုတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကို ပွားများကောင်းလွန်းလို့ ဗောဇ္ဈင် တရားတွေတိုးပွားခြင်းကို အလိုရှိပြီးတော့၊ တပည့်တော်မ ဒီဒါန တွေ လှူတာဘဲတဲ့။ ဝိသာခါလှူပုံလေ၊ စိတ်ထားပုံလေ၊ လောကီဂုဏ်လို ချင်လို့လည်းမဟုတ်ဘူး။ ဒီ ဒါနအကျိုး ခံစားချင်လို့လည်းမဟုတ်ဘူး။ ယခု လောလောဆယ် သူ့ရင်ထဲမှာရှိတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကို အာရုံပြုကောင်း ဖို့ရာ ဒီလိုရည်စူးပြီး တပည့်တော်မလှူပါတယ် ဘုရားတဲ့။

ဒီတော့ ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်ဖို့ဟာ အရေးမကြီးဘူးလား။ ကြီးတယ်နော်။ ခုနှစ်ပါးလုံးမဖြစ်တောင်မှ တစ်ပါးပါးတော့ ဖြစ်ရမယ်။ အနည်းဆုံး သည့် ပြင်ဗောဇ္ဈင်မဖြစ်တောင် “**သတိ**”မဖြစ်နိုင်ဘူးလား၊ လုပ်လျှင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ခုဟာကပါးစပ်ကပါ တကယ်မဖြစ်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ မေ့မေ့နေတာချည်းဘဲ။ **သတိ** ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လူကလုပ်ရတာမဟုတ်ဘူး၊ **သတိ** သဘောက အာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့နိုင်တယ်။ ဘယ်လောက်သိမ်မွေ့တဲ့အာရုံဘဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်တုန်းကတွေ့တဲ့အာရုံဘဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လောက်ဝေးဝေး ဘယ်လောက် သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့ အာရုံမှန်သမျှကို **“သတိ”** ဖြစ်လာလျှင် ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့နိုင်တယ်။ အေး...ခုတော့ကြာလျှင်မေ့ပျောက်သွားရော၊ သိမ်မွေ့လျှင်လည်း အာရုံပြုလို့ မရတော့ဘူး။ ဒါ **“သတိ”** ဖြစ်တယ်ဆိုလို့ ဟုတ်မလား။ စက် သူဌေးက တရားနာရင်း စက်သွားအမှတ်ရတာ သတိ လားလို့၊ သဘော ပိုင်ရှင်က သဘောပြန်အမှတ်ရနေတာကော သတိ လားလို့၊ အေး... ဒါ သတိမဟုတ်ဘူးနော်။ **သတိကဘာလဲ၊ သတိက မိမိခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘာဝတွေကို သတိရနေတာ အဲဒါ သတိ အစစ်ဘဲနော်။** ဒါဖြင့် ဝိရိယ မဖြစ်သင့်ဘူးလား၊ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ခုလုပ်နေတဲ့ လူတွေ သတိဖြစ်ရမယ်၊ ဝိရိယဖြစ်ရမယ်၊ ဒါဖြင့် တရားလုပ်လို့ကောင်းလျှင် ပီတိကော မဖြစ်နိုင် ဘူးလား။ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ပီတိဖြစ်လျှင် ပဿဒ္ဓိကကော သေချာနေပြီ ကိုယ်၏ငြိမ်းအေးခြင်းလေ။ ဟော.....ပဿဒ္ဓိဖြစ်လျှင် သမာဓိကလည်းဖြစ် နိုင်တာဘဲ။ သမာဓိတည်ကြည်လာလျှင် စိတ်က အရာရာကောလျစ်လျူမရှု နိုင်ဘူးလား။ ဒီလို လျစ်လျူရှုနိုင်လျှင် (ဟုတ်ကြိုက်) ရန်ကုန်သွားလို့ဆိုပြီး ကျောင်းမလာဘဲ နေနိုင်ပါအုံးမလား၊ လျစ်လျူရှုနိုင်လျှင်ပြောပါတယ်၊ ခုတော့ မရှုနိုင်သေးလို့ ဖြစ်ရမှာပေါ့နော်။

ပထမ တစ်နံပါတ်ကဘာလဲ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပြီးတော့မှ ပညာ ဝိရိယနှစ်ပါး၊ ပြီးတော့မှ ပီတိ ပဿဒ္ဓိနှစ်ပါး၊ ပြီးတော့မှ သမာဓိ ဥပေက္ခာနှစ်ပါး၊ အဲဒီတော့ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး၊ ရင်ထဲမှာ(၇)ပါးလုံးမဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်တန် သလောက်တော့ ဖြစ်ရမယ်၊ **ဗောဇ္ဈင်မဖြစ်လျှင် ဘယ်နည်းနဲ့မှတရားမရ ဘူးနော်။** ဗောဇ္ဈင်မဖြစ်ဘဲနဲ့ တရားရနိုင်ပါ့မလား၊ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး တောင်ဗောဇ္ဈင် ဖြစ်လို့ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူတယ်ဆို မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ တရားအားထုတ်ရမယ်၊ အာနာ ပါနာ ဝင်သိထွက်သိဆိုတဲ့ အသိဟာ ဝိရိယတို့ သတိတို့နဲ့ ကင်းလို့ဖြစ်နိုင် သလား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အားထုတ်မှု ဝိရိယက ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝင်တိုင်း

ထွက်တိုင်းသိတဲ့ သတိက သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ အနည်းဆုံးဒီနှစ်ပါးတော့ ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဗောဇ္ဈင်တရားဆိုတာ ဗောဇ္ဈင်ပရိတ်ကိုနာတာနဲ့တောင် ရောဂါဝေဒနာပျောက်တယ်ဆို၊ ဗောဇ္ဈင်တရားနာတာနဲ့ အနာရောဂါပျောက်လျှင် ဗောဇ္ဈင်တရား ရင်ထဲနှလုံးထဲရောက်အောင် အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အနာရောဂါမပျောက်နိုင်ဘူးလားလို့။ ဗောဇ္ဈင်ဟာ အင်မတန်အကျိုးများတယ်။

ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူတာ ဘာဖြစ်လို့။ ဗောဇ္ဈင်တရားတိုးပွားလို့။ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးဖြစ်အောင် ကိုယ်တော်မြတ်သည် ဘာအခြေခံသလဲ။ “ကတ္တာသတိဥပဋ္ဌိတံ”။ သတိ၊ သတိတရားကို။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာထင်ရှားသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ဘုရားအဖြစ်သို့မရောက်မီ ဘုရားလောင်းအဖြစ်မှာတုန်းက ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ သတိကိုထင်ရှားအောင် အားထုတ်တော်မူတယ်တဲ့။ သတိကိုထင်ရှားအောင်အားထုတ်လို့ “**သတိ**” ထင်ရှားတော့မှ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးဖြစ်တာ၊ ဒါဖြင့် သတိထင်ရှားအောင် အားထုတ်တဲ့အခါ အထမြောက်ဖို့ရာက ဘာလိုသလဲ။ “ပဉ္စနိဝရဏေဟိတ္တာ” နိဝရဏငါးပါး ပယ်ရမယ်၊ နိဝရဏငါးပါးကဖုံးထားတယ်၊ အဲဒီအဖုံးကိုလှုပ်ရမယ်၊ နိဝရဏအဖုံးငါးပါးမလှုပ်ဘဲနဲ့ **သတိ** မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ နိဝရဏငါးပါးက ဘာလဲ၊ ကာမဆန္ဒ၊ ကာမ၊က အလိုရှိအပ်သည်ကို။ ဆန္ဒ၊က လိုလားတောင့်တတယ်။ ကာမဆန္ဒ၊ အလိုရှိသည်ကို လိုလားတောင့်တတယ်။ အဲဒီအလိုရှိတာကို လိုလားတောင့်တတဲ့လောဘ ရင်ထဲမှာရှိနေလျှင် အဲဒီလောဘဟာ တရားကိုမဖုံးဘူးလား၊ ဖုံးတယ်။ ဖုံးသောကြောင့် နိဝရဏ။ အလိုရှိသည်ကို လိုလားတောင့်တတဲ့ “ကာမဆန္ဒနိဝရဏ” နော်။ ၎င်းကာမဆန္ဒ နိဝရဏသည် အဖုံးတရားဖြစ်သောကြောင့် အလိုရှိအပ်သည်ကို တောင့်တတဲ့စိတ်ကို ပယ်ပါတဲ့။ အိမ်ကျတော့ မပယ်ရပါဘူး။ တရားနာတဲ့အခိုက်၊ တရားအားထုတ်တဲ့အခိုက်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုတဲ့အခိုက်တော့ သူ့ကို ပယ်ထားရမယ်၊ အမြဲပယ်ရမယ်ဆိုလျှင် မင်းတို့နဲ့ငါနဲ့ ရန်ဖြစ်ရမှာပေါ့။ အမြဲမပယ်ရပါဘူး။ ပယ်သင့်တဲ့အခါ ပယ်ထားရမယ်နော်။

ပြီးတော့ကော ဗျာပါဒ။ ဗျာပါဒဆိုတာဘာတုန်း၊ ဗျာပါဒဆိုတာ ဖျက်စီးတဲ့စိတ်၊ ဖျက်စီးခြင်းဒေါသ၊ စိတ်ဆိုးနေတဲ့လူတစ်ယောက် ဒေါသထွက်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ်ကိုကိုယ်ကော မဖျက်ဆီးဘူးလား၊ ဒီလူက တစ်ပါးလူကိုကောမဖျက်ဆီးဘူးလား၊ အဲဒီလိုဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်

ဒေါသကို ဗျာပါဒလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီဒေါသခေါ်တဲ့ ဗျာပါဒ၊ ဗျာပါဒခေါ်တဲ့ ဒေါသသည် တရားကိုဖုံးသောကြောင့် နီဝရဏ။ အလိုရှိသည်ကို လိုလား တောင်တတဲကမဆန္ဒလည်း တရားကိုဖုံးသောကြောင့် နီဝရဏ။ မိမိနှင့် သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားကို ဖျက်ဆီးတတ်သောဒေါသသည် တရားကို ဖုံးသော ကြောင့် နီဝရဏဟုတ်လား။ ဒီဒေါသကလည်း အလွန်များတာ၊ အရာရာမှာ အဆင်မပြေလို့ စိတ်မချမ်းသာမှုဟာလည်း ဒေါသဘဲ။ တစ်ယောက်နှင့်တစ် ယောက် မုန်းထားတာလည်း ဒေါသဘဲ။ အေး...ဒေါသမှန်လျှင် ဘယ်ဒေါသ ဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်လည်းဖျက်ဆီးတာဘဲ၊ သူတစ်ပါးလည်း ဖျက်ဆီးတာဘဲ။ အလို ရှိသည်ကို လိုလားတောင်တတဲ ကမဆန္ဒသည် တရားကိုဖုံးသောကြောင့် နီဝရဏ၊ မိမိနှင့်သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားကို ဖျက်ဆီးတတ်သောဒေါသလည်း တရားကိုဖုံးလွှမ်းသောကြောင့် နီဝရဏ။ ဒါဖြင့်...ကမဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒ နီဝရဏ နှစ်ပါးပြီးသွားပြီနော်။

ထိုင်းမှိုင်း လေးလံခြင်း ထိနမိဒ္ဓ။ ထိန,က ထိုင်းတယ်၊ မိဒ္ဓ,ကမှိုင်း တယ်၊ အေး...နှစ်ခုတွဲလိုက်တော့ ထိနမိဒ္ဓ။ ထိုင်းမှိုင်းတယ်၊ ထိုင်းမှိုင်းလို့ရှိလျှင် စိတ်ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ကြည်ကြည်လင်လင် သွက်သွက်လက်လက် ရှိသေးရဲ့လား၊ မရှိပါဘူး၊ အဲဒီ ထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးသည် တရားကိုဖုံးတတ်သောကြောင့် နီဝရဏ၊ ဒါဖြင့် ကမဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ၊ သုံးပါးရှိသွားရော။ ဥဒ္ဓစ္စ၊ စိတ်မငြိမ်သက်ဘူး၊ စိတ်ပျံ့လွင့်တယ်၊ ကုက္ကုစ္စ စိတ်ပူပန်တယ်၊ စိတ် မငြိမ်းအေးဘူး၊ နောင်တ,တစ်ဖန်ပူပန်ခြင်းဖြစ်တယ်၊ ဥပုသ်နေ့က ဥပုသ်မ စောင့်တာ မှားတယ်ကွာ၊ ဥပုသ်နေ့ကတရားမနာလိုက်မိတာ မှားသကွာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်သင့်တဲ့အခါ မလုပ်လိုက်ရလျှင် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ဘူးလား၊ အဲဒါ ကုက္ကုစ္စနော်။ ဒါဖြင့် မတော်တာလုပ်မိတာ ကော ငါလုပ်မိတာမှားလိုက်တာကွာလို့ ဒီလိုနောင်တဖန် ပူပန်ခြင်းကိုပြော တာ၊ အဲဒီလို ကိုယ်လုပ်မိတဲ့အလုပ်ဟာ နောက်ခါမှနောင်တရလျှင်လည်း ကုက္ကုစ္စဘဲ၊ နောင်တ,တဖန် ပူပန်ခြင်းလေ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်တာ ဥဒ္ဓစ္စ၊ နောင်တ တဖန်ပူပန်ခြင်းဖြစ်တာက ကုက္ကုစ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နှစ်ပါးစလုံးရှိနေလျှင် တရားကို မဖုံးဘူးလား၊ ဖုံးတယ်။

ဒါဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ။ ယုံမှားမကင်း သို့လောသို့လော တွေးတောကြံ စည်ခြင်း။ ဘုရားမှဟုတ်ကဲ့လား၊ တရားမှဟုတ်ကဲ့လား၊ သံဃာမှ ဟုတ်ကဲ့လား၊

အင်း...နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တကယ်မှရှိရဲ့လား၊ သစ္စာလေးပါးဆိုတာ ဟုတ်မှဟုတ် ကဲ့လား၊ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ပတ်သက်လို့ ယုံမှားသံသယနေော်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ၊မရှိ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအစုအဝေးမျှ သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်များဟုတ်လေသလား။ ဒီလိုကောမဖြစ်နိုင်ဘူးလား။ ဒါလည်း ဝီစိကိစ္ဆာဘဲ။ ဝီစိကိစ္ဆာဆိုတာ သို့လောသို့လော တွေးတောယုံမှား မကင်းတာ။ အဲဒီ ဝီစိကိစ္ဆာကကော တရားကိုမဖုံးဘူးလား၊ ဖုံးတယ်။ ဖုံးသော ကြောင့် နီဝရဏ။ ဒါကြောင့်အဖုံးငါးပါး နီဝရဏတရားတို့ကို။ ဟိတ္တာ၊ ပယ် တော်မူ၍။ ဘာနဲ့ပယ်တယ်၊ သမထနဲ့ပယ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အာနာပါနလုပ် လုပ်ရတယ် ဟုတ်လား၊ အာနာပါနလုပ်လို့ စိတ်ငြိမ်သက်လာတဲ့အခါမှာ ဒီ နီဝရဏငါးပါး ကပ်နိုင်ပါအုံးမလား မကပ်နိုင်ပါဘူး။ အေး...နီဝရဏကို သ မထနဲ့ပယ်တယ်၊ အဲဒီ...နီဝရဏငါးပါးကို ဥပမာနဲ့ပြောရလျှင် လိုလား တောင်တတဲ့ အဲဒီ ကာမဆန္ဒနီဝရဏဟာ ကြွေးမြီတင်တဲ့ လူနဲ့တူတယ်၊ ဘယ်လိုတူပါလိမ့်၊ ကြွေးမြီတင်တဲ့လူဟာ ကြွေးမဆပ်နိုင်တော့ ကြွေးရှင် ပြောတိုင်း မခံရဘူးလား၊ ခံရပါတယ်၊ လိုလားတောင်တချက် ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ဒီလိုလားတောင်တချက်အတွက်နဲ့ ငဲ့ခံနေရတယ် မခံရဘူးလား။ ကိုယ်တွေ့ခံနေရတယ် မဟုတ်လား၊ ဆဲချင်တိုင်းဆဲ၊ ဆိုချင် တိုင်းဆို ဘယ်လိုနှိပ်စက်နှိပ်စက် လိုလားတောင်တချက်ကရှိနေတော့ အိမ် မပြန်ဘဲ မနေနိုင်ဘူး၊ လိုလားတောင်တချက်ကရှိနေတော့ စက်မသွားဘဲ မနေနိုင်ဘူး။ မနေနိုင်တဲ့ ကိစ္စတွေလေ၊ အဲဒါတွေ မကောင်းဘူးလို့ မထင် ဘူးလား၊ ထင်တယ်။ ထင်ပေမယ်လို့ ကြွေးမဆပ်နိုင်တဲ့လူဟာ ကြွေးရှင် မျက်နှာမော်ကြည့်ရသလို ကိုယ်ကလိုလားတောင်တချက် မပြည့်နိုင်တော့ ဘာကိုမော့ကြည့်နေသလဲ၊ ဒီတော့ ကာမဆန္ဒနီဝရဏက ဘာနဲ့တူတယ်၊ ကြွေးမကင်းတဲ့လူနဲ့ တူတယ်။ ကြွေးမကင်းတဲ့လူဟာ ကြွေးရှင် ပြောသမျှကို ငဲ့ခံနေရသလို ဟုတ်လား။ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့တောင်တချက် တစ်ခုခု ရှိနေ တဲ့အတွက် အဲဒီလိုငဲ့ခံနေရတာပေါ့။ ရလိုရငြားလေ ငဲ့မခံရဘူးလား...လို့။

ဪ...ဗျာပါဒနီဝရဏက ဘာနဲ့တူတယ်၊ ခံတွင်းပျက်တဲ့ လူမမာ နဲ့ တူတယ်၊ ခံတွင်းပျက်တဲ့လူဟာ ဘယ်လောက်ဟင်းကောင်းကောင်း စားလိုကောင်းရဲ့လား၊ မကောင်းဘူးဟုတ်လား၊ စိတ်မချမ်းသာနေတဲ့လူ စိတ်

ဆင်းရဲနေတဲ့လူ စိတ်ဆိုးနေတဲ့လူ ဘယ်တရားမှရင်ထဲမရောက်ဘူး။ တရား
 ကောင်းလေ သူနဲ့မတွေ့လေဘဲ။ တွေ့ပါ့မလား၊ မတွေ့ပါဘူး။ ဒါဘာကြောင့်
 လဲ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ။ စိတ်မချမ်းသာမှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်ဆိုးမှု၊ စိတ်ညစ်
 ရှိနေလျှင် တရားမဝင်နိုင်တော့ဘူး ဟုတ်လား။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏက မြို့ထဲ
 ရွာထဲ ပွဲကျင်းပနေတုန်း အချုပ်အနှောင်ခံရတဲ့သူနဲ့တူတယ်တဲ့၊ ထိနမိဒ္ဓ
 နော်။ မြို့ထဲရွာထဲမှာပွဲခင်းကျင်းပြီး ပျော်ပါးကြနေတုန်း၊ ကိုယ်မှာအချုပ်
 အနှောင်ခံရပြီး ထောင်ထဲဝင်နေရတော့ ဒီပွဲနဲ့ဆိုင်သေးလား။ အေး...မဆိုင်
 တော့ဘူး၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကလည်း ဒီလိုဘဲ။ တရားပွဲကြီးနဲ့ကြုံလို့ တရား
 သွားပြီးနာပေမယ်လို့ အိပ်ချင်ငိုက်မျည်းနေတော့ ဘာမှန်းသိသေးသလဲ၊
 ထိနမိဒ္ဓလေ။ တရားပွဲနဲ့သူနဲ့ဆိုင်သေးသလား၊ အချုပ်အနှောင်ခံရတဲ့သူနဲ့တူတဲ့
 ဥဒ္ဓစ္စ။ ကုက္ကုစ္စကစိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ နောင်တ၊တဖန်ပူပန်ခြင်းနော်၊ အဲဒီလိုရှိနေတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူတစ်ပါးကျေးကျွန်နဲ့တူတယ်၊ သူတစ်ပါးကျေးကျွန်ဟာ သခင်၏
 အလိုကိုမလိုက်ရဘူးလား၊ လိုက်ရပါတယ်။ အေး...သူတစ်ပါးကျေးကျွန်ဟာ သခင်
 ၏အလိုကို လိုက်ရတယ်။ ထိုနည်းတူစွာ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းဥဒ္ဓစ္စ၊ နောင်တ၊တ
 ဖန်ပူပန်ခြင်း ကုက္ကုစ္စ ဟုတ်လား၊ ဒီတရားနှစ်ပါး ရင်ထဲရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 ဒီတရား နှစ်ပါး ပျောက်ငြိမ်းရာပျောက်ငြိမ်းကြောင်း ဆရာလိုက်ရှာရတယ်။
 ဘယ်လိုလုပ်မှ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း ငြိမ်းပါ့မလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်မှ နောင်တ၊တဖန်
 ပူပန်ခြင်းငြိမ်းပါ့မလဲဆိုတာ ဆရာလိုက်ရှာတယ်ဟုတ်လား။ သူတစ်ပါးအလိုသို့
 လိုက်ရတယ်။

ဝီစိကိစ္ဆာနီဝရဏက ဥစ္စာထုပ်နဲ့ခရီးသွားရတဲ့လူနဲ့ တူတယ်။ ဥစ္စာ
 ထုပ်နဲ့ခရီးသွားတဲ့အခါကျတော့ ဘယ်နေရာသူခိုးနဲ့တွေ့ပါ့မတုန်း၊ ဘယ်နေရာ
 ဓါးပြန့်တွေ့ပါ့မတုန်း စိုးရိမ်မှုကြောင့်ကြမှုတန်းလန်းနဲ့ မသွားရဘူးလား။
 အဲဒီလို ဝီစိကိစ္ဆာနီဝရဏ ရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကြောင့်ကြမှု၊ စိုးရိမ်မှုတန်း
 လန်းနဲ့ သံသရာခရီးသွားရလိမ့်မယ်တဲ့။ လွတ်မြောက်နိုင်ပါ့မလား၊ မလွတ်
 နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနီဝရဏငါးပါးကို သမာဓိနဲ့ပယ်ရမယ်။ အာနာပါနလုပ်၊
 အာနာပါနလုပ်လို့ စိတ်ငြိမ်သွားတဲ့အခါ ဒီနီဝရဏငါးပါး ကပ်နိုင်ပါ့အုံးမလား၊
 မကပ်နိုင်ဘူး။ အေး...အဲဒါ နီဝရဏပယ်လို့ နီဝရဏငါးပါး မကပ်နိုင်တဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကိုလုပ်ခဲ့သော် **သတိ** မထင်ရှားပေဘူးလား၊
 ထင်ရှားပါတယ်။ ထင်ရှားပြီးတဲ့နောက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ရင်ထဲမှာ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး

ရောက်လျှင် ဘုရားတောင်ဖြစ်သေးတာကွာ၊ သောတာပန်လောက်တော့ အပျော့ပေါ့နော်။ ပတ္တာ၊ နိဝရဏပယ်လျှင် သတိထင်၍၊ ဗောဇ္ဈင်ပွားများ၊ ဘုရားစင်စစ်၊ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၍။ ဒေသကံ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာကို။ သေချာဂန၊ နိဗ္ဗာန်ရအောင်၊ ဟောပြုတော်မူနိုင်ပေသော။ တံ ဗုဒ္ဓံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ နမေ၊ လက်အုပ်အဗ္ဗလီ၊ တင်ချီမြှောက်မိုး၊ ဦးညွတ် ကျိုးကာ၊ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

ဘုရားရှိခိုးမဟုတ်လား၊ ရှိခိုးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဘယ်သူ။ အဟံ၊ တပည့် တော်သည်။ ဘယ်လိုတပည့်တော်လဲ။ အဟံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ယာဉ်၊ မဂ္ဂင်ရထား၊ စီးသွားမြန်မြန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ရောက်ရန်ရည်ရော်၊ တပည့်တော်သည်။ ဒီလိုရည်ရွယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိခိုးတာ ကြုံလို့အပျင်းပြေ တရားနာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ သတိပဋ္ဌာန်ယာဉ် မဂ္ဂင်ရထား စီးသွားမြန်မြန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရန်ရည်ရော် တပည့်တော်သည်။ နမေ၊ လက်အုပ်အဗ္ဗလီ တင်ချီ မြှောက်မိုး ဦးညွတ်ကျိုးကာ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ ဒါ ဘာတုန်း။ သတိပဋ္ဌာန် ဘုရားရှိခိုးနော်...ရှေ့ဆက်ကြအုံးစို့။

ဝေံ မေ သုတံ။

ဝေံ၊ ဤသို့။ မေ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သုတံ၊ ကြားနာလိုက်ရပါသည် ဘုရား။ ပထမ သံဂါယနာတင်စဉ်က အရှင်မဟာကဿပကြီးက အရှင် အာနန္ဒာကို မေးတယ်။ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ...သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဘယ်တုန်းကဟောခဲ့သလဲ...တဲ့၊ အဲဒီလိုမေးလို့...

အရှင်အာနန္ဒာက ဒီလိုပြန်လျှောက်တယ်။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား ကဿပ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ မေ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သုတံ၊ ကြားနာလိုက်ရပါသည် ဘုရားတဲ့။ တပည့်တော် ဘုရားရှိတုန်းက ဘုရားရှင်မျက်မှောက်မှာ ဒီလို နာလိုက်ရပါတယ်...တဲ့၊ ဒါကိုပြောတာ။

ဧကံသမယံ ဘဂဝါ ကုရုသု ဝိဟရတိ။

ဧကံ၊ တစ်ပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကုရုသု၊ ကုရုတိုင်းတို့၌။ ကမ္မာသဓမ္မနာမ၊ ကမ္မာသဓမ္မ မည်သော။ ကုရုနံ၊ ကုရုတိုင်းသူတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မာသဓမ္မနိဂုံး၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံး စံနေတော်မူတယ်။

ကုရုတိုင်းမှာ ကမ္မာသမေဓ အမည်ရှိသော နိဂုံးရွာကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒီနိဂုံးရွာမှာ မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးတော်မူပါတယ်။ ရှေးက မန္တာတု စကြာမင်းကြီးဖြစ်စဉ်အခါက စကြာရတနာကြီးနဲ့ လေးကျွန်းလုံးလှည့်တယ်။ စကြာကြီးနဲ့ လေးကျွန်းလုံးလှည့်တော့ အနောက်ကျွန်းကလူတွေကလည်း ဒီ စကြာရတနာကြီးနောက်ပါလာတယ်။ မြောက်ကျွန်းကလူတွေကလည်း ဒီ စကြာရတနာကြီးနောက် ပါလာကြတယ်။ အရှေ့ကျွန်းကလူတွေကလည်း ဒီ စကြာရတနာကြီးနောက် ပါလာကြတယ်။ နောက် မန္တာတုစကြာမင်းကြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်တက်ပြီး စိုးစံတော်မူတော့ စကြာရတနာ မရှိတော့ဘူး။ မရှိတော့ သူတို့ကျွန်းသူတို့ မပြန်နိုင်ကြဘူး။ အနောက်ကျွန်းကလူတွေ မြောက်ကျွန်းကလူတွေ အရှေ့ကျွန်းကလူတွေ သူတို့ကျွန်းသူတို့ မပြန်နိုင်လို့ မြောက်ကျွန်းကလူတွေ စုပြီးနေတဲ့နေရာကို ကုရုတိုင်းလို့ ဒီလိုနာမည်ပေးတယ်။ အဲဒီ ကုရုတိုင်းမှာ ကမ္မာသမေဓအမည်ရှိတဲ့ နိဂုံးကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ နိဂုံးကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတယ်။ ကုရုတိုင်းမှာ ဘာဖြစ်လို့ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူသလဲ၊ မြတ်စွာဘုရား ကုရုတိုင်း သီတင်းသုံးတဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်လို့ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟောကြားသလဲ၊ မြောက်ကျွန်းသူ မြောက်ကျွန်းသားတို့ရဲ့နေရာဌာနဖြစ်တော့ အစားအစာကောင်းတယ်၊ ဥတုကောင်းတယ်တဲ့။ အဲဒီကုရုတိုင်းမှာ အစာအဟာရကောင်းခြင်း၊ ဥတုကောင်းခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ သတိပဋ္ဌာန်ဖွံ့ဖြိုးကြတယ်။ ဒီကုရုတိုင်းမှာနေတဲ့လူတွေဟာ သတိပဋ္ဌာန်မလုပ်တဲ့လူရယ်လို့ မရှိဘူး။

မိန်းမတွေဟာ စုဝေးပြီးထိုင်စကားပြောကြလျှင် ညီး...ဘာ၊ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်သလဲလို့မေးတယ်။ ငါ၊ ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်ကိုမှ မလုပ်ပါဘူး...အေလို့ ပြန်ပြောလိုက်လျှင် ညီး...မသေပေမဲ့ ညီးနဲ့လူသေကောင်နဲ့ ဘာထူးသေးသလဲ။ လူသေကောင်ဟာ ကိုယ်အလုပ်ကိုဘာလုပ်သလဲ၊ ဘာမှမလုပ်ပါဘူး။ အဲဒီလိုဘဲ ညီးလည်းဘဲ ကိုယ်အလုပ်ကိုယ်မလုပ်ဘူး။ လူဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန် တစ်ခုခုကိုလုပ်ရတယ်...အေ့။ အဲဒီလိုပြောသတဲ့။ နောက်တစ်ခါ မိန်းမ တစ်ယောက်ကို မေးပြန်တယ်။ ညီးကေ...ဘာသတိပဋ္ဌာန်လုပ်သလဲ။ ဟာ... ကျုပ်တော့ ကာယနုပဿနာလုပ်ပါတယ်။ တစ်ယောက်က ဝေဒနာနုပဿနာ လုပ်ပါတယ်နဲ့ ကိုယ်လုပ်တဲ့သတိပဋ္ဌာန် ကိုယ်ပြောကြတယ်။ အဲဒီလိုပြောလို့

ရှိလျှင် ကောင်းလိုက်တာကောင်မရယ် အဘိုးတန်လိုက်တာ၊ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာတာ ညီးတို့လိုမိန်းမတွေအဖို့ အကျိုးများဖို့ပွင့်တာဘဲ။ ညီးလူဖြစ်ရတာ တယ်၊အဘိုးတန်ပါကလား၊ အဲဒီလို သတိပဋ္ဌာန်လုပ်တဲ့လူကျ တော့ ဝိုင်းပြီးချီးမွမ်းကြတယ်၊ အထူးအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ကို အလေ့အလာ လုပ်ကြတယ်၊ ဒါကိုအကြောင်းပြုပြီး ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရား ကို ကုရုတိုင်းမှာဟောတော်မူတယ်။

တကြခေါ၊ ထိုကုရုတိုင်း ကမ္မာသမေဓနိဂုံးတွင် နေတော်မူရာအခါ၌။ ဘိက္ခုဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟု။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ကို ဘယ်နှယ်ခေါ်တယ်။ ဘိက္ခု ဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟု။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ခေါ်တော်မူတော့ ရဟန်းတို့ကဘယ်လိုထူးတယ်။ တေဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဒ္ဒန္တတိ၊ အရှင်ဘုရားဟု။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ပစ္စယောသံ၊ ပတိအ သောသံ။ စကားတုံပြန် စကားကို နာခံသောအားဖြင့် ဝန်ခံကြလေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားခေါ်တော်မူတာကို အရှင်ဘုရားလို့စကားတုံပြန်ပြီးထူးကြတယ် ပေါ့။ ဘဂဝါတေဒဝေါစ၊ ဘဂဝါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တေ၊ ထိုဆိုလတ္တံ့ သောစကားကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပါတယ်လို့ အရှင်အာနန္ဒာက အရှင် မဟာကဿပကြီးကို လျှောက်တဲ့စကား၊ ဒါကြောင့် ဒါနိဒါန်း ဧဝံမေသုတံ ကစ၍ ဘဂဝါတေဒဝေါစတိုင်အောင် ဘာစကား၊ နိဒါန်း၊ အေးနိဒါန်းစကား။ ဘယ်သူပြောတဲ့ နိဒါန်းစကားလဲ အရှင်အာနန္ဒာနော်။ အေး... မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက ဒီလိုတပည့်တော်နာရပါတယ်ဆိုပြီး ပဌမသံဂါယနာတင် ပွဲမှာ အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ထားတဲ့စကားတဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ဟောတော့မယ်ကြံတော့ ဘာကို အရင်းတည်ဟောသ လဲ။

ကောယနော အယံ ဘိက္ခုဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ
သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒေါမနဿနံ
အတ္တဂံမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿသစ္စိကိရိယာယ
ယဒိဒံ စတ္တရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ဒါဘာစကားလဲ။ သတိပဋ္ဌာန် အကျိုးငါးပါးပြတ်စကားဟုတ်လား။
 ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သတ္တန်၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်
 ခြင်းဌာန။ သောကပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းကို။ သမတိက္ကမာယ၊
 ကောင်းစွာလွန်မြောက်ခြင်းဌာန။ ဒုက္ခဒေါမနဿနံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း
 စိတ်မချမ်းသာခြင်းတို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ကင်းချုပ်ခြင်းဌာန။ ဉာယဿ၊
 မဂ်ဉာဏ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရရန်အလို့ဌာန။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။
 သတ္တိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဌာန။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊
 ယင်း...သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော။ အယံမဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်။ ဧကောယနော၊
 တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးတည်း။

ဧကောယနော ဧကောယနော။ ဧက၊က တစ်ကြောင်းတည်း။ အယန၊က
 ခရီး၊ ဧကောယနော၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောခရီး။ နိဗ္ဗာန်သွားဘို့ခရီးဟာ
 တစ်ကြောင်းတည်းတဲ့။ တနည်းအားဖြင့် ဧက၊ တစ်ယောက်တည်းသွားရ
 သော။ အယန၊ ခရီး။ နိဗ္ဗာန်သွားတဲ့ခရီးဆိုတာ အပေါင်းအဖော်တွေနဲ့
 မသွားရဘူး။ တစ်ယောက်တည်းသွားရတယ်နော်။ တနည်းအားဖြင့် ဧက
 သဒ္ဓါ အမြတ်ဟော၍ ဧက မြတ်တော်မူသောဘုရား၏။ အယန ခရီး။
 မြတ်တော်မူသောဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏ ခရီးတဲ့။ ဧက တစ်ခုတည်းသော
 နိဗ္ဗာန်သို့။ အယန သွားရာခရီး။ ဧက၊က ခရီးတစ်ကြောင်းကိုလည်း ဟော
 တယ်။ ဧက၊က သွားတဲ့လူတစ်ယောက်ကိုလည်း ဟောတယ်။ ဧက၊က
 သတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်းဟောတယ် ဟုတ်လား။ ဧက၊က တစ်ခုတည်းသောနိဗ္ဗာန်
 ကိုလည်း ဟောတယ်။ ဧက၊က မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ဟောတယ်။ ဧက၊က
 ကိုယ်ဟောချင်ရာကိုဟော၊ သို့ပေမဲ့ အာယန၊ကတော့ ခရီးဘဲနော်။ အဲဒီ
 ခရီးသည် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ ပါဠိကို မြန်မာလိုပြန်တော့ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့
 စကားဟာ ဗမာစကားအစစ်မဟုတ်သေးဘူး။ ပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်
 သော။ သတိ၊ သတိသည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် မည်၏။

အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော သတိကို သတိပဋ္ဌာန်ခေါ်တယ်။ ပဋ္ဌာန်
 ဆိုတဲ့စကားနဲ့ သတိဆိုတဲ့စကား အဓိပ္ပါယ်အတူတူတဲ့။ “သတိ ”သည်ပင်

အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်တယ်။ အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော တရားသည်ပင် သတိ၊ သတိနဲ့ပဋ္ဌာန။ ကွဲပြားသေးသလား၊ မကွဲပြားဘူးနော်။ ဒါကြောင့် ပဋ္ဌာန၊ အာရုံထဲ၌ စွဲဝင်တတ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ သတိပဋ္ဌာန၊ သတိပဋ္ဌာန်မည်၏။ ဒါဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့စကားကို အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော “သတိ” လို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်ပြန်။ သတိက သတိအတိုင်းဘဲ၊ ပဋ္ဌာန်က အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော သဘောကိုခေါ်တယ်။ အာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော သတိကို သတိပဋ္ဌာန်။ အဲဒီအာရုံထဲ၌စွဲဝင်တတ်သော သတိပဋ္ဌာန်ဟူသောခရီးသည် နိဗ္ဗာန်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းထဲတဲ့။ နှစ်ကြောင်းမရှိဘူး၊ ဒီလိုဆိုတာ မဟုတ်လား။ အေး... ဒါကြောင့်ယဒိဒံ စတ္တရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ယင်းသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော။ အယံမဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်။ ဧကယနော၊ တစ်ကြောင်းထဲသောခရီးလို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဒါဖြင့် အဲဒီတစ်ကြောင်းထဲဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဘာအကျိုး ရှိသလဲ။ သူရဲ့အကျိုးကိုဖော်ပြလို၍ သတ္တနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေတတ်တဲ့အကျိုး ရှိတယ်တဲ့။ ယခု သတ္တဝါတွေဟာ ညစ်ပတ်နေသလား၊ စင်ကြယ်နေသလား။ ညစ်ပတ်နေပါတယ်။ အဲဒီညစ်ပတ်နေတာ စင်ကြယ်ချင်လို့ရှိလျှင် ဘာလုပ်ရမယ်။ “သတိပဋ္ဌာန်” လုပ်ရမယ်ဟုတ်လား၊ မစင်ကြယ်ချင်လျှင် အိမ်ပြန်ပေါ့။ စင်ကြယ်ချင်လျှင် သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ ဒီနှစ်လမ်းဘဲ ရှိတယ်နော်။ စင်ကြယ်အောင် ဘာကိုလုပ်ရမည်ဆိုတာ ထားအုံး။ သတိပဋ္ဌာန်၌-(သတ္တနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ)၊ သတ္တနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှာ။ အယံမဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ခရီးသည်။ ဧကယနော၊ တစ်ကြောင်းထဲသော ခရီးတည်း။ ဒီလိုဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်ခရီးဟာ စင်ကြယ်စေတတ်တဲ့ ခရီး။

ဒီလိုမဟုတ်လား။ ဂင်္ဂါဝါဠုသဲစုမက ပွင့်တော်မူကြတဲ့ကိုယ်တော် မြတ်တွေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ ရဟန္တာတွေ စင်ကြယ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်မသွားကြဘူးလား။ ရောက်သွားကြတယ်။ အေး...အဲဒါ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့အကျိုး၊ မစင်ကြယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါ့မလား၊ မရောက်ပါဘူး။ ကိုယ်တော် မြတ်တွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတာ ဘာဖြစ်လို့ စင်ကြယ်လို့။ ဘာဖြစ်လို့စင်

ကြယ်သလဲ။ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်လို့နော်။ အေး...သတိပဋ္ဌာန်အား ထုတ်လို့စင်ကြယ်တယ်၊ စင်ကြယ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားကြတယ်။ ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်သည် စင်ကြယ်စေတတ်တယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်လား။ ဒါဖြင့် အိမ် ပြန်လျှင် ညစ်ပတ်တတ်တယ်၊ ညစ်ပတ်တာနဲ့စင်ကြယ်တာ ဘယ်ဟာကြိုက် သလဲ၊ စင်ကြယ်တာကြိုက်ပါတယ်။ ပါးစပ်က ဒါလေးထည့်ပေါ့။ ညစ်ပတ် တာနဲ့စင်ကြယ်တာ ဘယ်ဟာကြိုက်သလဲ။ စင်ကြယ်တာကြိုက်ပါတယ်။ ဒါ ပါးစပ်ကနော်။ ဘာဖြစ်လို့ မပြန်ဘဲနေမှာမှမဟုတ်ဘဲ။ ဒီတော့ စင်ကြယ် ချင်လျှင် ဘာကိုလုပ်ရမယ် သတိပဋ္ဌာန်ကို လုပ်ရမယ်။ အေး...ဒါအကျိုး တစ်ပါးနော်။ (သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ) သောကပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှာ။ စိုးရိမ် ခြင်းသောက ငိုကြွေးခြင်းပရိဒေဝတို့ကို လွန်မြောက်ချင်လျှင် ဘာလုပ်ရ မယ်။ သတိပဋ္ဌာန် လုပ်ရမယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ လူဝတ်လူစား နဲ့ ဘာဖြစ်သွားသလဲ၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ဖြစ်ပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွား တယ်။ အဲဒီ သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ ကောသလမင်းကြီးရဲ့ အမတ်ကြီး။ သူပုန် တွေသွားတိုက်လို့ နိုင်လာခဲ့တယ်။ နိုင်လာခဲ့တော့ ကောသလမင်းကြီးက သူ့ကို ခုနစ်ရက် မင်းစည်းစိမ် ပေးတယ်။ ယနေ့ကစ၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မင်း ရှင်ဘုရင် လုပ်ပေတော့။ အဲဒီ မင်းစည်းစိမ် ရသည့်နေ့ကစပြီးတော့ ငါပျော်တော့မယ် ပါးတော့မယ် ရှင်ဘုရင်စည်းစိမ် အားရအောင် ငါခံစား တော့မယ်ဆိုပြီးတော့ ရေဆိပ်ကို ဆင်စီးပြီးဆင်းတယ်။ ရေဆိပ်ဆင်းပြီး တော့ ရေဆိပ်မှာရေချိုးပြီး ပျော်ပါးပြီးတော့မှ ညနေကျတော့ ပြန်တက် ပြီး ဥယျာဉ်မှာ သူပျော်ပွဲ ကျင်းပမယ်ပေါ့။ အဲဒီ စိတ်ကူးနဲ့ ရေဆိပ်ကို ဆင်စီးဆင်းတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ဆွမ်းခံကြွလာ ဆင်ပေါ်ကနေ ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးလိုက်တယ်တဲ့၊ ဆင်ပေါ်ကနေပြီး ဦးညွတ် ရှိခိုးလိုက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ပြုံးတော်မူတယ်၊ ပြုံးတော်မူတော့ အရှင် အာနန္ဒာက လျှောက်သတဲ့၊ ဘုရားကအရှေ့က၊ အရှင်အာနန္ဒာကနောက်က ဘုရားပြုံးတာ ဘာကြောင့်သိသလဲ၊ နောက်ဘက်က ထွင်းပြီးမြင်သလား၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ စွယ်တော်လေးဆူက ဖွေးဖွေးဖြူနေတယ်၊ ပြုံးလိုက်လို့

နှုတ်ခမ်းတော်က စွယ်တော်ကိုမပုံးလိုက်လျှင် စွယ်တော်အရောင်က ရှေ့က ဓါတ်မီးထိုးလိုက်သလို ဝင်းပြီးထွက်သွားတယ်။

အဲဒါနဲ့ နောက်ကနေရင်း ဘုရားပြုံးတော်မူတာသိတော့၊ အရှင် ဘုရား ဘယ်အတွက် ပြုံးတော်မူပါသလဲလို့ အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်တယ်။ ပြုံးတာ သိချင်သလား။ ရယ်ချင်လို့ပေါ့တဲ့၊ တခြားမဟုတ်ဘူးဟ...တဲ့။ အဲဒီ သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ ကနေ့ငါ့ထံလာပြီး လူဝတ်လူစားနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ရမယ်၊ အဲဒါ အကြောင်းပြုပြီးတော့ ငါဘုရားပြုံးတာဘဲ။ ဒီတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေက ဒီလောက်မူးရှူးနေတဲ့ အကောင်ကြီးဟာ ဘယ်လိုလူဝတ်လူစားနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်မလဲ။ ဂေါတမညွှန်းပါးစပ်ထဲတွေ့တာ သူပြောချင်တာပြောတာဘဲ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တွေကလည်း မြတ်စွာဘုရားပြောတော်မူတဲ့စကားဟာ မမှားနိုင်ဘူး၊ ကေန္တ ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး အဲဒီညနေကျတော့ သာဝတ္တိပြည်တစ်ပြည်လုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိရော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရော အကုန်လုံးကျောင်းတော်လာပြီးစု ဝေးကြတယ်၊ ဟိုကဘသား က ရေဆိပ်က တက်လာပြီးတော့ ဥယျာဉ်မှာ သောက်စားပျော်ပါးမယ်လို့ ကချေသည်မကလေး အကခိုင်းတော့ ကချေသည်မလေးဟာ လေဖြတ်ပြီး ပြုံးကနဲ သေသွားတယ်၊ အဲဒီမှာ ယူကြုံးမရဖြစ်ပြီး စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်တယ်၊ စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်တော့ ငါ၏စိုးရိမ်ခြင်းသောကကို ဘယ်သူဖျောက်နိုင်ပါ့မလဲလို့ စဉ်းစားလိုက်တော့ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ဖျောက်နိုင်တဲ့သူမရှိဘူး။ ဘုရားသာ လျှင် ငါ၏စိုးရိမ်ခြင်းကို ဖျောက်နိုင်မှာဘဲဆိုပြီးတော့ ဘုရားဆီပြေးတယ်။ အရက်တွေသောက်ထားတော့ မူးနေရာမှ ကချေသည်မလေးသေလို့ သောက ဖြစ်လိုက်တော့ ဒီအမူးဟာပြေသွားတယ်၊ အမူးပြေသွားတော့ စဉ်းစားနိုင် တာပေါ့။ ဒီသောကကို မြတ်စွာဘုရားမှ ပယ်ဖျောက်နိုင်မယ်ဆိုပြီး ဘုရား ထံပြေးလာတော့ အရှင်ဘုရားတပည့်တော်မှာ ဒီလိုအကြောင်းဖြစ်လို့ ဒီလို စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ပါလားခဲပါတယ်၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်တော့၊ အေး...သန္တတိအမတ်ကြီး မင်းဟာ ပယ်ဖျောက်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ထံ ရောက်လာ တာပဲ၊ ပျောက်ရမှာပေါ့ကွာ။ ဒီကလေးမအတွက်နဲ့မင်းငိုရတာ မင်းမျက်ရည် ဟာ သမုဒ္ဒရာလေးစင်းမျှ မကပါဘူးတဲ့၊ ဒီဘဝသာလျှင် မင်းဒီလိုဖြစ်ရတာမ ဟုတ်ဘူး၊ ရှေးရှေးကလည်း ဖြစ်ခဲ့ပေါင်းများလှပါပြီ၊ ဒီတော့ ငါပြောမယ်။

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောဓေဟိ၊ ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္ဓော စရိဿသိ။

ဒီဂါထာလေးဟောလိုက်တယ်။ ဟေ...သန္တတိအမတ်ကြီး၊ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအခါ၌။ ယံ၊ အကြင်စိုးရိမ်ခြင်းသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုစိုးရိမ်ခြင်းကို၊ ဝိသောဓေဟိ၊ ခမ်းခြောက်သွားအောင်ဖျောက်ပစ်လိုက်ပါတဲ့။ ပစ္ဆာ၊ နောက်တစ်ခါ။ တေ၊ သင့်အား။ ကိဉ္ဇနံ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောကြောင့်ကြခြင်းသည်။ မာအဟု၊ မဖြစ်စေနဲ့။ ရှေးကဖြစ်ပြီးသော စိုးရိမ်ခြင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်လိုက်၊ နောက်ထပ်လည်း စိုးရိမ်ခြင်းမဖြစ်စေနဲ့။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ အာရမ္မဏံ၊ စိုးရိမ်စရာအရာရုံကို။ နောစေဂဟေဿသိ၊ အကယ်၍ မယူဘဲစွန့်လွှတ်လိုက်ငြားအံ့။ ဝေသတိ၊ ဤသို့စွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့သည်ရှိသော်။ တံ၊ သင်သည်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍။ စရိဿသိ၊ နေရလတ္တံ့။ ရှေးကစိုးရိမ်ခြင်းကိုလည်း ပယ်ဖျောက်လိုက်။ နောက်ထပ်စိုးရိမ်ခြင်းကိုလည်း မဖြစ်စေနဲ့။ ယခုလည်း စိုးရိမ်စရာအရာရုံကိုလည်းမတွေ့နဲ့။ ဒီသုံးချက်လုပ်လိုက်ရင် ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေး၍၊ မင်းချမ်းချမ်းသာသာနေရလိမ့်မယ်တဲ့။ ဒီဂါထာလေးကိုလည်း ဟောလိုက်ရော သန္တတိအမတ်ကြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားရော။ ဒီတော့၊ ဒီဂါထာလေးဟောလိုက်လို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတာဟာ ဘယ်မလဲ သတိပဋ္ဌာန်အားထုတ်မှုလို့ မေးစရာမဟုတ်လား။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အချိန်အခါမှာ သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဆိုတဲ့ သမာဓိက္ခန္ဓာ မဂ္ဂင်သုံးပါးတို့တွင် သမ္မာသတိ မဂ္ဂင်တစ်ပါး မပါဘူးလား၊ အဲဒီ “သမ္မာသတိ” ဆိုတဲ့မဂ္ဂင် ရင်ထဲမှာဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့...ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ကိစ္စပြီးစီးသောအနေနဲ့ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်အထမြောက်တာ၊ ဒါကြောင့်တရားနာရင်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးလုံး ပါသွားပြီဖြစ်သောကြောင့် သောက စိုးရိမ်းခြင်းကင်းရုံမျှမက၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ လူဝတ်လူစားနဲ့ရောက်တယ်တဲ့၊ အဲဒီအချိန်မှာ...

သမ္မာဒိဋ္ဌိရော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိရော၊ ပရိတ်သတ်အားလုံး ကျောင်းလာပြီးစုဝေးကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက သန္တတိ အမတ်ကြီးရေ...မင်းရဟန်းကိစ္စပြီးသွားပြီ၊ အဲဒီပရိတ်သတ်ကြီးရဲ့ ကုက္ကုစ္စသံသယကို မင်းပယ်ရှင်းခဲ့အုံးလို့ မိန့်တော်မူလိုက်တော့ ထန်းခုနစ်ဆင့်မြင့်အောင် တက်တယ်တဲ့။ ထန်းတစ်ဆင့်မြင့်အောင်တက်လိုက် ဘုရားပြန်ရှိခိုးလိုက်။ နောက် ဒုတိယတစ်ဆင့်

မြင့်အောင်တက်လိုက် ဘုရားပြန်ရှိခိုးလိုက်။ ခုနစ်ကြိမ်ခုနစ်ခါ ကောင်းကင် တက်လိုက်၊ ဘုရားပြန်ရှိခိုးလိုက်လုပ်ပြီး၊ ထန်းခုနစ်ဆင့်မြင့်တဲ့နေရာကမှ၊ တေဇောကသိုဏ်းဝင်စားပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး၊ ဓါတ်တော်တွေ အောက် ချလိုက်တယ်။

ဒီတော့မူးနေတဲ့ သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ရဟန္တာဖြစ် နိုင်မလဲဆိုတဲ့ လူတွေရဲ့စကားလည်း ပျောက်သွားတာပေါ့။ သန္တတိအမတ်ကြီး လူဝတ်နဲ့ ရဟန္တာဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း အားလုံးပရိသတ်တွေမှာ ထင်ရှား သွားတာပေါ့။ ခုပြောလိုရင်းက ဘာတုန်း။ သတိပဋ္ဌာန်သည် သောက စိုးရိမ် ခြင်းကို သမတိက္ကမ လွန်မြောက်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ပြောလိုရင်းဘဲ၊ ပရိဒေဝ၊ ငိုကြွေးခြင်းကို။ သမတိက္ကမ၊ လွန်မြောက်နိုင်တယ်။ ဆိုလိုတာက တော့ ဒါပဋ္ဌာစရိဝတ္ထုမှာ၊ ပဋ္ဌာစရိဟာ ငိုကြွေးတယ်မဟုတ်လား၊ ငိုကြွေး ပြီးတော့ ဘုရားထံ ရောက်မသွားဘူးလား၊ ရောက်သွားတယ်။ ရောက်သွား မြတ်စွာဘုရားက၊ ဘာ၊ဟောသလဲ။

နသန္နိ ပုတ္တာ တာဏာယ၊ နပိတာ နာပိဗန္ဓဝါ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ဉာတီသု တာဏတာ။

ပဋ္ဌာစရေ၊ ချစ်သမီးပဋ္ဌာစရီ။ တာဏာယ၊ သေဘေးမရောက် အောင်စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ပုတ္တာ၊ သားသမီးတို့သည်။ နသန္နိ၊ လောကကြီး မှာ မရှိကုန်။ သေဘေးမရောက်အောင်စောင့်ရှောက်နိုင်တဲ့ သားသမီးရယ်လို့ ဘယ်မှာရှိသလဲ။ ချစ်သမီး ဘယ်သားသမီးမျှ သေဘေးမရောက်အောင် မစောင့်ရှောက်နိုင်ပါဘူး။ ပဋ္ဌာစရေ၊ ချစ်သမီး ပဋ္ဌာစရီ။ တာဏာယ၊ သေဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ပိတာ၊ မိဘသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိလေ။ ဘယ်အဖေ ဘယ်အမေမှလည်း မသေအောင်မတတ်နိုင်ပါဘူးတဲ့။ ပဋ္ဌာစရေ၊ ချစ်သမီးပဋ္ဌာစရီ။ တာဏာယ၊ သေဘေးမရောက်အောင် စောင့် ရှောက်ခြင်းငှာ။ ဗန္ဓဝါအပိ၊ စိတ်နှလုံး ချစ်ကျွမ်းဝင်တဲ့ဆွေမျိုး။ မိတ်ဆွေ တို့သည်လည်း နသန္နိ၊ ဘယ်မှာမှမရှိကုန်။ သေဘေးမရောက်အောင် စောင့် ရှောက်နိုင်တဲ့ ဆွေမျိုးခင်ပွန်း၊ ဘယ်မှာမှမရှိဘူး။ အန္တကေန၊ သေမင်းယုတ် သည်။ အဓိပန္နဿ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံရသော သတ္တဝါအား။ လူမမာအား

သေမင်းနှိပ်စက်တော့မယ်၊ ဒီတခါ သေရာညောင်စောင်း လျောင်းစက်ရပြီ
သေတော့မယ်ဆိုတဲ့ သေမင်းအနှိပ်စက်ခံရသော သတ္တဝါအား၊ ညာတီသူ၊
ဆွေမျိုးတို့၌။ တာဏာယ၊ သေဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်သော
အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ-မရှိလေ။

သေဘေးမရောက်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်တာ အဘယ်မှာမှ ရှာ
လို့မရဘူး ချစ်သမီးတဲ့။ ဒါကြောင့် ငါ့သမီးသည် နိဗ္ဗာန်သွားရာ မဂ္ဂင်ခရီး
ကိုသာ သုတ်သင်ပါလို့၊ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က ဒီလို ဟောလိုက်တော့
ငိုကြွေးခြင်းပရိဒေဝ ပျောက်ရုံမကဘူး၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွား
တယ်။ ပဋ္ဌာစာရီ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ရောက်တော့ အရူးလည်းပျောက်တယ်၊
ငိုကြွေးခြင်း ပရိဒေဝလည်းပျောက်တယ်၊ သောတာပန်လည်းဖြစ်တယ်၊ ဒီဝတ္ထု
မရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။

ဒီတော့ သန္တတိအမတ်ကြီးက သောကလည်းပျောက်တယ်၊ ပဋ္ဌာစာ
ရီက ပရိဒေဝပျောက်တယ်၊ အဲဒီတော့ သောကပရိဒေဝ လွန်မြောက်ချင်လျှင်
ဘာကိုလုပ်ရမလဲ၊ အေး...သောကပရိဒေဝ လွန်မြောက်ချင်လျှင် သတိပဋ္ဌာန်
ကိုလုပ်။ စိုးရိမ်ရတာလည်း အရသာရှိသား၊ ငိုရတာလည်း အကောင်းသား၊
ဖျောက်မပစ်ကြနဲ့နော်၊ စိုးရိမ်ရတာလည်း အရသာရှိတယ်၊ ငိုရတာလည်း
ကောင်းတယ်ဆိုပြီး ဒါတွေပျောက်အောင်မလုပ်ဘဲ မနေကြနဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို
သိပ်လုပ်နေလျှင် စိုးရိမ်စရာလည်း မစိုးရိမ်၊ ငိုကြွေးစရာလည်း မငိုကြွေး၊
မျက်နှာပြောင်တိုက်လိုက်တာ၊ မျက်ရည်ကလေးတောင် တစ်ပေါက်မှ မကျ
ဘူး။ ဒီလိုကဲ့ရဲ့ ခံချင်သလား၊ အေး...မျက်ရည်ကလေး သုတ်ခါသုတ်ခါနဲ့
ငိုကြွေးရတာ မကောင်းဘူးလားလို့။

သောကပရိဒေဝါနံ သမ္မတိက္ကမာယ၊ စိုးရိမ်ခြင်းသောက၊ ငိုကြွေး
ခြင်း ပရိဒေဝတို့ကို လွန်မြောက်အောင် ဘာကိုလုပ်ရမလဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ကို
လုပ်ရမယ်။ ဒါဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်က သတ္တဝါကိုစင်ကြယ်စေတတ်တယ်၊
စိုးရိမ်ခြင်း သောက၊ ငိုကြွေးခြင်း ပရိဒေဝကိုလွန်မြောက်စေတတ်တယ်၊
ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ။ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်

ဆင်းရဲခြင်းတို့၏။ အတ္တဂံမာယ၊ ကင်းချုပ်ခြင်းငှာ။ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းချုပ် စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းချုပ်တယ်တဲ့။ သတိပဋ္ဌာန် ရင်ထဲဖြစ်လာလျှင် ကိုယ်ဆင်းရဲ ခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ကင်းချုပ်သွားရော။ တရားတကယ်လုပ်ဘူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာပေါ့။ သတိနဲ့အာရုံနဲ့ သွားမကပ်လိုက်နဲ့၊ ကပ်လိုက်လျှင် ဖြုတ်ခနဲ့ ချုပ်သွားတာဘဲ။ ရှိပါအုံးမလား၊ ဒါလက်တွေ့လုပ်ဘူးတဲ့သူဟာ သိကြမှာပေါ့။ ဘယ်လိုဘဲ ဝေဒနာပြင်းထန်နေနေ၊ ဘယ်လိုဘဲ စိတ်ဆင်းရဲနေနေ၊ စိတ် ဆင်းရဲလျှင် ရင်ထဲစိုက်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲလျှင် ဆင်းရဲတဲ့နေရာကိုစိုက်၊ စိုက်လို့ သတိနဲ့ဝေဒနာနဲ့ကပ်မိပါစေ၊ ကပ်မိလျှင်မခံနိုင်ဘူး၊ ဒီဝေဒနာချုပ်သွားတာဘဲ။

သတိပဋ္ဌာန်က ဒုက္ခချုပ်စေတတ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်က ဒေါမနဿ ချုပ်စေတတ်တယ်။ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ (၂) ပါးကို ချုပ်စေတတ်တယ်။ ဉာယဿ အဓိဂမာယ၊ အရိယာမဂ်ကိုရခြင်း အကျိုးလည်းရှိတယ်။ အရိယမဂ်ရတယ် ဆိုတာဘာလဲ၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါမိမဂ်၊ အနာဂါမ်မိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ အဲဒီ မဂ်လေးပါးကို အရိယာမဂ် ခေါ်တာ။ အဲဒီအရိယာမဂ် လိုချင်လျှင် ဘာလုပ် ရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ရမယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲချုပ်ချင်လျှင် သတိ ပဋ္ဌာန် လုပ်ရမယ်။ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုချင် လျှင် ဘာကိုလုပ်ရမလဲ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ ဒါဖြင့်...နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြု ချင်လျှင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်လုပ်၊ အရိယာမဂ် ရချင်လျှင်လည်း သတိပဋ္ဌာန် လုပ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ချုပ်ချင်လျှင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ စိုးရိမ် ခြင်းသောက၊ ငိုကြွေးခြင်းပရိဒေဝ လွန်မြောက်ချင်လျှင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ “ကိလေသာ-သံသရာ” နှစ်ဖြာမှ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးကို အလိုရှိလျှင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ ဒါဖြင့် “သတိပဋ္ဌာန်”ဟာ ဒီ အကျိုးငါးပါးကိုရစေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ပေါ့။ ဒီအကျိုးငါးပါး မလိုချင်တဲ့လူ ဒီအထဲပါသေးသလား၊ မပါပါဘူး။ အကုန်လုံးဘယ်သူမှ မလိုချင်ဘူး၊ ပါးစပ်ကပြောတာ။

သတိပဋ္ဌာန် အကျိုးငါးပါးပြီးတော့၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး။

- ၁။ ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
- ၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
- ၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
- ၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

ကာယ အနုပဿနာ၊ ကာယ-ကိုယ်ကောင်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင်။ အနု- အဖန်တလဲလဲ။ ပဿနာ-ရှုခြင်း။ ကာယ နုပဿနာ၊ ကိုယ်ကောင်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း။ ကာယ-အဓိပ္ပါယ်က ကိုယ်ကောင်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင်။ အနုက အဖန်တလဲလဲ။ ပဿနာက ရှုခြင်း။ ပေါင်းလိုက်တော့ ကိုယ်ကောင်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း။ ကာယနုပဿနာ၊ ကိုယ်ကောင်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း ဟုတ်ပြီလား။ ပြီးတော့...

ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ခံစားခြင်း။ စိတ္တာနုပဿနာမှာ စိတ်ကသိတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာမှာ ဓမ္မက သဘာဝ။ ပညတ် အစိုင်းအခဲအကောင်အထည် မဟုတ်၊ သဘာဝသက်သက်၊ အဲဒီသဘာဝ သက်သက်ကို ဘာခေါ်တယ်၊ ဓမ္မဟုတ်လား။ ဒီတော့ကာယလည်း သဘာဝသက်သက်။ ဝေဒနာလည်း သဘာဝသက်သက်။ စိတ်လည်း သဘာဝသက်သက်ပါဘဲ။ အပေါင်းအစုတွေကို ကာယခေါ်တယ်။ ဝေဒနာလည်းဘဲ သဘာဝသက်သက် ခံစားခြင်းဘဲ။ ဝေဒနာမှာလည်းဘဲ အဆိုင်အခဲရှိသလား မရှိဘူး၊ အဲဒါလည်းဘဲ သဘာဝဘဲ။ စိတ်ကလည်း သိခြင်းမျှဘဲ၊ စိတ်ကော အကောင်အထည်ရှိသလား၊ မရှိဘူး၊ သို့ပေမယ့်လို့ သဘာဝတွေအများထဲက ဒီသဘာဝ(၃)ပါးကို ဖယ်ထား၍ ကျန်တဲ့တရားစုကို ဓမ္မာနုပဿနာလို့ ခေါ်တယ်။ ကာယသဘာဝ၊ ဝေဒနာသဘာဝ၊ စိတ္တသဘာဝ၊ ဒီ သုံးပါးကိုဖယ်ထား၍ ကျန်သမျှ ဓမ္မသဘာဝနော်။

ဒီတော့ ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ တပ်နှစ်သက်ခြင်း လောဘဖြစ်တယ်။ အဲဒါသဘာဝ၊ အဲဒီ လောဘသဘာဝသည် ဓမ္မ။ ဒေါသဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ

ဖြစ်တဲ့ ဒေါသသည် ဓမ္မ။ ကောင်းတဲ့ဘက်ကသဒ္ဓါဖြစ်တယ်၊ သတိဖြစ်တယ်၊ ပညာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဖြစ်တဲ့သဒ္ဓါ သတိ ပညာသည် ဓမ္မ။ ဒီတော့ ကာယ သဘာဝရယ်၊ ဝေဒနာသဘာဝရယ်၊ စိတ္တသဘာဝရယ် နှုတ်လိုက် ကျန်သမျှ အစိုင်အခဲ အကောင်အထည်မဟုတ်တဲ့ သဘာဝမှန်သမျှ ဓမ္မ ချည်းဘဲနော်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးမှာ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ၊ ဒီလိုတိုတို မှတ် အဲဒီလေးပါးဟာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး။ ကာယက အပေါင်းအစု ဝေဒနာက ခံစားခြင်း၊ စိတ္တက သိခြင်း၊ ဓမ္မက သဘာဝ၊ အဆိုင်အခဲ၊ အကောင်အထည်၊ သဏ္ဍာန်၊ ဒြပ်မဟုတ်တာကို သဘာဝ။ သိတာကိုစိတ်။ ခံစားတာကို ဝေဒနာ။ အပေါင်းအစုကို ကာယ။ ကာယဆိုလျှင် အပေါင်းအစု။ ဝေဒနာဆိုလျှင် ခံစားခြင်း။ စိတ်ဆိုလျှင် သိမှု။ ဓမ္မဆိုလျှင် သဘာဝနော်။ အဲဒီလေးပါးကို သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးခေါ်တယ်။ ဒါဖြင့် တရား အားထုတ်တဲ့ ယောဂီတစ်ယောက် ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိုက်လိုက်စမ်း။ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ မာခြင်း၊ ပျော့ခြင်းစသော ရုပ်အပေါင်းအစုကို တွေ့မလား။ ခံစားမှုဝေဒနာကို တွေ့မလား။ သိမှုစိတ်ကို တွေ့မလား။ လောဘ ဒေါသစတဲ့ စေတသိက်တွေ တွေ့မလား။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိုက်လိုက်လျှင် ဒီလေးခု တစ်ခုခုတော့ တွေ့ရမယ်၊ မတွေ့နိုင်ဘူးလား။ အေးဒီလေးခု တစ်ခုခုတော့ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ လောဘ ဒေါသ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော စေတသိက်တွေတွေ့လျှင် **ဓမ္မ**။ သိမှု တွေ့လျှင် **စိတ္တ**။ ခံစားမှုတွေ့လျှင် **ဝေဒနာ**။ မာမှု ပျော့မှု ပူမှု အေးမှု စိုမှု ခြောက်မှုကိုတွေ့လျှင် **ကာယ**။ ဒီတော့ ကာယဆိုတာ ရုပ်အပေါင်းအစုနော်။

ဒါဖြင့် တရားအားထုတ်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိပဋ္ဌာန်ကို ငါ ဘာသတိပဋ္ဌာန် လုပ်ရမယ်လို့ ဒီလိုပိုင်းခြားနေဖို့ လိုသေးသလား။ မလိုဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ စိတ်စိုက်ပြီးတော့ တွေ့တဲ့သတိပဋ္ဌာန်လုပ်။ လောဘတွေ့ လောဘလုပ်၊ ဒေါသတွေ့ ဒေါသလုပ်၊ စိတ်တွေ့ စိတ်လုပ်၊ ဝေဒနာတွေ့ ဝေဒနာလုပ်၊ တွေ့တာသာလုပ်နော်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ တွေ့တာလုပ်ဖို့ရာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲကတော့ အမြဲမပြတ်ဖြစ်ပြီးတော့နေပါရဲ့၊ ကိုယ်က စိတ်အားညံ့ နေတော့ မတွေ့နိုင်ဘူး။ အင်မတန် စိတ်အားက ညံ့နေတယ်၊ သတိပညာ မရှိဘူး၊ သတိပညာမရှိလို့ စိတ်အားကညံ့နေတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက အမြဲ မပြတ်ဖြစ်နေပေမဲ့ မတွေ့နိုင်ဘူး၊ ဒီတော့ တွေ့နိုင်လောက်အောင် သတိ

ကို တိုးပွားအောင် အာနာပါန လုပ်ပေးပါ။ အာနာပါန လုပ်ပေးတော့ကာ “သတိ” တိုးပွားပြီး စိတ်အားကောင်းလာတယ်။ အဲဒီစိတ်အားကောင်းလာ တဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်မှုကိုစိုက်လိုက်လျှင် မသိဘူးလား၊ သိပါတယ်။ သိပေမဲ့လို့ သိကာမတ္တဘဲ ရှိနေသေးတယ်။ သတိပညာ အားမကောင်းသေး လျှင် ထင်ထင်ရှားရှား မပိုင်းခြားနိုင်သေးဘူး။ ဒါက ပူတယ်။ ဒါက အေး တယ်။ ဒါက နာတယ် စသည်ဖြင့် တွေ့တော့တွေ့ပါရဲ့ တွေ့ပေမဲ့ ဒီနာ ကျင်ကိုက်ခဲမှု ပူမှုတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိပြီလားဆို တော့ မသိနိုင်သေးဘူး။ ဒါဘာဖြစ်လို့ သတိပညာအား သေးသေးလို့။ အားသေးသေးလျှင် ဆက်လုပ် အမှန်က ထင်ထင်ရှားရှား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား တွေ့ရမယ်။ ထင်ရှားရှား ပိုင်းပိုင်းခြားခြားတွေ့တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို တစ်ခုစီကဲ့အောင်အဖန်တလဲလဲရှု။ ဒါ ခေါင်းရယ် ကိုယ်ရယ် လက်ရယ်၊ အကောင်ကြီးရယ်ထင်နေလို့ လောဘ၊ ဒေါသ ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေတာ၊ အမှုအမှားတွေ ထင်လာလျှင် လောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ်နိုင်ပါအုံးမလား။

အေး...သတိအားကောင်းလို့ စိုက်လိုက်လျှင် အာရုံတစ်ခုခုနဲ့ ဒီ သတိပညာနဲ့ သွားပြီးဟပ်မိလိုက်လျှင် အများကြီးမသိတောင် ဒီဟပ်မိတဲ့အာ ရုံတော့ သိမှာဘဲ။ အေး...အများကြီးလျှောက်သိတာမဟုတ်ဘူး၊ ဟပ်မိတဲ့အာ ရုံဘဲ သိတယ်နော်၊ အဲဒီ ဟပ်မိတဲ့အာရုံကိုသိတာက အမှန်သိတာ။ အများကြီး သိတာက အမှန်သိတာမဟုတ်ဘူး။ စိတ်ကူး စဉ်းစား တွေးတော ကြံစည်ပြီး လျှောက်သိနေတာ အမှန်မသိဘူး စိတ်နဲ့ဟပ်မိတဲ့ သဘာဝကလေးသိတာက အမှန်သိတာ။ ဘာကိုဘဲလုပ်လုပ် စိတ်ကို ကပ်အောင်လုပ်။ အာနာပါနလုပ် လျှင်လည်း နှာခေါင်းဝ စိတ်ကပ်ပါစေ။ ဝေဒနာလုပ်လျှင်လည်း ဒီစိတ်ဟာ ဝေဒနာ သွားကပ်ပါစေ။ ကပ်မှ သတိ သမာဓိအားကောင်းတာ။ ခုပကတိ စိတ်နဲ့လည်း သိတာပေါ့ ဝင်သိ ထွက်သိ လုပ်နေလျှင် သိပေမဲ့ စိတ်က နှာခေါင်းကပ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝင်တာထွက်တာ သိတာ၊ ဝင်တဲ့ထွက်တဲ့ စိတ်ဟာ နှာခေါင်းမှာကပ်နေအောင်မသိဘူး။ သတိ သမာဓိအားကောင်းလာ တော့ စိတ်ပါ နှာခေါင်းမှာ ကပ်နေတာတွေ့ရတယ်။ စိတ်က နှာခေါင်းမှာ ကပ်နေတာ တွေ့တဲ့ယောဂီကျတော့ ငါ့စိတ်ဟာ နှာခေါင်းနဲ့တော်တော်ကွာ သွားပြီ တစ်မိုက်လောက်ကွာသွားပြီ၊ လေးတစ်လောက်ကွာသွားပြီ တစ်ခါ

ပြန်ကပ်လာလျှင် ဟာပြန်ကပ်သွားပြီ။ အဲဒီလိုနာခေါင်းနဲ့စိတ်နဲ့ ကွာမှုကပ်
 မှုကိုတောင် သိနိုင်တယ်။ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အခါ။ ခုတော့
 စိတ်ကဘယ်နေရာကနေ သိမှန်းတောင် မသိဘူးဟုတ်လား။ အေး...စိတ်နဲ့
 အာရုံနဲ့ကပ်မိအောင် လုပ်ရမယ်။ ဒါဖြင့် ဝေဒနာကိုအာရုံပြုပြန်လျှင်လည်း
 ထိုနည်းတူဘဲ။ ဝေဒနာနဲ့စိတ်နဲ့ ကပ်သွားရမယ်။ နာတယ်နာတယ် ဆိုပေမဲ့
 အဝေးကနာနေတာ၊ စိတ်က ဝေဒနာသွားကပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဝေဒနာ
 သဘာဝတစ်ခုကို စိတ်ကသွားကပ်လိုက်လျှင် ဝေဒနာတစ်ခုထဲသာ သူသိ
 တယ်။ ကျန်တဲ့အာရုံတွေ သူသိအုံးမလား။ သူ့ဟာသူ ကွဲသွားတော့တာဘဲ
 ဟုတ်လား။ ဝေဒနာတစ်ခုထဲသိတာကလည်း သာမညစိတ်နဲ့သိတာမဟုတ်
 တော့ အင်မတန်မှ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား
 သိတယ်။ ဝေဒနာရှေ့နောက်ပတ်ဝန်းကျင် ဘာနဲ့မှမစပ်ဘဲနဲ့ ပိုင်းပိုင်း
 ခြားခြားသိတယ်။ အဲဒီ သဘာဝတစ်ခုဖြစ်ဆဲခဏကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား တွေ့
 သိလိုက်ဖို့လိုတယ်။ အများကြီး လျှောက်ပြီးသိနေဘို့ မလိုပါဘူး။ သဘာဝ
 တစ်ခု၏ ဖြစ်ဆဲခဏကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား တွေ့လိုက်လျှင် တစ်လောကလုံး
 ရှိသမျှအကုန်သဘောပေါက်သွားရော။

အဲဒီ သဘာဝတစ်ခုကို သေသေချာချာ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိပြီးလို့
 တစ်လောကလုံး သဘောပေါက်ပြီးတော့မှ ဟာ...ဘာမှမဟုတ်ဘဲကိုး။ အကုန်
 လုံး ဖြစ်မှု ပျက်မှုချည်းပါကလား။ တွေ့ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သဘောပေါက်လို့
 ပြောတာ။ ခု စိတ်ကူးသမားတွေက တွေ့လည်းမတွေ့သေးဘဲနဲ့ တစ်လော
 ကလုံး ဘာမှမဟုတ်သေးဘူးပြောနေတယ်။ သူတို့ဟာ မဟုတ်ဘူးလားဆိုတော့
 ဟုတ်တော့ဟုတ်ကဲ့ သူတို့ဟာ အပေါ်ယံတွင် တွေ့နေတာ၊ ဒီထက်ရှေ့တိုး
 ပြီး သူတို့မသိဘူး။ တွေ့ပြီးပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတဲ့
 စကားဟာလည်း အပေါ်ယံပြောတာ၊ အပေါ်ယံ ပြောဖြစ်ရုံကလေးပြောတာ။
 တကယ်သူတွေ့သလို ပြောဖြစ်တာမဟုတ်တော့ တစ်လောကလုံး ဘာမှမ
 ဟုတ်ဘူးလို့ အများသိလောက်အောင်ပြောဖြစ်သလိုပြောတာ။ ဘာမှမ
 ဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတဲ့စကားလုံးချင်းတူပေမယ်လို့ အသိချင်းမတူဘူး။ စာထဲ
 ပေထဲကြည့်ပြီး စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးပြောတဲ့လူကလည်း ဘာမှမဟုတ်ဘူးတော့

ပြောတာဘဲ၊ သို့ပေမဲ့ သူတို့က အများဖြန့်ဖြူးပြီးပြောတာ စိတ်ကူးသိ၊ တကယ်သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တစ်ခုတည်းသော သဘာဝ၏ဖြစ်မှုကို ဖြုတ်ခန့် တစ်ချိန်ကလေး သိလိုက်ပြီးတော့မှ ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ သဘောပေါက် ပြီးမှပြောတာ၊ ဘာမှမဟုတ်ဘူး ပြောတာချင်းတူပေမဲ့ မတူသေးဘူး။

ယခု သိပ္ပံပညာသည်တွေက ပြောနေတယ်မဟုတ်လား၊ တစ်ခု သောမြစ်ကို နှစ်ခါကူး၍မရဘူးတဲ့၊ မြစ်ရေက အလျင်မပြတ်စီးနေတာကို ပထမကူးတုန်း မြစ်ရေက နောက်တစ်ခါပြန်ကူးမယ်လုပ်တော့ ဒီရေမဟုတ် တော့ဘူး၊ ဒီတော့ တစ်ခုသောမြစ်ကိုနှစ်ခါကူး၍ မရဘူးဆိုတဲ့ သူတို့စကားက တော်တော်ဟုတ်နေတာ၊ သို့ပေမယ့် ဘုရားသာသနာ့အသိက ဒီလိုမှသိတာ မဟုတ်ဘဲ၊ ဟိုပထမပင်ရင်းသိတာက တစ်ခုသောသဘာဝ၏ ဖြစ်ဆဲခဏကို ကပ်ပြီးတော့ ဘွားကနဲ၊ ဖြူးကနဲသိပြီးတော့မှ တစ်လောကလုံး ဒီအတိုင်း ချည်းပါကလားလို့ ဒီလိုသိရတာ အသိချင်းမကွာဘူးလား၊ ဒါက စိတ်နဲ့သိတာ၊ ဟိုဟာက ဉာဏ်နဲ့သိတာ၊ ဉာဏ်နဲ့သိတော့ ဒီဉာဏ်က ဘယ်လိုသိတာလဲ၊ မြင်သလိုသိတာ၊ ခု မျက်စိနဲ့ကြည့်တော့ မျက်စိရှေ့မှာ အာရုံတစ်ခုခုကို မမြင်ဘူးလား။ မြင်ပါတယ်။ အေး...ထိုနည်းတူစွာ ဉာဏ်စက္ခုပေါ်လာတဲ့ အခါကျတော့၊ မျက်စေ့မှိတ်ထား၊ အဲဒီမှိတ်ထားရင်း ဉာဏ်စက္ခုက သိစရာ အာရုံကိုမြင်ပြီးတော့ သိတာ။ ဒါကြောင့် စက္ခုဥဒပါဒိ၊ အေး.....စက္ခုဉာဏ် မျက်စိသည်လို့ပြောတာ၊ စက္ခု မျက်နှာမှာရှိတဲ့ မျက်စေ့လို့ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ မျက်စေ့ကသာ မြင်နိုင်တယ်လို့မှတ်ပြီး၊ စိတ်ကမြင်နိုင်တယ်လို့ လူတွေက သည်လိုသဘောမပေါက်ဘူး၊ ဉာဏ်စိတ်ကျတော့မျက်စေ့မြင်နိုင်သည်ထက် ပိုပြီးတော့မြင်နိုင်တယ်၊ အားကောင်းလျှင် ကောင်းသလိုမြင်နိုင်တယ်၊ စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ အဲဒီ စက္ခုအရဟာ ပကတိမျက်စေ့ကိုပြောသည်မဟုတ်၊ ဉာဏ်နဲ့ မြင်တဲ့ ဉာဏ်မျက်စိကိုပြောတာ။

အဲဒီဉာဏ်မျက်စိကလည်းဘဲ ပကတိမျက်စေ့မြင်သလို၊ ပကတိမျက်စေ့ မြင်တာထက်မက ပိုပြီးတော့မြင်နိုင်တယ်၊ ဉာဏစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒါတွေဟာ နတ်မျက်စေ့ကဲ့သို့ပင်မြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီ ဉာဏစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုမရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်

တွေက ပကတိမျက်စေ့ကိုပဲ မျက်မြင်လုပ်ပြီး လေ့လာတော့ ဒုက္ခတွေဖြစ်လို့ လသွားရတာနဲ့ ကြယ်သွားရတာနဲ့ သူတို့မှာ ပကတိမျက်မြင်ပဲ အဟုတ်ကြီး မှတ်ပြီးတော့ သူတို့ကတော့ လုပ်ချင်လုပ်ပါစေအုံးတော့၊ သူတို့ရည်ရွယ် ချက်နဲ့ သူတို့ကို ဘေးကလူတွေက အဟုတ်မှတ်ပြီးလျှောက်လုပ်နေတယ်။ ဖြစ်ရပုံလေ၊ စင်စစ်တော့ သူတို့လိုလည်းကိုယ်မလုပ်တတ်ဘူး၊ ယခုလုပ်နေတဲ့ လူတွေလို ကိုယ်သိသလား၊ မသိဘူး။ ဒါဖြင့် ဘုရားဟောတော့ ဘုရား ဟောတဲ့အတိုင်းကော ကိုယ်သိသလား၊ မသိဘူး။ ဒါဖြင့် ကုလားပြောတဲ့ အတိုင်းလည်း ကိုယ်မသိ၊ ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်းလည်း ကိုယ်မသိ။ ဘုရား ယုံမလား၊ ကုလားယုံမလား၊ ဘုရားယုံလျှင်လည်း သူတို့ဟာတွေကို အထင် ကြီးပြီးပြောနေစရာမလိုဘူး၊ ဘုရားက ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့ဟောတာ၊ ဉာဏစက္ခုနဲ့ ဟောတာ၊ သူတို့က ပကတိမျက်စေ့နဲ့ မှန်ပြောင်းနဲ့ကြည့်ပြီး ဟောတာ။ ကိုင်း...ဘယ်လောက်ကွာခြားသလဲကွာ။

ဟောဒီသစ်ပင်မှာ ရုက္ခစိုးနတ်မရှိဘူးလား၊ ရုက္ခစိုးနတ်ရှိလျှင် ရုက္ခ စိုးနတ်နေတဲ့ဗိမာန်မရှိဘူးလား ရှိတယ်၊ ဒီဗိမာန်နဲ့ဒီနတ်ကို မြင်ရသလား။ မမြင်ရဘူး ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအရာကို။ ပကတိမျက်စေ့နဲ့တော့ သစ်ပင် မြင်ရတယ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုက နတ်ဗိမာန်လည်း မြင်ရတယ်။ နတ်လည်း မြင်ရ တယ်၊ အဲဒီလို ပကတိမျက်စေ့နဲ့ မမြင်နိုင်တဲ့အရာမျိုးကိုမြင်ရမှ သာသနာ။ ပကတိနားနဲ့မကြားနိုင်တာ ကြားရမှ သာသနာ။ ဒီတော့ သာသနာနဲ့လောက မှာဖြစ်နေမှုနဲ့ ဘာမှနှိုင်းစာလို့မပြောနဲ့။ နှိုင်းလို့မရဘူး။ ဘုရားက ပကတိ မျက်မြင် ပကတိနားကြားကို တစ်ခုမှမဟောဘူး၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတလေ။ လဟာဘယ်လောက်ရှိလဲ၊ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့် ၁၄၇ယူဇနာ၊ ဖီလာအားဖြင့် ၄၉-ယူဇနာမဟုတ်လား၊ လဗိမာန်အတွင်းက-မြရောင်၊ အပြင်ကတော့ ငွေ ရောင်၊ အဲဒီဗိမာန်ကြီးထဲမှာနတ်သား၊ နတ်သမီးတွေနေတယ်၊ ဒီဗိမာန်ကြီး ကိုတွေ့သလား၊ ဒီဗိမာန်ကြီးထဲမှာနေတဲ့ နတ်သားနတ်သမီးတွေကို တွေ့သ လား၊ သူတို့တွေ့တာကတော့ ရွံ့တုံးတွေဘဲလေ၊ ဒီတော့ ဒါများ အထင် ကြီးစရာလိုသလား၊ သို့သော် သူတို့နည်းနဲ့သူတို့တော့ ဟုတ်မှာပေါ့၊ သို့ပေမဲ့ ဘုရားစကားလောက်တော့ ယုံစရာမဟုတ်ပါဘူး၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ သြကာသလောကလို့ လောကသုံးပါး ဘုရားဟောတယ်။

လောကဝိဒ္ဓ ဂုဏ်တော်မှာ။ သို့ပေမဲ့လို့ ဒီလဗိမာန် နေဗိမာန်တို့ဆိုတာ
 သြကာသ လောက၊ သတ္တဝါတွေက သတ္တလောက၊ ဒါတွေ ဘာကြောင့်
 ဟောရသလဲ။ ကိုယ်တော်မြတ်၏ဉာဏ်တော်ဟာ ဒီကျအောင် သိတယ်လို့
 သတ္တဝါတွေကို သိစေလိုတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒါလိုရင်းလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။
 ဒီသတ္တဝါဟာလည်း ပညတ်တွေ၊ ဒီသြကာသလောက အထည်ဝတ္ထုတွေလည်း
 ပညတ်တွေ၊ အမှန်က “**ရုပ်နာမ်**” “**ဓမ္မ**” သင်္ခါရသာလျှင် အမှန်။ ရုပ်နာမ်
 ဓမ္မသင်္ခါရသည် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒီဒုက္ခသစ္စာဟာ သမုဒယကြောင့်ပြန်ဖြစ်တယ်။
 ဒီဒုက္ခသမုဒယ နှစ်ပါးချုပ်ငြိမ်းလျှင် နိဗ္ဗာန်၊ ဒီနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း **သီလ**
သမာဓိ၊ ပညာကိုလုပ်ကြ၊ ဒီလို သစ္စာလေးပါးဟောချင်လို့ သတ္တလောက၊
 သြကာသလောကကို ဟောတာ၊ ဒါတွေ အံ့သြနေဖို့ ချီးမွမ်းနေဖို့ ဘုရားက
 ဟောတာမဟုတ်ဘူး။ ပညတ်မှန်လျှင်ဖြင့် ဘုရားကတော့ အကုန်လုံး အလ
 ကားချည်းဘဲ၊ သတ္တဝါလည်း အလကားဘဲ၊ သတ္တဝါရဲ့တည်ရာဘုံဌာနလည်း
 အလကားဘဲ၊ ရုပ်-နာမ် ဓမ္မ-သင်္ခါရသာလျှင် အမှန်။

ဒီတော့ ရုပ်-နာမ် ဓမ္မ-သင်္ခါရက ဘာအမှန်လဲ။ ဒုက္ခ အမှန်။ ဒီ
 ဒုက္ခအမှန်ဟာ သမုဒယကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒီဒုက္ခ၊ သမုဒယနှစ်ပါး လွတ်ကင်း
 လျှင် နိဗ္ဗာန်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်မှအေးကြမယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 ဖြစ်တဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ**။ သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်၊ ပညာမဂ္ဂင်ကိုသာ
 အားထုတ်စေလိုတယ်။ ဘုရားအလိုတော်က။ ဒါကြောင့် သည့်ပြင်ဟာတွေ
 အလကား၊ နတ်ကရာကျီးမောဆိုသလို သူတစ်ပါးတွေ လုပ်တာလိုလည်း
 ကိုယ်မဖြစ်ဘဲနဲ့ အလကားဒုက္ခများနေကြတယ်။ ဒီတော့...ဘုရား အလိုရှိတဲ့
သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုသာ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေသည်။

သာဓု...သာဓု...သာဓုပါဘုရား။

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
၁၃၃၁-ခု ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်-၈ ရက်နေ့တွင်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော

**ဒုတိယ အကြိမ်မြောက်
မဟာ သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်**

သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်၏နိဒါန်းအစမှာ

- ၁။ ဝိသုဒ္ဓိယာ,က အကျိုးတစ်ပါး၊
- ၂။ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ,က အကျိုးတစ်ပါး၊
- ၃။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ,က အကျိုးတစ်ပါး၊
- ၄။ ဉာယဿ အဓိဂမာယ,က အကျိုးတစ်ပါး၊
- ၅။ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ,က အကျိုးတစ်ပါး၊

အဲဒီလိုအကျိုးငါးပါးရှိတယ်။ အဲဒီငါးပါးထဲက အစဆုံးစင်ကြယ်ရမယ်
လို့ဟောတော်မူပါလျက် သတ္တဝါတွေ ဘာကြောင့်မစင်ကြယ်ကြသလဲ၊ ဒိဋ္ဌိ
နှောင်ဖွဲ့ထားလို့။ ဒါကြောင့်...

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနုဗန္ဓာ တေ၊ တဏှာ သောတေန ဝုယျရေ။
တဏှာ သောတေန ဝုယျန္တာ၊ န တေ ဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနုဗန္ဓာ၊ ဒိဋ္ဌိအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် မလှုပ်နိုင်အောင်ချည်တုတ်ခံ
နေရကုန်သော။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ တဏှာသောတေန၊
တဏှာတည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယျရေ၊ မျောပါး၍နေကြကုန်၏။

ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ ဒိဋ္ဌိအဖွဲ့အချည်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်ထားတဲ့သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်း၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတန်းလန်းနဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တဏှာတည်းဟူသော ရေ ယဉ်ကြောမှာမော့နေကြတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ကြစမ်းပါ။ အဆင်းအရုံကိုမျက် စေ့ကမြင်တဲ့အခါ အဆင်းကိုမသိပဲနဲ့ အဆင်းအာရုံကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ချောတယ်၊ လှတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ဆိုးတယ်စသည် ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလမ်းကနေပြီးလိုက်သွားတော့၊ အဲဒီအဆင်းအာရုံနောက် ပါသွားရော၊ အဲဒါ အဆင်းရေယဉ်ကြောမော့ပါသွားတာ၊ အဲဒီလိုအဆင်းကို တပ်နှစ်သက်တဲ့ရေယဉ်ကြောမှာ ဘာပြုလို့မော့ပါရသလဲဆိုတော့ ဒိဋ္ဌိက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ယောက်ျား၊ မိန်းမအနေနဲ့ဖွဲ့ထားလို့မော့ရတာ၊ ဒိဋ္ဌိ ကဖွဲ့ထားတော့ တကယ်ပဲယောက်ျား၊ တကယ်ပဲမိန်းမ၊ တကယ်ပဲခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်အဲဒီလိုထင်နေရတယ်။ ထင်နေတော့ ထင်တဲ့အတိုင်းနှစ် သက်တဲ့တဏှာကပေါ်လာပြီး အဲဒီတဏှာရေယဉ်ကြောမှာ မော့လိုက်သွား တယ်။ အဆင်းအာရုံနောက်မော့လိုက်သွားသလို၊ ထိုနည်းတူစွာ ဒိဋ္ဌိအဖွဲ့ခံ ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓ အသံတည်းဟူသောအာရုံကို အာရုံပြု၍ တဏှာတည်း ဟူသောရေယဉ်ကြောမှာ မော့လိုက်သွားတယ်။ လိုရင်းမှာတော့ အဆင်း ကောင်းကောင်း၊ အသံကောင်းကောင်းကြိုက်သည်။ အဆင်းကောင်းကောင်း အသံကောင်းကောင်း ကြိုက်တာကိုဘာခေါ်ကြတယ်။ တဏှာပဲ။ မျက်စေ့ဖြင့် မြင်ကာမျှ အဆင်း၊ နားနှင့်ကြားကာမျှအသံကို အဆင်း၊အသံဟု သဘာဝ သက်သက်မယူဘဲ ဒိဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု စွဲပစ်လိုက်တယ်။ စွဲပစ်လိုက်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အဆင်းလှတယ်။ အသံကောင်းတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အဆင်းမလှဘူး၊ အသံမကောင်းဘူးနဲ့လိုက်သွားပြန်ရော၊ ကောင်းတယ်ထင်တော့ လောဘ၊ မကောင်းဘူးထင် တော့ ဒေါသ၊ လောဘဖြစ်တော့မှ ဒေါသကလည်းမနေ ဘူးပေါ့၊ ပြီးတော့ နှာခေါင်းကအနံ့ကလေးကိုနံလိုက်လို့ရှိရင် အနံ့မျှဟု သဘာဝသက်သက်လို့မယူဘဲ ပန်းအနံ့ ရေမွှေးအနံ့ဟု အနံ့၏မိရာဝတ္ထု နောက်ပါသွားတယ်။ ရသာရုံရေယဉ်ကြောလည်း ဒီလိုဘဲ။ လျှာပေါ်မှာသိ တဲ့ အချိုအချဉ် အဖန်အခါးစသည်လည်း ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ သဘာဝသက် သက်မရောက်ပဲနဲ့ ဝက်သားကောင်းတယ်၊ ကြက်သားကောင်းတယ်နဲ့ဖြစ်သွား ပြန်ရော၊ အဲဒါ အရသာနဲ့စပ်တဲ့-တဏှာတည်းဟူသောရေယဉ်ကြော မော့ လိုက်သွားတာ၊ အတွေ့အထိကောင်းပြန်တော့လည်း နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့မိရာ

ဝတ္ထုနောက်ပါပြီး၊ အတွေ့အထိ ရေယာဉ်ကြော့မျောလိုက်သွားပြန်တာပဲ။ အဲဒီလို...အဆင်းစသော ရေယာဉ်ကြော့မျောလိုက်သွားနဲ့ အာရုံငါးပါးကာမဂုဏ်တရားတို့၌ မျောနေကြတယ်။ အဆင်းရူပါရုံကာမဂုဏ်၊ အသံသဒ္ဓါရုံကာမဂုဏ်၊ အရသာရသာရုံကာမဂုဏ်၊ အတွေ့ဖေါဋ္ဌဗ္ဗရုံကာမဂုဏ်ဆိုတဲ့ အဲဒီအာရုံငါးပါး၊ ကာမဂုဏ်တရားမှာ တပ်နှစ်သက်တဲ့တဏှာကလည်း သတ္တဝါတစ်ဦးမှာ တစ်မျိုးမျိုးလွန်ကဲတယ်။ အချို့သတ္တဝါက အဆင်း၊ရူပါရုံ၌ တဏှာလွန်ကဲတယ်။ အချို့သတ္တဝါက အသံ၊သဒ္ဓါရုံ၌၊ အချို့သတ္တဝါက အရသာ၊ရသာရုံ၌ တဏှာလွန်ကဲတယ်။ အချို့သတ္တဝါက အတွေ့အထိ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံ၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာလွန်ကဲတယ်။ အဲဒါ ကျမ်းဂန်မှာတော့ တေလပတ္တဇာတ်ခေါ်တယ်။ ယခုလောကမှာတော့ အာရုံငါးပါးဇာတ်လို့ခေါ်တယ်။

ဘုရားလောင်းဟာ ဘီလူးပေါ်တဲ့တောလမ်းက ငယ်ကျွန်တော်ငါးယောက်နဲ့ဖြတ်သွားတဲ့အခါ စောစောကတဲကပြောထားတယ်။ ဒီတောထဲမှာ ဘီလူးပေါ်တယ်။ ဘီလူးတွေက အာရုံငါးပါးနဲ့ ဖြားယောင်းကြလိမ့်မယ်။ မပါကြနဲ့၊ ပါမှာဖြင့် ယခုကတဲကမလိုက်ကြနဲ့လို့ ဘုရားလောင်းကပြောတော့ မပါ၊ပါဘူးဘုရားဆိုပြီး အာမခံနှင့်လူငါးယောက်ပါသွားကြတယ်။ ပထမ ဘီလူးတွေက အဆင်းနဲ့ဖြားယောင်းတယ်။ အဆင်းနဲ့ဖြားယောင်းတော့ ဟို...လေးယောက်ကတော့တောင်ခံတယ်။ ရူပတဏှာလွန်ကဲတဲ့တစ်ယောက်ကတော့မခံနိုင်ဘူး။ ဒီအဆင်းမျိုးသာကြည့်နေရမယ်ဆိုရင် သေချင်သေပါစေတော့ဆိုတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ အသက်စွန့်တော့တယ်။ ရူပတဏှာလွန်ကဲလို့ အဆင်းအာရုံကောင်းကောင်းနဲ့တွေ့တဲ့အခါ အသေခံရဲတယ်။

ဘုရားလောင်းနဲ့ငယ်ကျွန်တော်လေးယောက်နဲ့ ခရီးဆက်သွားတဲ့အခါ သူကတော့နောက်က မမှီတစ်လှမ်းမှီတစ်လှမ်းနဲ့ မလိုက်ချင်လိုက်ချင်နဲ့ လာပြီးမှ နောက်ကျန်နေရစ်ခဲ့တယ်။ ကျန်နေရစ်တော့ ဘီလူးစားခံပြီးသေရတယ်။ နောက်တစ်နေရာကျတော့ အသံနဲ့ဖြားယောင်းတယ်။ အဆင်းနဲ့ဖြားယောင်းတုန်းက ခံနိုင်တဲ့လူလေးယောက်က အသံနဲ့ဖြားယောင်းတော့ တစ်ယောက်သောသူက မခံနိုင်ဘူး။ သူလည်းကျန်နေရစ်တယ်။ ကျန်နေရစ်တော့ ဘီလူးစားခံရတယ်။ ဒီအသံမျိုးသာနားထောင်နေရရင် သေပေစေတော့လို့

အသက်စွန့်လိုက်တယ်။ လွန်လွန်ကဲကဲနှစ်သက်တာကိုး။ လွန်လွန်ကဲကဲနှစ်သက်လာပြီဆိုရင်ဖြင့် အသက်သေမှာကိုမကြောက်တော့ဘူး။

တခါ ရှေ့ဆက်သွားပြန်တော့ အနံ့နဲ့နဲ့ဖြားယောင်းတယ်။ ဒီအနံ့မျိုး သာနမ်းရှူနေရရင်ဖြင့် သေပါစေတော့ဆိုတဲ့စိတ်ဖြစ်လာတယ်။ နောက်တစ်နေရာကျတော့ အရသာနဲ့ဖြားယောင်းတယ်။ ဒီအရသာမျိုးသာစားနေရရင် သေ,ဘာဖြစ်သေးသလဲ၊ သေရကျိုးနပ်တယ်။ နောက်တစ်နေရာကျတော့ အတွေ့၊ ဖောဠုဗ္ဗအာရုံနဲ့ဖြားယောင်းတယ်။ ဒီလိုကောင်းတဲ့အတွေ့မျိုးသာ တွေ့နေရလို့ရှိရင် သေချင်သေပါစေတော့ဆိုတဲ့စိတ် ဖြစ်လာတယ်။ ငယ်ကျွန်ငါးယောက်စလုံး ကျန်နေရစ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီဇာတ်မှာ ငယ်ကျွန်တော်ငါးယောက်ကျန်နေတာဟာ အဆင်းကို တပ်နှစ်သက်တဲ့ ရူပတဏှာလွန်ကဲတဲ့လူ၊ အသံကိုတပ်နှစ်သက်တဲ့ သဒ္ဒတဏှာလွန်ကဲတဲ့လူ၊ အနံ့ကိုတပ်နှစ်သက်တဲ့ ဂန္ဓတဏှာလွန်ကဲတဲ့လူ၊ အရသာကို တပ်နှစ်သက်တဲ့ ရသတဏှာလွန်ကဲတဲ့လူ၊ အတွေ့အထိကိုတပ်နှစ်သက်တဲ့ ဖောဠုဗ္ဗတဏှာလွန်ကဲတဲ့လူလို့ လူငါးယောက်ကွဲသွားတယ်။ တေလပတ္တဇာတ် ဆိုတာက ချစ်သားရဟန်းတို့ ခွက်ကြီးတစ်လုံးနဲ့ဆီတွေကို အပြည့်ထည့်ပြီး ကိုင်သွားရတဲ့လူဟာ လမ်းခရီးမှာလည်း ဇနပဒကလျာဏီ အမည်ရှိသော မင်းသမီးက,ကနေတယ်။ မကြည့်ပဲမနေနိုင်ဘူးတဲ့။ လူတွေဝိုင်းကြည့်နေကြ တယ်။ ကိုယ်မှာလည်းဆီခွက်ကြီးဟာအပြည့်ကိုင်ထားရတော့ ဒီဆီခွက်ကြီး ကိုမဖိတ်အောင် အငြိမ်မင်းသမီးကိုမကြည့်ပဲနဲ့သွားဖို့ဟာ မလွယ်ဘူး...တဲ့။

တေလပတ္တဇာတ်က ဒီလိုပြောတာ။ ဆီခွက်ကြီးကိုမဖိတ်အောင်ကိုင် ထားရသလို အဲဒီလို အာရုံငါးပါးကိုလွန်မြောက်အောင် “သတိ”နဲ့သွားရဖို့ ဟာ အလွန်ခဲယဉ်းတဲ့ကိစ္စ၊ မလွယ်ဘူးတဲ့။ ဒါကိုအကြောင်းပြုပြီး တေလပတ္တဇာတ် ခေါ်တယ်။ ဇနပဒကလျာဏီအမည်ရှိသော အလွန်တရာအဆင်းလှတဲ့ အလွန်တရာအကောင်းတဲ့ အငြိမ်မင်းသမီးအနားကပ်ပြီးတော့ အပြည့် အလျှံထည့်ထားတဲ့ဆီခွက်ကြီး မဖိတ်မယိုအောင်သွားရဘိသကဲ့သို့ အဆင်း အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိဆိုတဲ့ အာရုံငါးပါးနဲ့ဖြားယောင်းတဲ့

တောထဲကိုဖြတ်သွားရတဲ့လူတွေဟာ ဆီခွက်ကဲ့သို့ သတိကို မျက်ခြေမပြတ် ထားရသည့်အတွက် တေလပတ္တဇာတ်လို့ဆိုတာ၊ ယခုပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကျ တော့ အာရုံငါးပါးဇာတ်ခေါ်တယ်။ တချို့လည်း ကားတွေရေးထားတယ်။ သတိပညာအားကောင်းသည့်အတွက် ဘုရားလောင်းတစ်ပါးတည်းသာလျှင် ဒီအာရုံငါးပါးက ကျော်လွန်နိုင်တယ်။

ဒီငါးပါးကျော်လွန်သွားပြီးတော့ ဘုရားလောင်းနောက်လည်း ဘီလူး မတစ်ယောက်လိုက်လာတယ်။ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရမဲ့ တက္ကသိုလ်တိုင်းပြည်ကျတော့ ဘုရားလောင်းက ဇရပ်ပေါ်မှာတက်နေပြီး ပရိတ်ချည်ပရိတ်သဲတွေနဲ့ တား ထားလို့ သူလည်းဇရပ်ပေါ်မတက်နိုင်ဘူး။ မတက်နိုင်တော့ အဲဒီဇရပ်အောက် က ထိုင်နေတယ်။ ထိုင်နေတဲ့ဘီလူးမကို တက္ကသိုလ်ဘုရင်မင်းမြတ်က တပ် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်တော့ သာမိကလား၊ အသာမိကလား၊ အရှင်ရှိသလား၊ အရှင်မရှိဘူးလား မေးစမ်းဆိုလို့သွားမေးတော့ အရှင်ရှိပါတယ်၊ ဇရပ်ပေါ် ကလူဟာကျုပ်လူပါဘဲ၊ ဟို...က ဘုရားလောင်းက မဟုတ်ဘူး၊ ဘီလူးမပါ။ လိမ်ပြောတာ။ သူကလည်း ဟုတ်ပါတယ်၊ လင်နဲ့မယားစိတ်ဆိုးတဲ့အခါ ဒီလို ပြောကြတာပေါ့၊ သူကစိတ်ဆိုးလို့ ပြောတာပါ၊ အမှန်က ဇရပ်ပေါ်ကလူဟာ ကျုပ်ယောက်ျားပါဘဲ။ ဇရပ်ပေါ်ကလူကရော၊ ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးတယ်။

ကိုင်း...မင်းစကားနဲ့မင်းရှိပစေနော်၊ မဟုတ်ဘူးနော်။ ရှင်ဘုရင်ကလို ချင်တာကိုး။ ဟိုကမဟုတ်ဘူးဆိုတော့ အဲဒီဘီလူးဆင်ပေါ်တင်ပြီး ခေါ်သွား ရော။ ဆင်ပေါ်တင်ပြီးခေါ်သွားလို့ နန်းတော်ကျတော့မိဖုရားမြှောက်၊ မိဖုရား မြှောက်တော့ ဘီလူးမကအခွင့်အရေးတောင်းတယ်။ မျက်စေ့သူငယ်နဲ့ကျွန်မ မှာတစ်ယောက်တည်း ဒီမြို့ဒီရွာမှာ လာနေရပါတယ်။ ဒီမြို့ဒီရွာမှာ အချိန် မရွေး ဝင်ခွင့်ထွက်ခွင့်ပေးပါ။ တစ်မြို့လုံး အပိုင်စားပေးပါဟု ဒီလိုရှင်ဘု ရင်ထံတောင်းတော့ ဒီလိုငါမပေးနိုင်ဘူး။ မပေးနိုင်လို့ရှိရင် ဒီနန်းတော်တစ် နန်းတော်လုံး အချိန်မရွေး ဝင်ခွင့်ထွက်ခွင့်နှင့်တကွ ပေးပါလို့ဆိုတော့... အဲဒီ နန်းတော်ကျတော့ပေးလိုက်ရော၊ ပေးလိုက်တော့ ဒီရှင်ဘုရင်အိပ်ပျော် တဲ့အခိုက် ဘီလူးတိုင်းပြည်ထသွားပြီး ဘီလူးတွေခေါ်လာပြီး တစ်နန်းတော်

လုံးစားပစ်လိုက်တယ်၊ နံနက်ကျတော့ နန်းတော်တံခါးမဖွင့်ပါလားလို့ စောင့်
ပြီးနေကြတာ ကြာတော့မတတ်နိုင်ဘူး နန်းတော်တံခါးကိုအတင်းရိုက်နှက်
ပြီးတော့ဖွင့်ကြည့်တော့ တစ်နန်းတော်လုံး လူအရိုးတွေချည်းဘဲဖြစ်နေတယ်။

အဲဒီတော့မှ ဇရပ်ပေါ်ကပြောတဲ့လူဟာ အမှန်ပြောတာပဲ၊ သူဟာ
ဘီဘူးမပဲ၊ ဒီလူဟာပညာရှိတဲ့လူပဲ၊ ဒီလူကို ရှင်ဘုရင်မြှောက်မှပဲဆိုပြီး
နန်းတော်ကိုဆေးကြောသုတ်သင်ပြီး ဘုရားလောင်းကိုရှင်ဘုရင်မြှောက်တယ်
တဲ့၊ အဲဒီဝတ္ထုကိုကြည့်ပြီးတော့ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်အကဲခပ်ကြည့်၊ အဆင်းတ
ဏှာ လွန်ကဲသလား၊ အသံတဏှာ လွန်ကဲသလား၊ အနံ့တဏှာ လွန်ကဲသလား၊
အရသာတဏှာ လွန်ကဲသလား၊ အတွေ့အထိတဏှာ လွန်ကဲသလား၊ အဲဒီ
အာရုံငါးပါးမှာ ငါးပါးစလုံးကတော့ တပ်နှစ်သက်တာချည်းပဲ တဏှာက။ သို့
ပေမယ့်လို့ အသက်စွန့်ရလောက်အောင်တပ်နှစ်သက်တဲ့ လွန်ကဲမှုရှိတတ်
သေးတယ်။ ဒီတော့ ဒီတဏှာဟာဘာပြုလို့လွန်ကဲရသလဲ။ အကြောင်းရှာ
လိုက်တော့ ဒိဋ္ဌိကဖွဲ့ထားလို့ ဒိဋ္ဌိကဘယ်လောက်များဖွဲ့သလဲ၊ ကြည့်စမ်း
လူမဟုတ်တဲ့ဘီလူးမတောင် လူထင်တာကိုး၊ လူကျတော့ကော ဒိဋ္ဌိဖွဲ့လို့
လူထင်နေတာ၊ ဒါမိန်းမဘဲ၊ ဒါယောက်ျားဘဲ၊ ဒါခေါင်းဘဲ၊ ကိုယ်ဘဲ၊ ခြေဘဲ
လို့ ထင်နေကြတာ၊ အထင်မှန်လား၊ အထင်မှားလား၊ ဘယ်သူကလိမ်ထား
တယ်၊ ဒိဋ္ဌိကလိမ်ထားတယ်။

ဒိဋ္ဌိကလိမ်ထားလို့အထင်မှားတော့ နှစ်သက်တာပေါ့၊ လှတယ်ဆို
ရင်လည်း နှစ်သက်တယ်၊ မလှဘူးဆိုရင်လည်း စိတ်ပျက်တယ်။ စိတ်ပျက်
တာနဲ့နှစ်သက်တာကတော့ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်ဘဲ၊ ကြပ်ကြပ်စိတ်ပျက်ရင်
ကြပ်ကြပ်နှစ်သက်တယ်၊ ဒီအာရုံကြပ်ကြပ်စိတ်ပျက်တဲ့လူဟာ ဟိုအာရုံကျတော့
ကြပ်ကြပ်နှစ်သက်တယ်၊ ဟိုအာရုံကိုကြပ်ကြပ်နှစ်သက်တဲ့လူဟာ ဒီအာရုံကျ
တော့ ကြပ်ကြပ်စိတ်ပျက်တယ်၊ နှစ်သက်တာနဲ့စိတ်ပျက်တာက လောဘနဲ့
ဒေါသ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တစ်လမ်းဆီ၊ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ပကတူပနိဿယသတ္တိနဲ့
ကျေးဇူးပြုတယ်၊ ယှဉ်ဖော် ယှဉ်ဖက်တော့မဟုတ်ဘူး။ ယှဉ်ဖော် ယှဉ်ဖက်မဟုတ်
ပေမယ့်လို့ တဏှာအားကြီးရင်ဒေါသအားကြီးအောင်၊ ဒေါသအားကြီးရင်တ
ဏှာအားကြီးအောင် တစ်ခုနဲ့တစ်ခုဒီလိုကျေးဇူးပြုတယ်၊ ဒါကို ပကတူပနိဿယ

ခေါ်တယ်၊ ဟာ...ဒေါသသိပ်အားကြီးတာဘဲ၊ လောဘတော့မရှိပါဘူး ဒီလို
 မအောက်မေ့နဲ့၊ လောဘအားကြီးရင်ဒေါသလည်းအားကြီးတာဘဲ၊ ဟာ...ငါ
 ဒေါသတော့ အားကြီးတာဘဲ၊ ငါ၊လောဘမရှိဘူး၊ ဒီလိုမအောက်မေ့နဲ့။ ဒေါ
 သအားကြီးရင် လောဘလည်းအားကြီးတာဘဲ၊ ဒီအာရုံကြပ်ကြပ်မုန်းတဲ့လူ
 ကြပ်ကြပ် စိတ်ပျက်တဲ့လူ ဟိုအာရုံကျတော့ ပိုချစ်တယ်။ ဟိုအာရုံကို ကြပ်
 ကြပ်ချစ်တဲ့လူ ကြပ်ကြပ်နှစ်သက်တဲ့လူ ဒီအာရုံကျတော့ပိုမုန်းတယ်။ အဲဒီ
 လို လောဘနဲ့ဒေါသဟာ တော်တော်ခက်တယ်။

ဒါကြောင့် သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ ဝေဒနာ
 သုံးမျိုးမှာ သုခဝေဒနာကတော့ တဏှာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါစေတော့၊ ဒုက္ခဝေဒ
 နာက ဘာလို့တဏှာဖြစ်သလဲလို့ ဒီလိုတွေးစရာရှိတယ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း
 တဏှာဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းဘဲ၊ ဒီဒုက္ခကိုကြပ်ကြပ်ကြောက်လို့ရှိရင် ဒုက္ခ
 ကင်းငြိမ်းတဲ့ သုခကိုပိုပြီးနှစ်သက်လာမယ်၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာလည်း
 တဏှာဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းဘဲ၊ ဝေဒနာမှန်ရင် တဏှာဖြစ်စေရမှာချည်းဘဲ၊
 အဲဒီတော့ ဆိုးနေတာက ဘယ်သူဆိုးသလဲဆိုတော့ ဒီဋ္ဌိနဲ့တဏှာနှစ်ပါးဆိုး
 နေတာ...တဲ့။

ဒီဋ္ဌိက မဟုတ်တာ၊အဟုတ်ဖြစ်အောင်လှည့်၊ တဏှာကနှစ်သက်၊ ဒီဋ္ဌိ
 က မဟုတ်တာ၊အဟုတ်ဖြစ်အောင်လိမ်ပြ၊ တဏှာကနှစ်သက်၊ ဒီတော့ ဒီဋ္ဌိ
 နဲ့တဏှာဆိုးနေတယ်၊ ဒါကြောင့် တဏှာသတ်တရား၊ ဒီဋ္ဌိသတ်တရားလို့
 နှစ်မျိုးထားတယ်၊ ဒီတော့အငြင်းရှိနေတာက တချို့က ဒီဋ္ဌိသာသတ်ရမယ်၊
 တဏှာကိုမသတ်ရဘူး။ ဟာ...တချို့က တဏှာသာသတ်ရမှာပေါ့၊ အဲဒီလိုငြင်း
 နေကြတယ်၊ အမှန်က တဏှာရောဒီဋ္ဌိရော နှစ်ခုစလုံးသတ်ရမယ်။ သဟဇေ
 ကဋ္ဌ၊ ပဟာနေကဋ္ဌလို့ တဏှာနဲ့ဒီဋ္ဌိကနှစ်မျိုးရှိတယ်။ သဟဇေကဋ္ဌဆိုတာ
 တဏှာနဲ့ဒီဋ္ဌိဟာ အတူတကွဖြစ်ပြီးတော့ တည်တယ်တဲ့။ ဒီဋ္ဌိမကင်းသေးတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တဏှာသည် ဒီဋ္ဌိနဲ့တကွဖြစ်ပြီးတည်တယ်တဲ့။ ဒါဘာလဲ။ သဟဇေ
 ကဋ္ဌတဏှာ။ သဟဇေ၊ အတူတကွဖြစ်တယ်။ ကေဋ္ဌ၊က တည်တယ်။ နှစ်ခုပေါင်း
 လိုက်တော့ အတူတကွဖြစ်၍တည်တယ်။ အေး...အဲဒါကို သဟဇေကဋ္ဌတဏှာ
 ခေါ်တယ်။

ပဟာနေကဋ္ဌဆိုတာက သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်လိုက်တဲ့အခါ ဒိဋ္ဌိနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်ဖြစ်တဲ့တဏှာဟာ ပါသွားတယ်။ ဒိဋ္ဌိပယ်ရင် ပါသွားတဲ့တဏှာဟာ ပဟာနေကဋ္ဌတဏှာ။ ဒီတော့ ဒိဋ္ဌိနဲ့သဟဇောကဋ္ဌဖြစ်သော တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့ပဟာနေကဋ္ဌဖြစ်သောတဏှာ၊ ကိုင်း...တဏှာလည်းပယ်ရမယ်၊ ဒိဋ္ဌိလည်းပယ်ရမယ်၊ ဟာ...တဏှာကိုသာပယ်ရမယ်၊ ဒိဋ္ဌိကိုမပယ်ရဘူး၊ ဒိဋ္ဌိကိုသာပယ်ရမယ်၊ တဏှာကိုမပယ်ရဘူးဆိုတဲ့စကားတွေဟာ အစွန်းမလွတ်တဲ့ စကားတွေ၊ အမှန်က ဒိဋ္ဌိနှင့်တဏှာသည် ကိလေသာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဟာ တဗ္ဗကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်ခုစလုံးပယ်ရမည်။ ဒါဖြင့် ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စရှိတဲ့ ပွားများရမဲ့တရားကဘယ်သူလဲ။ မဂ္ဂင်(၈)ပါး၊ အဲဒီမဂ္ဂင်(၈)ပါး အထမြောက်အောင် ရှေးဦးစွာအားထုတ်ရမှာက **ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ**ဆိုတဲ့... သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး။ စင်စစ် ဒါလည်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး မဟုတ်သေးဘူး၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံလေးပါးဘဲ၊ ကာယ,က သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံ၊ ဝေဒနာ,က သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံ၊ စိတ်,က သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံ၊ ဓမ္မ,က သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ဖြစ်ရာအာရုံ လေးပါးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ကတစ်ပါးထဲရှိတယ်၊ အာရုံသို့စွဲဝင်၍တည်တတ်သော သတိသည် သတိပဋ္ဌာန်၊ ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ။ တစ်ပါးတည်းသာရှိပါတယ်၊ အဲဒီတစ်ပါးတည်းရှိတဲ့သတိပဋ္ဌာန်က ကာယအာရုံမှာ စွဲဝင်၍တည်သော သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာအာရုံမှာစွဲဝင်၍တည်သော သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ်အာရုံမှာစွဲဝင်၍တည်သော သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မအာရုံမှာ စွဲဝင်၍တည်သော သတိပဋ္ဌာန်လို့ အာရုံက လေးပါးပြားလိုက်တော့ သတိပဋ္ဌာန်လည်း လေးပါးဖြစ်သွားတယ်၊ အမှန်က သတိပဋ္ဌာန်ကတစ်ပါးထဲ။ သတိပဋ္ဌာန်သတိ၊ ဣန္ဒြေသတိ၊ ဗိုလ်သတိ၊ ဗောဇ္ဈင်သတိ၊ မဂ္ဂင်သတိလို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားမှာ သတိချည်းပဲငါးမျိုးလာတယ်၊ ဖြစ်ပုံ အချင်းအရာကိုစွဲပြီးတော့ ငါးမျိုးဟောရတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာက အာရုံထဲမှာစွဲဝင်၍တည်တတ်သောကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်လို့ခေါ်တယ်၊ သဒ္ဓါန္တေ၊ ဝိရိယန္တေ၊ သတိန္တေ၊ သမာဓိန္တေ၊ ပညိန္တေ ဆိုတဲ့ ဣန္ဒြေငါးမျိုးထဲမှာ သတိန္တေမပါဘူးလား၊ ပါပါတယ်၊ အဲဒီသတိကို ဘာလို့ ဣန္ဒြေခေါ်သလဲ။ သူနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်ဖြစ်တဲ့ သဒ္ဓါအစရှိသော

တရားစုကိုအုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် သတိဇ္ဇော၊ သတိက သတိ၊ ဣန္ဒြေကအုပ်စိုးခြင်း။ အဲဒီလိုအုပ်စိုးနိုင်တဲ့သတိကို သတိဣန္ဒြေခေါ်တယ်။

တခါ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝိရိယဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်ဆိုတဲ့ ဗိုလ်ငါးပါးထဲမှာ “သတိ” မပါဘူးလား၊ ပါ၊ပါတယ်။ အဲဒီသတိကို ဘာလို့ခေါ်သလဲ၊ အားရှိတဲ့သတိတဲ့၊ မုဋ္ဌ သစ္စာအစရှိသော သူ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကိလေသာကိုတွန်းလှန်နိုင်အောင် အားရှိသောကြောင့် သတိဗိုလ်၊ သူနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်တရားစုကိုအုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် သတိဣန္ဒြေ၊ သတိသည်ပင် ဣန္ဒြေဘဲ၊ သတိဗိုလ်ကလည်း သတိသည်ပင် ဗိုလ်ဘဲ။

သမ္မောဓိဿအင်္ဂါ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သမ္မောဓိဿ၊ အသိဉာဏ်ရရာရကြောင်းကို အားထုတ်နေသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါ၊ အကြောင်းတည်း။ သမ္မောဇ္ဈင်တရားဆိုတာ သမ္မောဇ္ဈင်ဆိုတဲ့ ယောဂီမှာရှိရမယ်အကြောင်းအင်္ဂါတဲ့၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဓမ္မဝိစယဆိုတဲ့ ပညာရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိရိယရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပီတိရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပဿဒ္ဓိရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ သမာဓိရှိရမယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥပေက္ခာရှိရမယ်၊ အဲဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှိသင့်ရှိထိုက်တဲ့ အင်္ဂါ(၇)-ပါးကို သမ္မောဇ္ဈင်တရား ခေါ်တယ်။

သမ္မောဓိဿအင်္ဂါ ၊ သံဗောဇ္ဈင်္ဂါ ။ သမ္မောဓိဿ၊ သမ္မောဓိမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အင်္ဂါ ၊ အကြောင်းအင်္ဂါ။ အေး...ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှိရမဲ့အကြောင်းအင်္ဂါ ဘယ်လိုရှိရမလဲ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်ရှိရမယ်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သောဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝယိတ္တာ၊ ဖြစ်ပွားစေ၍။ မိမိရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဲဒီတရားခုနှစ်ပါးကိုဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်၊ ဖြစ်စေရမယ်၊ ငါ့ရင်ထဲမှာဘယ်သမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်သလဲလို့သိရမယ်၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်သလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊ ဖြစ်ရင်ဖြစ်တယ်လို့သိ၊ မဖြစ်သေးရင် မဖြစ်သေးဘူးလို့သိ၊ ဖြစ်တယ်လို့သိရင်လည်းဘဲ ဗောဇ္ဈင်ဓမ္မာနုပဿနာ ဖြစ်ပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊ မဖြစ်သေးရင်လည်း မဖြစ်သေးဘူးလို့သိ၊ ဖြစ်တယ်လို့သိရင်လည်းဘဲ ဗောဇ္ဈင်ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ။ ငါ့ရင်ထဲမှာ သတိမဖြစ်သေးဘူးလို့သိရင်

လည်းဘဲ ဗောဇ္ဈင်ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ၊ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မှန်းသိ၊ မဖြစ်
 ရင်မဖြစ်မှန်းသိ၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ ငါ့ရင်ထဲမှာ ဓမ္မဝိစယပညာဖြစ်ပြီလား၊ မ
 ဖြစ်သေးဘူးလား၊ မဖြစ်သေးရင်လည်း မဖြစ်သေးမှန်းသိ၊ ဖြစ်ပြီးရင်လည်း
 သိ၊ ဝိရိယဖြစ်ပြီးပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊ ပီတိဖြစ်ပြီးပြီလား၊ မဖြစ်
 သေးဘူးလား၊ ပဿဒ္ဓိဖြစ်ပြီးပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊ သမာဓိဖြစ်ပြီးပြီ
 လား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊ ဥပေက္ခာဖြစ်ပြီးပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလား၊
 ဖြစ်ပြီးရင်ဖြစ်ပြီးပြီလို့ သိ၊ မဖြစ်သေးရင်မဖြစ်သေးဘူးလို့ သိ။

ဗောဇ္ဈင်တရားက ဖြစ်မှပွားများရတာမဟုတ်၊ သတိပဋ္ဌာန်က အဲဒါ
 အဖိုးတန်တာ၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ်မှန်းသိရင် သတိပဋ္ဌာန်ဘဲ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်
 မှန်းသိအောင် ပွားများ၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ်မှန်းသိအောင်ပွားများ၊ အဲဒီတော့
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ သတိ၊ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ
 ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗောဇ္ဈင်တရားခုနစ်ပါးဖြစ်မဖြစ်ဟာ သိနိုင်ပါတယ်။ အော်...
 ငါ့မှာ ဥပေက္ခာကတော့ တော်တော်ဖြစ်လာပြီ၊ တော်တော်လျှစ်လျူရှုနိုင်ပြီ၊
 (ဟုတ်ကြိုက်) ရန်ကုန်သွားပေမဲ့ ငါကနေ့ မပြန်ဘဲနေနိုင်ပြီ၊ ဥပေက္ခာနဲ့လျှစ်
 လျူရှုလိုက်တာကိုး၊ မဟုတ်ဘူးလား၊ အရာရာမှာလျှစ်လျူရှုနိုင်တာ ဘာ။
 ဥပေက္ခာ သမောဇ္ဈင်တဲ့၊ အာရုံတစ်ခုမှာ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ထားနိုင်တာ သ
 မာဓိသမောဇ္ဈင်။ ကိုယ်၏ငြိမ်းအေးခြင်း၊ စိတ်၏အေးငြိမ်းခြင်းနဲ့ပြည့်စုံတာ
 ဟာ ပဿဒ္ဓိသမောဇ္ဈင်။ နှစ်သက်မှုစိတ်နဲ့ပြည့်စုံတာဟာ ပီတိသမောဇ္ဈင်၊
 တရားကိုအရုံပြုတဲ့အခါ စိတ်ထက်သန်လာတာ ဝိရိယသမောဇ္ဈင်။ တရားသ
 ဘောဆင်ခြင်ပွားများမှုဟာ ဓမ္မဝိစယသမောဇ္ဈင်၊ အရာရာမှာ သတိထင်တာ
 သတိသမောဇ္ဈင်၊ ဒီတော့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးဟာ အမြဲဖြစ်မနေပေမဲ့ ဖြစ်တဲ့
 အခါ ဖြစ်ပါကလားလို့မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့...လဲ၊
 သမောဓိဆိုတာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်တယ်တဲ့၊ အေး... သမောဓိအမည်ရတဲ့
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးဖြစ်သင့်တဲ့ ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်ရမယ်တဲ့၊ သို့ပေ
 မဲ့ ဗောဇ္ဈင်ကောသလ္လဉာဏ်လို့ ရှိရသေးတယ်။

တရားအားထုတ်ဆဲယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိရိယလွန်တယ်၊ သမာဓိလွန်
 တယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ဝိရိယလွန်တဲ့အခါ စိတ်မငြိမ်မသက်ဖြစ်တယ်။

ခွေးခြေမီးလောင်သလိုဘဲ ငြိမ်ငြိမ်မနေနိုင်ဘူး၊ တော်တော်ကြာရင် ဆင်းပြေးရင်း တော်တော်ကြာရင်တက်လာရင်း စိတ်မငြိမ်သက်ဘူး၊ ဒါဘာလဲ၊ ဝိရိယလွန်တာ၊ သမာဓိလွန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ငြိမ်နေတယ်၊ မလှုပ်ဘူး၊ ဒီနေရာက ဘယ်မှလည်းမသွားချင်ဘူး၊ ဘာမှလည်းမလှုပ်ချင်ဘူး၊ ဘယ်သူနဲ့မှလည်း စကားမပြောချင်ဘူး၊ ဒီတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ...ဝိရိယလွန်၊ သမာဓိလွန်လို့ နှစ်မျိုးမရှိဘူးလား၊ **ဝိရိယလွန်တဲ့အခါမှာ ပဿဒ္ဓိရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ ဥပေက္ခာရယ်၊** ဒီသုံးမျိုးအားထုတ်ရမယ်။

စိတ်အေးငြိမ်းအောင်ထားရမယ်၊ စိတ်ကိုတည်ကြည်အောင်ထားရမယ်၊ အရာရာလျစ်လျူရှုရမယ်၊ **သမာဓိလွန်တဲ့အခါမှာ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ပွားများကြရမယ်။** သဘောတရားကိုဆင်ခြင်ပွားများလို့ စိတ်အားတက်အောင်လုပ်၊ ပီတိစိတ်ကိုနှစ်သက်အောင်လုပ်၊ အဲဒီဉာဏ်ကို ဗောဇ္ဈင်ကောသလ္လဉာဏ်ခေါ်တယ်၊ သမာဓိလွန်တဲ့အခါ လုပ်ရမဲ့ဗောဇ္ဈင်သုံးပါး အဲဒါလဲမှတ်ထားကြ၊ ဗေဇ္ဈင်ကောသလ္လဉာဏ်ရှိရမယ်။ သမာဓိလွန်ပြီးတော့ ပဿဒ္ဓိတွေ၊ သမာဓိတွေ၊ ဥပေက္ခာတွေ ထပ်လုပ်နေရင် ဒီလူရူးရော၊ ဝိရိယလွန်တော့ ဓမ္မဝိစယတွေ ဝိရိယတွေ ပီတိတွေ အဲဒါတွေ လုပ်နေရင် ဒီလူရူးရော၊ ဒီတော့ ဝိရိယလွန်တဲ့အခါ လုပ်ရမဲ့သမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိလွန်တဲ့အခါ လုပ်ရမဲ့သမ္မောဇ္ဈင်၊ အဲဒီလိုလည်းသိထား၊ **“သတိ” ကတော့ လွန်တယ်လို့မရှိဘူး၊** သတိကတော့ ဘယ်အခါမဆိုလုပ်ရမယ်၊ ဟို... ခြောက်ပါးကတော့ သူ့အခါနဲ့သူလုပ်ရမယ်၊ အဲဒီလိုပြောတာ။

ကဲ...ဒီတော့ ခုဘယ်ကထွက်သွားတယ်၊ သတိကနေထွက်သွားတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်သတိ၊ ဣန္ဒြေသတိ၊ ဗိုလ်သတိ၊ ဗောဇ္ဈင်သတိ၊ မဂ္ဂင်သတိဆိုတဲ့ သတိ ငါးမျိုးတို့တွင် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်တဲ့မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ သမ္မာသတိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘယ်တရားနဲ့ဘဲနိဗ္ဗာန်ရောက်ရောက်၊ ဘယ်တရားနဲ့ဘဲ မဂ်ဖိုလ်ရရ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကင်းလို့မရနိုင်ပါဘူး၊ တရားနာရင်းတရားရသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်လိုရသွားကြသလဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကိုတော့ အားထုတ်မနေဘူးတဲ့၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါ ပါတဲ့သမ္မာသတိမဂ္ဂင်က သတိပဋ္ဌာန်ကိစ္စ ပြီးပြီးသားအနေနဲ့ ပါလာလို့တဲ့။ ဒီတော့ ဘယ်တရားနဲ့ရရ

သတိပဋ္ဌာန် မကင်းဘူးနော်။ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ဘဲ သာသနာမှာတရားရကြတယ်
လို့ အားတက်ပြီးကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြရမယ်။

အရင်အပတ်တုန်းက သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ၊ စိုးရိမ်
ခြင်း သောက၊ ငိုကြွေးခြင်း ပရိဒေဝတို့ကိုလွန်မြောက်ခြင်းငှာ၊ သတိပဋ္ဌာန်
သည် တစ်ကြောင်းထဲသောခရီးလို့မဆိုဘူးလား၊ အေး...သတိပဋ္ဌာန်သည်
တစ်ကြောင်းတည်းသောခရီးဆိုတော့ ဘာကိုပြသလဲ၊ သန္တတိအမတ်ကြီးနှင့်
ပဋ္ဌာစရိတို့ကိုပြပါတယ်။ ပရိဒေဝလွန်မြောက်ပုံကို ပဋ္ဌာစရိဝတ္ထု၊ သောက
လွန်မြောက်ပုံကို သန္တတိအမတ်ကြီးဝတ္ထုနဲ့ပြတယ်မဟုတ်လား၊ (ဒုက္ခဒေါမန
ဿနံ အတ္တင်္ဂမာယ) ဒုက္ခဒေါမနဿနံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း
တို့ကို။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ကင်းချုပ်စေခြင်းငှာ။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ခ
ရီးသည်။ ဧကယနော၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးတည်း။

သူ့ဒူးကိုသူ ကျောက်တုံးနဲ့ရိုက်ချိုးတဲ့ တိဿမထေရ်ကြီးဟာ ပစ္စည်း
ဥစ္စာ အင်မတန်ကြွယ်ဝတဲ့ သူဌေးသားတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရား
၏တရားစကား ကြားနာရတဲ့အခါကျတော့ အိမ်ယာတည်ထောင်တဲ့ ဤ
လူ့ဘောင်မှာမနေလိုတော့ဘူး၊ ငါရဟန်းပြုတော့မယ်ဆိုပြီး ညီခေါ်ပြီး
ပစ္စည်းဥစ္စာတွေလွှဲပြီး ရဟန်းပြုသွားတယ်။ ရဟန်းပြုသွားတော့ ခယ်မလုပ်
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီလောက်နူးညံ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန်းဝတ်နဲ့တာရှည်နေနိုင်မှာ
မဟုတ်ဘူး၊ ရဟန်းဝတ်တယ်ဆိုတာဟာ အင်မတန်ပင်ပန်း ဆင်းရဲတယ်၊
တော်တော်ကြာလူထွက်လာရင် သူ့ပစ္စည်းတွေပြန်ပေးရလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ခိုး
သားငါးရာငှားပြီးတော့ တောရကျောင်းမှာတရားအားထုတ်နေတဲ့ခဲအိုကို အ
သတ်ခိုင်းတယ်တဲ့၊ ဒီဝတ္ထုကလေ။ ခယ်မများလည်း ကြောက်စရာအကောင်း
သားဘဲနော်၊ သူ့ပစ္စည်းတွေဒို့ပြန်ပေးရလိမ့်မယ်ဆိုပြီး အသတ်ခိုင်းတယ်၊
အသတ်ခိုင်းတော့ ခိုးသားတွေကလာပြီးသတ်မယ်လုပ်ကြတဲ့အခါ သူကမင်းတို့
ဘယ်အကြောင်း ဘယ်ကိစ္စလဲဆိုတော့၊ အရှင်ဘုရားခယ်မက အသတ်ခိုင်း
လို့ပါလို့ပြောတော့၊ အသတ်ခိုင်းလို့ရှိရင်လဲ တစ်ညတော့ဆိုင်းကြပါအုံးကွယ်၊
တဏှတန်းလန်းနဲ့ငါသေရမှာ ရှက်လွန်းလို့ပါလို့ မထေရ်ကပြောတယ်၊ ဒီတော့
ဒီစကားကို ဘယ်လိုစဉ်းစားရမလဲ၊ ရှိသမျှပစ္စည်းတွေစွန့်လွှတ်ပြီး ရဟန်း

ပြုလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာတဏှာရှိသေးသလား၊ မရှိလို့ရှိရင် တဏှာတန်းလန်းနဲ့ ငါ့သေရမှာရှက်လွန်းလို့ဆိုတဲ့စကားဟာ ဘာစကားလဲ၊ ဒီလိုစဉ်းစားပါ။

ကိလေသာဆိုတာ အနုသယကိလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ၊ ဝီတိက္ကမကိလေသာ လို့သုံးပါးရှိတယ်။ တဏှာကိစ္စနဲ့ ကာယကံမှု ဝစီကံမှုကျူးလွန်နေရင် ဝီတိက္ကမ၊ အဲဒီ တိဿမထေရ်မှာ တဏှာကိစ္စနဲ့ကာယကံမှု ဝစီကံမှု ကျူးလွန်ဖို့တော့ မရှိဘူး။ ဝီတိက္ကမကိလေသာ တဏှာရှိသေးသလား၊ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဒီပစ္စည်းတွေပေါ်မှာတပ်မက်နေတဲ့ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ တဏှာကော ရှိသေးသလား၊ မရှိပါဘူး။ အပြီးဘဲ စွန့်လွှတ်ခဲ့တာဘဲ၊ သို့ပေမယ့်လို့ တရားမရဘဲသေခဲ့လို့ရှိရင် နောက်နောင်ဘဝတွေကျတော့ ဒီတဏှာက မပေါ်ဘူးလို့ဆိုနိုင်ပါ့မလား။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ အနုသယတဏှာ ရှိနေသေးတယ်။ တရားရမှ အနုသယကိလေသာကင်းမှာ ဟုတ်ဘူးလား။ ယခု မဖြစ်ပေမယ့်လို့ နောင်ဖြစ်မှာစိုးရိမ်ရတယ် ဦးဘသန့်။

ယခုတရားနာနေတဲ့အခါမှာ စက်ကြီးပေါ်တွယ်တာတဲ့တဏှာစိတ် ရှိနေမလား၊ ရှိမယ်မဟုတ်ပါဘူး။ အိမ်ရောက်သွားတော့ရှိချင်ရှိမှာပေါ့။ ဟုတ်လား၊ တွယ်တာတဲ့တဏှာဖြစ်သေးရင်...(ဒါပရိယုဋ္ဌာန)၊ သို့ပေမဲ့ အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ပေါ်လာနိုင်တယ်။ မနိုင်သေးဘူး။ ဒါကဘာဖြစ်လို့ (အနုသယ) ရှိနေတာကိုး၊ အဲဒီအနုသယကိလေသာတဏှာ ရှိနေလို့ ယခုဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော်လည်းဘဲ တရားမရလို့ရှိရင် ငါတစ်နေ့နေ့ကျဖြစ်ရအုံးမယ်၊ အဲဒီအနုသယကိလေသာတဏှာတန်းလန်းကြီးနဲ့ သေရမှာကြောက်လွန်းလို့ပါ။ ရှက်လွန်းလို့ပါ။ လောကကြီးထဲမှာ ငါတဏှာတန်းလန်းနဲ့သေရမှာ သိပ်ရှက်တာဘဲ။ မင်းတို့နဲ့နည်းနည်းကလေး မကွာဘူးလား။ တဏှာတန်းလန်းကြီးနဲ့သေရမှာ တစ်ခါကလေးများရှက်ဘူးလို့လား၊ တစ်ခါမှမရှက်ဖူးဘူး။ ရှက်စရာတော်တော်ကောင်းတာဘဲ၊ သူတော်ကောင်းတို့အဖို့မှာ တဏှာတန်းလန်းကြီးနဲ့သေရမှာ အလွန်ရှက်တယ်။

ဒီတစ်ညတော့ ဆိုင်းကြပါအုံး။ တဏှာကိုငါသေအောင် သတ်ပါရစေအုံး။ လူသေတာအရေးမဟုတ်ဘူး။ တဏှာသေဖို့အရေးကြီးတယ်။ ဟာ...

ကိုယ်တော်ထွက်ပြေးတော့ ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ငါ့ထွက်မပြေးနိုင်အောင် မင်းတို့ယုံကြည်လောက်တဲ့ ပဋိညာဉ် ပေးမပေါ့ကွာဆိုပြီး၊ အနားမှာရှိတဲ့ ကျောက်တုံးကောက်ပြီးဒူးရိုက်ချိုးတော့ ဒူးကျိုးသွားရော၊ ကိုင်း...မပြေးနိုင် တော့ဘူးဆိုတာ လုံလောက်ပြီမဟုတ်လားကွာ၊ မင်းတို့သိကြပြီမဟုတ်လား သိရင် ဒီတစ်ညတော့ ဆိုင်းကြပါအုံး၊ ဆောင်းလည်းဆောင်းတွင်းကြီးကိုး၊ အဲဒီလူဆိုးတွေကမီးဖိုပြီး မီးလှုံရင်းစောင့်နေကြတယ်၊ သူကလည်း သူ့ဒူးသူ့ ရိုက်ချိုးပြီး တရားကိုနင်းကန်အားထုတ်တော့ ဒူးရိုက်ချိုးတဲ့ တိဿမထေရ် ကြီးဟာ အာရုံလည်းတက် ရဟန္တာလည်းဖြစ်သွားသတဲ့။ ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒူးရိုက်ချိုးတဲ့ဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းမသွားဘူးလား။ ချုပ်ငြိမ်းသွားပါတယ်၊ ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းစေတတ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာနော်။

ကျားပါးစပ်ထဲမှာရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ကိုယ်တော် ကျားချိုသွားတော့ အဖော်ရဟန်းတွေက လိုက်ကြတယ်၊ ကျားက ဟိုတစ်ဖက်ချောင်းကမ်းပါးကို ခုန်ပြီးထွက်ပြေးလို့ မလိုက်နိုင်တော့...ဒီဘက်က ကိုယ်တော်တွေက ငါ့ရှင် ယခုအခါမှာ ယောက်ျားကောင်းတို့၏စွမ်းရည်သတ္တိသိရဖို့ဟာ အခါကောင်း ဘဲ။ ဒို့တော့ မလိုက်နိုင်တော့ဘူး၊ ဒို့လိုက်နိုင်တဲ့နေရာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကိုယ်တော့ဟာကိုယ်တော်အားထုတ်ပေတော့လို့ လိုက်တဲ့ရဟန်းတွေက သတိ ပေးတော့မှ သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ ကျားပါးစပ်ထဲမှာအားထုတ်တာ ခြေကျင်း ဝတ်ကုန်တော့ သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ ဒူးရောက်တော့ သကဒါဂါမ်ဖြစ်တယ်၊ ခါးရောက်တော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တယ်။ ချက်အထက်နား နှလုံးသားမဝါးခင် နှလုံးသားဝါးခါနီး ကျားစားခံရင်း ကျားပါးစပ်ထဲမှာရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်တဲ့၊ အဲဒီဝတ္ထုက တစ်ဝတ္ထု၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကော ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီးတဲ့နောက် ကျား စားတဲ့ ဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းမသွားဘူးလား၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားပါတယ်ဘုရား၊ ဒုက္ခ ဒေါမနဿနံ အတ္တင်္ဂမာယ မဟုတ်ဘူးလား။

ဒေါမနဿချုပ်ငြိမ်းတာက သိကြားမင်းဝတ္ထုဟောနေကျ မဟုတ်လား၊ သိကြားမင်းဟာ သေခါနီးတဲ့အခါကျတော့၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်ထင်လာလို့၊ ငါသေ ရတော့မယ်လို့သိတဲ့အခါ သေရမှာ ငါ့ဒီလောက်မကြောက်ဘူး၊ ဒီမိဖုရား တွေနဲ့ ဒီစည်းစိမ်ကြီးစွန့်လွှတ်သွားရမှာ၊ ငါခက်လှခြေရဲ့လို့။ သေရမှာမ

ကြောက်ဘူး၊ ခွဲရမှာကြောက်တယ်နော်၊ သေတာကတော့ ဓမ္မတာဘဲ၊ သေလည်း သေရောပေါ့၊ ခွဲဖို့ကျတော့ ဓမ္မတာဘဲမချနိုင်ဘူး၊ ချနိုင်သေးရဲ့လား၊ ခုနေအခါ တိုးလိုးတန်းလန်းကြီးနဲ့သေရတာ ခက်တာဘဲ၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတော့ သေဝံ့သပေါ့၊ သားတွယ်တာ၊ သမီးတွယ်တာ၊ စက်တွယ်တာ၊ သဘောတွယ်တာ တွယ်တာစရာတွေအမျိုးမျိုးရှိကြမှာပေါ့၊ ကိုယ်ဟာနဲ့ကိုယ်လေ၊ အဲဒီတွယ်တာမှုတွေရှိနေတော့ ခွဲရမှာနဲ့သေရမှာ ဘယ်ဟာခက်တယ်၊ အင်း... ခွဲရမှာခက်လို့နော်၊ အဲဒါတွေနဲ့မခွဲရအောင် ငါဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မလဲဆိုပြီး ဘုရားထံဆင်းပြီး ဘုရားလျှောက်ထားလို့ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းဟောတော့ ခွဲရမှာကြောက်တဲ့စိတ်မချမ်းသာမှုဟာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏အဆုံးမှာပြေပျောက်သွားတယ်၊ ဘာလို့ ပြေပျောက်သလဲ၊ သောတာပန်ဖြစ်လို့။ သောတာပန်လည်း ဖြစ်တယ်၊ သိကြားအသစ်လည်းဖြစ်တယ်၊ မခွဲရတော့ဘူးနော်၊ အဲဒီ သိကြားဝတ္ထုမှာတော့ ဘာချုပ်တယ်၊ ဒေါမနဿချုပ်တယ်၊ ဒူးရိုက်ချိုးတဲ့ဝတ္ထုမှာတော့ ဒုက္ခချုပ်တယ်။

ဒီတော့(ဒုက္ခဒေါမနဿနံ အတ္တဂံမာယ) ဒုက္ခဒေါမနဿ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ ယဒိဒံ စတ္တရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ယင်းလေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော။ အယံမဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်။ ဧကယနော၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးပေတည်း။ ဉာယဿအဓိဂမာယ,ကတော့ ဝတ္ထုတွေများလွန်းတယ်။ မထုတ်နိုင်တော့ဘူး၊ အရိယာမဂ်ရသမျှပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ချည်းရတယ်ဆို မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် ဘုရားတစ်ဆူတစ်ဆူမှာ နှစ်ဆယ်လေးသင်္ချေနဲ့ ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတစ်သိန်း ကျွတ်တန်းဝင်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အရိယာမဂ်ရလို့ ကျွတ်တန်းဝင်တယ်ခေါ်တာ။ မင်းတို့လို ညာနေတဲ့ယောဂီတွေကို ကျွတ်တန်းဝင်တဲ့အထဲ မထည့်ဘူး၊ အဲဒီလို သတိပဋ္ဌာန်နဲ့အရိယာမဂ်ရတဲ့အခါကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်မပြုဘူးလား၊ ပြုပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယာမဂ်နဲ့မှ မျက်မှောက်ပြုနိုင်တာ။

ပကတိစိတ်နဲ့မျက်မှောက်မပြုနိုင်ဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံး မီးပူလောင်ခံရတဲ့လူတစ်ယောက်လေ၊ မီးပူတာဟာကိုယ်တွေ့ ခံမနေရဘူးလား။ ဒါဖြင့် မီးပူပျောက်ကြောင်း ဆေးဝါးကောင်းနဲ့တွေ့တဲ့အခါ ဒီမီးပူ

ဟာ ဖြုန်းကနဲ ငြိမ်းအေးသွားတယ်ဆိုပါတော့။ အမယ်လေး...ခုမှအေးတော့
တယ်။ ခုဒင်ကဆင်းရဲလိုက်တာ၊ ခုတော့ ဖြုန်းကနဲငြိမ်းအေးသွားပြီ။ မီးပူ
လောင်ခံရတဲ့ဒုက္ခလည်း ကိုယ်တွေ့၊ ငြိမ်းအေးသွားတဲ့သုခလည်း ကိုယ်တွေ့
ဘဲ ဟုတ်ဘူးလား။

မီးပူငြိမ်းအေးသွားတဲ့အခါ သုခကို ကိုယ်တွေ့တွေ့သလို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
၏ဝိပဿနာဉာဏ်မှာ ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံဆိုတဲ့ဘုံသုံးပါးမှာ တဟုန်း
ဟုန်း မီးတွေလောင်နေတယ်၊ တစ်နေရာမှ အေးချမ်းတဲ့နေရာမရှိဘူးတဲ့။
မဂ်ရခါနီးယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဉာဏ်ထဲမှာလေ။ ဒီတော့ ခုဒင်က တစ်ကိုယ်လုံး
မီးလောင်ခံရတဲ့လူနဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်ထဲမှာ တစ်လောကလုံးမီးလောင်
နေတယ်လို့ထင်တာနဲ့ ထူးသေးသလား၊ မထူးပါဘူး။ ဒီတော့ ဒီအပူဟာ ဒီ
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်မနေဘူးလား။ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရယ်လို့ မျက်
မှောက်ပြုလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီကိုယ်တွေ့ဖြစ်တဲ့ တစ်လောကလုံးပူနေတဲ့
အပူကြီးဟာ ဖြုန်းကနဲငြိမ်းမသွားပေဘူးလား၊ ငြိမ်းသွားပါတယ်၊ ဒါဖြင့်ရုပ်တွေ
နာမ်တွေ ခန္ဓာတွေ ပူလောင်နေတာလည်း ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာကိုယ်တွေ့။
(အတွေ့ဆိုတာ အဲဒါကိုပြောတာ)။

နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာနဿ၊ ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်ကို။
သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန်အကျိုးငှာ။ မျက်မှောက်ပြုတယ်ဆိုတာ
ဘာလဲ။ မျက်မှောက်ပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တွေ့ကို ပြောတာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်
မှောက်ပြုတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုတယ်လို့ နှစ်မျိုးမရှိဘူးလား။ နိဗ္ဗာန်ကို
မျက်မှောက် ပြုတာတခြား၊ အာရုံပြုတာတခြား၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတာက
အဝေးမှလည်း လှမ်းပြုလို့ရတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုတာက ကိုယ်တွေ့
မှဖြစ်နိုင်တယ်၊ အေး...ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင်ရောက်မှ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြု
နိုင်တာ။ အဲဒီလိုတကယ် ဒုက္ခတွေ့နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီဒုက္ခငြိမ်းအေးခြင်း၊
ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာကို ဒုက္ခကြီးလို့ထင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
အဲဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီး ချုပ်ငြိမ်းမှုတွေ့လိုက်တော့ ငြိမ်းအေးမှုဟာ ကိုယ်တွေ့
ဖြစ်မသွားဘူးလား၊ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့မျက်
မှောက်ပြုရန်အလို့ငှာ။ ယဒိဒံစတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ယင်း သတိပဋ္ဌာန်

လေးပါးဟူသော။ အယံမဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်။ ကောယနော၊ တစ်ကြောင်း တည်းသော ခရီးပေတည်း။

စာကစာဘဲကွ အလုပ်ကအလုပ်ဘဲ။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဆို တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံလေးပါးရှိတယ်။ လေးပါးရှိတော့ စာအလိုက ငါ၊ကာယ နှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ်မယ်၊ ဝေဒနာနှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ်မယ်၊ စိတ္တာနှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ်မယ်၊ ဓမ္မာနှုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ် မယ်။ ဒီလိုတစ်ခုခုသောသတိပဋ္ဌာန်ကို ပိုင်းခြားပြီးလုပ်ရမှာလိုလို ရေးထား တယ်။ ငါ၊သဘောမပေါက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ကလေ၊ ကာယဖြစ် ကာယဖိလုပ်၊ ဝေဒနာဖြင့်ဝေဒနာ ဖိလုပ်၊ စိတ်ဖြင့်စိတ် ဖိလုပ်၊ ဓမ္မဖြင့်ဓမ္မဖိလုပ် တစ်ခု ခု လုပ်ရမလိုလိုရေးမထားဘူးလား၊ ရေးထားပါတယ်။

လုပ်ထုံးတကယ်ကျတော့ ဘယ်လိုလဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာသတိမြဲအောင် လုပ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာသတိမြဲလို့ရှိရင် ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ မာခြင်း၊ ပျော့ခြင်း အစရှိတဲ့ရုပ်ကို တွေ့မလား၊ ဒီလေးခုခန္ဓာကိုယ်ထဲ သတိနဲ့စိုက်လိုက်ရင် တစ်ခုခုမတွေ့ဘူးလား၊ တွေ့ပါတယ်၊ တွေ့တာကိုလုပ်၊ ဘယ်ဟာကို ငါလုပ် ပါမယ်လို့ ပိုင်းခြားမလုပ်နဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာစိတ်စိုက်မိအောင်စိုက်၊ စိုက်ပြီးတော့ တွေ့တဲ့ဟာကိုလုပ်နော်၊ ရုပ်တွေ့ရင်ရုပ်လုပ်၊ ဝေဒနာတွေ့ရင်ဝေဒနာလုပ်၊ စိတ်တွေ့ရင် စိတ်လုပ်၊ သဘာဝတွေ့ရင် သဘာဝကိုလုပ်၊ ဘယ်ဟာကိုတွေ့ မယ်လို့တော့ ကေန္တသိပါသလား၊ မသိပါဘူး၊ ကိုယ်စိတ်ကိုယ် နိုင်တာမှမဟုတ် ဘဲ။

အဲဒီတော့ “ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ၊ ဤလေးဝထဲသတိမြဲက၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၊ အမြင်ဉာဏ်၊ ကေနိရနိုင်သည်” ခန္ဓာကိုယ်ထဲ သတိမြဲလို့ရှိ ရင် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ဆဲကို မတွေ့နိုင်ဘူးလား၊ တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ ကာယဆိုတာ ဘာလဲ၊ (ရုပ်)။ ဝေဒနာဆိုတာ(နာမ်)၊ စိတ်ဆိုတာ(နာမ်)၊ ဓမ္မဆိုတာ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးမှာ ရုပ်နာမ်ကနေခဲ့ရင် ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလား၊ အေး...ဒီလို သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ နာမ်ရုပ်ဘဲ၊ ဒီတော့နာမ်ရုပ်ကို မ တွေ့နိုင်ဘူးလား၊ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

အေး...ရုပ်နာမ်မြင်ဖို့အရေးကြီးနေက “ရုပ်နာမ်ကိုမြင် ဒိဋ္ဌိစင် လမ်း စဉ်မှန်တော့သည်။ ရုပ်နာမ်မသိ၊ ဒိဋ္ဌိတန်းလန်း၊ ဆင်ကန်းတော့တိုး၊ သဘော မျိုး၊ ဟုတ်နိုးထင်တတ်သည်”။ ရုပ်နာမ်မသိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးတန်းလန်းနဲ့ ရုပ်ငါသိတယ်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ငါသိတယ် လုပ်နေကြတာလေ။ အဲဒါ ရုပ်နာမ်မသိ၊ ဒိဋ္ဌိတန်းလန်း၊ ဆင်ကန်းတော့တိုး၊ သဘောမျိုး၊ ဖြစ်နေကြတာ နော်။ ဒါဖြင့် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ ရုပ်နာမ် အရင်မြင်အောင်လုပ်ရမယ်၊ ရုပ်နာမ် မြင်ရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စင်မသွားဘူးလား၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစင်ရင် လမ်းစဉ်မှား အုံးမလား၊ မမှားပါဘူး။

ဒီတော့ ရုပ်နာမ်မြင်အောင် ဘာလုပ်ရမယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိတ်စိုက် ပြီး သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားများ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိတ်စိုက်ပြီး သတိပဋ္ဌာန်ပွား များပါဆိုပေမယ်လို့ စိတ်ကအင်မတန်ရိုင်းနေတော့ မပွားများနိုင်ဘူးနော်။ ဒါကြောင့် စိတ်ကိုယဉ်ကျေးအောင် သတိပဋ္ဌာန်လုပ်နိုင်အောင် အာနာပါနကို အခြေခံခိုင်းနေတာ၊ သတိပဋ္ဌာန်က ခုလုပ်ခုဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ သို့ပေမဲ့ ကာယနုပဿနာကလည်း သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ထဲပါနေတာဘဲနော်၊ အဲဒီလိုလုပ် လို့ သတိရင်ကျက်ပြီးဉာဏ်မှန်ပေါ်တဲ့အခါ ရုပ်နာမ်ကိုမြင်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းသွားပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီအခါကျတော့ ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ ယောက်ျားဘဲ၊ မိန်းမ ဘဲ၊ ကိုယ်ဘဲ၊ ခြေဘဲဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိအနှောင်အဖွဲ့မခံရတော့ပါဘူး။ ဒိဋ္ဌိအနှောင်အဖွဲ့ မခံရလို့ရှိရင် ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက် ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ယောက်ျား မိန်းမဆိုတဲ့ အကောင်ကိုအစွဲပြုပြီးတော့ တဏှာရေယာဉ်ကြော မျောနိုင်ပါအုံးမလား။

မမျောနိုင်ပါဘူးဘုရား၊ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓ-ဗန္ဓာ၊ ဒိဋ္ဌိအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မလှုပ်နိုင် အောင်ချီတုတ်ခံ နေရကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ တဏှာ သောတေန၊ တဏှာတည်းဟူသောရေအယာဉ်ဖြင့်။ ဝုယျရေ၊ မျောပါး၍နေကြ လေကုန်၏။ တဏှာရေယာဉ်ကြောမျောနေတယ်ဆို၊ “တဏှာနှင့်ရည်၊ မြစ်နဒီ ပြိုင်ညီတုဘက်ကွာ” ဘယ်မြစ်မှ သတ္တဝါကို တဏှာလို မမျောနိုင်ဘူးတဲ့နော်၊ မြစ်ကြီးငါးသွယ် မြစ်ငယ်ငါးရာကစီးတဲ့ရေတွေဟာ ဘယ်ထိအောင်မျောမယ်၊ သမုဒ္ဒရာထက် ရှေ့မျောနိုင်ပါအုံးမလား။ မမျောနိုင်ပါဘူး။ တဏှာကတော့ အနုမတဂ္ဂ သံသရာကစ၍ယနေ့ထက်တိုင်အောင် ကာမဘုံ၊ အရူပဘုံအကုန်

လုံးရှိရှိသမျှ၊ တဏှာမရောက်တဲ့နေရာရယ်လို့ ရှိသလား၊ ဒီတော့ မြစ်တွေ ထက်တဏှာက သာတယ်။ ဒါကြောင့် “တဏှာနှင့်ရည်၊ မြစ်နဒီပြိုင်ညီတုဘက် ကွာ” ဟုတ်လား၊ ဘယ်မြစ်ရေအယာဉ်မှ တဏှာတည်းဟူသောရေအယာဉ်ကို မှီအောင် မမော့နိုင်ဘူးတဲ့၊ တဏှာရေယာဉ်ကြောမော့ပါသွားရင် ဒုက္ခဆင်းရဲ မှ မလွတ်နိုင်ပါဘူး၊ ဒီတော့ မော့မပါအောင် စက်ထဲမှာထိုင်နေ မမော့တော့ ဘူး ဟုတ်လား။

တဏှာသောတေန ဝုယုန္တာ၊ နတေဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ၊ တဏှာသောတေန၊ တဏှာတည်းဟူသောရေအယာဉ်ဖြင့်။ ဝုယုန္တာ၊ မော့၍နေကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှ။ နပမုစ္စရေ၊ မလွတ်ကင်းနိုင် ကြကုန်။ တဏှာရေယာဉ်ကြောမော့နေလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒုက္ခဆင်းရဲမှမလွတ်နိုင် ကြ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ တဏှာကသမုဒယသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ တဏှာရှိမှတော့ ဒုက္ခဖြစ်ရောပေါ့။

ဒါကြောင့် ပါဠိတော်မှာ ဒုက္ခဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာကိုဆိုလိုသည်။ တ ဏှာရေယာဉ်ဆိုတာ သမုဒယသစ္စာကိုဆိုလိုသည်။ သမုဒယသစ္စာအရင်းရှိထား ရင် ဒုက္ခနဲ့တွေ့ချင်လည်းကော်တွေ့ရမည်။ သမုဒယသစ္စာ တဏှာဖြုတ်သွား ရင်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာနဲ့မတွေ့နိုင်ပါဘုရား။ ဒီတော့ ဒုက္ခနဲ့မတွေ့နိုင်မှာစိုးလို့ ရှိရင် တဏှာကိုဖြုတ်မပစ်နဲ့၊ ဒုက္ခနဲ့မတွေ့တော့ဘဲကိုး။ အေးအေးချမ်းချမ်း နေရမယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ပျင်းစရာကြီးမဖြစ်ဘူးလား၊ ထွဋ်ခေါင် ဆရာတော်ကြီးကပြောတယ်ဆို၊ “သတ္တဝါတွေ တဏှာရှိလို့ဟေ့၊ တဏှာမရှိ ရင် ပျင်းခြောက်သေကုန်မှာဘဲတဲ့” အဲဒီတော့ တဏှာမရှိလို့ပျင်းခြောက်သေ မှာစိုးရင်လည်း တဏှာကိုလက်မလွတ်နဲ့ပေါ့နော်၊ ဆင်းရဲလွတ်ချင်လို့ရှိရင်ဖြင့် တဏှာကို ဖြုတ်ရမယ်။ တဏှာဖြုတ်တဲ့သတိပဋ္ဌာန်က၊ ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဒါကြောင့် ကာယနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုအခြေခံ၍ ခန္ဓာကိုယ် ထဲစိတ်စိုက်ပြီး သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးစလုံး ပေါ်ရာကိုနှလုံးသွင်း၍ပွားများကြ ပြီးလျှင်၊ သတိပညာရင်ကျက်၍ ဉာဏ်မှန်ရပြီး၊ ဒိဋ္ဌိအနှောင်အဖွဲ့မှကင်းရာ၊

တဏှာရေအယာဉ် မရောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုအလွယ်တကူ ရနိုင်ကြပါ
စေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

သူ့ကိုလည်းငါမပိုင်၊ ငါ့ကိုလည်းသူမပိုင်၊
ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘယ်သူမပိုင်၊
ငါ့ကိုယ်သော်မှ ငါမပိုင်၊
အချိန်တန်က ငါဖြစ်ချင်သလိုမဖြစ်၊
သူဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်၊
ပစ္စည်းကိုပစ်၊ မိန်းမကိုလည်းယောက်ျားကပစ်၊
ယောက်ျားကိုလည်း မိန်းမကပစ်၊
စင်စစ်မုချ အမြဲမရှိ**အနိစ္စ**၊
ကြောက်စရာ**ဒုက္ခ**၊
အစိုးမရ**အနတ္တ**...ဟု
မပြတ်နှလုံးသွင်းကြလေ ယောဂီတွေတို့။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
၁၃၃၁-ခု ဒုတိယဝါဆို လကွယ်နေ့တွင်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော

တတိယအကြိမ်မြောက်

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က(၁၄)ပိုင်းရှိတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က(၁)ပိုင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က(၁)ပိုင်း၊ ဘယ်နှစ်ပိုင်း ရှိပြီလဲ။ (၁၆) ပိုင်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က(၅)ပိုင်း၊ ပေါင်းလိုက်တော့ (၂၁) ပိုင်း၊ အဲဒီသတိပဋ္ဌာန် ၂၁-ပိုင်းမှာ ယနေ့ကမ်းတဲ့စာရွက်ဟာ အပိုင်း တိုင်း၊အပိုင်းတိုင်းမှာ သူပါတယ်။ ဒါသတိပဋ္ဌာန်အချုပ်ဘဲ။ ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်(၁၄)ပိုင်းမှာလည်း (၁၄)ပိုင်းစလုံး အဲဒီနိဂုံးစကားပါတယ်။ ဝေဒနာ မှာလည်းပါတယ်၊ စိတ္တာနုပဿနာမှာလည်းပါတယ်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ငါးပိုင်း စလုံးမှာလည်းပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်(၂၁)-ပိုင်းလုံးပါတဲ့စကား ဖြစ်လို့ သတိပဋ္ဌာန်အကုန်လုံးရဲ့အချုပ်ဘဲ။ အဲဒီစကားဟာ ရှေ့သွားချင်လည်း သွား၊ မသွားချင်လည်း ဒီဒင်ဘဲ သတိပဋ္ဌာန်အကုန်လုံးအတွက်နဲ့စပ်နေပြီ။

အရင်စာရွက်ပါကြသေးလား၊ အရင်စာရွက်ပါရင် ပဏာမဆိုကြစမ်း ပါ။ ပဉ္စနိဝရဏေ ဟိတွာ...။

ဇေတဝန်ကျောင်းတကာ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏သားရဲ့အမည်က ကာလ...တဲ့။ ဗမာလိုဆိုရင်တော့ မောင်နက်ပေါ့။ ကာလဆိုတာ အနက်ကို ပြောတာ။ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးရဲ့သား ကာလဟာ ကျောင်းလည်းမသွား ဘူး။ ကျောင်းတကာသားသာဖြစ်တယ်၊ ဥပုသ်လည်းမစောင့်ဘူး။ မြို့ထဲရွာ

ထဲလျှောက်လည်ပြီး ပေတေတေနေတာဘဲ၊ ဒီတော့ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ငါကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရဲ့သားဖြစ်ပါလျက်ကနဲ့ ဥပုသ်သီတင်းလည်း မစောင့်၊ ကျောင်းလည်းမသွား၊ တရားစာပေလည်းမနာ၊ ဒီအကောင်အတွက်နဲ့ ငါတော့နာမည်ပျက်တော့မှာဘဲ၊ ဒီအကောင်ကို ဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မလဲလို့ သူဌေးကြီးကတွေးပြီးတော့၊ လာအုံးဟေ့...သားရေ။ မင်းကနေ ဥပုသ်နေနဲ့ ကြုံတယ်၊ ကျောင်းသွားပြီးဥပုသ်စောင့်၊ ညကျတော့တရားနာ၊ နာပြီးတော့မှ မင်းမနက်ကျတော့ပြန်လာခဲ့၊ ရှေးက ဘုရားလက်ထက်ကဥပုသ်စောင့်လို့ရှိရင် မနက်ကထဲကသွားစောင့်၊ ညကျတော့တရားနာ၊ ညကျောင်းအိပ်ပြီး၊ မနက်ကျမှပြန်ရိုးထုံးစံ ရှိပုံရတယ်။ အဲဒီလို ဥပုသ်စောင့်သွားလို့ရှိရင် မင်းကိုငွေတစ်ရာပေးမယ်၊ သူဌေးကြီးကသူတော်ကောင်းဖြစ်တော့ သားကိုဖြားယောင်းတယ်၊ ဒါဖြင့် ကောင်းပါပြီ။ ဖခင်ကြီးဆိုပြီးတော့ ကျောင်းသွားဥပုသ်စောင့်၊ ဥပုသ်စောင့်ပြီး သူတော်တဲ့နေရာကအိပ်ပြီး မနက်ကျတော့ပြန်လာတယ်၊ ဘာတစ်လုံးမှမမှတ်မိဘဲနဲ့ပြန်လာပြီးတော့ အိမ်ရောက်ရောက်ခြင်းငွေတောင်းတယ်၊ ထမင်းကျွေးတာတောင် ထမင်းမစားသေးဘူးတဲ့၊ ငွေပေးလို့ ငွေတစ်ရာရမှထမင်းစားမယ်ဆိုလို့ သူ့ကိုငွေတစ်ရာပေးလိုက်ရတယ်။

ဒါနဲ့ နောက်တစ်ခါ သားရေ...၊ ကိုင်း မင်းဒီတစ်ခါသွားအုံး၊ တရားကို မင်းမှတ်မိအောင်နာခဲ့၊ တရားတစ်လုံးလောက်မှတ်မိရင်တော့ မင်းကို ငါငွေတစ်ထောင်ပေးမယ်။ တရားမမှတ်မိဘဲပြန်လာရင်တော့ မင်းကိုငါငွေတစ်ထောင်မပေးနိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုပြောလွှတ်လိုက်တော့ နောက်တစ်ခါ သွားပြန်တယ်။ ညတရားပွဲကျတော့ တရားမှတ်မိအောင် မှတ်ထားလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်၊ နောက်တစ်ခါ သတိထားပြီးမှတ်မိအောင်နာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်၊ သူမှတ်တာက ငွေတစ်ထောင်လို့ချင်လို့မှတ်တာကိုး၊ တရားလိုချင်လို့တော့မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါနဲ့ မှတ်မိအောင် မှတ်မိအောင်နဲ့နာလိုက်လို့ တရားကလေးကမှတ်မိသွားတော့ တဖြည်းဖြည်းကျေးဇူးပြုပြီး အဲဒီတရားပွဲမှာ သူ့သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီတော့ တရားဆိုတာမှတ်မိအောင်နာမှအကျိုးများတယ်၊ အပျင်းပြေ နာလို့ဘာလုပ်မှာလဲ၊ တရားဆိုတာ မှတ်မိအောင်နာရတယ်။ မှတ်မိအောင်

နာပြီး အဲဒီမှတ်မိတဲ့အတိုင်းကျင့်ရတယ်။

(၁) အလဂဒ္ဓုပမာ စာသင်နည်း။

(၂) နိဿရဏတ္ထ စာသင်နည်း။

(၃) ဘဏ္ဍာဂါရိက စာသင်နည်း လို့ စာသင်နည်းသုံးမျိုးရှိတယ်။

အလဂဒ္ဓုပမာ စာသင်နည်းဆိုတာက လောကအကြောင်းကိုရည်စူးပြီးတော့ သင်ကြတယ်။ ပြောတတ်ဆိုတတ်ရှိတယ်။ သူ့လိမ်မာတယ်နဲ့လူချီးမွမ်းခံချင်လို့၊ လူအောက်မကျချင်လို့ အဲဒီလိုသင်တဲ့နည်းက အလဂဒ္ဓုပမာ သင်နည်းတဲ့။ မြွေဖမ်းယောက်နဲ့ ဥပမာပြတယ်။ မြွေဖမ်းယောက်နဲ့သည် မြွေကိုဇက်ကိုင်ပြီး မကိုက်နိုင်အောင်ဖမ်းရမှာ။ ကိုယ်သွားကိုင်တော့ မြွေက လှည့်ကိုက်မှာ။ အဖမ်းမတတ်တော့ မြွေကိုက်ခံရတယ်တဲ့။ ထိုနည်းတူစွာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူတဲ့တရားတွေကို သင်ကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မာန်မာနတက်ဖို့ရာ၊ရယ်လို့ လောကအကြောင်းကိုမျှော်ကိုးပြီးတော့ သင်ကြားလို့ ရှိရင်ဖြင့် အဲဒါ အလဂဒ္ဓုပမာ စာသင်နည်းခေါ်တယ်။ တော်တော်ကြာအဲဒီတတ်တဲ့စာပေကဘဲ ကိုယ်ကို အပါယ်ရိက္ခာလုပ်တတ်တယ်၊ အဲဒီစာပေအကြောင်းပြုပြီး တဏှာ မာနတွေပွားပြီး အပါယ်ကျတတ်တယ်။

နိဿရဏတ္ထ စာသင်နည်းဆိုတာက ဒီစာထဲပေထဲက ဘုရားစကားတွေ နားလည်အောင်သင်၊ သင်ပြီးတော့ နားလည်တဲ့အတိုင်း ရှောင်တန်တာရှောင်၊ ကျင့်တန်တာကျင့်၊ ဒီစာတတ်တာအကြောင်းပြုပြီး ငါ၊မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရစေမ...ဟဲ့၊ လောကကြီးမှထွက်မြောက်စေရမဟဲ့...လို့ လောကကြီးမှထွက်မြောက်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ အဲဒီလိုသင်တာကို နိဿရဏတ္ထ သင်နည်းခေါ်တယ်။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို စာသင်ကတဲကိုက အာရုံပြုနေတာ။

ဘဏ္ဍာဂါရိက စာသင်နည်းဆိုတာက ရဟန္တာတွေသင်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဘဏ္ဍာတော်နဲ့တူတဲ့ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပရိဝေဓဆိုတဲ့တရားတွေ မပျောက်ပျက်အောင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့တရားတွေ မပျောက်ပျက်အောင် သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်အစရှိတဲ့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေမပျောက်

အောင် ဒါတွေကို ငါတို့ထိန်းသိမ်းမယ်၊ စောင့်ရှောက်မယ်၊ လုံခြုံအောင်ထား
မယ်ဆိုပြီးတော့၊ အဲဒီလို ရဟန္တာများစာသင်တာကျတော့ ဘဏ္ဍာဂါရိကစာသင်
စာသင်နည်းတဲ့။ ဘဏ္ဍာတိုက်မှာဘဏ္ဍာစိုးများ ရွှေငွေကိုမပျောက်ပျက်အောင်
စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သားတော်တွေက မြတ်စွာဘု
ရားရဲ့တရားတော်တွေကို မပျောက်အောင်စာသင်ကြတယ်၊ အဲဒါ ဘဏ္ဍာဂါရိ
က စာသင်နည်းတဲ့။

အဲဒီလို စာသင်နည်းသုံးမျိုးရှိတယ်၊ ဒါကတော့ စာမှာဘဲရှိတော့ပါ
တယ်၊ ယခုခေတ်မှာတော့ နိဿရဏတ္ထ စာသင်နည်းတောင် ပျောက်နေပြီ။
ဘာလို့ပျောက်နေသလဲဆိုတော့ စာမေးပွဲအောင်ဖို့၊ လက်မှတ်ရဖို့၊ လခရ
ဖို့ ဒီကနေပြီးတက်ကြတာကိုး။ နိဿရဏတ္ထ စာသင်နည်းတောင် တယ်၊မရှိ
တော့ဘူး။ အလဂဒုပမာ သင်နည်းတွေ များနေတယ်။ ဒါကြောင့် ယခု
ဓမ္မစရိယခေတ်မှာ လူထွက်လိုက်တဲ့ဘုန်ကြီးတွေ မပြောပါနဲ့တော့။ တော်
တော်များကုန်ပြီ။ သင်ကတဲကိုက လောကအကြောင်းရည်စူးပြီးတော့ သင်
တာကိုး။ **မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို သင်အံလေ့လာကြရာမှာ ဝဋ်ဆင်းရဲ
မှထွက်မြောက်လိုတဲ့စိတ်ထားနဲ့ သင်အံလေ့လာရတယ်။** ငါ၊တရားနာမယ်၊
မှတ်မိအောင်နာမယ်၊ သိအောင်နာမယ်၊ သိတဲ့အခါ မှတ်မိတဲ့အခါကျတော့
ရှောင်သင့်တာရှောင်မယ်၊ ကျင့်သင့်တာကျင့်မယ်၊ သို့မှသာလျှင် သံသရာဝဋ်
ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်မယ်၊ ဒီလို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်စေလိုတဲ့
စိတ်ကို အရင်းခံထားပြီးတော့၊ အဲဒီလိုလိုက်စားမှ အကျိုးများတယ်၊ လောက
အကြောင်းလောက်အာရုံပြုလို့တော့ အကျိုးမများကြဘူး။

ကိုင်း...ပဉ္စနီဝရဏ၊ နီဝရဏငါးပါးအဖုံးတရားတို့ကို။ ဟိတ္တာ၊ ပယ်
စွန့်တော်မူ၍ (ဦးမောင်သာ)နီဝရဏငါးပါးသိတယ်မဟုတ်လား။ သိပါဘုရား။
ရေတွက်ပြီးပြောစမ်းပါ၊ မပြောတတ်ဘူး၊ အဲဒီလို သိယောင်ကားတွေများနေ
တယ်၊ သေသေချာချာမသိဘူး၊ ရေတွက်ပြီးပြောပါ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြန်ပြ
စမ်းပါ။ ဒီလိုဆိုတော့ ရေလည်းမရေတွက်တတ်ဘူး။ အနက်အဓိပ္ပါယ်လည်း
ပြန်မပြတတ်ဘူး၊ သိယောင်ကားနဲ့ လူတတ်လုပ်နေကြတယ်၊ ဒါတစ်ယောက်ထဲ
မဟုတ်ပါဘူး၊ အားလုံးကုန် ဒီလိုချည်းပဲများတယ်၊ ဒီတော့ တရားနာတယ်

ဆိုတာ ခုတင်က ကာလလို မှတ်မိအောင်နာကြစမ်းပါ။

ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို ပါဠိလိုခေါ်လိုက်တော့ စလုံးနဲ့ဆလိမ်ဆင်လိုက် မကိုစသတ်တော့ မစ်။ ဒါကြောင့် ကာမစ်ဆန္ဒလို့ခေါ်တာ။ အမှန်ပင်ရင်း ကတော့ ကာမဆန္ဒ၊ ကာမ,က အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို၊ ဆန္ဒ,က လိုလား တောင်တတယ်။ ဒီတော့ အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို လိုလားတောင်တခြင်း သည် ကာမဆန္ဒ၊ သူကပဲ အဓိပ္ပါယ်ပိုရှင်းတယ်။ ကာမဆန္ဒဆိုတဲ့စကားသည် ပါဠိစကား၊ အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို လိုလားတောင်တတယ်ဆိုတဲ့ စကား သည်ဗမာစကား၊ အဲဒီ ပါဠိစကား,ဗမာစကားနှစ်ခုတို့ဖြင့် ပြအပ်သောအနက် ကား မိမိရင်ထဲမှာလိုလားတောင်တနေတဲ့စိတ် အဲဒီလိုလားတောင်တနေတဲ့ စိတ်ကို ပါဠိလိုကာမဆန္ဒလို့ခေါ်တယ်၊ ဗမာလိုက ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အာရုံကို လိုလားတောင်တခြင်းလို့ ခေါ်တယ်၊ အမှန်က လိုလားတောင်တတယ်ဆို တဲ့သဘောဟာ ရင်ထဲမှာဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီကိုယ်အလိုရှိတဲ့အာရုံကို လိုလား တောင်တတဲ့ရင်ထဲကစိတ်ကို သိရမယ်။ အော်...ငါ့ရင်ထဲမှာ အာရုံတစ်ခုခု ကို လိုလားတောင်တနေပါလားလို့သိလိုက်ရင် ကာမဆန္ဒဆိုတဲ့ တောင်တ ခြင်းသဘောကို သိရာမကျဘူးလား။ စာကတမျိုး အနက်ကတမျိုး။

ဥပမာ...ပုရိသယောက်ျားဆိုပါတော့၊ ပုရိသဆိုတာ ပါဠိစကား။ ယောက်ျားဆိုတာ ဗမာစကား၊ ပါဠိသဒ္ဒါ ဗမာသဒ္ဒါတို့ဖြင့် ဟောအပ်သော အနက်ကား ယောက်ျားကောင်ကိုလက်ညှိုးထိုးပြရတယ်။ အဲဒီယောက်ျားကောင် ကအနက်နော်၊ ခုထင်နေကြတာက ပါဠိအနက်ဆိုတော့ နိဿယကိုအနက်ထင် နေကြတယ်၊ နိဿယမြန်မာပြန်၊ အနက်မဟုတ်သေးဘူး။ အနက်အဓိပ္ပါယ် အထည်ကိုယ်ဆိုတာက အဲဒီလို သဘာဝဆိုက်ရမယ်။ ပုရိသက ပါဠိသဒ္ဒါ၊ ယောက်ျားက ဗမာသဒ္ဒါ၊ အဲဒီ ဗမာသဒ္ဒါ ယောက်ျား၊ ပါဠိသဒ္ဒါ ပုရိသတို့၏ ဟောအပ်သောအနက်ကား ယောက်ျားကောင်လို့ သုံးမျိုးသုံးပါးရှိပါတယ်။ ဒီ မှာလည်း ကာမ,က အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို ဆန္ဒ,က လိုလားတောင်တ သည်။ အေး... အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို လိုလားတောင်တခြင်းသည် ကာ မစ္ဆန္ဒနော်၊ အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို လိုလားတောင်တခြင်းဆိုတဲ့စကား၊ ကာမဆန္ဒဆိုတဲ့စကားက ရင်ထဲမှာလိုလားတောင်တနေတဲ့စိတ်ကို ပြောတဲ့

စကားနော်။ အေး...ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ပွားများတဲ့အခါကျတော့ ရင်ထဲက သဘာဝဆိုက်အောင်ပွားများရတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ဟာ အင်မတန် အဖိုးတန်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို လိုလားတောင်တနေတဲ့စိတ်က လူတိုင်းမှာရှိပါတယ်။

အော်...ငါ့ရင်ထဲမှာ ဘယ်ဟာကိုလိုလားတောင်တနေတဲ့စိတ် ဖြစ်နေပါကလားလို့ ဒီလိုသိလိုက်ရင် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်။ လိုလားတောင်တနေတဲ့စိတ် လောဘစိတ်မဖြစ်ရဘူးလို့ ဘုရားကမဟောဘူး။ ဖြစ်တာကိုဖြစ်မှန်းသိလို့ ဟောတာ။ အေး...ငါ့သန္တာန်မှာလိုလားတောင်တနေတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏဆိုတဲ့စိတ် ဖြစ်နေပါကလားလို့ ကိုယ်ရင်ထဲစိုက်ပြီးတော့ သိလိုက်စမ်းပါတဲ့...နော်။

ယခုလူတွေမှာမရှိတဲ့တရားကို သတိပဋ္ဌာန်ကမဟောဘူး။ လူတွေ သန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့တရားကို ဟောတာ။ အင်မတန်အဖိုးတန်တယ်။ မင်းတို့ပကတိစိတ်ကတော့ ဟာ...ငါ့မတော်တဲ့ဟာတွေ လိုလားတောင်တတဲ့စိတ် ဖြစ်နေရင် ငါတော့အပြစ်တွေဖြစ်နေပြီ၊ ငရဲတွေကြီးကုန်ပြီ၊ မတောင်တပဲ ကလည်း မနေနိုင်၊ ကိုင်း...ဒုက္ခရောက်မနေဘူးလား။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ တရားအလုပ်က မတော်တဲ့အာရုံကိုလိုလားတောင်တတဲ့စိတ် ရင်ထဲမှာဖြစ်နေသော်လည်း အဲဒီလိုလားတောင်တတဲ့စိတ်ကိုစိုက်ပြီး မင်းတို့သိနေလိုက်ပါတဲ့ကွာ။ ဒါဟာ ဘာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်မှာ နီဝရဏပဗ္ဗဆိုတာပါတယ်။ နီဝရဏဆိုတဲ့စကားကဘာကိုပြောသလဲ။ တရားကိုဖုံးပိတ်တတ်သောကြောင့် နီဝရဏ...တဲ့။ အာရုံတစ်ခုကို လိုလားတောင်တတဲ့စိတ်ဖြစ်ပြီးတော့ ဒီအာရုံဆီ စိတ်ရောက်နေလို့ရှိရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားရှိပါအုံးမလား၊ မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အပြင်အာရုံဆီ စိတ်က ထွက်နေတာကိုး။ အဲဒီလို တရားကိုဖုံးပိတ်တတ်သောကြောင့် နီဝရဏခေါ်တာနော်။

အဲဒီလို ဖုံးပိတ်တတ်သောကြောင့် နီဝရဏခေါ်ပေမယ်လို့ ကိုယ့် သန္တာန်မှာ နီဝရဏဖြစ်နေတာကိုး။ သတိမထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဖုံးတယ်

လို့ပြောတာ၊ ကိုယ်သန္တာန်မှာနီဝရဏဖြစ်နေတာကို ငါ့သန္တာန်မှာ လိုလား
 တောင်တဲစိတ် အားကြီးဖြစ်နေပါကလားလို့သိရင် စက်တစ်လုံးမကဘူး၊
 သုံးလုံးတည်တာတောင် ငရဲမကြီးဘူး၊ (ဦးဘသန့်ရဲ့)။ ဘယ်လောက်ကောင်း
 သလဲဆို သတိပဋ္ဌာန်ကောင်းပုံကလေ။ အဲဒါ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့
 မကောင်းတာပေမယ်လို့ တရားဖြစ်အောင်လုပ်ရင်ရတယ်၊ အေး...ဒါကြောင့်
 သတိပဋ္ဌာန်ကောင်းတာ၊ အဲဒီကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို ဗမာလိုပြန်တော့ အလိုရှိ
 အပ်သည်ကို လိုလားတောင်တမှု၊ ကာမ၊က အလိုရှိသည်ကို၊ ဆန္ဒ၊က လို
 လားတောင်တသောစိတ် ဟုတ်ဘူးလား။ အလိုရှိအပ်သည်ကို လိုလားတောင်
 တဲစိတ်ဆိုရင်ဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ပြောဖို့မလိုတော့ပါဘူး၊ အလိုရှိတာတွေကို
 မရေတွက်နိုင်ဘူးနော်...။

အဲဒီ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏတော့အဓိပ္ပါယ်သိပါပြီ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏဖြစ်
 လာတဲ့အခါ စိတ်ကိုရင်ထဲစိုက်ပြီးတော့ သိရမယ်။ ကြာကြာသိရလေ ကောင်း
 လေဘဲ၊ ဟောရိုးဟောစဉ် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏတရားကိုယ်က လောဘဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့် ဒီလောဘနဲ့ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်တဲ့ အသုဘကို ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကင်း
 ပျောက်အောင် ပွားများရမယ်၊ အသုဘကိုပွားများရမယ်ဆိုသဖြင့် သုဘက
 စသိဖို့လိုတယ်၊ သုဘဆိုတာဘာလဲ၊ နှစ်သက်တယ်၊ လှပတယ်၊ တင်တယ်
 တယ်၊ တပ်မက်စရာကောင်းတယ်၊ ဒီလိုထင်တာကို သုဘခေါ်တာ အဲဒီသုဘ
 ကို ရှေ့က “အ”တစ်လုံးထည့်လိုက်တော့ အသုဘ...နော်။ မတင်မတယ်
 စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်လို့ အာရုံပြုပါတဲ့။ မတင်မတယ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်လို့
 အာရုံပြုတော့၊ ဒါဟာ မတင်တယ်ဘူး၊ ဒါမလှပဘူး၊ ဒါမကောင်းဘူး၊ ဒါနှစ်
 သက်စရာမဟုတ်ဘူးလို့ စိတ်ဖြစ်လာရင် ဒီအာရုံပေါ်တပ်မက်အုံးမလား၊ မ
 တပ်မက်တော့ဘူး၊ အေး...ဒါကြောင့် အသုဘနဲ့ပယ်လို့ပြောတာနော်၊ ဒို့ကြိုက်
 တာကတော့ အသုဘနဲ့ပယ်တာထက် ဖြစ်နေတဲ့ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို စိုက်ရှု
 နေတာ ပိုကြိုက်တယ်၊ ဒါ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်လည်းဖြစ်တယ်။

အာရုံပေါ်မှုကအမျိုးမျိုး မကောင်းတဲ့စိတ်တွေများလှသကွာ၊ ကိုင်း
 ဒီစိတ်တွေပျောက်သွားအောင် ထပုတီးစိတ်လိုက်အုံးမယ်၊ ဘုရားရှိခိုးလိုက်
 အုံးမယ်စသည်ဖြင့် ထိုထိုကောင်းသောအာရုံတွေကိုအာရုံပြုပြီးတော့ ကုသိုလ်

တွေ့ကို လုပ်လိုက်တယ်ဆိုပါတော့ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေဟာ ငြိမ်မသွားဘူးလား၊ ပျောက်မသွားဘူးလား၊ ပျောက်သွားတယ်၊ ပျောက်သွားငြိမ်သွားပေမယ့် လို့ နောက်တစ်ခါ မဖြစ်ဘဲမနေဘူး၊ အဲဒါမျိုးဟာ နောက်တစ်ခါဖြစ်တော့ပို့ ဖြစ်တတ်တယ်၊ အဲဒီ မကောင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ခဲ့လို့ရှိရင် မကောင်းတဲ့စိတ်တွေကို သတိနဲ့ရင်ထဲမှာစိုက်ပြီးတော့ **သိသိ သိသိ သိသိနဲ့** ကြာကြာကြီးသိနေစမ်း၊ **သတိနဲ့**ကပ်မိလျှင် ပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ ပျောက်သွားလို့ နောက်တစ်ခါ ဖြစ်တော့ လျော့ဖြစ်တယ်၊ အဖြစ်ချင်းမတူဘူး၊ အာရုံပြောင်းပြီးပျောက်တာ နောက်တစ်ခါဖြစ်ရင်ပိုဖြစ်တတ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ပြန်ပေါင်းဆိုတော့ ပိုလွန်းတယ်ဆို နောက်တစ်ခါဖြစ်တော့ပိုဆိုးတတ်တယ်။ သူ့ကို ဒါရိုက်သာ အာရုံပြု၊ ပျောက်မသွားစေနဲ့။ လောဘဖြစ်ရင်လည်း လောဘကိုသာအမြဲရှု နေ၊ သိနေ၊ ကြာကြာကြီးသိရလေကောင်းလေ၊ လောဘဟာ ရုပ်လား၊ နာမ် လား၊ (နာမ်တရား)အေး... ဒါမမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တာဘဲ၊ ဒေါသ ဖြစ်နေရင်ကော ဒေါသကိုကြာကြာကြီးသိနေ၊ ကြာကြာကြီးသိရလေ ကောင်း လေဘဲ။ ဘာဖြစ်လို့ကောင်းသလဲ၊ ဒီလောဘ ဒေါသကိုသိပါများတော့ တ ဖြည်းဖြည်းသေးသေးပြီးတော့ သူကပျောက်သွားတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကောင်း တာနော်၊ သည့်ပြင်အာရုံနဲ့ အာရုံပြောင်းပျောက်တဲ့နည်းကတော့ ပျောက် တော့ပျောက်တယ်၊ နောက်ကျတော့ မနိုင်မနင်းဖြစ်လာရော၊ မနိုင်မနင်း ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလူထွက်ဖြစ်လာရော၊ အဲဒါမှ သာ၊ ဆိုးတာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလူထွက်က ရိုးရိုးလူထွက်ဆိုတယ်၊ လုပ်ထုံးနေရာမကျရင် အခက် နော်။

ကိုင်း...ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ မှတ်မိလောက်ပြီမဟုတ်လားနော်။ အေး... အလိုရှိသည်ကိုလိုလားတောင့်တတာ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ။ ဒီ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ ကို ကျမ်းဂန်ကဘာနဲ့ပယ်ဖျောက်ရမလဲဆိုတော့ အသုဘနဲ့ပယ်ဖျောက်၊ ဒါ ဖြင့်ကိုယ်ကိုယ်ကို အသုဘထင်လို့ရှိရင် သည့်ပြင်ဟာတွေကော တပ်မက် အုံးမလား၊ မတပ်မက်ပါဘူး။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုအသုဘထင်လို့ သည့်ပြင်ဟာ တွေ တပ်မက်တာနော်၊ ကိုင်း...နည်းနည်းကလေးတော့ ဆိုကြစမ်းပါအုံး။

“သုံးဆယ်နှစ်ဖြာ ကောဠာသာ ရွံရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ”
 ကိုယ်ကိုယ်ကို စိတ်ကစိုက် အသံကို စိုက်မနေနဲ့။

“သုံးဆယ်နှစ်ဖြာ ကောဠာသာ ရွံရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ”
ကိုယ်ကိုယ်ကို စိတ်ကစိုက်ပြီးဆို။

အဲဒါများ တစ်ခုခြင်းကဲ့အောင်ထင်လိုက်ရင်လေ အောင်မလေး...
ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲဆိုတာ သုံးဆယ်နှစ်ခုစလုံး စာကသာဆိုရတာ
အမှန်က လုပ်စရာကျတော့ တစ်ခုခုသဘောပေါက်အောင်လုပ်ရတာ။

ဆံပင်ဖြင့်ဆံပင် တစ်ခုတည်းကို စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ထင်လာအောင်
တစ်ခုခုလုပ်ရမယ်။ အားလုံးကုန်လျှောက်လုပ်နေလို့ ထင်မလာလျှင်လည်း
အလကားဘဲ၊ တစ်ခုထင်လာရင် ကျန်တာတွေကောင်းတယ် ထင်ပါအုံးမလား၊
မထင်တော့ပါဘူး။

“သုံးဆယ်နှစ်ဖြာ ကောဠာသာ ရွံရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ”
တစ်ခုခုကို စိုက်ပြီးလုပ်ရတယ်နော်။

ကိုယ်စိတ်ထဲမှာအားရတဲ့ဟာ ကိုယ်စိတ်ထဲမှာထင်လွယ်တဲ့ဟာ တစ်
ခုခု စိုက်လုပ်ရတယ်၊ အမယ်လေး...စက်ဆုပ်စရာကောင်းလိုက်တာ ရွံစရာ
ကောင်းလိုက်တာ ထင်လာတဲ့ဟာလေ၊ (ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်
သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှ
လုံး၊ အသည်း၊ အမွှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုပ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာ
ဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်
ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်)လို့ သုံးဆယ်နှစ်ပါး
အစုအဝေးခွဲထားလို့ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ကောဠာသလိုပြောတာ၊ သုံးဆယ်
နှစ်ပါးသောကောဠာသထဲက **တစ်ခုခုသောအစုအဝေးကို** ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ စက်
ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ထင်လာရင် သည့်ပြင်ဟာတွေလည်း စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်တွေဆို
တာ ပါသွားတော့တာပေါ့။

ဤကိုယ်ခန္ဓာ၊ ပုပ်ညီစွာ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်။

တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးဟာ ရစရာရှိသေးရဲ့လား၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ ရွံရှာဖွယ် ချည်း မဟုတ်လား၊ အဲဒီလို မိမိကိုယ်ခန္ဓာမှာစက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ချည်းလို့ ထင် လိုက်လိုရှိရင်၊ တစ်ပါးသောဟာတွေကော စွဲလမ်းပါအုံးမလား။ အေး...မစွဲ လမ်းနိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် လောဘတရားကိုယ်ဖြစ်တဲ့ ကာမဆန္ဒနီဝရဏကို အသုဘနဲ့ဖျောက်လို့ ကျမ်းဂန်မှာပြတာ။

ကိုင်း...ကာမဆန္ဒနီဝရဏပြီးတော့ ဘာနီဝရဏလဲ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ။ အေး...သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလိုသောစိတ်။ သူတစ်ပါးကိုအမြင်ကပ်တဲ့စိတ်၊ သူတစ်ပါးကိုမုန်းထားတဲ့ စိတ်၊ အဲဒီစိတ်ဟာ ဗျာပါဒစိတ်။ တရားကိုယ်က ဒေါသတဲ့။ ဒုဿတီတိဒေါသော၊ သူတစ်ပါးကိုပြစ်မှားတတ်သောကြောင့် ဒေါ သ။ သူတစ်ပါးကိုထိခိုက်တတ်သောကြောင့် ပဋိဗ္ဗ။ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီး စေလိုသောကြောင့် ဗျာပါဒ။ သူ့ကိုဘဲ အမျိုးမျိုးသုံးနေတယ်။ ဒေါသဆိုလည်း သူဘဲ၊ ပဋိဗ္ဗဆိုလည်းသူဘဲ၊ ဗျာပါဒဆိုလည်းသူဘဲ။ ဒီတော့ ဘယ်လိုဘဲ ပြောပြော၊ အမှန်ကဘယ်သူလဲ။ ဒေါသ။ ကာမဆန္ဒဆိုတာက လောဘ၊ ဗျာ ပါဒဆိုတာက ဒေါသ။

ဒီတော့ ကာမဆန္ဒလည်း နီဝရဏ၊ ဗျာပါဒလည်း နီဝရဏ။ ဗျာပါဒ နီဝရဏကျတော့ ဘာနဲ့ပယ်ဖျောက်ရမလဲဆိုရင်၊ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နဲ့ကျတော့ ဗျာပါဒနီဝရဏကိုလည်း စိုက်သာရ။ သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလို သောစိတ်၊ သူတစ်ပါးကိုမုန်းထားတဲ့စိတ်၊ သူတစ်ပါးကိုမကြည့်ချင်သောစိတ်၊ အဲဒီစိတ်တွေ ရင်ထဲမှာဖြစ်နေရင် မလွတ်စေနဲ့။ “သိ သိ၊ သိ သိ၊ သိ သိ” နဲ့ရင်ထဲမှာသာ စိုက်ရှူနေ၊ အဲဒါအကောင်းဆုံးဘဲ၊ ဒါ၊ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံး။ ကျမ်းဂန်နည်းကတော့ ဗျာပါဒဖြစ်လာရင် မေတ္တာနဲ့ပယ်ရမယ်တဲ့။ မေတ္တာနဲ့ ပယ်တယ်ဆိုတာ လွယ်တယ်မှတ်လို့လား။ ဘာလို့မလွယ်သလဲ၊ ကိုယ်ကိုယ် ကို မေတ္တာမရှိကြဘူး။

“နင့်ကိုနင်စစ် နင်ချစ်ရဲ့လား၊ နင့်အရေး နင်မေးကြည့်ပါလား။”

ဆိုတဲ့စကားလေ ကိုယ်ကိုယ်ကိုချစ်တဲ့လူ အင်မတန်ရှားတယ်။ ချစ်

ပါတယ် မေတ္တာချစ်မှမဟုတ်ဘဲ၊ တဏှာချစ်ကြီးဘဲ။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုမေတ္တာချစ်နဲ့ချစ်တဲ့လူက အင်မတန်နည်းပါတယ်။ မေတ္တာဆိုတာ အစီးအပွားကိုလိုလားသောစိတ်။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုစီးပွားရှိတာကိုသာ လိုလားတယ်၊ ကိုယ်ကိုယ်ကိုအနှစ်နာမခံဘူး။ မေတ္တာအစစ်ကလေး၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကိုယ်ကိုမေတ္တာရှိအောင် လုပ်စမ်းပါ။ အဟံအဝေရောဟောမိ၊ အဗျာပဇ္ဈာဟောမိ၊ အနိဗောဟောမိ၊ သုခိအတ္တနံ ပရိဟရာမိဆိုတဲ့ မေတ္တာလေးချက်နဲ့ကိုယ်ကိုယ်ကို မေတ္တာပို့ပါ။ ငါသည် ဘေးရန်ကင်းချင်၏။ ငါသည် ကြောင့်ကြကင်းချင်၏။ ငါသည်ဆင်းရဲကင်းချင်၏။ ငါသည် ချမ်းသာချင်၏လို့ မေတ္တာလေးချက်နဲ့ဟုတ်လား၊ ပို့ပြီးတော့ ငါဘေးရန်ကင်းအောင်များလုပ်ကဲလားလို့ အဲဒီလိုကိုယ်ကိုယ်ကို ပြန်စစ်ပါ။ ဟို...အပြင်ပ ဗဟဒ္ဒ ဘေးရန်ကင်းငြားသော်လည်း ကိုယ်တွင်း အဇ္ဈတ္တက ကိလေသာဘေးရန်တွေ အနှိပ်စက်ခံမနေရဘူးလား၊ အပြင်ဘေးရန်ထက် အတွင်းဘေးရန်ကပိုမဆိုးဘူးလား။ အတွင်းကိလေသာဘေးရန်တွေ အနှိပ်စက်ခံနေရမှန်း သိလျက်ကနဲ့၊ ပါးစပ်က ငါသည် ဘေးရန်ကင်းချင်၏ လုပ်တာကတော့ ဘေးရန်များဖို့ချည်းလုပ်နေတယ်ဟုတ်လား။ သတ္တဝါတွေ ဖြစ်နေပုံလေ။

“ချမ်းသာတစ်ခု၊ မက်မောမှုကြောင့်၊ ပုပုရွရွ၊ ကြိုးပမ်းကြလည်း၊ ဒုက္ခပင်လယ်၊ ကျယ်ထက်ကျယ်သည်၊ ရွယ်တိုင်းမမြောက်ပါတကား”

ချမ်းသာတစ်ခုမက်မောပြီးတော့ အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံပြီး လုပ်မနေနေကြဘူးလား၊ ဒါတွေဟာ ဘေးရန်များကြောင်းတွေမဟုတ်ဘူးလား။ ဒီတော့ ဘေးရန်များကြောင်းတွေလုပ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်ကိုယ်ကိုဘေးရန်ကင်းချင်ပါတယ်လို့ဆိုလို့ကော ဟုတ်ပါ့မလား။ အဗျာပဇ္ဈာဟောမိ၊ ငါသည် ကြောင့်ကြခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းချင်၏ဆိုပြီးတော့ ကြောင့်ကြခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းတဲ့ အလုပ်လုပ်သလား။ ကြောင့်ကြများတဲ့အလုပ် လုပ်သလား။ ကြောင့်ကြများတဲ့ အလုပ်လုပ်နေကြတယ်၊ ကြောင့်ကြများတဲ့အလုပ်လုပ်နေရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် ကိုယ်ကိုယ်ကိုမေတ္တာရှိရာကျသေးရဲ့လား၊ မကျဘူး၊ ငါသည် ဆင်းရဲကင်းချင်၏။ အဟံအနိဗောဟောမိ၊ အဟံ၊ ငါသည်။ အနိဗော၊ ဆင်းရဲကင်းချင်သည်။ ဟောမိဖြစ်ရလို၏။ ဒါပါးစပ်ကဆိုတာ အလုပ်ကျတော့ ဆင်းရဲကင်းကြောင်း

အလုပ်ကောလုပ်ရဲ့လား၊ သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရာမိ၊ ငါသည် ချမ်းချမ်းသာသာ မိမိကိုယ်ကို ရွက်ဆောင်ရလို၏။

အတိုချုပ်တော့ ငါသည်ချမ်းသာလို၏ပေါ့၊ ဒီတော့ ငါသည် ဘေးရန် ကင်းချင်၏၊ ငါသည် ချမ်းသာချင်၏၊ သူများမပို့ပါနဲ့၊ ကိုယ်ကိုယ်ကိုပို့စမ်းပါ၊ ဒီမေတ္တာလေးချက်ကိုယ်မှာရှိရဲ့လားလို့ စစ်ကြည့်၊ မရှိရင်ကိုယ်ကိုယ်ကို ချစ် ရာကျပါ့မလား။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုမချစ်တဲ့လူက သူများမေတ္တာပို့တယ်ဆိုတာ အလကားပေါ့။ ဒီတော့ ကိုယ်ကိုယ်ကိုချစ်အောင်အရင်လုပ်။ ကိုယ်ကိုယ်ကို ချစ်တဲ့လူက ကိုယ်အကျိုးစီးပွားကိုရှာရလိမ့်မယ်။ အကျိုးမဲ့လုပ်ပါအုံးမလား။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုချစ်တဲ့လူက ကိုယ်အကျိုးမဲ့ကို မလုပ်တော့ဘူး။ ကိုယ်စီးပွား ကိုရှာမှာနော်။ ဒီတော့ ကိုယ်ကိုယ်ကိုချစ်လို့ ကိုယ်အကျိုးစီးပွားလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူတစ်ပါးအကျိုးစီးပွားကော မလိုလားနိုင်တော့ဘူးလား၊ လိုလား နိုင်ပါတယ်။ သူတစ်ပါးပျက်စီးကြောင်းကို လိုလားနိုင်ပါ့မလား၊ မလိုလားနိုင် တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ကိုယ်ချင်းစာတရားဝင်လာပြီနော်။ အေး..... ငါ၊ဘေးရန်ကင်းချင်သလို သူလည်းဘေးရန်ကင်းချင်ရှာပေလိမ့်မယ်။ ငါ ကြောင်ကြကင်းချင်သလို သူလည်းကင်းချင်ရှာပေလိမ့်မယ်။ ငါ၊ဆင်းရဲကင်း ချင်သလို သူလည်း ကင်းချင်ရှာပေလိမ့်မယ်။ ငါချမ်းသာချင်သလို သူလည်း ချမ်းသာချင်ရှာပေလိမ့်မယ်လို့ ကိုယ်ချင်းစာတရား ဝင်မလာပေဘူးလား။ ဝင်လာရင် အထူးတောင်မေတ္တာမပို့ရပါဘူးဗျာ။ အလိုလိုမေတ္တာရောက်မလာ ဘူးလား။ ခုတော့ ကိုယ်ကိုယ်ကိုမေတ္တာမရှိကြသည့်အတွက် သူတစ်ပါးပို့ လည်း အလကား၊ အရာမရောက်ဖြစ်နေကြတာနော်...။ ဒီတော့ ကိုယ်ကိုယ် ကို ချစ်တဲ့မေတ္တာများရှိနေလို့ရှိရင် သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလိုတဲ့ ဗျာပါဒ ဖြစ်နိုင်ပါအုံးမလား။ ဒါကြောင့် ဗျာပါဒကို မေတ္တာနဲ့ပယ်တဲ့။ ဒီတော့ ဗျာ ပါဒဆိုတဲ့ တရားကလည်း နီဝရဏနော်။ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးစေလိုတဲ့ ဗျာပါဒဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရင်ထဲမှာတရားရောက်ပါအုံးမလား။ ဒီတော့ ဗျာပါ ဒလည်း တရားကိုဖုံးလွှမ်းတတ်တဲ့တရားတစ်ခုဘဲ မဟုတ်လား။

- (၁) ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ။
- (၂) ဗျာပါဒ နီဝရဏ ဟုတ်လား။
- (၃) ပြီးတော့မှ...ထိနမိဒ္ဓ၊ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း...တဲ့။

ထိန်,က ထိုင်းတယ်၊ မိဒ္ဓ,က မှိုင်းတယ်၊ ထိုင်းမှိုင်းသောစိတ်ကို ထိန်မိဒ္ဓ။
 အဲဒီထိုင်းမှိုင်းတဲ့နီဝရဏကိုတော့ ဝိရိယနဲ့ပယ်ရမယ်၊ (အာရဟတ္တဓါတ်)စ၍အား
 ထုတ်ခြင်း၊ (နိက္ကမဓါတ်)ပျင်းရိခြင်းမှထွက်အောင် အားထုတ်ခြင်း၊ (ပရက္ကဓါတ်)
 အဆင့်ဆင့်အားထုတ်ခြင်းလို့ ဓါတ်သုံးမျိုးရှိတယ်။ စ,အားထုတ်တဲ့ဝိရိယကို
 အာရဟတ္တဓါတ်ခေါ်တယ်။ ပျင်းရိခြင်းမှလွန်မြောက်အောင်,ထွက်မြောက်အောင်
 အားထုတ်တဲ့ဝိရိယကို နိက္ကမဓါတ်ခေါ်တယ်။ အဆင့်ဆင့်တက်ပြီးတော့အား
 ထုတ်တဲ့ဝိရိယကို ပရက္ကမဓါတ်ခေါ်တယ်။ အဲဒီဝိရိယမျိုးတွေနဲ့ အားထုတ်
 နေလို့ရှိရင် ထိန်မိဒ္ဓမဝင်နိုင်ဘူးနော်...။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာမုဆိုးတစ်ယောက် သားငါးတွေပစ်သတ်စားသောက်
 ပြီးတော့ ရေဆာဆာရှိတာနဲ့ တောကျောင်းနားသွား၊ တောကျောင်းက ရေအိုး
 စင်မှာရေခပ်သောက်မယ်လုပ်တော့၊ ရေအိုးစင်မှာရေတစ်စက်မှမရှိဘူးတဲ့။
 ရေတစ်စက်မှမရှိတော့ သူကညည်းလိုက်သတဲ့။ အော်...ဘုန်းကြီးတွေဟာ
 ပျင်းလိုက်တာလွန်နေတာဘဲ။ ပျင်းလည်းပျင်းပေမှာပေါ့။ သူတို့က အစက
 လုပ်ကိုင်မစားချင်လို့ဘုန်းကြီးလုပ်တာကိုး။ မုဆိုးကလေ။ အဲဒါနဲ့ မထေရ်
 ကြိုတစ်ပါးကကြားတော့မှ သွားကြည့်သတဲ့။ ရေအိုးစင်သွားကြည့်တော့ ရေ
 တွေကပြည့်နေတာတွေ့လို့ ဟေ့...ဒကာ...မင်းဘာလုပ်စားသလဲ။ တပည့်တော်
 မုဆိုးလုပ်စားပါတယ်ဘုရား။ ဟ...နင်မသေခင်ကပြိတ္တာဖြစ်နေပါပေါ့လား။ ဒီ
 ရေအိုးထဲ ရေတွေအပြည့်မဟုတ်လား၊ နင်မှာ ရေတစ်စက်မှ မတွေ့ဘူးဆို
 တော့၊ နင်မသေခင်က ပြိတ္တာဖြစ်နေပြီ။ နင်အကုသိုလ် ကြီးလှချည်ရဲ့ဆိုပြီး
 တော့ မထေရ်ကြီးကတရားဟော၊ တရားဟောတော့ သူ့လေးတွေ များတွေ
 အကုန်လုံးစွန့်ပစ်ပြီးတော့ သင်္ကန်းဝတ်။ သင်္ကန်းဝတ်ပြီးတော့မှ သူ့လုပ်ခဲ့
 တဲ့အကုသိုလ်တွေကို အမယ်လေး...ငါလုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တွေ မနည်းဘူး
 ဟဲ့...နော်။ ငါတော့သေရင် ငရဲကျမှာဘဲ။ ငရဲမီးများ တော်တော်ပူသလား
 မသိဘူး၊ သူ့လုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တွေအာရုံပြုပြီး သူထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့
 ခြင်းဖြစ်လို့ ဆရာသွားလျှောက်၊ ဆရာကလည်းရဟန္တာကိုး။

အရှင်ဘုရား ငရဲမီးများတော်တော်ပူသလား။ ငရဲမီးပူတာမင်းသိချင်
 လို့လား။ သိချင်ပါတယ်ဘုရား။ ကိုင်း...သိချင်ရင်ကိုရင်တွေ ကပွိယတွေခေါ်

သွား၊ တောထဲကထင်းစိုတွေ ခုတ်ပြီးတော့လှည်းနဲ့တိုက်၊ တိုက်ပြီးတော့ဟော
 ဒီကျောက်ဖျာကြီးပေါ်ပုံ၊ ပုံပြီးတဲ့အခါ ငါ့လာလျှောက်လှည့်။ မထေရ်ကြီးက
 အမိန့်ချတော့ အဲဒီကိုရင်တွေ ကပွိယတွေခေါ်သွားပြီး တောထဲကထင်းစို
 တွေခုတ် ခုတ်ပြီးတော့ကျောက်ဖျာကြီးပေါ်ပုံ၊ ပုံပြီးတော့ဆရာသွားလျှောက်၊
 လျှောက်တော့ ဆရာက မြေကြီးကိုလှန်ပြီးတော့ ငရဲမီးကလေး ပိုးစိမ်းဖြူ
 လောက်ယူပြီး အဲဒီထင်းစိုပုံပေါ်ပစ်ချလိုက်တယ်။ ငရဲမီးကလေးထင်းစိုပုံပေါ်
 ပစ်ချလိုက်တော့ လောင်တာမမြင်လိုက်ရဘူး၊ မြိုက်ကနဲ့ပြာကျသွားတယ်။
 ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ထင်းအားနဲ့မီးအားမမျှဘူး။ မီးကအင်မတန်ထက်မြက်ပြီး ထင်း
 က အားသေးနေတယ်။ ဒီထင်းစိုပုံထဲကို ငရဲမီးကလေးပိုးစိမ်းဖြူလောက်ထည့်
 လိုက်တာနဲ့ လောင်တာမမြင်လိုက်ရဘူး၊ ပြာကျသွားသတဲ့။ မြင်ပြီးလား၊
 အဲဒီငရဲမီးဟာ မင်းလောင်မဲ့ငရဲမီးဘဲ။ မင်း တရားအားထုတ်ရင်ထုတ်၊ မ
 ထုတ်ရင် ဒီငရဲမီးဟာမင်းလောင်မှာ။ ဆရာကပြောတော့ အဲဒီငရဲမီးလောင်
 တာကို ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌမြင်ရတော့မှ ကြောက်ပြီးတရားအားထုတ်လိုက်တာ၊
 ကောက်ရိုးကိုရေစွတ်ပြီး ခေါင်းပေါ်တင်လိုက်တယ်၊ မအိပ်ချင်အောင် ခြေ
 ထောက်နှစ်ချောင်းရေထဲချရေစိမ်ပြီး တရားအားထုတ်တယ်။ တုံးလုံးမလှဲ
 တော့ဘူး။ ကောက်ရိုးတွေက ရေတွေစီးကျတော့ အိပ်ချင်အုံးမလား၊ အဲဒါ
 မအိပ်ချင်အောင်ဆိုပြီးတော့ ပြင်းပြင်းထန်ထန်အားထုတ်လိုက်တာတဲ့။ ဘာ
 ဖြစ်လို့အားထုတ်သလဲ၊ ငရဲကြောက်လွန်းလို့ ဆရာလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ငရဲကို
 ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌပြတာကိုး။ ပြတော့...လွန်လွန်မင်းမင်း အာရဗ္ဗဓါတ်၊ နိက္ကမဓါတ်၊
 ပရက္ကမဓါတ်ဆိုတဲ့ အဆင်ဆင်သောဝိရိယ အားထုတ်မနေဘူးလား။ အဲဒီ
 အဆင်ဆင်သော ဝိရိယဓါတ်တွေနဲ့အားထုတ်နေခိုက်မှာ ကိုရင်ကလေးတစ်
 ပါးက စာပြန်တယ်တဲ့။

အာရဗ္ဗထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
 ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံ ဝ ကုဉ္ဇရော။

အာရဗ္ဗထ၊ စ၍အားထုတ်ကြကုန်လော့။ နိက္ကမထ၊ ပျင်းရှိုခြင်းမှထွက်
 မြောက်အောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ငါ့ဘုရားသာသနာ
 တော်၌။ ယုဉ္ဇထ၊ မာန်စစ်မက်ကို တိုက်ဖျက်ကြကုန်လော့။ ကုဉ္ဇရော၊ ဆင်

ပြောင်ကြီးသည်။ နုဠာဂါရုံ၊ ကျူထရုံရွက်ရိုး အိမ်ဆွေးအိုကို။ ဓုနာတိ ဣဝ၊ မှုန်မှုန်ညက်ညက် ခြေဖျက်သကဲ့သို့။ မစ္စုနော၊ သေမင်းယုတ်၏။ သေနံ၊ လောဘ ဒေါသစသော စစ်သည်များကို။ ဓုနာထ၊ ဖျက်ဆီး၍ ပစ်ကြကုန်လော့။

ဆိုတဲ့ ဝိရိယနဲ့ပတ်သက်တဲ့တရားစာ ပြန်သံကြားလိုက်တော့ ဟာ ဒီတရားဟာ ငါ့အတွက်ဟောသွားတဲ့တရားပါလား၊ ငါလို ဝိရိယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ကို ဟောတဲ့တရားပါလားလို့ အားတက်ပြီးအားထုတ်လိုက်တာ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားသတဲ့။ ခုဒင်က ငရဲကြောက်တဲမုဆိုးကြီးဟာလေ။ အဲဒီမုဆိုးကြီးလို ပြင်း ပြင်းထန်ထန်စိတ်နဲ့ အားထုတ်ခဲ့သော် ထိနမိဒ္ဓ ထိုင်းမှိုင်းလေးလံခြင်း စိတ် လာနိုင်ပါအုံးမလား။ မလာနိုင်ပါဘူး။ ကာမစ္ဆန္ဒကို ပယ်ရမဲ့တရားက အသုဘ။ ဗျာပါဒကိုပယ်ရမဲ့တရားက မေတ္တာ။ ထိနမိဒ္ဓကိုပယ်ရမဲ့တရားက ဝိရိယ။

ပြီးတော့မှ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ စိတ်မငြိမ်သက်ခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း။ ကုက္ကစ္စဆိုတာ စိတ်ပူပန်ခြင်း။ ဒီတော့ စိတ်မငြိမ်သက်ခြင်းက ဥဒ္ဓစ္စ။ စိတ် ပူပန်ခြင်းက ကုက္ကစ္စ။ အဲဒီ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စဆိုတဲ့တရားဟာ ရင်ထဲမှာမဖြစ် ဘူးလား။ ဖြစ်ရင်မဖြစ်ဘူးလို့ ဖျောက်ပစ်ရမှာလား။ ဖြစ်မှန်းသိရမလား။ အေး...သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံးက ဖြစ်မှန်းသိရမှာနော်။ ကျမ်းဂန်မှာပြတာကတော့ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စ နီဝရဏဖြစ်လို့ရှိရင် ဘာနဲ့ဖျောက်ရမလဲဆိုတော့ သမာဓိနဲ့ ဖျောက်။ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ စိတ်ပျံ့လွင့်တယ်မဟုတ်လား။ အာနာပါနအစရှိသော သမာဓိက အာရုံတခုခုကိုစူးစိုက်လို့ စိတ်ဟာဗြူန်းကနဲ့ငြိမ်သွားရင် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စ ရှိနိုင်ဦးမလား။ ဒါကြောင့် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စနီဝရဏကို ဘာနဲ့ပယ်ရမယ်၊ သမာဓိနဲ့ပယ်ရမယ်။

အေး...နီဝရဏလေးပါးပြီးသွားပြီ။

ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ၊ ဗျာပါဒ နီဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓ နီဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကစ္စ နီဝရဏ။

- (၁)ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏကို ဖျောက်ရမယ်တရားက အသုဘ။
- (၂)ဗျာပါဒ နီဝရဏကို ဖျောက်ရမယ်တရားက မေတ္တာ။
- (၃)ထိနမိဒ္ဓ နီဝရဏကို ဖျောက်ရမယ်တရားက ဝိရိယ။

(၄)ဥဒ္ဓစ္စ,ကုက္ကစ္စ နိဝရဏကိုဖျောက်ရမယ်.တရားက သမာဓိ။

ပြီးတော့ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာဘာလဲ။ အာရုံကိုမဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ ဒီဟာဟုတ်လေသလား၊ ဟိုဟာကဟုတ်လေသလား၊ အာရုံကိုတိတိကျကျ ဟုတ်ပြီ မှန်ပြီဟေ့...လို့၊ ဒီလို မဆုံးဖြတ်နိုင်တာ ဝိစိကိစ္ဆာနော်။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ ဆိုတာရှိတယ်။ ဝေဒနာပစ္စယာပသဒေါ၊ ပသာဒပစ္စယာ အဓိမောက္ခော။ ဒို့ဟောနေကျတရား၊ ဝေဒနာကိုသတိနဲ့သွားပြီး မိမိရရစိုက်မိတဲ့အခါကျတော့ ဝေဒနာက အခံမခက်တဲ့အပြင် စိတ်ကအထူးကြည်လင်လာပြီးတော့ ဝေဒနာနဲ့သတိနဲ့သွားကပ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စိတ်ကြည်လင်နေတဲ့အတွက် ဒီဝေဒနာပျောက်သွားမှာတောင်စိုးသေးတယ်။ ဝေဒနာအလုပ်ကို လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့မှာ ဒီဝေဒနာပျောက်သွားရင် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မသွားဘူးလား။ အဲဒါဘာလဲ။ ဝေဒနာပစ္စယာပသာဒေါ၊ ဝေဒနာကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ပသာဒသဒ္ဓါဖြစ်နေတယ်။ စိတ်ကြည်လင်နေတယ်တဲ့...နော်။ ပသာဒပစ္စယာ အဓိမောက္ခောလို့ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ကြည်လင်ခြင်း ပသာဒသဒ္ဓါက အဆင်ဆင်တက်ပြီးအားကောင်းလာတော့ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါဖြစ်လာတယ်တဲ့။ တဏှာနေရာမှာ ပသာဒဝင်တယ်။ ဥပါဒါန်နေရာမှာ အဓိမောက္ခဝင်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်ကလေ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန်ကိုး။ တဏှာနေရာမှာ ပသာဒသဒ္ဓါ၊ ဥပါဒါန်နေရာမှာ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ။ အဲဒီ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ ဝင်လာတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်မှာတရားရှာစရာလို့တော့သလဲ။ ဒီတရားကလမ်းမှန်ပါကလားလို့ တခါထဲ တထစ်ချဆုံးဖြတ်ချက်ချပစ်လိုက်နိုင်တယ်။

မှန်လိုက်တဲ့တရား၊ ဟုတ်လိုက်တဲ့တရား၊ ဘာ,တရားမှအထူးလိုက်ရှာနေစရာမလိုတော့ဘူး။ ဒီတရားမှဘုရားဟောဆိုပြီးတော့ ဒီလိုဆုံးဖြတ်ချက်ချလို့ရှိရင် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်အုံးမလား။ အဲဒီလိုဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်လောက်တဲ့ သဒ္ဓါရှိရမယ်။ ဘုရားနဲ့စပ်ရင်လည်း ဒီဘုရားမှဘုရားဟ...နော်။ အရဟံသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နော၊ သုဂတော လောကဝိဒ္ဓ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးလေ။ ဒီဂုဏ်တော်ကိုးပါး ဘာလုပ်ဖို့ဟောထားပါလိမ့်။ ရွှေများစစ်,မစစ်

မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်ရတယ်။ မှတ်ကျောက်အတင်ခံနိုင်တဲ့ရွှေမှ ရွှေစစ် တယ်။ မှတ်ကျောက်ပေါ်တင်ကြည့်လိုက်ရင် ရွှေစစ်၊မစစ် မသိနိုင်ဘူးလား။

အေး...လောကကြီးမှာ သူကလဲဘုရား ငါကလဲဘုရားနဲ့ ဘုရားတွေ များလိုက်တာနော်။ အရဟံ မှတ်ကျောက်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မှတ်ကျောက်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မှတ်ကျောက်၊ သုဂတော မှတ်ကျောက်၊ လောကဝိဒ္ဓ မှတ် ကျောက်၊ အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မှတ်ကျောက်၊ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မှတ်ကျောက်၊ ဗုဒ္ဓ မှတ်ကျောက်၊ ဘဂဝါ မှတ်ကျောက်ဆိုတဲ့ မှတ်ကျောက် ကိုးလုံးနဲ့တင်ကြည့်စမ်းပါ။ ဘုရားဟုတ်၊မဟုတ်။ မှတ်ကျောက်အတင်ခံနိုင်ရင် တော ဘုရားပေါ့။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို အလကား ဟောထားတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားဟုတ်၊မဟုတ်ကို မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်ဖို့ ဟောထားတာ။ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓစသော ဂုဏ်တော်တွေကို အာရုံပြုစမ်း ပါတဲ့။ အရဟံဝတ သောဘဂဝါ။ သောဘဂဝါ ထိုမြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် မြတ်ကြီးသည်။ အရဟံဝတ၊ ကိလေသာရန်သူကို သတ်တော်မူနိုင်ပါပေစွတ ကား...စသည်ဖြင့်...မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တော် တစ်ခုခုကို စူးစိုက်ပြီးတော့ အာရုံပြုနေစမ်း။

မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တော် တစ်ခုခုကိုစူးစိုက်ပြီးတော့ အာရုံပြုနေ တော့ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။ ဟာ...ဒါမှဘုရားစစ် ဘုရားမှန်...ဟ။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်နိုင်လာပါလိမ့်မယ်။ တရားဂုဏ်တော်တစ်ခုခုကို အာရုံပြုနေရင်လည်း ဒါမှ တရားစစ်တရားမှန်...ဟ၊ သံဃာဂုဏ်တော် တစ်ခုခုကိုအာရုံပြုနေရင် လည်း ဒါမှသံဃာစစ်သံဃာမှန်...ဟ၊ အဲဒီလိုဆုံးဖြတ်နိုင်လာပါလိမ့်မယ်။ သံ ဃာစစ်သံဃာမှန်က ဘယ်ကစလာသလဲ၊ ဟော...မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူ ပြီးနောက် ဓမ္မစကြာတရားကိုမဟောဘူးလား၊ ဓမ္မစကြာတရားဟောတော့ ဘယ်သူစပြီး ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်သလဲ၊ ကောဏ္ဍည မထေရ် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်း ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား၊ အေး...အဲဒါ သံဃာအစနော်၊ နောက် လဆုပ် တစ်ရက် နှစ်ရက် သုံးရက် လေးရက်ထိအောင် တစ်ပါးစီတစ်ပါးစီ သောတာ ပန်ဖြစ်ပြီးတော့ ဧဟိဘိက္ခု ဖြစ်သွားကြတယ်မဟုတ်လား။ ငါးရက်မြောက် တဲ့နေ့ကျတော့ ငါးပါးစလုံးဆုံပြီးတော့ အနုတ္တလက္ခဏသုတ်ကိုဟောလိုက်

လိုက်တော့ ရဟန္တာတွေဖြစ်မသွားဘူးလား၊ အဲဒါ သံဃာအစ၊ ဒါမှ သံဃာစစ် ဒါမှသံဃာမှန် သံဃာဆိုတာ အဲဒါ။

အေး...ဒီတော့ ဘုရားမှန်ကိုသိတယ်၊ တရားမှန်ကိုသိတယ်၊ သံဃာမှန်ကိုသိတယ်ဆိုတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရား တရား သံဃာပေါ်မှာ မဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့စိတ် လာပါအုံးမလား။ မလာတော့ဘူး။ ဒါဖြင့် မဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်ကို ဘာနဲ့ပယ်ရမလဲဆိုတော့ သဒ္ဓါနဲ့ပယ်ပါတဲ့။ ဒါဖြင့် သဒ္ဓါရအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်မယ်၊ အေး...**သဒ္ဓါရအောင် ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်** အဲဒီဂုဏ်တော်တွေကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အာရုံပြုရတယ်၊ ဒီလို ပုတီးလက်ညှိုးစွပ်ပြီးတော့ရမ်းသလို ပုတီးပတ်ပေါင်း များများရတဲ့ဟာ မျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဂုဏ်တော်တစ်ခုခုကိုအာရုံစိုက်၊ ဘယ်ဂုဏ်တော်ကို ကိုယ်စိတ်ထဲကအထူးကြည်ညိုသလဲ၊ အဲဒီကိုယ်ကြည်ညိုတဲ့ဂုဏ်တော်ကို အာရုံစိုက်ရတယ်။

ကိလေသာရန်သူတို့မှဝေးတော်မူသော ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးပါတကား၊ ကိလေသာရန်သူတို့ကိုသတ်တော်မူနိုင်တဲ့ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးပါတကား၊ သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍သိတော်မူသော ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးပါတကား။ စသည်ဖြင့် တစ်ခုခုကိုစိုက်ပြီးတော့အာရုံပြုရတယ်၊ တစ်ခုခုကိုစိုက်ပြီးအာရုံပြုလိုက်ရင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့တန်ခိုးသတ္တိ ထွက်မလာဘူးလား၊ ကြည်ညိုစိတ်သန်လာရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သဒ္ဓါစိတ် မဖြစ်ဘဲနေအုံးမလား၊ ဒါမှ ဘုရား...ဟ ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့သဒ္ဓါစိတ်မလာဘူးလား။ အဲဒါကြောင့် ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် ပွားများရတယ်၊ ဒီဂုဏ်တွေက သဒ္ဓါကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ အနုဿတိ(၇)ပါး...

- (၁) ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ။
- (၂) ဓမ္မာ နုဿတိ။
- (၃) သံဃာ နုဿတိ။
- (၄) သီလာ နုဿတိ။
- (၅) စာဂါ နုဿတိ။
- (၆) ဒေဝတာ နုဿတိ။
- (၇) ဥပသမာ နုဿတိ။

ဆိုတဲ့ နုဿတိ(၇)ပါးကိုပွားများရင် သဒ္ဓါဖြစ်စေတတ်တယ်နော်။ ကနေ့တော့ အကျယ်တဝင့် ဟောဖို့အချိန်မရတော့ဘူး၊ ငါးနာရီထိုးသွားပြီ။ ဒီတော့...

- ၁။ ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏ
- ၂။ ဗျာပါဒ နိဝရဏ
- ၃။ ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ,ကုက္ကစ္စ နိဝရဏ
- ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ

ဆိုတဲ့ နိဝရဏငါးပါးကို ရေတွက်တတ်ပြီမဟုတ်လား။ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောတတ်ပြီမဟုတ်လား။

- (၁) ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏ,က အလိုရှိသည်ကိုလိုလားတောင့်တတဲ့ လောဘ။
- (၂) ဗျာပါဒ နိဝရဏ,က သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလိုတဲ့ ဒေါသ။
- (၃) ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ,က ထိုင်းမှိုင်းလေးလံခြင်း။
- (၄) ဥဒ္ဓစ္စ,ကုက္ကစ္စ နိဝရဏ,က စိတ်မငြိမ်သက်ခြင်း၊ စိတ်ပူပန်ခြင်း။
- (၅) ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ,က အာရုံကိုမဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း။

အာရုံကိုမဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ သို့လောသို့လောဖြစ်တာပေါ့။ ဒီနိဝရဏ ငါးပါးကိုပယ်မှသာလျှင် သတိဖြစ်နိုင်တော့မပေါ့၊ နိဝရဏငါးပါးမပယ်နိုင်ရင် ဘယ်နှယ်လုပ် သတိဖြစ်မလဲ။

ဒါကြောင့် ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ။ အာတာပိသမ္မဇာနော သတိမာဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ဟုတ်လား။ အဘိဇ္ဈာဆိုတာ က ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကိုပြောတာ၊ ဒေါမနဿဆိုတာက ဗျာပါဒနိဝရဏ ကိုပြောတာ၊ ဒီနိဝရဏနှစ်ပါးကိုပယ်ဖျောက်၍၊ ပယ်ဖျောက်သည်ရှိသော် ပယ်ဖျောက်ခြင်းကြောင့်။ သတိမာ၊ သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုမဟုတ် လား။ ဒီနိဝရဏငါးပါးမှ မပယ်နိုင်ဘဲနဲ့ ဘယ်နှယ် သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မလဲ။ သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မဖြစ်ရင် သတိပဋ္ဌာန်ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်မဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာကိုပယ်ရမယ်။ နီဝရဏကို ပယ်ရမယ်။ နီဝရဏက ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓ နီဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကစ္စ နီဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့နီဝရဏ၊ နီဝရဏငါးမျိုးတို့တွင် ဘယ် နီဝရဏဘဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ရင်ထဲမှာဖြစ်လာရင် ကိုယ်မသိဘူးလား။ သိလျှင် သည့်ပြင်ဟာ လုပ်မနေနဲ့တော့။ ရင်ထဲစိုက်ပြီးတော့ သတိသာ၊ ကြပ်ကြပ်လုပ်၊ ဒါ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံးလည်းကျတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံးကျတော့ လော ဘဖြစ်တာ သိတယ်၊ ဒေါသဖြစ်တာ သိတယ်၊ ထိနမိဒ္ဓဖြစ်တာ သိတယ်၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကစ္စဖြစ်တာ သိတယ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်တာ သိတယ်ဆိုပါတော့။ ဒါတွေ ဟာ ပညတ်တွေလား၊ သဘာဝတွေလား၊ သဘာဝတွေပေါ့။ သဘာဝဖြစ်ရင် ရုပ်တွေလား၊ နာမ်တွေလား၊ နာမ်တွေပေါ့။ နာမ်တရားဆိုရင် ရုပ်နဲ့ကော ကင်းလို့ဖြစ်ပါ့မလား။ ရုပ်မို့ဖြစ်ရမှာမဟုတ်လား။ ဒါဖြင့်...

“ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ၊ ဤလေးဝထဲ၊ သတိမြဲက၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၊ အမြင်ဉာဏ်၊ အမှန်ရတော့သည်”။

ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိုက်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲ၊ ကာယ သို့မဟုတ် ဝေ ဒနာ၊ သို့မဟုတ် စိတ်၊ သို့မဟုတ် ကာမစ္ဆန္ဒအစရှိသော သဘာဝဓမ္မတွေ ဒီလေးပါး တစ်ပါးပါးမတွေ့ပေဘူးလား။ တွေ့ရင် ဒါတွေဟာရုပ်နာမ်မဟုတ် ဘူးလား၊ အစတော့ သတိ၊ သမာဓိအားသေး၊ သေးတော့ အပေါင်းအစုလိုက် တွေ့တယ်၊ နောက် သတိ၊ သမာဓိအားကောင်းလာတော့ ဉာဏ်ထက်လာတော့ ဟာ... ဒီလိုကိုးဆိုပြီးတော့ ဒါကဘာတဲ့၊ ဒါကဘာတဲ့လို့ တစ်ခုခြင်းကွဲပြား အောင်တွေ့လို့ရှိရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်နာမ်မြင်တဲ့ဉာဏ် မပေါ်ဘူးလား၊ ရုပ်နာမ်မြင်တဲ့ဉာဏ်ပေါ်ရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမကပ်နိုင်ပါဘူး။ ရုပ်နာမ်မြင်တဲ့ ဉာဏ်မပေါ်ပဲနဲ့ စိတ်ကူးစဉ်းစားဉာဏ်မျိုးနဲ့တော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ မကွာဘူး။ ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာချင်လို့ရှိရင် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဖြစ်ရာ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ စိတ်စိုက် ပြီးတော့ မပြတ်မလပ်အားထုတ်။ မပြတ်မလပ်အားထုတ်ရင် တစ်ခုခုတော့ တွေ့မယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်နာမ်ကလွဲရင် ဘာတွေအုံးမှာလဲ။ ဘာမှမတွေ့ ပါဘူး။ အဲဒီလို ရုပ်တွေ နာမ်တွေ တကယ်သာတွေ့ရိုးမှန်ရင် ခေါင်း ကိုယ်

ခြေ လက်အစရှိသောပညတ် ဖြုတ်ခနဲလွတ်သွားလိမ့်မယ်။ ခေါင်း ကိုယ်
ခြေ လက်အစရှိတဲ့ပညတ်လွတ်သွားရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလွတ်မသွားဘူးလား၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရင် တရားအလုပ်လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လမ်းချော်သွားအုံးမ
လား။ ဒါကြောင့် ဒီစကလေးကို ရေးထားတာ။

**“ကာယဝေဒနာ၊ စိတ္တဓမ္မ၊ ဤလေးဝထံ၊ သတိမြဲက၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၊
အမြင်ဉာဏ် အမှန်ရတော့သည်”။**

အေး...ရုပ်နာမ်မြင်သောဉာဏ်ရလိမ့်မယ်။ ရလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်တယ်။
“ရုပ်နာမ်ကိုမြင်၊ ဒိဋ္ဌိစင်၊ လမ်းစဉ်မှန်တော့သည်”။

ဒိဋ္ဌိစင်ရင် ဒီလမ်းစဉ်ဟာကောက်အုံးမလား။

**“ရုပ်နာမ်မြင်သိ၊ ဉာဏ်မရှိဘဲ၊ ဒိဋ္ဌိတန်းလန်း၊ ဆင်ကန်းတောတိုး
သဘောမျိုး-ဟုတ်နိုးထင်တတ်သည်”။**

ဒိဋ္ဌိမစင်ရင်ဖြင့် ငါသိ၊တန်းလန်းနဲ့မနေဘူးလား၊ ဘာသိသလဲ၊ ရုပ်
ငါသိတယ်။ နာမ်ငါသိတယ်။ အနိစ္စ ငါသိတယ်။ ဒုက္ခ ငါသိတယ်။ အနတ္တ
ငါသိတယ်။ ဟုတ်လား။ အဲဒီ ငါသိ၊တန်းလန်းကြီးနဲ့ ဆင်ကန်းတောတိုး အ
သိမျိုးကိုအဟုတ်ထင်ပြီးတော့ လူလယ်ခေါင်ပြောဝံ့တာ ဘယ်လောက်ရှက်စ
ရာကောင်းသလဲနော်၊ ပြီးတော့မှ “ဒိဋ္ဌိကင်းစင်၊ လမ်းစဉ်မစောင်း၊ လုပ်ထုံး
ကောင်းကို၊ ရကြောင်းရရန်၊ ကျင့်လမ်းမှန်၊ ဧကန်ရှာသင့်သည်”။ အဲဒီ
လုပ်ထုံးကောင်း လမ်းစဉ်မစောင်းနိုင်တဲ့ ဒိဋ္ဌိကင်းစင်မယ်လုပ်ထုံးကောင်း
ကိုရှာသင့်သလား၊ မရှာသင့်ဘူးလား။ ရှာသင့်ပါတယ်။

အဲဒီလုပ်ထုံးကောင်းကိုရှာပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာနိုင်တဲ့ ရုပ်မြင်
နာမ်မြင်တရားကို အားထုတ်နိုင်ကြပါစေသည်။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

၁၃၃၁-၃ ဝါခေါင်လဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင်
မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော

**စတုတ္ထအကြိမ်မြောက်
မဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်**

တရားကိုဖုံးအုပ်တတ်တာ ဘာလဲ၊ နီဝရဏ၊ပါဘုရား။ ၎င်းနီဝရဏ
သည်ဘယ်နှစ်ပါး၊ ငါးပါးပါဘုရား။

- ၁။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ။ ၂။ ဗျာပါဒနီဝရဏ။ ၃။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ။
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ၊ကုက္ကုစ္စနီဝရဏ။ ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ။

- ၁။ ကာမ၊ အလိုရှိသည်ကို ဆန္ဒ လိုလားတောင့်တခြင်း။
- ၂။ ဗျာပါဒ၊ သူတစ်ပါးကိုပျက်စီးစေလိုသော ဒေါသဖြစ်ခြင်း။
- ၃။ ထိနမိဒ္ဓ၊ ထိုင်းမှိုင်းလေးလံခြင်း။
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ၊ကုက္ကုစ္စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း။
- ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သို့လောသို့လော တွေးတောယုံမှားဖြစ်နေ၍ အာရုံ
ကို တထစ်ချမဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း။

အဲဒီ ငါးပါးရင်ထဲနှလုံးထဲမှာရှိနေရင် တရားကိုဖုံးအုပ်ပြီးတော့ထား
တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီငါးပါးကို နီဝရဏ။ တရားအလိုရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီနီဝရဏ
ကို အရင်ပယ်ထုတ်ရမယ်။

ကျမ်းဂန်ကတော့ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကို အသုဘ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏကို
မေတ္တာ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို ဝိရိယ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို သမာဓိ၊ ဝိစိ
ကိစ္ဆာနီဝရဏကို သဒ္ဓါနဲ့သတ်၊ အဲဒီလို ဆိုတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လုပ်ထုံးနဲ့တော့
ဖြစ်လာတဲ့နီဝရဏကို ရင်ထဲမှာစိုက်ပြီးရူ။

နီဝရဏပဗ္ဗ-မှာ သန္တဝါအဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ အတ္ထိ မေ ကာမစ္ဆန္ဒော
တိ ပဇာနာတိ။

ဖြစ်တဲ့နေရာစိုက်ရှုလို့ဆိုတာ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိအတွင်းသန္တာန်၌။ သန္တ
ဝါ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ
နီဝရဏသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၍နေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်အား
ထုတ်ရမည်။ ဟော...ပါဠိတော်တိုက်ရိုက် ဘာမှပြောစရာမလိုဘူး။ တစ်စုံတစ်
ခုသောအာရုံကို လိုလားတောင်တနေတဲ့ လောဘ၊ ကိုယ်ရင်ထဲဖြစ်နေတာ
ကိုယ် မသိနိုင်ဘူးလား။ သိနိုင်ပါတယ်။ အေး...ဒီလိုသိနိုင်ရင် လောဘဖြစ်
တာကိုသိနေတဲ့စိတ် တခြားမထွက်စေနဲ့။ သည့်ပြင်တရား အထူးမလုပ်နဲ့
တော့ အဲဒီလောဘကိုပဲ ဂရုတစိုက်သတိထားပြီးသိနေလို့ဆိုလိုတယ်။ ဒေါသ
ဖြစ်လည်းဘဲ ဒီအတိုင်း၊ ဘယ်နီဝရဏဘဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်လာတဲ့နီဝရဏကို သတိ
မလစ်စေနဲ့လို့ ဒါကိုပြောတာ။

အဲဒါကိုသိအောင် အားထုတ်လိုက်လို့ရှိရင် မကြာဘူး၊ ဘယ်နီဝရဏ
ဖြစ်ဖြစ် ချက်ချင်းပျောက်သွားတာဘဲ၊ အဲဒီလိုပျောက်သွားလို့ နီဝရဏကုန်
တော့မှ သတိပဋ္ဌာန်ဆက်လုပ်။ ဒါကြောင့်...ပဉ္စနီဝရဏေ၊ နီဝရဏ အဖုံးတ
ရားငါးပါးတို့ကို။ ဟိတ္တာ၊ ပယ်စွန့်၍။ သတိ၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ ဟူ
သောသတိလေးပါးကို။ သုပဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာထင်ရှားသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။
နီဝရဏကိုပယ်ပြီးတော့မှ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ထင်ရှားအောင်လုပ်ပါတဲ့၊
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ထင်ရှားအောင်လုပ်တော့၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ
လေးပါးတို့တွင် ကာယသည်သတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါး၊ ဝေဒနာသည်သတိပဋ္ဌာန်
တစ်ပါး၊ စိတ္တသည်သတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါး၊ ဓမ္မသည်သတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါးလို့ အဲဒီလို
ထင်နေလိမ့်မယ်။ ကာယ၌စွဲမြဲတည်နေသော သတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါး။ ဝေဒနာ
၌စွဲမြဲတည်နေသောသတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါး၊ စိတ်၌စွဲမြဲတည်နေသောသတိပဋ္ဌာန်
တစ်ပါး၊ ဓမ္မ၌စွဲမြဲတည်နေသောသတိပဋ္ဌာန်တစ်ပါးလို့ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ
ဓမ္မအား အာရုံအဖြစ်နဲ့ထား၊ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာကသတိ။ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့အာ
ရုံနဲ့ကွဲပေစေ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ သတိ ကိုဘဲပြောတာ။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊
စိတ္တ၊ ဓမ္မဆိုတာက အာရုံကိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ ဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တွင် ပဌမ ဝေ-မေသုတံကစ၍ တေဒ
ဝေါစတိုင်အောင် အဲဒီပါဠိတော်ကို နိဒါန်းလို့ခေါ်တယ်။ ဝေမေသုတံကစ၍
တေဒဝေါစတိုင်အောင် ဘာခေါ်တယ်၊ နိဒါန်းခေါ်တယ်။ ကောယနော
အယံဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ,ကစ၍ ယဒိဒံစတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိုင်အောင် သတိပ
ဋ္ဌာန်အကျိုးပြု။

သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီအကျိုး ဒီအကျိုးရှိတယ်။ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ ဉာ
ယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ သတိပဋ္ဌာန်အားထုတ်လို့ရှိရင်
ဒီအကျိုးနဲ့ပြည့်စုံတယ်လို့ပြောတာ၊ ကိလေသာစင်ကြယ်နိုင်တယ်၊ သောက
ပရိဒေဝ လွန်မြောက်နိုင်တယ်၊ ဒုက္ခဒေါမနဿ ချုပ်ငြိမ်းနိုင်တယ်၊ အရိယာမဂ်
ကိုရနိုင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်အကျိုးဟာ ဒီ
လောက်များတယ်လို့ သတိပဋ္ဌာန်မဟောခင် သတိပဋ္ဌာန်၏အကျိုးကိုပြော။

သတိပဋ္ဌာန်အကျိုးသိတော့မှ အော်... ဒီလောက်ကောင်းတဲ့သတိပ
ဋ္ဌာန် ပါကလားဆိုပြီးလုပ်ချင်အောင် ပြီးတော့မှ ကတမေစတ္တာရော,ကစပြီး
တော့မှ နောက်ဆုံးပိတ် ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သမ္ပဇာနော သတိ
မာ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံတိုင်အောင် အဲဒီပါဠိတော်က
ဥဒ္ဒေသ ပါဠိတော်၊ သတိပဋ္ဌာန်ခေါင်းစဉ်ကိုပြလိုက်တဲ့ပါဠိတော်တဲ့။ ဥဒ္ဒေသ
ဆိုတာ အကျဉ်းဘဲ။ အဲဒီတော့ ဘာပြောပြောနားလည်ပါပြီ။

ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာ
နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့...သတိပဋ္ဌာန်ဘယ်နှစ်
ပါးလဲ၊ လေးပါးပါဘုရား။ အေး... သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးရှိကြောင်းတော့ နား
လည်ပါပြီ၊ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလက်မလွှတ်စေဘူးတဲ့။ နေ့ရောညရော
အမြဲမပြတ် ကာယဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ္တဖြစ်ဖြစ်၊ ဓမ္မဖြစ်ဖြစ် လေး
ပါးမဟုတ်ပေမယ်လို့ တစ်ခုခု ကာယပေါ်စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက်မယ်၊
ဝေဒနာပေါ်စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက်မယ်၊ စိတ်ပေါ်စိတ်ရောက်ချင်လည်း
ရောက်မယ်၊ ဓမ္မပေါ်စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက်မယ်၊ အဲဒီတစ်ခုခုသော
အာရုံကို မပြတ်မလပ်အာရုံပြုပြီးနေရတယ်။ မပြတ်မလပ်အာရုံပြုပြီးနေလို့

တရားရရောလား၊ မပြတ်မလပ်အာရုံပြုပြီးနေပေမယ်လို့ တရားကတော့မရ
သေးဘူး၊ တရားကိုက သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်။ တရားမရမီ ရှေးအဖို့
မှာ အားထုတ်ရမဲ့တရားလို့ဆိုတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်ကို မပြတ်မလပ်လေ့ကျင့်
နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာနဲ့ဆုံလို့ သံဝေဂဖြစ်စရာနဲ့ကြုံတော့
ကာ အဲဒီမှာ နင်လားငါလားစွန့်ပြီးတော့ အားထုတ်လိုက်၊ အဲဒီအခါမှာ တ
ရားရတယ်။ တရားရချင်တဲ့အခါမှာ တရားရဖို့ရာ ဒီက အလေ့အကျင့်လုပ်
ထားနှင်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာ။

နမော တေ ပုရိသ ဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ အာသဝေါ ခိဏာ၊ ဒက္ခိဏေယျာသိ မာရိသ။

ကဿကလှိုက်မှာသီတင်းသုံးတဲ့ အရှင်မိတ္တမထေရ်တဲ့၊ ကဿက
ဆိုတာက လယ်တောပါတဲ့၊ လယ်တောမှာ လှိုက်ဂူတစ်ခုရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီလှိုက်
ဂူမှာသီတင်းသုံးပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကိုအားထုတ်နေတဲ့ အရှင်မိတ္တ
မထေရ် ဘာလုပ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် လုပ်နေပါတယ်ဘုရား။ အား
ထုတ်နေတဲ့ ဘာမထေရ်။ အရှင်မိတ္တမထေရ် ပါဘုရား။ အဲဒီ အရှင်မိတ္တ
မထေရ်ကို သမီးကလေးတစ်ယောက်ရှိတဲ့မုဆိုးမကြီးက အမြဲမပြတ်ကိုးကွယ်
ပြီးတော့ ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းနေတယ်။ သူကလည်း ဆွမ်းခံသွားရင် အဲဒီအိမ်
ကိုဘဲ သွားတော့တာဘဲ၊ အဲဒီ ဆွမ်းခံအိမ်သွားလို့ရှိရင် ဒီအိမ်ကကောင်း
ကောင်းမွန်မွန်ချက်ပြုတ်ပြီး လောင်းလိုက်လှူလိုက်၊ သူလည်းအမှတ်တမဲ့
စားသောက်နေတာဘဲ။ သို့ပေမယ့် အလွတ်တော့မဟုတ်ဘူး၊ သူတရားအား
ထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကိုအမြဲမပြတ်လေ့လာနေပုံရတယ်။

အဲဒါ တစ်နေ့ကျတော့ အိမ်နားရောက်သွား၊ အိမ်နားရောက်သွား
တော့ သပိတ်အိတ်ထဲကသပိတ်ကိုထုတ်နေတုန်း အိမ်အနီးအနားမှာ မတ်
တတ်ရပ်နေတုန်း၊ အမေလုပ်တဲ့သူက သမီးကိုမှာတယ်။ “ချစ်သမီး ဒို့အရှင်
မိတ္တမထေရ် ကြွလာလိမ့်မယ်၊ ကြွလာတဲ့အခါ ဆန်အိုးထဲမှာ ဆန်ရင်းသား
သလေးဆန်ရှိတယ်၊ အဲဒီသလေးဆန်ကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ဆွမ်းချက်
ပြီးတော့ ထောပတ်တို့ ပျားတို့နဲ့ရွဲအောင်ဆမ်းပြီးတော့ လောင်းလိုက်၊ အ

ကြွင်းအကျန်တော့ ငါ့သမီးစား၊ အမေတော့ ညကကျန်တဲ့ထမင်းကြမ်းခဲက လေးနဲ့ ဆန်ပုန်းရည်ကလေးနဲ့စားပြီးပြီ၊ ငါ့တော့သွားပြီးထင်းခွေအုံးမယ်၊ ငါ့တော့ကပြန်လာတဲ့အခါ မမေစားဖို့တော့ ဆန်ကွဲနဲ့ဟင်းရွက်ရောပြီး ကျို ထားလိုက်၊ ဝက်စာကျိုသလိုပေါ့။ အဲဒီယာဂုကလေးကိုပဲ အမေသောက်မယ်” အဲဒီလို သားအမိနှစ်ယောက်ပြောနေတာ သူက အိမ်နားရောက်နေတော့ အမေမှာတဲ့စကားကို ကြားတယ်။ အဲဒီအခါမှ သူထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်တယ်။

အော်...သူကတော့ ထမင်းကြမ်းကိုပုန်းရည်နဲ့စားလို့၊ ငါတော့ သ လေးဆန်ကိုချက်ပြီးတော့ ထောပတ်ပျားဆီတွေနဲ့ကောင်းကောင်းမွန်မွန် လောင်းတဲ့...ငါ့သမီးလို့မှာနေတယ်။ ဒီအမေကြီးဟာ တကယ်သဒ္ဓါတရားနဲ့ ကိုးကွယ်တဲ့အမေကြီးပါကလား။ ဒီလို တကယ်သဒ္ဓါတရားနဲ့ အမေကြီးဆွမ်း ကို ကိလေသာအာသဝေါနဲ့စားလို့တော့ မတော်တော့ဘူးဆိုပြီး အိမ်နားရောက် ပြီးတော့မှ တခါထဲပြန်လှည့်သွားသတဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်လုပ်နေတဲ့သူဟာ တခါတရံ အဲဒီလို သံဝေဂ ဝတ္ထုနဲ့တိုးတတ်တယ်၊ ကျောင်းရောက်တော့ လှိုက်ဂူထဲ ကတိုက်ကရိုက်ဝင်၊ သပိတ်ကလေး ကုတင်အောက်ထိုးထား၊ ခါး ကသက်နားကလေး တန်းပေါ်တင်၊ ဟာ...နင်လားငါလား ဒီတခါတော့ သေ ပေစေတော့ဟ...။ ဒီလောက်သဒ္ဓါတရားနဲ့လှူဒါန်းတဲ့ဆွမ်းကို ကိလေသာအာ သဝေါနဲ့ဘုဉ်းပေးနေလို့ ကောင်းနိုင်တော့ပါဘူးဆိုပြီ အသက်စွန့်ပြီး အဲဒီ မှာကြိတ်လိုက်တာ နေမလွဲခင်မနက်ပိုင်းဘဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊ နဂိုက အလေ့အကျင့်က အမြဲလုပ်ထားတာကိုး။ နေတာကလည်း တောကျောင်းလှိုက် ဂူမှာနေပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်အမြဲမပြတ်လုပ်နေတော့။

ဒီလို သံဝေဂဖြစ်စရာအကြောင်းကလေးဆုံလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သံဝေဂဖြစ်ပြီး အဲဒီမှာ သက်စွန့်ကြိုးပမ်းချလိုက်တာ ပဟိတ္တစိတ်ဆိုတာ အဲဒါ။ ကိုယ်နဲ့အသက် ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်းတယ်၊ ဒီခဏမှာ ကိုယ်လည်းမငဲ့ဘူး၊ အသက်လည်းမငဲ့ဘူး၊ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် သေချင်ရာသေပေစေဆိုပြီး ပဟိတ္တ စိတ်နဲ့စွန့်ချလိုက်တော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ဟောဒီပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်မှာအချင်း ခပ်သိမ်း ပဟိတ္တစိတ်ဖြစ်နေမလဲ၊ တခါတရံ အကြောင်းဆုံတဲ့အခါဖြစ်တာ၊ အဲဒီလိုရဟန္တာဖြစ်သွားတော့ အဲဒီလှိုက်နားမှာရှိတဲ့သစ်ပင်က ရုက္ခစိုးက...

နမော တေ ပုရိသ ဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ အဿဝါ ခိဏာ၊ ဒက္ခိဏေ ယျာသိမာရိသ။

ဒီလို ရုက္ခစိုးနတ်ကရှိခိုးတယ်တဲ့၊ ပုရိသ ဇည၊ ယောက်ျားအာဇာနည် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မြတ်ဘုရား။ တေ၊ အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုး ပါ၏။ ပုရိသုတ္တမ၊ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အ ရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ အကျွန်ုပ် ရုက္ခစိုးနတ် ရှိခိုးပါ၏။ မာရိသ၊ မာန်ကို ပယ်သတ်အရှင်မြတ်ဘုရား။ ယဿ တေ၊ အကြင် အရှင်ဘုရားအား။ အာသဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို မွေးဖွားသောတရားတို့သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်၍သွားကုန်ပါပြီ။ သော၊ တံ၊ ထို အရှင်ဘုရားသည်။ ဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သောအလှူတို့ကို ခံထိုက် တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပါပြီဘုရား။

ရုက္ခစိုးနတ်ကရှိခိုးပြီးတော့ အရှင်ဘုရား...ရဟန္တာဖြစ်သွားပါပြီ။ အာ သဝေါတရား ကုန်ခန်းသွားပါပြီ။ အရှင်ဘုရားကို ဆွမ်းလှူတဲ့အမေအိုကြီး လည်းဘဲ ဆွမ်းလှူရကျိုးနပ်ပါပြီ။ အချိန်လည်းရှိပါသေးတယ်။ အရှင်ဘုရား ဆွမ်းခံကြွတော်မူပါဘုရား...လို့ ရုက္ခစိုးနတ်က တိုက်တွန်းသတဲ့။ အဲဒါနဲ့ သူက ကတိုက်ကရိုက်ထပြီး ဂူတံခါးဖွင့်၊ နေမောကြည့်လိုက်တော့ အချိန်လည်း စောသေးသကိုးဆိုပြီးတော့ အဲဒီတော့မှသူဆွမ်းခံသွားတယ်။ ဆွမ်းခံသွား တော့ ဟို...ကလေးမကလည်း အမေမှာတဲ့အတိုင်းချက်ပြုတ်ပြီးတော့ အရှင် မိတ္တ ဆွမ်းခံကြွလာမဲ့လမ်းကိုဘဲ မျှော်နေတယ်။ ခါတိုင်းအချိန်ကြွလာတာ လည်းမဟုတ်၊ ဒီနေ့တော့ အလုပ်ကရှိနေတော့ နေမြင့်နေတယ်၊ ဆွမ်းကို ချက်ပြုတ်ပြီးတော့မှ အခန့်သင့်လာမဲ့လမ်း စောင့်မျှော်ပြီးနေခိုက် အရှင် မိတ္တကြွလာတာမြင်ကတဲက ကလေးမကဖြင့် အံ့ဩနေပြီ။ ကနေ့တော့ ခါ တိုင်းနဲ့မတူဘူး။ ကြွလာတာလည်း နောက်ကျတယ်။ ကိုယ်တော်မြတ်၏ အ ရေအဆင်းကလည်း ကြည်လင်ပါဘိသနဲ့၊ မျက်စေ့မျက်နှာကလည်း ထန်း သီးမှည့်ကြီးများမျက်နှာဝ ဝင်းနေသလို အရှင်မိတ္တမထေရ်ရဲ့မျက်နှာကလည်း ဝင်းလို့၊ မျက်နှာကလည်း ကြည်လင်လိုက်တာ၊ ဣန္ဒြေကလည်း ရလိုက်တာ၊ ကနေ့ ဘယ်လိုကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းမှန်းမသိဘူးနော်...လို့ အဲဒီလိုဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ပြီးတော့ ကိုယ်တော်ကိုစောင့်နေတယ်၊ ရောက်လာတော့ အမေ

မှာခဲတဲ့အတိုင်းချက်ပြုတ်ပြီး သပိတ်ထဲလောင်းပြီးတော့ သပိတ်ပြန်ကပ်၊
 သပိတ်ပြန်ကပ်ပြီးတော့ အရှင်မိတ္တမထေရ်က သုခိဟောတု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ
 ချမ်းသာပါစေလို့ ဆွမ်းအနုမောဒနာပြုပြီး ပြန်ကြွသွားတယ်။ ဆွမ်းအနုမော
 ဒနာပြုပြီး ပြန်ကြွသွားပြီးနောက် အမေကမကြာခင် တောကပြန်ရောက်လာ
 တယ်။ သမီးရေ...သမီး၊ မောင်ကြီး ကနေ့လာရဲ့လား၊ ဆွမ်းခံလာတော့လာ
 ပါတယ် အမေရယ်၊ နို့...လာတော့ဘာဖြစ်သလဲ၊ နေ့တိုင်းအချိန်မဟုတ်ဘူး
 အမေ၊ ကနေ့ ကိုယ်တော်ကြွလာတာ တော်တော်ကလေးနောက်ကျတယ်။
 နောက်ကျပေမယ်လို့ အံ့ဩစရာကတော့တော်တော်ကောင်းတယ်...အမေရဲ့။
 သူ့မျက်နှာကလေး ထန်းသီးမှည့်မျက်နှာဝကြီးလိုဘဲ ဝင်းလို့။ မျက်စေ့မျက်
 နှာကလည်း ကြည်လင်ပါဘိသနဲ့၊ ဣန္ဒြေကလဲ ရလိုက်တာ၊ ကနေ့ ကြည်
 ညိုစရာ ဘယ်လိုကောင်းမှန်းမသိဘူး၊ အဲဒီလိုပြောတော့ အမေလုပ်တဲ့သူက
 သမီး...နှင့်မောင်ကြီး သာသနာတော်မှာ စိတ်ချရပြီ၊ လူမထွက်တော့ဘူး။
 သူ့ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အားကိုးစရာတရားရသွားပြီ၊ ငါ့သား သာသနာ့ဘောင်
 မြဲသွားပြီလို့ အမယ်ကြီးကအဲဒီလိုပြောတယ်၊ အမယ်ကြီးကလည်း သာမည
 အမယ်ကြီး မဟုတ်ဘူး၊ တရားရတာကိုပဲ သူသိတယ်၊ အမူအရာကို မြင်သ
 သဖြင့် ငါ့ကိုယ်တော်တရားရပြီဆိုတာသိတယ်၊ သမီးကိုဒီလိုပြန်ပြောတယ်။

ဒီတော့ မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးပွားတိုးခြင်းကိုအလိုရှိသော
 အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးသည် ကိုယ်အကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး
 ကို ရွက်ဆောင်နိုင်အောင် လုပ်ကြရတယ်တဲ့။ အဋ္ဌကထာဆရာက ကိလေ
 သာဆိုတဲ့တရားဟာ ကိုယ်အကျိုးမဲ့ကိုလည်းလုပ်တယ်၊ ကိလေသာရှိနေတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်နည်းနဲ့မှ ကိုယ်အကျိုးမလုပ်နိုင်ဘူး။ ကိလေသာတန်းလန်းနဲ့
 ကိုယ်အကျိုးလုပ်နေတယ် ထင်နေကြတယ်။ ကိလေသာဟာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ
 ကိုယ်ကျိုးမလုပ်ဘူး၊ ဒီတော့ ကိုယ်ကျိုးမလုပ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာတွေ ဗလ
 ဗေဒနဲ့လူတွေက သူများအကျိုးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုရင် ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား။ အဲ
 ဒါလည်း မဟုတ်နိုင်ဘူး၊ ဒီတော့ အကျိုးမဲ့လုပ်တာ ဘယ်သူလည်းလို့ရှာရင်
 အကျိုးမဲ့လုပ်တာ ကိလေသာဘဲ၊ ကိလေသာကဒီလောက်ဆိုးတာ။ ဒါကြောင့်
 မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးပွားတိုးခြင်းငှာ အလိုရှိသော အမျိုးကောင်း အ
 မျိုးကောင်းသမီးသည် အကျိုးကိုဆောင်လိုလို့ရှိရင် ကိလေသာကိုပယ်ပါတဲ့။

ကိလေသာဟာ အင်မတန်အပြစ်များတယ်။

ဒီတော့ သူတပါးအကျိုးဆောင်ကိုယ်အကျိုးဆောင်တယ်ဆိုတာ ဆွမ်းလှူတဲ့အမယ်ကြီး သားအမိကိုဆိုတာ၊ အမှန်ကတော့ ဒီဆွမ်းမျိုးကို ကိလေသာအာသဝေါတရားနဲ့ စားလို့မတော်ဘူး။ ကိလေသာ အာသဝေါတရားကုန်အောင်အားထုတ်ပြီးစားရင် ဒီဆွမ်းလှူတဲ့ဒကာမကြီးမှာ အကျိုးများပေလိမ့်မယ်လို့ သူတပါး၏အကျိုးကိုရွက်ဆောင်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ အားထုတ်လိုက်တာ။

လောကမှာ အပြစ်မှန်သမျှ ကိလေသာလုပ်တာချည်းဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်ကို မချပါနဲ့။ ဘယ်သူလာလုပ်လုပ် ကိလေသာလုပ်တာချည်းဘဲ။ သူကိလေသာရှိလို့ လုပ်သကိုး၊ ကိလေသာရှိလို့ ပြောသကိုး၊ ကိလေသာပေါ်သာချ။ ကိလေသာပေါ်မချလို့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်ချရင်တော့ အပြစ်ကမဆုံးဘူး။ အမှန်က ကိလေသာလုပ်တာချည်းဘဲ။ ကိုယ်အကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုး ပွားတိုးလိုတဲ့ အကျိုးရွက်ဆောင်လိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ကိလေသာကိုပယ်ရမယ်။ ကိလေသာကိုမပယ်နိုင်ဘဲနဲ့ အကျိုးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာကတော့ တောင်မင်း မြောက်မင်းမကယ်နိုင်သလို ကိုယ်အကျိုးမှသယ်ပိုးနိုင်တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ သူများအကျိုးကိုဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟုတ်နိုင်မှာလဲ။

ဒါကြောင့် ကိလေသာကိုပယ်လိုလို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်ကိုလက်မလွတ်စေနဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်က ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဖြစ်သောကြောင့် တစ်နေ့နေ့ကျသံဝေဂရစရာနဲ့ ကြုံလိမ့်မယ်။ အဲဒီ အရှင်မိတ္တတို့လို သံဝေဂဖြစ်စရာနဲ့ကြုံတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီမှာ ပဟိတတ္တစိတ်ဖြင့် ကိုယ်နဲ့အသက်ဲ့ကွက်ခြင်းကင်းပြီးတော့ စွန့်ချလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်မှာ အကျိုးမများဘဲနေနိုင်တော့မှာတုန်း။ သူ့လို ရဟန္တာမဖြစ်တောင်မှ အနည်းဆုံးသောတာပန်တော့ ဖြစ်ရမှာပေါ့။ သောတာပန်မဖြစ်တောင် စူဠသောတာပန်တော့ဖြစ်မှာပေါ့။ တကယ်သာစွန့်ပြီးတော့ လုပ်စမ်းပါ။ ခုတော့ စွန့်ပြီးမလုပ်ကြလို့ မဖြစ်တာ။ တကယ်စွန့်လုပ်ရင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဖြစ်သလဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်က...

ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ကာယေ ကာယနုပဿီ ဝိဟရတိ၊

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊
 ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊
 ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊
 အဲဒီလေးခုဘဲကွဲတယ်။

အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျလောကေအဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။
 အဲဒါကတော့ လေးပါးစလုံးမှာ သူ့အတူတူဘဲ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤငါဘုရားသာသနာတော်၌။ ပဋိပန္နကော၊
 ကျင့်သော။ ယောဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ကာယေ၊ အပေါင်းအစုကာ
 ယ၌ ဆံပင် မွှေးညှင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ အရေ သွား
 ခြေသည်း လက်သည်း မွှေးညှင်း ဆံပင် သုံးဆယ်နှစ်ကောဠာသလုံး မဟုတ်
 သော်လည်း တစပဉ္စကလောက်ကိုဘဲ လေ့လာထားရင်ကောင်းပါတယ်။ ဆံ
 ပင်၊မွှေးညှင်း၊ခြေသည်း၊လက်သည်း၊သွား၊အရေ ဘယ်နှစ်ပါး၊ ငါးပါးပါ၊ဘုရား။
 သွား၊အရေ၊ခြေသည်း၊လက်သည်း၊မွှေးညှင်း၊ဆံပင် အနုလုံ ပဋိလုံ၊ အပြန်
 အလှန်။ ရှေးကကိုရင်ကလေးတွေ ခေါင်းရိတ်တဲ့အခါ ဒီတစပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာန်း
 စီးဖြန်းရုံနဲ့ဘဲ သင်တုန်း၏အဆုံးမှာ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်တဲ့။ အဲဒီ တစပဉ္စက
 နဲ့ပေမဲ့လို့ မညံ့ပါဘူး။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ ကိုရင်ကလေးတစ်ပါးခေါင်းရိတ်ရင်း...ကေသာ၊ လော
 မာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ တစောပေါ့၊ ပါဠိလို။ ဗမာလိုကတော့ ဆံပင် မွှေးညှင်း
 ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာကအစီးဖြန်းခိုင်း
 တော့ စီးဖြန်းလိုက်တာ...ခေါင်းလည်းရိတ်ပြီးရော ပါရမီများက ရဲရဲတောက်
 ကိုး။ ရဟန္တာဖြစ်သွားတော့ ကိုရင်ကလေးကစိတ်ကူးသတဲ့။ ဒီသာသနာတော်
 မှာ ကနေ့သင်္ကန်းဝတ်၊ ကနေ့ရဟန္တာဖြစ်၊ ကနေ့သိကြားမင်းရဲ့ဝေဠုနန္ဒာ
 နန်းပြာဿဒ်ကို လှုပ်နိုင်ရှားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သာသာနာမှာရှိဖူးလေသလားလို့
 ကိုရင်ကလေး စဉ်းစားလိုက်တယ်။ စဉ်းစားလိုက်တော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သူ
 မတွေ့ဘူး။ မတွေ့ရင်ဖြင့် ငါလုပ်မှဘဲဆိုပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်တက်သွား
 တယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဘာလုပ်ဖို့တက်သွားသတုန်းဆိုတော့ ဝေဠုနန္ဒာ

နန်းပြာဿဒိကြီးလှုပ်ဖို့ရာ တက်သွားတယ်။ တက်သွားတော့ နတ်သမီးတွေက သူလာတာမြင်တော့ ဟင်...ကိုရင်ကလေးက အမေ့နို့ရည်တောင် မစင်သေဘူး။ ဝေဇယန္တာနန်းပြာဿဒိကြီးလှုပ်မလို့တဲ့လား၊ တို့နတ်သမီးတွေက စီးလှောင်ကြတယ်၊ သွားလှုပ်ကြည့်လည်း လှုပ်လို့မရဘူး။ လှုပ်လို့မရတော့ သူပြန်ဆင်းလာခဲ့တယ်။ ပြန်ဆင်းလာခဲ့ပြီး ဆရာပြန်လျှောက်တယ်။ တပည့်တော်ဒီလိုစိတ်ကူးလို့ ဒီလိုသွားလှုပ်ပါတယ်၊ တပည့်တော်လှုပ်လို့မရပါဘူးဘုရား။

ဆရာလုပ်တဲ့သူက နွားချေးခြောက်ကောက်ပြီး ရေထဲပစ်ပြလိုက်တယ်၊ နွားချေးခြောက်ကောက်ပြီး ရေထဲပစ်ပြလိုက်တော့ နည်းရသွားတယ်။ ဒီအတိုင်းလှုပ်လို့ရတာမဟုတ်ဘူး ကိုရင်ရဲ့။ ပထမ အာပေါကသိုဏ်းစီးဖြန်းရသေးတယ်၊ အာပေါကသိုဏ်းစီးဖြန်းလိုက်လို့ ရေထဲမျောနေတဲ့အဆောက်အဦးကို လှုပ်မှ လွယ်တာတဲ့၊ အဲဒီလိုနည်းပေးလိုက်တော့မှ ချက်ချင်းပြန်တက်သွားတယ်။ ပြန်တက်သွားတော့ နတ်သမီးတွေကိုပြောမြဲပြောတယ်။ သိကြားမင်းက ဒီတစ်ခါမလှောင်ကြနဲ့ဟေ့တဲ့။ ဒီတစ်ခါသူ့မှာနည်းရလာပြီတဲ့။ ဝေဇယန္တာနန်းပြာဿဒိကြီး တစ်ပြင်လုံးတည်တဲ့နေရာဌာနမှာ အာပေါကသိုဏ်းဝင်စားလိုက်တော့ ရေပြင်ကြီးဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒီရေပြင်ကြီးဖြစ်တော့မှ ရှေ့ကနေ ခြေထောက်နဲ့ကန်လိုက် အနောက်ကို မျောသွားလိုက်၊ အနောက်ကနေခြေထောက်နဲ့ကန်လိုက် အရှေ့မျောသွားလိုက်နဲ့ ဒီတော့မှလှုပ်ချင်တိုင်းလှုပ်လို့ရတာကိုး။ တန်ခိုးဆိုပေမယ်လို့ စိတ်ကလုပ်တိုင်းရတာမဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းကိုလုပ်ရသေးတာ။ အဲဒီဝတ္ထုထောက်တော့ အဆောက်အဦးကြီးတစ်ခု လှုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဒီအဆောက်အဦးကြီးနေရာ ရေဖြစ်အောင်ဖန်ဆင်းလိုက်ရတယ်။ မြေထဲငုတ်သွားချင်တယ်ဆိုရင် ဒီမြေပြင်ကို ရေပြင်ကြီးဖြစ်အောင်လုပ်ရတယ်။ စိတ်က အဲဒီလို ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်၊ အဘိဉာဏ်နဲ့ မြေကိုရေဖြစ်အောင်၊ ကောင်းကင်ကိုမြေဖြစ်အောင် ဒီလိုလုပ်ပြီးတဲ့နောက်မှ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တန်ခိုးအမျိုးမျိုးပြကြတယ်။

အဲဒီ ကိုရင်လေးလို့ ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော၊ တစော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊ ကေသာ။ ဗမာလို့ဆိုရင်ဖြင့် ဆံပင် မွှေးညှင်း

ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အရေ၊ သွား၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ မွှေးညှင်း၊ ဆံပင်။ ဆံပင်သည်ငါမဟုတ်၊ ဆံပင်သာဟုတ်သည်။ မွှေးညှင်းသည်ငါမဟုတ်၊ မွှေးညှင်းသာဟုတ်သည်။ ခြေသည်း၊ လက်သည်းသည်ငါမဟုတ်၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းသာဟုတ်သည်။ သွားသည်ငါမဟုတ်၊ သွားသာဟုတ်သည်။ အရေထူ၊ အရေပါးသည်ငါမဟုတ်၊ အရေထူ၊ အရေပါးသာဟုတ်သည်။ အဲဒီလို အဖန်ဖန်အာရုံပြုပြီးတော့ ကြည့်စမ်းပါ။ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်းအစရှိတဲ့ သုံးဆယ်နှစ်ကောဠာသရီတဲ့အစုအဝေးဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဘာမှမဟုတ်တဲ့အကြောင်း ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဆံပင်က ဆံပင်သတ်သတ်၊ မွှေးညှင်းက မွှေးညှင်းသတ်သတ်၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းက ခြေသည်း၊ လက်သည်းသတ်သတ်၊ သွားကသွားသတ်သတ်၊ အရေထူ၊ အရေပါးက အရေထူ၊ အရေပါးသတ်သတ်။ လူနဲ့ကို မရောမနှောဘဲ တစ်ခါထဲထင်လာမယ်။ လူနဲ့ကို မရောမနှောဘဲ ထင်လာအောင်။

ကာယနုပဿီ၊ အပေါင်းအစုကိုတစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ခုတော့ ခေါင်းရေ၊ ကိုယ်ရေ၊ ခြေရေ၊ လက်ရေ၊ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းရေ၊ တစ်ကိုယ်လုံး၊ တစ်ကောင်လုံး ရှိရှိသမျှအကုန်လုံး ငါဖြစ်နေတာကိုး။ တစ်ခုစီမှမကွဲဘဲ အစိုင်လိုက်အခဲလိုက် အကောင်လိုက်ကြီး လုပ်ထားတာကိုး။ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်းအစရှိသော ကောဠာသတော့ထားပါအုံးတော့ ဝတ်ထားတဲ့အဝတ်တောင် ငါထင်နေတာကိုး။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက အဲဒီလောက်ဆိုးနေတာ၊ ဒါကြောင့် ကာယေ၊ ကောဠာသဖြစ်သော ဆံပင် မွှေးညှင်း အပေါင်းအစု၌။ ကာယနုပဿီ၊ ကောဠာသအပေါင်းအစုကို တစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ နေစမ်းပါ။ အဲဒီလိုဉာဏ်မှီသလောက် ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းစသည်တို့ကိုတော့ ဉာဏ်မမှီစရာမရှိပါဘူး။

ဝိပဿနာစခန်းကျတော့ ကာယေ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းအစု၌။ ကာယနုပဿီ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်၊ အပေါင်းအစုလည်း ဟုတ်တာဘဲ ကိုယ်ဉာဏ်မှီသလောက် ဆံပင်၊ မွှေးညှင်းအစရှိသော ကောဠာသအပေါင်း

ကောဠာသ အပေါင်းအစုကိုခွဲလို့ ပုဂ္ဂိုလ်၊သတ္တဝါမဟုတ်ရင်လည်း ပြီးတာပါဘဲ။ သို့ပေမဲ့ ကောင်းတာကတော့ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်နဲ့ခွဲလို့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်မှ ပိုပြီးကောင်းတာ။

အဲဒီတော့ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ယောဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ကာယေ၊ ဆံပင်၊မွှေးညှင်းအစရှိသော ကောဠာသအပေါင်းအစု၌။ ကာယနုပဿီ၊ ကောဠာသအပေါင်းအစုကို တစ်ခုချင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ နေ့ရောညရော အချိန်ရသလောက် ကာလပတ်လုံး ဘယ်အခါမဆို ဆံပင်သည်ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ဆံပင်သာဟုတ်သည်။ မွှေးညှင်းသည်ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ မွှေးညှင်းသာဟုတ်သည်။ ခြေသည်းလက်သည်းသည်ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ခြေသည်းလက်သည်းသာဟုတ်သည်။ သွားသည်ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ သွားသာဟုတ်သည်။ တစ်ကိုယ်လုံး ဖုံးအုပ်နေတဲ့အရေထူအရေပါးသည် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဟာမဟုတ်၊ အရေထူအရေပါးသာဟုတ်သည်လို့ အဲဒီလိုအဖန်တလဲလဲ အာရုံပြုနေပါတဲ့။

ကာယနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီလို အာရုံပြုနေတော့ ဘာဖြစ်လာမယ်။ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။ သောဘိက္ခု၊ ထိုကာယနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုစီးဖြန်းသော ယောဂီသည်။ လောကေ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာလောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ တပ်မက်ခြင်းအဘိဇ္ဈာ၊ စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဒေါမနဿဝေဒနာကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်လိုက်သည်ရှိသော်၊ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍ပစ်သောကြောင့်။ ဆံပင်၊မွှေးညှင်းအစရှိသော ကောဠာသအစုအဝေးရယ်လို့ အဖန်တလဲလဲစီးဖြန်းနေမှဖြင့် ဒီကိုယ်ကိုအမှီပြုပြီး တပ်မက်တဲ့တဏှာမလာတော့ဘူး။ ဒီကိုယ်ကိုအမှီပြုပြီး စိတ်မချမ်းသာခြင်းမဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံလို့ခေါ်တာ။

လောကဆိုတာက ဒီကိုယ်ကိုပြောတာ။ လုဇ္ဇတိ၊ ပလုဇ္ဇတိလောကော၊ တပျက်ထဲပျက်နေလို့ လောက၊ လောကောတေဿအတ္ထိတိလောကီ၊ တေဿ၊ ထိုရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားအား။ လောကော၊ တပျက်ထဲပျက်နေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊

ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ လောကီ၊ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ရုပ်တရားနာမ်တရား
တွေဟာ လောကီမည်၏။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေဟာ
လောကီမည်၏။ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေကို လောကီခေါ်
တယ်။ ဘာလို့ခေါ်သလဲဆိုတော့ တပျက်ထဲပျက်နေလို့ ခေါ်တာတဲ့။

လောကေ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားအစု၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ တပ်မက်
ခြင်း အဘိဇ္ဈာ၊ စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဒေါမနဿံဝေဒနာကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်
ဖျောက်၍ အဖန်ဖန်စီးဖြန်းနေမှတော့ သူကအလိုလိုပျောက်သွားတော့တာ
တဲ့။ အလိုလိုပျောက်သွားတော့ ဘာဖြစ်လာတယ်။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။
ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်သည်ရှိသော်။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်သောကြောင့်။
အာတာပီ၊ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝိရိယရှိ၏။ ခုဒင်က အရှင်မိတ္တတို့လိုအသက်စွန့်ပြီး
ချလိုက်တာ တစ်မနက်တည်းနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝိရိ
ယရှိတယ်။ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝိရိယ မဖြစ်နိုင်တာက အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊
တပ်နှစ်သက်မှုတွေ စိတ်မချမ်းသာမှုတွေ ခံနေလို့မဖြစ်နိုင်တာ။ ဒီတော့
တပ်နှစ်သက်မှုလည်းမရှိ စိတ်မချမ်းသာမှုလည်းမရှိဆိုရင် အသက်ကိုစွန့်နိုင်
တဲ့ အာတာပဝိရိယဖြစ်လာတယ်။ အာတာပီ၊ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝိရိယရှိသည်
ဖြစ်၍။ ဘာလဲ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝိရိယ၊ ငါ့မှာ အပြစ်တွေအများကြီးရှိတယ်၊
လူရယ်လို့ဖြစ်လာကတဲက ငါ့မှာအပြစ်ကင်းတယ်လို့မရှိလှဘူး။ ဒီအသက်ဒီ
အရွယ်သာကျလာရော ငါ့မှာအပြစ်တွေတန်းလန်းနဲ့ ယခုအချိန်အခါမှာ ဒီ
အပြစ်တွေ ငါပျောက်အောင်လုပ်မယ်၊ ဒီအပြစ်တွေ တန်းလန်းနဲ့ငါသေရရင်
ငါ့ကိုယ်ကျိုးနဲ့တော့မယ်၊ ဒီအပြစ်တွေပျောက်အောင် ငါလုပ်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်
မျိုးပေါ်လာရင် ဒါ စာသမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယ ခေါ်တယ်။

ဥပ္ပန္နနံပါပကာနံ ပဟာနာယဝါယမော၊ ဖြစ်ပြီးသောအကုသိုလ်ကို
ပပျောက်အောင် ငါလုပ်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်ဟာ သမ္မပ္ပဓာန်တစ်ပါး။ သူများဖြစ်တာ
မြင်လို့ရှိရင် ဒီလိုအပြစ်မျိုးငါမဖြစ်အောင်လုပ်မဟဲ့၊ သူများမှာတော့ ကိလေ
သာကြောင့် မတင်မတယ်မလျော်တာဖြစ်ပြီး အရှက်တကွဲအကျိုးနည်း၊ ငါ့
မှာဒီလိုမဖြစ်ရအောင် ငါတင်ကူးပြီးတော့လုပ်ထားမဟဲ့၊ အဲဒီလိုမဖြစ်သေး
တဲ့အပြစ်ကို မဖြစ်အောင်တားဆီးတဲ့အနေနဲ့လုပ်ရင်လည်း သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယ

ပါဘဲ။ မဖြစ်ဘူးသေးတဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ငါလုပ်မဟဲ့၊ ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ် တိုးတက်အောင် ငါလုပ်မဟဲ့၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးချက်က ဒါဘဲ။ ဖြစ်ပြီးသော အပြစ်ကိုပျောက်အောင်လုပ်မယ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့အပြစ်ကို မဖြစ်ရအောင် ငါ လုပ်မယ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်ကို ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်၊ ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ် ကို တိုးတက်အောင်ငါလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီလေးချက်သောစိတ်ဟာ သမ္မပ္ပဓာန် ဝိရိယခေါ်တယ်။

သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယဆိုတာဘာလဲဆိုတော့ ပဓာနဝိရိယ၊ ပဓာနဝိရိယ ဆိုတာဘဲလဲ။ ကာမံတစောစန္ဒာရုစ၊ အဋ္ဌိစအဝသိဿတု ဥပဿတု မေ သိရိရေ မံ သလောဟိတံ။ ဒါ ပဟိတတ္ထစိတ်ပါဘဲ။ အရေကြွင်းစေ၊ အ ကြောကြွင်းစေ၊ အရိုးကြွင်းစေ၊ အသွေးအသားခန်းခြောက်သွားပေစေ၊ ငါ မလျော့ဘူးဟေ့...ဆိုတဲ့စိတ်မျိုး။ ဒါကိုပဓာနဝိရိယခေါ်တယ်။ အဲဒီအင်္ဂါလေး ပါးနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပဓာနဝိရိယက ငါ့မှာရှိတဲ့အပြစ်တွေ မပျောက်ပျောက်အောင် လုပ်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်မျိုးဟာက ဟာ...ငါ့မှာ ရှိသမျှအပြစ်တွေ ပျောက်ကုန် ပြီရယ်လို့ စိတ်မချရမချင်းမလျော့တာ။ သေရောဘာဖြစ်အုံးမလဲ။ ဒီအပြစ် တွေတန်းလန်းနဲ့သေလို့ရှိရင် အလကားပေါ့။ ဘာလူဖြစ်ကျိုးနပ်မလဲ။ အဲ ဒီလို ကိုယ်ရှိတဲ့အပြစ်တွေကို ပပျောက်လိုတဲ့စိတ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့အပြစ်ကို မဖြစ်ရအောင် လုပ်လိုတဲ့စိတ်၊ မရသေးတဲ့ကုသိုလ် ရလိုတဲ့စိတ်၊ ရပြီးသော ကုသိုလ် တိုးတက်လိုသောစိတ်၊ အဲဒီလို စာကတော့ သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယလေး ပါးခေါ်တယ်။ သမ္မပ္ပဓာန်ဝိရိယဆိုတာနဲ့ ပဓာနဝိရိယဆိုတာ အတူတူပါဘဲ။ အမှန်ကတော့ဘာလဲဆိုတော့ တကယ်လုံ့လဝိရိယရှိသောစိတ်နဲ့ အမှန်တ ကယ်ဘဲလုပ်လိုက်ရင် ဒီကုသိုလ်တစ်ပါးတည်းက လေးပါးစလုံးကိစ္စပြီးတာပါ ဘဲ။ ကုသိုလ်သာတကယ်ဖြစ်ပေစေ၊ ဖြစ်တဲ့ကုသိုလ်ကဖြစ်ပြီးတဲ့အကုသိုလ်ကို ပပျောက်အောင်ပယ်နိုင်တယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ်ကိုလည်း တားဆီးနိုင် တယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်လည်း အသစ်ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးတဲ့ကုသိုလ် လည်း တိုးပွားစေနိုင်တာပါဘဲ။ ကုသိုလ်တစ်ခုတကယ်ဖြစ်လိုက်ရင် ဒီလေး ပါးစလုံးကိစ္စ တစ်ခါထဲပြီးသွားတာပါဘဲ။ စာအနေအားဖြင့်တစ်မျိုးစီပြောနေ တာ။

ဒီတော့အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ငါကုသိုလ်ရအောင်လုပ်မယ်၊ ကုသိုလ်ရအောင်လုပ်တော့ ဒီကုသိုလ်ကဘာအကျိုးရှိသလဲ။ ကုသိုလ်ရဲ့အကျိုးကိုရှာလိုက်တော့ ကိုယ်မှာတင်ဖူးတဲ့၊ ရှိဖူးတဲ့အပြစ်တွေကို ပပျောက်နိုင်တဲ့အကျိုးရှိတယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့အပြစ်ကို တားဆီးနိုင်တဲ့အကျိုးရှိတယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့အကျိုးရှိတယ်။ ဖြစ်ပြီးတဲ့ကုသိုလ် တိုးတက်စေနိုင်တဲ့အကျိုးရှိတယ်လို့ ကုသိုလ်၏အကျိုးကိုလည်း ဒီလိုမျှကိုးရတယ်။

ဒီလိုမမျှော်ကိုးဘဲနဲ့ ဟာ...ငါကုသိုလ်တွေအားကြီးလုပ်တယ်၊ လုပ်လို့ရှိရင်တော့ ဒီကုသိုလ်အကျိုးကြောင့် ငါဘဝသံသရာမှာ ခံစားစံစားရလိမ့်မယ်၊ လူ့ပြည်နတ်ပြည် လူ့စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်ရလိမ့်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းချော်သွားပြီး လောဘနောက် လိုက်သွားပြန်ရော။ ကုသိုလ်ရဲ့အကျိုးဆိုတာ နောင်ဘဝမှာမဟုတ်ဘူး၊ ယခုလောလောဆယ်အာရုံပြုရတယ်။ ဟာ...ငါခုလုပ်လိုက်တော့ ကုသိုလ်ရပြီ၊ ကုသိုလ်ရ ဘာဖြစ်သလဲ။ ကုသိုလ်ရအပြစ်ကင်းသွားပြီ၊ နောက်နောက်ကအပြစ်တွေလည်း ကင်းသွားပြီ၊ ယခုလည်း အပြစ်မရောက်အောင် ငါ့မှာဖြစ်နိုင်ပြီ၊ ဒီကုသိုလ်ကတားတော့တယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်ပြီ၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့ကုသိုလ်တိုးတက်ပြီ၊ ယခုလောလောဆယ်ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အချိန်ကလေးမှာရတဲ့အကျိုးကို အာရုံပြုရတယ်။

နောင်သံသရာမှာလှမ်းပြီးတော့ အာရုံမပြုရဘူး။ နောင်သံသရာ လှမ်းပြီးအာရုံပြုရင် ဆုတောင်းမှားတယ်။ (နယ်-ရယ်-ကြည်-သံ-စော၊ တစ်ပါးရှုပြန် မှားဆုပန် သတ္တံမေထုနေ့) ဆုတောင်းမှားတာလည်း မေထုငယ် ခုနစ်ပါးထဲ သူပါတယ်။ ဝဋ်ဋုနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးပေါ့။

ဒီကုသိုလ်မျိုးဟာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှာကျင်လည်ရတတ်တယ်။ ဒီတော့ ဆုတောင်းမှားအောင်ဆိုရင် ယခုလောလောဆယ် ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်မှာဖြစ်လာတဲ့ကုသိုလ်က ဘာအကျိုးရှိသလဲ၊ ကုသိုလ်တကယ်ဖြစ်ရင် အပြစ်ကင်းတဲ့ အနုဝဇ္ဇအကျိုး၊ အနာရောဂါကင်းတဲ့ အာရောဂျ်အကျိုး၊ ချမ်းသာတဲ့ သုခဝိပါကအကျိုး၊ အလိမ္မာဉာဏ်တိုးတဲ့ ကောသလ္လသမ္ဘူတအကျိုး၊ အဲဒီအကျိုးလေးပါးဟာ ကုသိုလ်သာဖြစ်ရိုးမှန်ရင် ကုသိုလ်နဲ့တခါထဲပါလာ

တယ်။ အာရောဂျ အနာကင်းတယ်။ အနုဝဇ္ဇ အပြစ်ကင်းတယ်။ သုခဝိပါက ချမ်းသာတယ်။ ကောသလ္လသမ္ဘူတ အလိမ္မာဉာဏ်တိုးတက်စေတယ်။ ဒီတော့ ကုသိုလ်ဘဲရရ၊ ဒါနကုသိုလ်ဘဲရရ၊ သီလကုသိုလ်ဘဲရရ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ဘဲ ရရ၊ ကုသိုလ်တစ်ခုခုရရင်တော့ ဒီအကျိုးလေးပါး တခါထဲပါလာတာဘဲ။ ကုသိုလ်က ဆက်တိုက်ထင်ထင်ရှားရှားမဖြစ်လို့သာ ဒီအကျိုးလေးပါးက ထင် ထင်ရှားရှားမတွေ့ရတာ၊ ကုသိုလ်ဆက်တိုက်ဖြစ်လို့ ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်ရင် ဒီအကျိုးလေးပါးဟာ တခါထဲတွေ့တာဘဲ။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်မှန်ရင် နောင်သံသရာကျမှမဟုတ်ဘူး၊ ယခုလော လောဆယ်ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ အကျိုးများတယ်။ ဘာအကျိုးများသလဲ။ မိမိမှာ ရှိတဲ့အပြစ်ကိုကင်းစင်စေတယ်၊ ကျန်းမာခြင်းကိုဖြစ်စေတယ်၊ ချမ်းသာသော အကျိုးကိုပေးတယ်။ အလိမ္မာဉာဏ်တိုးစေတယ်။ အဲဒီလိုအကျိုးတွေနဲ့တကွ ကုသိုလ်ဖြစ်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အချိန်အခါမှာ အကျိုးပါ တ ပါတည်းပါ၊ပါတယ်။ နောင်သံသရာကျမှပေးမဲ့အကျိုးကို မျှော်ကိုးရင်တော့ ဝဋ်ဋုန်သိတ ကုသိုလ်ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အဲဒီတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ-ခန္ဓာကိုယ်ကိုတွယ်တာတဲ့တဏှာ၊ ခန္ဓာ ကိုယ်ကိုစိတ်တိုင်းမကျလို့ စိတ်မချမ်းသာတဲ့ ဒေါမနဿ၊ ဒီနှစ်ခု အဘိဇ္ဈာ နဲ့ဒေါမနဿကိုပယ်နိုင်ရန် လုံ့လဝိရိယ မပြောတော့ပါဘူး။ အာတာပ လုံ့ လရှိပါတယ်။ အာတာပ လုံ့လရှိရင် သမ္ပဇာန၊ ဉာဏ်သမ္ပဇဉ် အဆင်အခြင် လည်း ရှိလာပါလိမ့်မယ်၊ ဉာဏ်သမ္ပဇဉ် အဆင်အခြင်ရှိလာရင်လည်း သတိ မာ-သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်လည်း ရောက်လာပါလိမ့်မယ်။ လုပ်ဖို့က ကာယ နုပဿီ ဝိဟရတိ ဆိုတဲ့အတိုင်း အပေါင်းအစုကိုတစ်ခုစီကွဲအောင် အဖန် တလဲလဲရှုလို့ လုပ်လို့ အာတာပ ဝိရိယနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သမ္ပဇဉ်နဲ့ပြည့် စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာက ဒီအလုပ်ကိုလုပ်ရာက ထွက်လာတဲ့အကျိုး။ ဒီအလုပ် ကိုလုပ်လို့ရှိရင် ဒီအကျိုးတွေနဲ့တကွရမယ်တဲ့။

ပါဠိတော်ကတိုက်ရိုက်ပြတယ်၊ ဘာတဲ့။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။ လောကေ၊ လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ တပ်မက်ခြင်း

အဘိဇ္ဈာ။ စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဒေါမနဿံ ဝေဒနာကို၊ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်
နိုင်၍။ အာတာပီ၊ ပြင်းထန်သောလုံ့လဝိရိယရှိ၏။ သမ္ပဇနော၊ သမ္ပဇဉ်ရှိ၏။
သတိမာ၊ သတိနဲ့ပြည့်စုံ၏။

ကာယနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ချည်းဘဲလားလို့ဆိုတော့ ဝေဒနာနုပဿ
နာသတိပဋ္ဌာန်ကလည်း ဒီအကျိုးဘဲ။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကလည်း
ဒီအကျိုးဘဲ။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကလည်းဒီအကျိုးဘဲ။ ဒါကြောင့်
အာတာပီ သမ္ပဇနော သတိမာ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ-
က လေးချက်စလုံးပါနေတယ်။ အစကလေးသာ ကွဲနေတာ။ ကာယေ၊ ကာယာ
နုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ အဲဒါက သတိပဋ္ဌာန်
လေးပါးကွဲအောင်ဟောနေတာ။

နောက်ပိုင်းမှာယှဉ်ရမဲ့အင်္ဂါ၊ ပယ်ရမဲ့အင်္ဂါက အတူတူချည်းဘဲ။ ကာ
ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်မှာ အာတာပီ သမ္ပဇနောသတိမာက ယှဉ်ရမဲ့
အင်္ဂါ။ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံက ပယ်ရမဲ့အင်္ဂါ။ ဝေဒနာနု
ပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ။ ကာယာနုပ
ဿနာအစရှိသောသတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဒီအင်္ဂါတွေနဲ့
ပြည့်စုံရမယ်။ ဒီအင်္ဂါတွေနဲ့ပြည့်စုံရင် ဒီအကျိုးရမယ်။ မဂ်ဖိုလ်အစစ်
မရောက်သေးငြားသော်လည်းဘဲ၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန်
မပြတ်လေ့လာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ်ကအမြဲဖြစ်နေတာ။ ကုသိုလ်ကအ
မြဲဖြစ်နေလို့ရှိရင်ဖြင့် ခုတင်ကပြောတဲ့ အာရောဂျအကျိုး၊ အနဝဇ္ဇအကျိုး၊
သုခိဝိပါကအကျိုး၊ ကောသလ္လသမ္ဘူတအကျိုးကတော့ ရနေတော့တာဘဲ။

တစ်စုံတစ်ခု သံဝေဂရစရာအကြောင်းနဲ့ဆုံတဲ့အခါကျတော့ ကိုင်း...
ဒီလိုတော့ ငါမနေတော့ဘူး။ သေလိုသေ ကျေလိုကျေ ငါစွန့်ပြီးတော့အား
ထုတ်တော့မယ်ဆိုပြီးတော့ စွန့်ပြီးတော့အားထုတ်လိုက်တဲ့တစ်နေ့မှာ တ
ရားထူးရတတ်တာပေါ့။ အမှန်က တရားထူးရမှဖြစ်မှာ၊ တရားထူးမရရင်
ကိလေသာတွေတန်းလန်းနဲ့ အပြစ်များတယ်။ အပြစ်များလို့ရှိရင် ကိုယ်အကျိုး
လည်း ကိုယ်မသယ်ပိုးနိုင်ဘူး၊ သူတပါးအကျိုးလည်း ကိုယ်မဆောင်ရွက်နိုင်

ဘူး။ မိမိအကျိုးသူတပါးအကျိုးပွားတိုးလိုတဲ့ အမျိုးကောင်းသားအမျိုးကောင်း သမီးမှန်သမျှ ကိလေသာကိုပယ်နိုင်ရင်လည်း ပယ်၊ မပယ်နိုင်ရင်လည်း အား နည်းအောင်လုပ်ပါ။ ကိလေသာကိုအားမပေးကြပါနဲ့တဲ့။

အဋ္ဌကထာဆရာက ဘာဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်လေသမျှကိလေသာအပြစ်ကို သာရှု၊ ကာယကံမှု မတော်တာပြုလုပ်ရင် အော်...ကိလေသာကြောင့်ပြုရှာ တယ်။ ဝစီကံမှု မတော်တာပြောပြန်ရင်လည်း ကိလေသာကြောင့်ပြောရှာ တယ်။ ဒီစကားပြောရင်လည်း ပြောနိုင်သေးလို့ပြောသကဲ့သို့၊ ဒီအမှုပြုရင်လည်း ပြုနိုင်သေးလို့ ပြုသကဲ့သို့။ အကုန်လုံး ကိလေသာပေါ်ကိုချည်းဘဲ လျှောက်ပုံချ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်မချနဲ့။ ကိလေသာဟာ အင်မတန်ဆိုးတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါက တစ်ယောက်မှဆိုးတာမရှိပါဘူး၊ ဆိုးတာက ကိလေသာချည်းဆိုးတာ။ အဲဒီ ကိလေသာဆိုးမှန်းသိအောင်ကလည်း တရားအားထုတ်ဘဲနဲ့ ဘယ်နည်းနဲ့ မှကိလေသာဆိုးမှန်းမသိဘူး။ တရားအားထုတ်လိုက်မှ ကိလေသာဆိုးမှန်း သိတယ်။ ဆိုးမှန်းသိတော့မှ ကိလေသာအပြစ်ကိုရှုလာတယ်။ ကိလေသာ အပြစ်ကိုရှုမှ ဒီပုဂ္ဂိုလ်အပြစ်ကင်းလာတယ်။ ကိလေသာအပြစ်မရှုဘဲနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အပြစ်သာရှုလို့တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာဘယ်နည်းနဲ့မှ အပြစ်မကင်းနိုင်ဘူး။ ခဏခဏရန်ဖြစ်ကြမှာဘဲ၊ ခဏခဏ မသင့်မမြတ်ဖြစ်ကြမှာဘဲ။ ကိလေသာ အပြစ်ရှုလို့တော့ ရန်ဖြစ်စရာလည်းမရှိဘူး၊ မသင့်မမြတ်ဖြစ်စရာလည်းမရှိ ဘူး။ တစ်ယောက်တစ်ယောက် မကြေနပ်စရာလည်းမရှိတော့ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာအပြစ်မှမရှိဘဲ အပြစ်ရှိတာက ကိလေသာကရှိနေတာ။ ဒါကြောင့် ကိ လေသာအပြစ်ရှုနိုင်အောင် ကြိုးစားပြီးတရားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သ တည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါဘုရား။

မြောင်းမြမြို့
 ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌ ကျေးဇူးရှင်
 ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
 တပည့်တို့အား ၁၃၃၁-ခု ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တွင်
 ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပဉ္စမအကြိမ်မြောက်

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

ဘဂဝါ ကုရုသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသ ဓမ္မနာမ ကုရုနံ
 နိဂမော၊ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ၊
 ဘိက္ခဝေါတိ၊ ဘဒ္ဒန္တေတိ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော
 ပစ္စယောသံ၊ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ။

ဝေမေသုတံ-ကစ၍ တေဒဝေါစ၊တိုင်အောင် အဲဒီစကားကနိဒါန်း။
 နိဒါန်းဆိုတာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ကုရုတိုင်း ကမ္မာသ
 ဓမ္မနိဂုံးမှာ ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီလိုတပည့်တော် မှတ်သားဖူးပါတယ်လို့...
 အရှင်အာနန္ဒာက အရှင်မဟာကဿပကြီး မေးတာကို လျှောက်ထားတာ၊
 ဒါကြောင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကို ဟောရာဋ္ဌာန၊ ဟောခြင်း၏အကြောင်းကို
 ပြတဲ့စကားဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဲဒီစကား နိဒါန်းခေါ်တယ်။ ယခုဟောခဲ့တဲ့
 တရားအစဉ်ဟာ အစနိဒါန်းဘဲရှိသေးတယ်တဲ့ အဆုံးကျတော့ “နိဂုံး”ခေါ်
 တယ်။ ပြီးတော့မှ...

ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊
 သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ ဒေါမနဿနံ
 အတ္တင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိမာဂယ နိဗ္ဗာန်နဿ သစ္စိကိရိယာယ
 ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

အဲဒီ...ကောယနောကစ၍ ယဒိဒံစတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိုင်အောင်
သော စကားက သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ဂုဏ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ အကျိုးကိုပြတာတဲ့။ သ
တိပဋ္ဌာန်မှာဒီလိုဂုဏ်ရှိတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီလိုအကျိုးရရှိနိုင်တယ်။

- (၁) ဝိသုဒ္ဓိ- စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုး၊
- (၂) သောကပရိဒေဝ သမတိက္ကမ-သောကပရိဒေဝကို
လွန်မြောက်နိုင်တဲ့အကျိုး။
- (၃) ဒုက္ခဒေါမနဿအတ္ထင်္ဂမ-ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို
ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့အကျိုး။
- (၄) ဉာယအဓိဂမ-မဂ်ဉာဏ်ကိုရနိုင်တဲ့အကျိုး။
- (၅) နိဗ္ဗာနဿသစ္စိကိရိယ-နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့အကျိုး။

အဲဒီလို သတိပဋ္ဌာန်တရားမှာ အကျိုးငါးပါးရှိပါတယ်။ အေး...သတိ
ပဋ္ဌာန်တရားအားထုတ်ရင် အဲဒီအကျိုးငါးပါးနဲ့ပြည့်စုံမယ်တဲ့။ သတိပဋ္ဌာန်မ
ဟောမိရှေ့အဖို့က အားထုတ်ချင်ကြပါစေဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက သ
တိပဋ္ဌာန်ဂုဏ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့အကျိုးကိုပြပြီး ဟောတာ...တဲ့။ ဒါ၊သတိပဋ္ဌာန်
တရားကိုယ် မဟုတ်သေးဘူး။ သတိပဋ္ဌာန်တရားကိုယ်ကျတော့ ကတမေ
စတ္တာရော ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ၊ အာ
တာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ အဲ
ဒီမှာလေးပိုဒ်ခွဲလိုက်။

(ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဤနေရာတွင် တရားနာပရိတ်
သတ် နားလည်လွယ်စေခြင်းငှာ ဝါကျဟုဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

ဣမဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဲဒီတစ်ပိုဒ်ကိုတစ်ဝါကျခေါ်တယ်။ အက္ခရသ
မူဟောပဒံ၊ ပဒသမူဟောဝါကျံ၊ ဝါကျသမူဟော ဂန္ဓံ...လို့ ...ဆိုတဲ့အတိုင်း
အက္ခရာပေါင်းကိုပုဒ်၊ ပုဒ်အပေါင်းကိုဝါကျ၊ ဝါကျအပေါင်းကို ကျမ်းတစ်စောင်
အဲဒီလို အသုံးအနှုန်းရှိတယ်။

ဒီတော့ ဣဓာ်ကွဝေ ဘိက္ခုဆိုတာ တစ်ဝါကျ၊ တစ်ဝါကျဆိုတာ စကားတစ်ခွန်း

ကာယေ ကာယာ နုပဿီ ဝိဟရတိ-အဲဒါက တစ်ပိုဒ်တစ်ဝါကျ၊ စကားတစ်ခွန်းလို့ နှစ်ဝါကျရှိရော။

အာတာပီ သမ္ပဗ္ဗာနော သတိမာ အဲဒါ တစ်ဝါကျ စကားတစ်ခွန်း။

ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ အဲဒါ တစ်ဝါကျ၊ ဒီတော့ ဣဓာ်ကွဝေ ဘိက္ခုကာယေ ကာယာနုပဿီဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဗ္ဗာနော သတိမာ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံဆိုတဲ့ ပဌမကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်မှာ လေးဝါကျရှိတယ်။ အဲဒီလေးဝါကျ ပိုင်းခြားပြီးတော့မှ ဘယ်ဝါကျက ဘယ်စကားပြောတာလို့ ဒီလိုသိရတယ်။ ဣဓာ်ကွဝေ ဘိက္ခုကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အာတာပီ သမ္ပဗ္ဗာနော သတိမာ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ လေးပိုင်းပိုင်းတတ်ပြီမဟုတ်လား။

- (၁) ဣဓာ်ကွဝေ ဘိက္ခု၊ တစ်ပိုဒ်။
- (၂) ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ တစ်ပိုဒ်။
- (၃) အာတာပီသမ္ပဗ္ဗာနော သတိမာ၊ တစ်ပိုဒ်။
- (၄) ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ တစ်ပိုဒ်။

ပါဠိတော်မှာလေးပိုင်းပိုင်း၊ မပိုင်းတတ်ပဲနဲ့ ဘယ်အဓိပ္ပါယ်ယူလို့ရမလဲ။ ပိုင်းပြီးတော့မှအဓိပ္ပါယ်ယူလို့ရတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဓမ္မပဋိဂါဟက တရားနာနေကြတဲ့ရဟန်းတော်တွေကို မြတ်စွာဘုရားခေါ်တော်မူတာ ဒါပါဠိလိုဆိုတော့ အာလပနအာလုပ်။ ဗမာလို့ပြောတော့ ခေါ်တော်မူတာ။ ဘယ်သူ့ကိုခေါ်တယ်၊ ဒီတရားနာနေတဲ့ရဟန်းတော်တွေကိုခေါ်တော်မူတာ။ ဒီအခါမှာ တရားနာနေတဲ့ရဟန်းတော်တွေ သုံးသောင်းရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီ သုံးသောင်းသောရဟန်းတော်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခဝေလို့ ခေါ်တော်မူတယ်။ ဟုတ်လား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရှေးကတော့ စာကိုမြှုပ်ပြီးရေးလေ့ရှိကြတယ်။ ဘိက္ခဝေတို့လို့ ရဟန်း

မထည့်တော့ဘူး၊ ရဟန်းလို့ ကိုယ်ဟာကိုယ်ထည့်ဆိုရတယ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့၊ ဒါဘဲ ရေးလိုက်တယ်ဟုတ်လား။

အဲ...လေးတင်း တစ်တောင်း၊ လေးတောင်း တစ်တို့၊ တင်းနဲ့လေး တင်းကိုတစ်တောင်းခေါ်တယ်၊ တောင်းနဲ့လေးတောင်းကို တစ်တို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီတော့ စာဖတ်တဲ့ဘုန်းကြီးက ဘိက္ခုဝေတို့ လို့တွေ့တော့ ရဟန်းလို့မ အောက်မေ့ဘူး။ ဆန်ထည့်တဲ့ “တို့” လို့အောက်မေ့တာကိုး။

မယ်သီလက ကျောင်းလာဆန်လှူ၊ ဆန်လှူတော့ ဘုန်းကြီးကဘာလဲ လို့မေးတော့ ကေသာပါဘုရားလို့ ပြောသတဲ့။ ဟယ်...ဒါဖြင့် ဘိက္ခုဝေထဲ ထည့်လိုက်လဟယ်...လို့ဆိုသတဲ့။ ဘုန်းကြီးကလည်း ဘိက္ခုဝေ ရဟန်းတို့ လို့မသိ၊ “တို့”သာသိတယ်။ မယ်သီလကလည်း ဆန်ကို တဏှုလ၊လို့မသိ၊ “ကေသာ”ဆန်လို့သာသိတာကိုး။ အမှန်ကဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ၊ ဤ ငါ၊ဘုရားသာသနာတော်၌။ ငါ၊ဘုရားသာသနာတော်၌လို့ ဘာဖြစ်လို့ပြောသ လဲ။

ပူရဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ အဇိတကေသကမ္မလအစရှိသော ဂိုဏ်းတစ်ပါးတွေ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီဂိုဏ်းက သာသနာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီဂိုဏ်း က အဆုံးအမ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ၊ဘုရား အဆုံးအမ၊ ငါ၊ဘုရားသာသနာလို့ ဆို တာတဲ့။

တစ်ပါးသောဂိုဏ်းမှာ သောတာပန်တည်းဟူသော ပဌမရဟန်း၊ သ ကဒါဂါမ်တည်းဟူသော ဒုတိယရဟန်း၊ အနာဂါမ်တည်းဟူသော တတိယရ ဟန်း၊ ရဟန္တာတည်းဟူသော စတုတ္ထရဟန်းရယ်လို့ မရှိဘူးတဲ့။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ခါနီး သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်မေးလို့ မြတ်စွာဘုရားဖြေတယ်။ ကောင်းကင်မှာခြေရာ မရှိ၊ ငါ၊ဘုရားသာသနာတော်မှတစ်ပါးသော သာသနာပ ဗာဟိရမှာ ပဌမရ ဟန်း၊ ဒုတိယရဟန်း၊ တတိယရဟန်း၊ စတုတ္ထရဟန်းဟူ၍မရှိ၊ သာသနာတော် မှာသာလျှင်၊ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထခေါ်တဲ့ သောတာပန်၊ သက ဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာရှိတယ်...တဲ့။

သာသနာပ ဗဟိရ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ ပူရဏ ကဿပအစရှိသော တတ္ထိဂိုဏ်းတွေမှာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာရယ်လို့ မရှိဘူးတဲ့။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာမရှိခဲ့သော် သော တာပန်ဖြစ်ကြောင်း၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အနာဂါမ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြောင်းတရားကော ရှိနိုင်ပါအုံးမလား။ မရှိနိုင်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီဘု ရားသာသနာတော်မှာသာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ် ကြောင်း တရားရယ်လို့ရှိတာ။ ဒါကြောင့် ဣဓနဲ့တစ်ပါးသောသာသနာနဲ့ ခွဲ ခြားလိုက်။

ဣဓ၊ ဤ ငါ့ဘုရားသာသနာတော်မြတ်၌။ ဘိက္ခု၊ ဘေးကိုရှုတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်။ ဘယံ ဣက္ခတီတိဘိက္ခု၊ ဘယံ၊ ဘေးကို။ ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ် ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်၏။

ရဟန်းဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ယောက်ျားဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ မိန်းမဘဲဖြစ် ဖြစ်၊ ဘေးကိုရှုတတ်တဲ့သံဝေဂဉာဏ်ရှိရင် ဘာခေါ်မယ်၊ ဘိက္ခုခေါ်တယ်။ အေး...ဘေးကိုရှုတတ်မှပုဂ္ဂိုလ်မြတ်၊ ဘေးကိုမရှုတတ်ရင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ထဲမပါ ဘူးတဲ့။ ဘေးကဘာဘေးလဲ။

- (၁) အပါယ်ဘေး၊
- (၂) သံသရာဘေး၊

ဘေးက,ဘာဘေးလဲ၊ အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးပါဘုရား၊ ဘာယတ ဗုဒ္ဓိဘယံ၊ ဘာယိတဗုဒ္ဓိ၊ ကြောက်အပ်၊ ကြောက်ထိုက်၊ ကြောက်သင့်သော ကြောင့်။ ဘယံ၊ ဘေးမည်၏။ ဘေးဆိုတာ ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိတယ်။ ဘေးဆိုတာ ဘာသဘောရှိတယ်၊ ကြောက်အပ်တဲ့ သဘောရှိတယ်၊ ကြောက် ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိတိုင်း ကြောက်ပါ့မလားဆိုတော့ ကြောက်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှကြောက်မှာဘဲ။ ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိတိုင်း ကြောက်ကြသလား၊ မကြောက်ဘူး။ သဘာဝကတော့ ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိတယ်၊ ကြောက် ရမှန်းမသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကြောက်ကိုမကြောက်ဘူး။

ငသရောက်ကမောင်ပေါက် တစ္ဆေမကြောက်သလို၊ ငသရောက်ရွာ ကမောင်ပေါက်ဆိုတဲ့လူကို တစ္ဆေချောက်လိုက်တာ ထန်းပင်ကြီးလိုလုပ်ပြ တယ်။ အောင်မယ်...တယ်၊ကြီးတဲ့အကောင်ကြီးပါလားလို့အောက်မေ့တယ်၊ မျက်လုံးကြီး လင်းကွင်းလုံးလောက်လုပ်ပြတယ်၊ ဟာ...သူ့မျက်လုံးကြီး တယ် ကြီးပါလား။ လျှာကြီးထုတ်ပြတယ်၊ ဟာ...လျှာကြီးဟာတန်းလန်းကြီးဘဲ၊ ခွေး ကြီးလိုဘဲ...ဟ၊ ဘယ်လိုချောက်ချောက် မကြောက်ဘူးဘဲ၊ ငသရောက်ကမောင် ပေါက် တစ္ဆေမကြောက်သလို၊ ခုဒ္ဒိလူစုကလည်းဘဲ၊ ငရဲတွေ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ ပြိတ္တာတွေ၊ အသူရကာယ်တွေ ဘယ်လိုပြောပြော ကြောက်ကဲလား။ မောင် ပေါက်တွေပေါ့။

ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးပါးက ကြောက်အပ်တဲ့သဘောမရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။ ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိ ရဲ့သားနဲ့ ဘာလို့မကြောက်ကြတယ်၊ ကြောက်ရမှန်းမသိတတ်လို့နော်။ ငရဲဆို တာ ကြောက်ရမှန်းမသိဘူး။ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာလည်း ကြောက်ရမှန်းမသိဘူး။ ပြိတ္တာဆိုတာလည်း ကြောက်ရမှန်းမသိဘူး၊ ကြောက်ကိုမကြောက်ဘူး။ ငရဲ ဆိုတာ နိရယ၊ နိ-အယ။ အယာ၊ ချမ်းသာမှ။ နိ၊ ထွက်မြောက်သည်တည်း။ နိရယော၊ ချမ်းသာမှထွက်မြောက်သည်။ ချမ်းသာထဲက ထွက်သွားတဲ့ဘုံတဲ့။ ငရဲကျရင်ဖြင့် အဲဒါ ချမ်းသာထဲက ထွက်သွားတာဘဲ။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ နေတုန်းက မချမ်းသာဘူးလား။ အဲဒီ ချမ်းသာထဲကထွက်သွားပြီးတော့ ငရဲ ရောက်သွားတယ်။ အယာ၊ ချမ်းသာမှ။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်သည်တည်း။ နိရယော၊ ချမ်းသာမှထွက်သည်။

လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်ဟူသော ချမ်းသာထဲကနေပြီးတော့ ထွက်သွား တဲ့လူတဲ့။ ဘယ်သွားသလဲ၊ ငရဲ။ ဟုတ်ပြီလား။ အဲဒီနိရယဆိုတဲ့ပါဠိကို ငရဲ လို့ပြန်ရတယ်။ ယသတ်နောက်ပစ်သဒိသော ဆိုတဲ့အတိုင်း ယသတ်နောက် ပစ် အဓိပ္ပာယ်တူ၊ နိရယကိုနရဲ၊ နိရယကိုဘယ်လိုဆိုတယ်၊ နရဲပါဘုရား။ အဲ ဒီ န,ကိုင,ရေးပြီးတော့ ငရဲ။ ငရဲဆိုတာက ဒါရိုက်စကားမဟုတ်ဘူး။ ပါဠိလို နိရယ,ကလာတာ၊ နိရယ,ကဘာဖြစ်တယ်၊ နရဲ-နရဲကနေဘာဖြစ်တယ်၊ ငရဲ ဟုတ်ပြီလား။ အဲဒီငရဲဆိုတာ ဘာယိတဗ္ဗ၊ ကြောက်အပ်တဲ့သဘောရှိသော

ကြောင့် ဘာ၊ ဘေးပါဘုရား။ အော်...ငရဲဆိုတာ ကြောက်အပ်တယ်တဲ့။ သို့
 ပေမယ်လို့ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် အပါယ်လေးပါးရှိပါလျက်နဲ့
 တိရစ္ဆာန်ဘုံက ပကတိမျက်စေ့-မံသစက္ခုနဲ့မြင်စကောင်းတယ်။ နွားတို့၊ ခွေးတို့
 ဝက်တို့ ကြက်တို့ဆိုတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေကို ပကတိမျက်စေ့၊ မံသမျက်စေ့နဲ့မ
 မြင်စကောင်းဘူးလား၊ မြင်စကောင်းပါတယ်ဘုရား။ အေး...မြင်စကောင်းတယ်၊
 အဲဒီသတ္တဝါတွေဖြစ်ရတာ မဆင်းရဲဘူးလား။ ဆင်းရဲပါတယ်ဘုရား။ ဆင်းရဲတာ
 ဒိဋ္ဌလက်တွေ့မြင်ရဲ့သားနဲ့ ကြောက်ကဲ့လား...ဟင်။ မကြောက်ဘူးဟုတ်လား။

ငရဲဆိုတာက မံသစက္ခုရဲ့အရာမဟုတ်ဘူး။ ဒိဋ္ဌစက္ခုရဲ့အရာ။ ငရဲဆို
 တာ ဘာရဲ့အရာ၊ ဒိဋ္ဌစက္ခုရဲ့အရာပါဘုရား။ အေး...ဉာဏ်မျက်စေ့မှမြင်နိုင်တာ
 ဟုတ်ဘူးလား၊ ယခုခေတ် ယခုအခါတော့ တော်တော်ခက်ပြီ၊ တလောက
 ဦးဥက္ကဋ္ဌတို့က ဒေးဒရဲမှာဟောကြားခဲ့တာ သူတို့က ငရဲကလည်း မြေကြီး
 ပေါက်တူးနဲ့ပေါက်ရှာလိုလည်း မတွေ့ဘူးတဲ့။ ငရဲကို မံသစက္ခုအရာမှတ်
 နေတာကို။ ဒီတော့ ငရဲရှိတယ်ဆိုတာ အလကားပြောတာ၊ မဟုတ်ဘူးပေါ့။
 အဓိပ္ပါယ်ကလေး...။ ငရဲမရှိဘူးဆိုလိုတာပေါ့။ ဒိဋ္ဌစက္ခုမှ သူ့မှာမရှိဘဲကိုး။
 မံသစက္ခုနဲ့လည်း မြင်စကောင်းတာမဟုတ်ဘဲကိုး၊ အဲဒီတော့မံသစက္ခုနဲ့
 မြင်စကောင်းတဲ့ ကိုယ်ရှေ့တွင် ဆင်းရဲနေတဲ့တိရစ္ဆာန်တွေ တွေ့နေတာတောင်
 မကြောက်ရင် မံသစက္ခုနဲ့မမြင်စကောင်းတဲ့ ဒိဋ္ဌစက္ခုမရတဲ့အကန်းတွေက
 ငရဲဘယ်လိုလုပ် ကြောက်ကြမယ်၊ မခက်ဘူးလား၊ ကြောက်ဖို့ခက်တယ်။

ဒို့ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က အရှင်ကုမာရကဿပတဲ့ ဆန်း
 ဆန်းကြယ်ကြယ်တရားဟောတတ်တဲ့အရာမှာ တေဒဂ်ရတယ်။ မဟာကဿပ
 ဆိုတာက ဓူတင်တေရသဆောင်တဲ့ အရှင်မဟာကဿပကြီး၊ ဥရုဝေလကဿပ၊
 ဂယာကဿပ၊ နဒီကဿပဆိုတာက ကဿပညီနောင်ရှင်တစ်ထောင်၊ ကဿပ
 သုံးမျိုး၊ ယခုကုမာရကဿပဆိုတာက ကောသလမင်းကြီးမွေးစားတဲ့မင်းသား၊
 အရှင်ကုမာရကဿပဆိုတာက...ဘာ။ ကောသလမင်းကြီးမွေးစားတဲ့ မင်းသား
 ပါဘုရား။ အေး... ကောသလမင်းကြီးရဲ့မွေးစားတဲ့မင်းသား ဘိက္ခုနီမရဲ့သား၊
 အဲဒါကိုအကြောင်းပြုပြီး ဖိုးစိန်က ဥဒါယိတို့၊ ကုမာရီတို့ ဇာတ်ထုတ်လုပ်တာ
 ပေါ့၊ အင်မတန်ပေါက်ပေါက်ရှာရှာ လုပ်တဲ့လူ။

အရှင်ကုမာရကဿပ၊ ကောသလမင်းကြီးမွေးစားလို့ သူ့ကို ကဿပ ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဘာ...ကဿပ ကုမာရကဿပ၊ပါဘုရား။ ကုမာရကဿပ၊ မင်းသားကဿပ၊ သူကဘာ၊တေဒင်္ဂ၊ တရားဟောရာမှာဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ဟောတတ်တယ်...တဲ့၊ အဲဒီအရှင်ကုမာရကဿပဆိုတာက ကောသလတိုင်း သေတဗျမြို့ကိုရောက်သွားတယ်တဲ့၊ အရှင်ကုမာရကဿပ ဘယ်ရောက်သွား တယ်၊ ကောသလတိုင်း သေတဗျမြို့ကိုရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။

အဲ...ကောသလတိုင်း သေတဗျမြို့ရောက်သွားတော့ သေတဗျမြို့က လည်းဘဲ ကောသလမင်းကြီးက သေတဗျမြို့ကို ပါယာသိအမည်ရှိ ပုဏ္ဏား ကြီးကို အပိုင်စားပေးထားသတဲ့၊ သေတဗျမြို့ကို ဘယ်သူ့ အပိုင်စားပေး ထားတယ်။ ပါယာသိအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားကြီးကို အပိုင်စားပေးထားပါတယ် ဘုရား၊ အေး...ပါယာသိအမည်ရှိသောပုဏ္ဏားကြီးကို မြို့စားပေးထားတော့ ပါယာသိ အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားကြီးက သေတဗျမြို့စားကြီးပေါ့၊ အရှင်ကုမာ ရကဿပတို့ မြို့ရောက်လာတယ်ဆိုတော့၊ သူလည်းဘဲ စကားပြောအင်မ တန်ကောင်းတယ် ပြောတယ်။ ငါလည်းဘဲ အရှင်ကုမာရကဿပဆီ သွား ဆည်းကပ်အုံးမှဘဲဆိုပြီးတော့ ပါယာသိအမည်ရှိသောပုဏ္ဏားကြီးက အရှင်ကု မာရကဿပဆီ သွားဆည်းကပ်တယ်။

ဆည်းကပ်ပြီး အလ္လာပ၊သလ္လာပ စကားပါပြောဆိုပြီးတော့ ပါယာသိ အမည်ရှိသောမြို့စားကြီးက ဘာကိုလျှောက်ထားသလဲဆိုတော့၊ အရှင်ဘုရား တဲ့။ အကျွန်ုပ် အယူရှိတာက တမလွန်လောကမရှိဘူးလို့ အကျွန်ုပ်အယူရှိ ပါတယ်။ ပါယာသိပုဏ္ဏားကြီးအယူကလေ ဘာမရှိတယ်။ တမလွန်လောက မရှိဘူးလို့အယူရှိပါတယ်ဘုရား။ သည့်ပြင်လည်းဘဲ သေသောသတ္တဝါသည် ပြန်ဖြစ်တယ်လို့ တပည့်တော်အယူမရှိပါဘူး၊ သေသောသတ္တဝါသည် ပြန် ဖြစ်ရိုးထုံးစံမရှိ၊ သေတဲ့သစ်ပင်ဟာဘာမှမဖြစ်သလို သတ္တဝါရယ်လို့သေသွား ရင် ဒီသတ္တဝါလမ်းဆုံးရော ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး။ တမလွန်လောကရှိတယ် လို့လည်း အယူမရှိ၊ ကုသိုလ်ကံရဲ့အကျိုး အကုသိုလ်ကံရဲ့အကျိုးရှိတယ်လို့ ဆိုတာလည်း တပည့်တော်အယူမရှိပါဘူးတဲ့။ သူ့အယူမရှိတာဘယ်နှစ်မျိုး။ သုံးမျိုးပါဘုရား။ တမလွန်လောကမရှိဘူးလို့လည်း အယူရှိတယ်။ သေသော

သူ ပြန်မဖြစ်ဘူးလို့လည်းအယူရှိတယ်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်အကျိုးမရှိဘူးလို့လည်းအယူရှိတယ်၊ အဲဒီအယူသုံးမျိုးကို အကျွန်ုပ်ယူပါတယ်တဲ့။

အဲဒီတော့ အရှင်ကုမာရကဿပ,က မြို့စားကြီး ဒီလိုလူလည်း ငါမတွေ့ဖူးဘူး။ ဒီလိုစကားမျိုးလည်း ငါမကြားဖူးဘူးတဲ့၊ အရှင်ကုမာရကဿပကလေ၊ ဒီလိုလူလည်း ငါမတွေ့ဖူးဘူး၊ ဒါလူဆန်းဘဲ၊ ဒီစကားမျိုးလည်း ငါမကြားဖူးဘူး၊ ဒါဟာ စကားအဆန်းဘဲ။ သို့ပေမယ့်လို့ သင်ပုဏ္ဏားကိုငါမေးမယ်၊ ခုကောင်းကင်မှာ သွားလာနေတဲ့နေတွေ လတွေမရှိဘူးလား။ နေတွေလတွေရှိသပေါ့ကိုယ်တော်၊ အဲဒီနေတွေလတွေဟာ ဤလောကလား၊ ဟိုလောကလား၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်လောကလား၊ တမလွန်လောကလား၊ ဒီနေနဲ့လဟာ။ ဒီတော့ သူခက်နေတယ်။ ဤလောကပါဆိုရင်လည်းဘဲ ဒီနေနဲ့လဟာ လူ့ပြည်နဲ့ဘယ်လောက်ဝေးသလဲ၊ ဒီနေနဲ့လဟာ ဘယ်လောက်ကြီးသလဲ၊ ထပ်ပြီးတော့မေးရင် သူမဖြေတတ်တော့ဘူး၊ အဲဒီနေထဲမှာရှိတဲ့သတ္တဝါဟာ လူလား၊ နတ်လား တခါမေးပြန်တော့ လူမှန်းနတ်မှန်းလည်းသူမသိ၊ ရှေ့လျှောက်ရှည်နေမှာဘဲ။ ဘယ်လိုရှိရှိ ဒါတမလွန်လောကပါဘဲလေဆိုပြီးတော့ မှိတ်ပြီးဖြေလိုက်မယ်လို့ တမလွန်လောကပါလို့ ဖြေလိုက်တယ်။ နေနဲ့လဟာ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကမဟုတ်ပါဘူး။ နေနဲ့လဟာ တမလွန်လောကပါလို့ ဘယ်သူကဖြေတယ်။ ပါယာသိပုဏ္ဏားကြီးက ဖြေလိုက်တယ်။

ဖြေလိုက်တော့ အရှင်ကုမာရကဿပ,က၊ သင်တမလွန်လောကမရှိဘူးလို့ယူထားပေမယ့်လို့ ဒီနေနဲ့လဟာ တမလွန်လောကလို့ဆိုတာ ပြမနေဘူးလားတဲ့။ ဒီတော့ သင့်အယူကိုစွန့်လိုက်ပါ။ တမလွန်လောက ရှိတယ်လို့ယူပါ၊ သေသောသတ္တဝါပြန်ဖြစ်တယ်လို့ ယူပါ။ ကုသိုလ်ကံအကုသိုလ်ကံအကျိုးရှိတယ်လို့ ယူပါလို့ အရှင်ကုမာရကဿပ,က တိုက်တွန်းတယ်။ တိုက်တွန်းတော့ အရှင်ဘုရားတိုက်တွန်းပေမယ့်လို့ တပည့်တော်မယူနိုင်သေးပါဘူးဘုရားတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ပြုတဲ့လူများသေရင် ဘယ်ကျတယ်၊ ငရဲကျပါတယ်ဘုရား။ ဒီတော့ ကျွန်ုပ်မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဒုစရိုက်မကောင်းမှုပြုတဲ့လူကို သေခါနီးတော့မှာသွားပါတယ်။ မိတ်ဆွေရေမကောင်းမှုဒုစရိုက်ပြုတဲ့လူများသေရင် ငရဲကျတယ်ဆိုတဲ့စကားမှန်ခဲ့သော်

မိတ်ဆွေ ကေန္တငရဲကျရမယ်၊ ငရဲရောက်သကာလ ငါ့ကိုလာပြီးပြန်ပြောလှည့်ပါအုံး။ ပါယာသိပုဏ္ဏားကြီးရေ...ငရဲဆိုတာတကယ်ရှိတယ်၊ ကျွန်ုပ်ကျနေပါပြီဟု လာပြောလှည့်ပါအုံး၊ အဲဒီလိုမှာလိုက်တယ်တဲ့။ မှာလိုက်တော့ ပြောလှည့်ပါမယ်လို့ သူဝန်ခံသွားတယ်။ ခုထက်ထိလည်းလာမပြောဘူး။

အဲဒါကြောင့် တပည့်တော် ငရဲရှိတယ် တမလွန်လောကရှိတယ်ဆိုတာ တပည့်တော်မယုံပါဘူးတဲ့။ ပုဏ္ဏားကြီး ငါမေးမယ်တဲ့။ ငရဲတော့ထားပါအုံးတော့။ သူ့ခိုးတစ်ယောက်မိတော့ အသင်ပုဏ္ဏားကြီးက ဒီသူ့ခိုးကိုချည်နှောင်တုပ်ပြီးတော့ မြို့တောင်တံခါးထုတ်ပြီး သင်းချိုင်းမှာသတ်ပစ်ကြလို့ အမိန့်ထုတ်လိုက်တယ်၊ အမိန့်ထုတ်လိုက်တော့ အဲဒီသူ့ခိုးက ခဏဆိုင်းကြပါအုံး၊ ကျုပ်အိမ်ပြန်ပြီးပြောပါရစေအုံး၊ ပြောစရာရှိတာပြော မှာစရာရှိတာမှာပြီးတော့မှပြန်လာခဲ့ပါမယ်လို့ ခိုးသူက လက်မရွံ့အာဏာသားတွေကိုပြောခဲ့သော်၊ အဲဒီလူတွေက ဒီခိုးသူကိုလွှတ်ပါ့မလား၊ ဘယ်လွှတ်မလဲဘုရား။ သူပြောရင်ဘဲသတ်မှာပေါ့။ အဲဒီတော့ လူလူချင်းတောင်မလွှတ်လို့ရှိရင် ငရဲထိန်းတွေက ဒီလူကိုလွှတ်မလားတဲ့။ ငရဲကလူလာပြီးမပြောရုံနဲ့လည်း ဒီအယူကိုမယူပါနဲ့။ သင်စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတဲ့။ အဲဒီလိုပြန်ပြောတော့ ဟာ...ဒီလိုဆိုလည်း မယူနိုင်သေးဘူးဘုရားတဲ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုတဲ့လူများသေရင် နတ်ပြည်ရောက်တယ်လို့ဆိုတယ်၊ တပည့်တော်ရဲ့မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုပြီးတော့ သေတယ်တဲ့။ သေခါနီးမှာ တပည့်တော်သွားမှာပါတယ်ဘုရား။ မိတ်ဆွေ...ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုတဲ့လူများသေရင် နတ်ပြည်ရောက်တယ်လို့ဆိုတယ်။ မိတ်ဆွေတော့နတ်ပြည်ရောက်မှာအမှန်ဘဲ။ ဒီစကားမှန်ရင် မိတ်ဆွေနတ်ပြည်ရောက်ပြီးသကာလ အကျွန်ုပ်ကိုလာပြီးပြောလှည့်ပါ။ အဲဒီလိုမှာလိုက်တော့ အေး...လာပြောပါမယ်လို့ပြောသွားတယ်၊ ပြောလှည့်ပါမယ်လို့ပြောသွားသော်လည်း ယခုထက်ထိ မပြောသေးဘူး။ ဒါကြောင့် မစွန့်နိုင်ပါဘုရား။

ပုဏ္ဏားကြီး၊ မစင်တွင်းထဲကျနေတဲ့လူတစ်ယောက်ကို ဆယ်ပြီးတော့ နံ့သာရေမိုး ကောင်းမွန်စွာချိုး၊ အဝတ်အစားကောင်းမွန်စွာဝတ်၊ အိမ်ပေါ် ထပ်တင်ပြီး ကောင်းမွန်စွာကျွေးမွေးထားမယ်တဲ့။ ဒီလူဟာ မစင်တွင်းထဲ ပြန်ဆင်းချင်ပါအုံးမလားတဲ့။ ဆင်းပါဆိုလို့ကော ရပါအုံးမလားတဲ့။ အေး... ထိုနည်းတူစွာ လူတို့၏အနံ့ဟာ နတ်များမှာ ယူဇနာတစ်ရာကန့်စော်တယ်တဲ့၊ လူတို့၏အနံ့ဟာ နတ်များမှာ ဘယ်လောက်ကန့်စော်တယ်၊ ယူဇနာတစ်ရာ ကပါဘုရား။ အေး...ယူဇနာတစ်ရာကန့်တယ်၊ ဒီတော့...နတ်ပြည်ရောက်သွား တဲ့နတ်က သင့်ကို လူ့ပြည်လာပြီးတော့ မကောင်းတဲ့အနံ့တွေခံပြီးတော့ လာပြောနေမလားတဲ့။ အဲဒါကြောင့်လဲဘဲ သင် တမလွန်လောကမရှိဘူးဆို တဲ့အယူကို စွန့်လိုက်ပါတဲ့၊ ဒါနဲ့လည်း မစွန့်နိုင်သေးပါဘူးဘုရားတဲ့။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ငါးပါးသီလလုံတဲ့လူသေရင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက် တယ်ဆိုတော့က အဲဒီငါးပါးသီလလုံတဲ့သူ သေခါနီးမှာသွားပါတယ်။ မိတ် ဆွေ...မိတ်ဆွေကတော့ ငါးပါးသီလစောင့်ထိန်းတယ်၊ ငါးပါးသီလလုံခြုံတယ်၊ သေရင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက်မှာ အမှန်ဘဲ။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည် ကျတော့ ပါယာသိရေ...ကျွန်ုပ်တော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည် ရောက်နေပါ တယ်လို့ ပြောလှည့်ပါ။ ပြောလည်းပြောပါမယ်လို့ ဝန်ခံသွားတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ယနေ့တိုင်လာမပြောပါဘုရား။

ပုဏ္ဏားတဲ့...လူ့ပြည်မှာနှစ်တစ်ရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာတစ်ရက်၊ အဲဒီရက်ပေါင်းသုံးဆယ်ကို တစ်လ၊ ဒီလပေါင်း၁၂လကို တစ်နှစ်၊ အဲဒီလို နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်မှ တာဝတိံသာနတ်သက် တစ်သက်။ လူတို့အရေအတွက် နဲ့ တာဝတိံသာနတ်သက်ဟာ ၃-ကုဋေ၆သန်းရှိတယ်တဲ့၊ တာဝတိံသာနတ် သက်ဟာ လူတို့အရေအတွက်နဲ့ ဘယ်လောက်ရှိတယ်။ ၃-ကုဋေ ၆-သန်း ရှိပါတယ်ဘုရား၊ သူတို့တာဝတိံသာနတ်တို့ရဲ့အရေအတွက်နဲ့တော့ တစ်ထောင် ဟုတ်ပြီလား။ ဒီတော့သင်ပြောတဲ့အတိုင်း ငါးပါးသီလလုံတဲ့လူက တာဝတိံ သာနတ်ပြည်ရောက်သွားပြီဆိုပါတော့...တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက်ပြီး တစ် ရက်နှစ်ရက်ကြာမှဘဲ ပါယာသိဆီသွားမယ်လေ၊ ခုနေတော့ ငါမပြောသေးဘူး ဆိုပြီးတော့ တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက်နားနေမယ်တဲ့၊ ဟိုတာဝတိံသာနတ်ပြည် ရောက်သွားတဲ့လူက တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာလို့ သင့်ထံလာပြောတော့ သင်

ပုဏ္ဏား ဒီမှာ ရှိနှင့်ပါအုံးမလားတဲ့၊ တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာမှလာပြောမယ်ဆိုရင် တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာရင် အနှစ်နှစ်ရာလောက်ကြာသွားပြီကိုး မရှိနိုင်တော့ ပါဘုရား...တဲ့။ အဲဒါကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကလာပြီး မပြောရုံမျှနဲ့ လည်း သင်ဟာ တမလွန်လောက မရှိဘူးလို့မယူပါနဲ့ အယူကိုစွန့်လိုက်ပါ တဲ့၊ ဟာ...မစွန့်နိုင်သေးဘူးဘုရား...တဲ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အရှင်ဘုရားစကားကို တပည့်တော်မယုံနိုင် သေးဘူးတဲ့၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိတယ်၊ နတ်ပြည်မှာနတ်သက်က လူတို့ အနှစ်တစ်ရာမှ တာဝတိံသာမှာတစ်ရက်၊ တာဝတိံသာနတ်တို့ရဲ့အရေအတွက် နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင် လူတို့အရေအတွက်နဲ့ ၃-ကုဋေ ၆-သန်း၊ အဲဒီလိုဟာ တွေ အရှင်ဘုရားဘယ်သူပြောလို့ ယုံသလဲတဲ့။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိတယ် ဆိုတာ တပည့်တော်မယုံဘူး၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဒီလိုအချင်းအရာ အာကာရ ရှိတယ်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဒီလိုအသက်ရှည်တယ်၊ ဒီလို အဆင်းလှတယ်။ ဒီလိုစည်းစိမ်ကြီးတယ်ဆိုတာတွေ တပည့်တော်မယုံနိုင်ဘူး တဲ့။ အရှင်ဘုရားကိုဘယ်သူပြောလို့လဲတဲ့၊ ဒီတော့ အရှင်ကုမာရကဿပ၊က ပုဏ္ဏားတဲ့...အမေမွေးကတဲက စုံလုံးကန်းလာတဲ့ အကန်းကလေးက နေ့ဆို တာမရှိ၊ လဆိုတာ မရှိ၊ လောကကြီးမှာ အဖြူအနီ အကြောင်အကြားဆိုတာ မရှိ၊ ဘာလို့မရှိသလဲလို့ သူကိုမေးရင် ငါ၊မမြင်ရလို့တဲ့။ အဲဒီလို သူမမြင် ရလို့ မရှိဘူးဆိုတဲ့ အကန်းစကားကို ဘေးကလူတွေက အတည်ပြုပါ့မလား၊ မပြုပါဘုရား၊ ထိုနည်းတူစွာ...တာဝတိံသာနတ်ပြည်မရှိဘူးဆိုတာ သင်၊ပုဏ္ဏား ကန်းလို့မမြင်တာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က ပကတိမျက်စေ့နဲ့ မြင်စကောင်း တာမဟုတ်၊ တန်ခိုးအဘိညာဉ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်စကောင်း တာတဲ့။ ကိုယ်၊ကန်းလို့မမြင်တာနဲ့ မရှိဘူးဆိုတဲ့စကားဟာ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား တဲ့။ အဲဒီစကားဘာလို့ပြောရသလဲ၊ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှ မြင်စကောင်းတဲ့ ငရဲ။ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်စကောင်းတဲ့နတ်ပြည် ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်စကောင်းတဲ့ တာဝတိံ သာ ပကတိမျက်စေ့နဲ့မြင်မှ ယုံမယ်ဆိုရင်တော့ အဲဒါယုံစရာမရှိတော့ဘူး။

ယခုခေတ် သိပ္ပံပညာရှင်တွေလည်းဘဲ ပကတိမျက်စေ့နဲ့မမြင်ရ တဲ့ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်ရတဲ့ ငရဲတို့၊နတ်ပြည်တို့၊တာဝတိံသာတို့ ဒါတွေကို သူ

သိပ္ပံနည်းနဲ့ မထောက်နိုင်ပါဘူး။ သိပ္ပံနည်းနဲ့ထောက်နိုင်တာက ပကတိမျက်စေ့နဲ့မြင်စကောင်းတာကို သာထောက်နိုင်တာ။ အဲဒီတော့ ဒီစကားဘယ်ကိုရောက် သွားတယ်၊ ငရဲဆိုတာ ဒီဗွစကျွန်းမှမြင်စကောင်းတယ်။ ပကတိမံသစကျွန်း မမြင်စကောင်းဘူး ဒီစကားမဟုတ်လား။ မှန်ပါ့ဘုရား။ ဒီတော့ ကိုယ်မမြင်နိုင်ရင် သဒ္ဓါတရားယုံကြည်မှုရှိရမယ်။ မြင်နိုင်တဲ့ ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့ပြောတဲ့စကား ယုံကြည်ရတယ်။ ဒီတော့ ငါ့လည်းမယုံဘူး။ ငါ့လည်းမသိဘူးဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်စား။ ဘယ်လိုမှမပြောတတ်တော့ဘူး။ သူ့မှာ ဒီဗွစကျွန်းအဘိညာဉ်မရတော့ သူ့မြင်ပါ့မလား။ ဘုရားအစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့မြင်တဲ့အတိုင်းပြောတော့ သူ့မယုံဘူးဆိုတော့ ဒီလူ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြောမယ်၊ ဘယ်နှယ်လုပ်မှ ပြောလို့မဖြစ်တော့ဘူးဟုတ်လား။ ဒီလူ ဘာချိုင်းပို့မယ်၊ သချိုင်းပို့ရပါမယ်ဘုရား။ ပို့သာပို့လိုက်ပေတော့ လူ့ပြည်ထားလို့ ဘာလုပ်တော့မှာလဲ။ အလကားဘဲ။

အဲဒီတော့ ငရဲဆိုတာ ဘာနဲ့မှမြင်ရတယ်။ ဒီဗွစကျွန်းမှမြင်ရပါတယ် ဘုရား။ အေး...ဒီဗွစကျွန်းမှမြင်ရတယ်။ ဒါဖြင့် ငရဲပြီးတော့...ဘာ၊ တိရစ္ဆာန်၊ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာ ပါဠိလိုတိရစ္ဆာန် ရကောက်နောက်က စလုံးနဲ့ဆလိမ်ရေးချ ဘယ်နှယ်ဖတ်မယ်။ တိရစ္ဆာန်၊ အဲဒီတိရစ္ဆာန်က တိရ၊က ဖီလာကန့်လန့်။ စွာနုဆိုတဲ့စကားက သွားတာ၊ ဖီလာကန့်လန့်မိုးကိုကျောပေးပြီး မြေကြီးကို လေးဘက်ထောက်သွားတာ ဖီလာသွားတယ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီလိုဖီလာသွားသောကြောင့် ဗမာက တိရစ္ဆာန်လို့ခေါ်တယ်။ သူ့ကိုဘာဖြစ်လို့ တိရစ္ဆာန်ခေါ်တယ်၊ လူလိုမတ်တပ်မသွားဘဲနဲ့ မိုးကိုကျောပေးပြီးတော့ ဖီလာကန့်လန့်သွားလို့ တိရစ္ဆာန်ခေါ်တာတဲ့၊ တိရစ္ဆာန်ခေါ်ရင်းကလေ။ ဒါဖြင့်မဂ်ဖိုလ်မှ ဖီလာဖြစ်သောတိရစ္ဆာန်ကထာ မဂ်ရောက်ကြောင်းဖိုလ်ရောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းမဟုတ်တဲ့ လောကစကားတွေဟာ တိရစ္ဆာန်ကထာ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ မဂ်ဖိုလ်နဲ့ဖီလာဖြစ်လို့တဲ့ ဟုတ်လား။

လကမ္ဘာသွားနိုင်၊ တိရစ္ဆာန်ကထာဟုတ်လား။ မဂ်ဉာဏ်၊ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်လိုချင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်က ဒီတိရစ္ဆာန်ကထာ လက်ခံနေမလားလို့။ ဟင်...မဂ်ရောက်ကြောင်းဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ဟုတ်ကဲ့လားလို့။ မဟုတ်

ရင် ဘာလဲ။ တိရစ္ဆာန်ကထာပါဘုရား။ မဂ်ရောက်ကြောင်းဖိုလ်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်ရင် တိရစ္ဆာန်ကထာဘဲ။ ဒါဖြင့် ဖီလာကန်လန်သွားသောကြောင့် တိရစ္ဆာန်။ ရဟန်းဘဝနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လို့ နတ်တို့၊ သိကြားတို့ဟာ ရဟန်း ပြုကောင်းမလား၊ မပြုကောင်းပါဘုရား။ အေး...ရဟန်းမပြုကောင်းဘူး။ သာ သာနာတော်မှာရဟန်းဆိုတာ အင်မတန်အတွင်းကျတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သာသနာ့ဝန် ထမ်း ရဟန်းအဖြစ်ကို နတ်တွေ့သိကြားတွေရနိုင်သလား၊ မရနိုင်ပါဘုရား။ အဲဒါကြောင့် သူတို့ကိုတိရစ္ဆာန်ခေါ်တယ်။ ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ဖီလာကန်လန် ဖြစ်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်ပါဘုရား။

သို့သော် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေး ဘုံထဲပါတဲ့ တိရစ္ဆာန်က မိုးကျောပေးပြီး မြေကြီးလေးဘက်ထောက်သွားလို့ တိရစ္ဆာန် ခေါ်တာတဲ့။ အဲဒီတိရစ္ဆာန်တွေဟာ ကိုယ်မျက်မြင်ဘဲ၊ သက်သာ ခွင့်ရကြသလား။ ဒီတိရစ္ဆာန်တွေဖြစ်မှာများ မကြောက်ဘူးလား၊ မကြောက်။ နကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်...နော်။ ဘာမှကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ရမှန်းမသိဘူး၊ ဒီ သတ္တဝါမျိုး။ ဒို့လည်းဖြစ်နိုင်တာဘဲလို့ ဒီလိုများစိတ်မရောက်ဘူး ဟုတ်လား။

စိတ်မရောက်တာ ဘာလို့မရောက်သလဲ။ ငါတို့က သူတော်ကောင်း ဘဲ ဘယ်ဖြစ်မှာလဲ။ ဒီလိုမရောက်တာမဟုတ်ဘူး။ သိကိုမသိတတ်လို့ မရောက် တာ။ ဒီတော့ ငရဲနဲ့ချောက်လို့လည်းမကြောက်၊ တိရစ္ဆာန်နဲ့ချောက်လို့လည်း မကြောက်၊ ဒါဖြင့်ငရဲဘေး တိရစ္ဆာန်ဘေး...နော်။ ငရဲကျမှာ တိရစ္ဆာန်ဖြစ် မှာမကြောက်ထိုက်ဘူးလား၊ ကြောက်ထိုက်လို့ဘာခေါ်တယ်၊ ဘေး။ ကြောက် ထိုက်ပေတဲ့ ကြောက်ရဲ့လား။ ဒါဖြင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘိက္ခုဘယ်ဟုတ်မလဲ နော်။ ဒါဖြင့်ပေတာ ပြိတ္တာလည်းခေါ်တယ် ပိတာလည်းခေါ်တယ်၊ ပေတာ လည်းခေါ်တယ်၊ စာကတော့ သုခါ၊ ချမ်းသာမှ။ ပေတာ၊ ကင်းကုန်သည် တည်း။ ချမ်းသာကင်းသောကြောင့်ပေတာ၊ ပြိတ္တာဆိုတာ ဘာလို့ပြိတ္တာခေါ် တယ်၊ ချမ်းသာမှကင်းလို့ပါဘုရား။ အေး...ချမ်းသာကင်းခြင်းကြောင့် ပြိတ္တာ ခေါ်တယ်။ ပြိတ္တာဆိုတာ ချမ်းသာမရှိဘူး။ ချမ်းသာကင်းတယ်။

ဒို့အလိုကတော့...ပဏ္ဍတာ၊ ပကာရေန ဣတာတိပေတာ။ ပကာရေန၊

အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ၊ ဣတာ၊ ဂတာ၊ ပဝတ္တာ၊ ဖြတ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့် ပေတာ၊ ပြိတ္တာမည်ကုန်၏။ ပြိတ္တာဆိုတာ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီ တစ်မျိုးထဲမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုတင်မကဘူး။ ပြိတ္တာမျိုးစုံ မရေတွက်နိုင်အောင် အင်မတန်များပြားတယ်။ ဒါကြောင့် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံဖြစ်တတ်သောကြောင့် ပြိတ္တာ။ ချမ်းသာကင်းတဲ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံဖြစ်တဲ ပြိတ္တာလည်းဘဲ ပကတိ မျက်စေ့နဲ့ မမြင်စကောင်းဘူးတဲ။ ပြိတ္တာဟာ ဘာနဲ့မြင်ရမယ်။ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှ မြင်ရပါမယ်ဘုရား။ ဟုတ်ပြီလား...။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်နဲ့ အရှင်လက္ခဏ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကိုကြွကြတော့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်က ပြုံးတယ်တဲ။ အရှင် မောဂ္ဂလာန်ကပြုံးတော့ အရှင်လက္ခဏကမေးတယ်၊ ငါ့ရှင်၊ဘာကိုပြုံးသလဲ၊ ဒီအမေးကို ဘုရားရှေ့တော်ကျမှမေးပါ ငါ့ရှင်လို့... အရှင်မောဂ္ဂလာန်က ပြောတယ်တဲ။ ဘုရားရှေ့ကျမှမေးပါဆိုလို့ အဲဒီမှာမမေးဘဲ ဆိုင်းထားပြီး ဘုရားရှေ့ကျတော့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှာ ပြိတ္တာတွေ အမျိုးမျိုးဆင်းရဲဒုက္ခရောက် နေတာတွေလို့ပြုံးတာတဲ။ ဒါဖြင့် ဒီပြိတ္တာတွေဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေတာ ဝမ်း သာလို့ပြုံးတာပေါ့ ဟုတ်လား။ သူ့မသနားတတ်ဘူးလား၊ ဟင်...အတွေး ရမခက်ဘူးလား။

ဤကဲ့သို့သောဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးမှ ငါတို့လွတ်ပေပြီ၊ ဒီဒုက္ခမျိုး ဒို့မတွေ့ ရတော့ဘူးလို့ ကိုယ်ကိုယ်ကိုအာရုံပြုပြီး ပြုံးတာတဲ။ ဒါ...ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ် ခေါ်တယ်။ ဟသိတံဥပ္ပါဒေတီတိ ဟသိတုပ္ပါဒေါ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၊ ရဟန္တာ များဟာ သူတစ်ပါးဒုက္ခရောက်နေတာတွေရင် သူတစ်ပါးကိလေသာထကြွ နေတာတွေရင် ရဟန္တာကိုယ်တော်မြတ်တွေက ပြုံးတော်မူကြသတဲ။ ဘာလို့ ပြုံးတယ်၊ ငါ၊ ဒီဒုက္ခတွေကင်းပေပေါ့၊ လွတ်ပေပေါ့လို့ဆိုပြီးတော့၊ ကိုယ် ကိုယ်ကိုအာရုံပြုပြီး ပြုံးတော်မူတာ...တဲ။ ဟုတ်ပြီလား။

အေး...အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားရှေ့ကျမှ အရှင်လက္ခဏက မေးတော့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်က အဲဒီပြိတ္တာတွေအကြောင်းပြောတော့ မြတ်စွာဘုရားက သာဓု-သာဓု၊ ငါ၏ချစ်သား မောဂ္ဂလာန်သည် အမြင်သန်ပေတယ်၊ ငါဘုရား သည် ဗောဓိပင်နှင့်ရှေ့ပလ္လင်အောင်တော်မူကတဲကိုက ဒီဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်က ပြိတ္တာတွေကို ငါဘုရားတွေ့တယ်၊ မြင်တယ်၊ သိတယ်တဲ။ သို့ပေမယ်လို့

သက်သေမရဘဲနဲ့ပြောရင် ငါ့စကားကိုမယုံကြည်ဖြစ်ပြီးတော့၊ သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခများကြလိမ့်မယ်။ ကျေးဇူးမဲ့ကုန်ကြလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ငါ့ဒီပြိတ္တာအကြောင်း မပြောတာတဲ။ ယခုတော့ ချစ်သားမောဂ္ဂလာန် သက်သေရသောကြောင့် ငါပြောမယ်ဆိုပြီးတော့ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်စကောင်းတဲ့ ပြိတ္တာတွေအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား အဲဒီကစပြီးဟောတော်မူသတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့။ ဘုရားစကားမယုံရင် အပြစ်ရှိကြမှာစိုးလို့၊ မြတ်စွာဘုရားမမြင်လို့ မဟုတ်ဘူး။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် သက်သေရလို့ ဟောတာ...တဲ။

ဒီတော့ ဒီစကားကိုထောက်သောအားဖြင့် ပြိတ္တာဆိုတာလည်းဘဲ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်ရတာ၊ ငရဲလည်းဘဲ ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်ရတာ။ အေး...ဒီဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်ရတဲ့ ငရဲတို့၊ ပြိတ္တာတို့ ဘယ်လိုလုပ်ကြောက်ကြပါ့မလဲနော်။

အသူရကာယ်ဆိုတာက အသူရကာယ၊ မရဲရင့်သော ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်သော သတ္တဝါအပေါင်းတဲ။ အသူရက မရဲရင့်ဘူး၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်တယ်။ ကာယ၊အပေါင်း၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်တဲ့ သတ္တဝါအပေါင်း။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်တဲ့ သတ္တဝါတွေအပေါင်းစု၊ အဲဒါကို ဗမာက ဘာ။ အသူရကာယ်၊ ဟုတ်ပြီလား၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကိုထောက်ရင်မြင့်မိုရ်တောင်အောက် ခနောက်သုံးလုံးကြားမှာနေတဲ့ အသူရာနတ်တွေက တာဝတိံသာနတ်တို့လိုမရဲရင့်ဘူးတဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို အသူရာခေါ်တယ်။ မြင့်မိုရ်တောင်အောက် ခနောက်သုံးလုံးကြားမှာနေတဲ့နတ်တွေကို ဘာခေါ်တယ်။ အသူရကာယ်ပါဘုရား။ အေး...အဲဒါက နတ်အသူရာခေါ်တယ်။ ပြိတ္တာ အသူရဆိုတာက ကိုယ်ကောင်သုံးဂါဝုတ်ရှိတယ်၊ မျက်လုံးက ငယ်ထိပ်မှာတစ်လုံးတည်းပေါက်တယ်၊ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးက အရိုးနဲ့အရေဘဲရှိတယ်။ ပါးစပ်ပေါက်က အပ်နဖါးပေါက်မျှသာရှိတယ်။ ကာလကဗ္ဗိကပြိတ္တာခေါ်တယ်၊ အဲဒီ ကာလကဗ္ဗိကပြိတ္တာမျိုးက မျက်လုံးကလည်း ကျဉ်း၊ ပါးစပ်ပေါက်ကလည်းကျဉ်း၊ အင်း...မျက်လုံးကလည်းကျဉ်းတဲ့အပြင် ထိပ်မှာဆိုတော့ ငုံ့ကြည့်ပြီးတော့ခရီးသွားရတယ်၊ အင်မတန်ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်တဲ့ ပြိတ္တာမျိုးတဲ။ အဲဒါကြောင့်အသူရကာယ် ပြိတ္တာရယ်လို့ခေါ်တယ်၊ အမှန်က ပြိတ္တာတစ်မျိုးပါဘဲ၊ တချို့နေရာမှာ အပါယ်လေးဘုံမလာဘူး၊

ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာရယ်လို့ အပါယ်သုံးဘုံဘဲလာတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အသူရကာယ်ကို ပြိတ္တာထဲထည့်လိုက်တယ်။ အသူရကာယ်ဆိုတာက ကာလက ခွဲက ပြိတ္တာမျိုးဖြစ်သောကြောင့် သူ့ကိုဘယ်အထဲထည့်လိုက်တယ်၊ ပြိတ္တာထဲ ထည့်လိုက်ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီတော့ ထည့်သည်ဖြစ်စေ မထည့်သည်ဖြစ်စေ၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့အပါယ်လေးပါးမှာ တိရစ္ဆာန်သာလျှင် ပကတိမျက်စေ့နဲ့မြင်စကောင်းတယ်။ ငရဲကိုကော ပြိတ္တာကိုကော အသူရကာယ်ကိုကော မမြင်စကောင်းပါဘူး။ အဲဒီတော့ ပကတိမျက်စေ့နဲ့ မမြင်စကောင်းပေမယ်လို့ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့အပါယ်ဘုံတွေကော ကြောက်စရာမကောင်းဘူးလား။ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ကြောက်စရာကောင်းရင်ဖြင့် ဘေးဘဲ။ ကြောက်စရာကောင်းရင် ဘာတုန်း။ ဘေးပါဘုရား။ ဘေးဆိုရင် မကြောက်ထိုက်ဘူးလား။ ကြောက်ထိုက်ပါတယ်ဘုရား။ ကြောက်ထိုက်ရဲ့သားနဲ့ဘာလို့မကြောက်သလဲ။ ကြောက်ရမှန်းမသိလို့။ မိုက်လို့နော်။ အပါယ်ဘေးလေ။ ကြောက်သင့်ကြတယ်နော်။ မှန်ပါ့ဘုရား။ အေး...ပါးစပ်က၊ တကယ်မကြောက်ပါဘူး။

ဒါဖြင့် သံသရာဘေးဆိုတာကော။ သံသရာဘေးဆိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းနဲ့အကျဉ်းချုပ်ပြောရရင် မျက်စေ့ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ်စိတ်။ မျက်စေ့ကမြင်ခြင်း၊ နားကြားခြင်း၊ နှာခေါင်းနံခြင်း၊ လျှာကစားခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်က ထိခြင်း၊ ရင်ထဲနှလုံးထဲက အိပ်ပျော်ခြင်း။ မြင်တာရယ်၊ ကြားတာရယ်၊ နံတာရယ်၊ စားတာရယ်၊ ထိတာရယ်၊ အိပ်ပျော်တာရယ်၊ ဘယ်နှစ်မျိုး။ ခြောက်မျိုးပါဘုရား။

အဲဒီခြောက်မျိုးဟာ ကမ္မဇရုပ်နဲ့ပူးတွဲပြီးတော့ဖြစ်တယ်။ မျက်စေ့ မြင်မှုက မျက်စေ့အကြည် ကမ္မဇရုပ်။ နားကြားမှုက နားအကြည် ကမ္မဇရုပ်၊ နှာခေါင်းနံမှုက နှာခေါင်းအကြည် ကမ္မဇရုပ်၊ လျှာစားမှုက လျှာအကြည် ကမ္မဇရုပ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထိမှုက ကာယအကြည် ကမ္မဇရုပ်၊ နှလုံးနဲ့အိပ်ပျော်မှုက နှလုံးသွေးနဲ့ကမ္မဇရုပ်။ ဟုတ်လား။ နှလုံးအကြည် ကမ္မဇရုပ်နဲ့တွဲဖက်ပြီး

ဘဝင်စိတ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ သတ္တဝါတွေမှာမြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ အိပ်ပျော်တယ်ဆိုတာ ဘာတွေဖြစ်တာလဲလို့ စဉ်းစားစမ်း။ အကျိုးဝိပါက်တရားတွေပါဘုရား။

အကျိုးဝိပါက်တရားတွေဖြစ်နေတာနော်။ ဝိပါက်ကောင်ကြီးတစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးဟာ ဘာကောင်ကြီး။ ဝိပါက်ကောင်ကြီးပါဘုရား။ မြင်လည်းဝိပါက်၊ ကြားလည်းဝိပါက်၊ နံလည်းဝိပါက်၊ စားလည်းဝိပါက်၊ ထိလည်းဝိပါက်၊ အိပ်ပျော်လည်းဝိပါက်။ ဒါဖြင့် နေ့ရောညရော အချိန်မရွေး ဝိပါက်ခံနေကြရတာပေါ့၊ ဝိပါက်ကောင်ကြီး မဟုတ်လား။ ဒါဖြင့် အိပ်ရကနိုးလို့ မျက်စေ့နှစ်လုံးပွင့်ကတဲကိုက ကောင်းတာသိ ဆိုးတာသိ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံတွေ သိမနေဘူးလား။ အဲဒီသိတာကို ဇောစိတ်ခေါ်တယ်။ အိပ်ရာကနိုးလာကတဲက အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံတွေသိတာ ဘာခေါ်တယ်။ ဇောစိတ်ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီဇောစိတ်မှာ ကိလေသာ,ကံ ပါတယ်၊ မြင်ရာ၊ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ ထိရာ၊ အိပ်ပျော်ရာမှာ ဝိပါက်သက်သက်ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာ ကံ မပါဘူး။ နိုးနေလို့သိနေတဲ့အချိန်အခါမှာ ကိလေသာ,ကံ ပါတယ်။ ဒါဇောစိတ်ဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဝိပါက်ဝိညာဏ် ကံဝိညာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ မြင်တာ ကြားတာ နံတာ စားတာ ထိတာ အိပ်ပျော်တာ ဘာဝိညာဏ် ဝိပါက်ဝိညာဏ်ပါဘုရား။ အကောင်းအဆိုးတွေသိတာက ကံဝိညာဏ်။ အဲဒီကံဝိညာဏ်မှာတော့ ကိလေသာ,ကံ နှစ်မျိုးစလုံးပါတယ်။

ဒီတော့ ရှေးအတိတ်ဘဝက ကိလေသာ,ကံဟူသော ဇောစိတ် ကံဝိညာဏ်တွေဖြစ်ခဲ့ကြလို့ ယခုဘဝမှာ မြင် ကြား နံ စား ထိ အိပ်ပျော် ဒီဝိပါက်တွေပေါ်နေတာ။ ဒီဝိပါက်တွေက အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာလား။ ရှေးဘဝက ဇောစိတ်မှာ ကိလေသာတွေ ကံတွေပါလာခဲ့လို့ ယခုဘဝမှာ ဒီကံ၏ အကျိုးတွေပေါ်နေတာမဟုတ်လား။ ဒါဖြင့် ယခုဘဝမှာလည်း ကံ၏အကျိုးဆိုတဲ့ဝိပါက်တွေဟာ မြင် ကြား နံ စား ထိ အိပ်ပျော်ဆိုတဲ့အကျိုးတွေနဲ့ တွေ့မနေဘူးလား။ တွေ့နေပြီးတော့ အဲဒီအကျိုးတွေမိပြီးတော့ တခါ ...

ကိလေသာ,ကံ ဇောစိတ်မဖြစ်ပြန်ဘူးလား၊ ဖြစ်ပါသည်ဘုရား။ ဒါဖြင့် ကြက်မကြီးက ကြက်ဥပေါက်၊ ကြက်ဥက ကြက်မကြီးပေါက်၊ ကြက်မကြီးက ကြက်ဥပေါက်၊ ကြက်ဥက ကြက်မကြီးပေါက် ဟုတ်လား။ သစ်ပင်က မျိုးစေ့က၊ မျိုးစေ့က သစ်ပင်ပေါက်၊ ဒီသစ်ပင်ကမျိုးစေ့ကျ ဒီမျိုးစေ့က သစ်ပင်ပေါက်။ မျိုးစေ့နဲ့သစ်ပင်၊ သစ်ပင်နဲ့မျိုးစေ့ ဆက်မသွားဘူးလား။ ဒါဖြင့် ကြက်မကြီးနဲ့ကြက်ဥ၊ ကြက်ဥနဲ့ကြက်မကြီး ဒီလိုကော ဆက်မသွားဘူးလား။

ထိုနည်းတူစွာ သတ္တဝါတွေမှာ ယခုဘဝဇောစိတ် ကံဝိညာဏ်ကြောင့် နောက်ဘဝမှာ ဝိပါက်ဝိညာဏ်ဖြစ်ရမယ်။ မဖြစ်ဘူးလား။ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒီတော့ ရှေးဘဝက ကိလေသာ,ကံဟူသောဇောစိတ်ကြောင့် ယခုဘဝဝိပါက်ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုတာနော်။ စဉ်းစားကြည့်ကြစမ်း။ ဇာတိဘေး ဇရာဘေး ဗျာဓိဘေး မရဏဘေး သောကဘေး ပရိဒေဝဘေး ဒေါမနဿဘေး ဥပါယာသဘေး အပိယသမ္ပယောဂဘေး ပီယဝိပ္ပယောဂဘေး ဣစ္ဆာအလဘနဆိုတဲ့ ဘေးအမျိုးမျိုးတွေ ခံနေကြရတယ်မဟုတ်လားလို့။ ရှေးအတိတ်ကံကြောင့် ယခုဝိပါက်တွေဖြစ်နေကြတော့ ဒီဝိပါက်တွေဖြစ်နေတာ အေးအေးလူလူဖြစ်ရသလား၊ ဘေးတွေရန်တွေကြားထဲ ဖြစ်နေရတော့ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်တယ်၊ အကြောင်းကရှေးအတိတ်၊ အကျိုးက ယခုဘဝ၊ အကြောင်းကယခု အကျိုးကနောက်ဘဝသံသရာမှာ တဆက်ထဲ,ဆက်မသွားဘူးလား ဆက်သွားပါတယ်ဘုရား။

ဘာလို့ဆက်သွားရသလဲ။ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ အပိယသမ္ပယောဂ ပီယဝိပ္ပယောဂ ဣစ္ဆာအလဘနဆိုတဲ့...ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေခံဖို့ ဆက်သွားတာ။ ဒါဖြင့် ဒီသံသရာဘေးကကော ကြောက်စရာမကောင်းဘူးလား၊ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အပါယ်ဘေး၊ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့သံသရာဘေးတွေပင်ဖြစ်သော်လည်းဘဲ ကြောက်စိတ်ကောပေါ်ရဲ့လား။ သံဝေဂဉာဏ်ရှိရဲ့လား။ မပေါ်ဘူး။ သံဝေဂဉာဏ်မရှိဘူး ဟုတ်လား။ သံဝေဂဉာဏ်မရှိလို့မပေါ်ရင် ဘိက္ခုဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

ဘယံ ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခု။ ဘယံ၊ အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးကို။ ဣက္ခတိ၊ ရှု၍ ကြောက်တတ် လန့်တတ် ထိတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘိက္ခုဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဣဓဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဆိုတဲ့ပုဒ်မှာ သုံးပုဒ်တစ်ဝါ ကျ၊ ဝါကျကတစ်ဝါကျ၊ ပုဒ်ကသုံးပုဒ်ဟုတ်လား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤငါဘုရားသာသနာတော်၌ ဘေးကိုရှုတတ်ယောဂီမြတ်တဲ့။ ဒီလိုဘေးကို မရှုတတ်သေးရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့သာသနာတော်နဲ့ ဘာမှမဆိုင်သေးဘူး။

ရိုးတီးယားတားများမလုပ်ကြပါနဲ့၊ ငါသာသနာတွင်းလူဖြစ်တယ်၊ ငါ ဘုရားသား ငါဘုရားသမီးနဲ့ အထင်မကြီးကြပါနဲ့၊ ဒီလိုဘေးကိုမှမရှုတတ်လို့ မကြောက်တတ်သေးရင် ဒီဘုရားသာသနာနဲ့ဒီသတ္တဝါ ဆိုင်ကိုမဆိုင်သေးဘူး ဟုတ်ပြီလား။

ကိုင်း...ဣဓဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤငါဘု ရားသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဘေးကိုရှုတတ်ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်။ ဟုတ်ပြီနော်။ ပြီးတော့မှ ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ကာယေ၊ ထွက်သက်ဝင်သက် အပေါင်း၌။ ကာယ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ။ တနည်း၊ ကာယေ၊ ဆံပင် မွှေးညှင်းစသော ကောဠာသအပေါင်း၌ ဟုတ်ပြီလား။ တနည်း၊ ကာယေ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်း၌။ ဘယ်လိုပေးပေး ကာယေ,က ဘာ။ ထွက် သက်,ဝင်သက်အပေါင်း။ ဆံပင် မွှေးညှင်းစသော ကောဠာသအပေါင်း။ ဘူ တရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်အပေါင်း။ ဟုတ်လား။ အဲဒီအပေါင်း၌ ကာယာ နုပဿီ၊ အပေါင်းကိုတစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟ ရတိ၊ နေ၏။

ဘယ်သူနေတယ်၊ ဘိက္ခု-ဟုတ်လား၊ ဘယ်သူနေတယ်၊ ဘိက္ခုပါ ဘုရား။ တကယ် အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးကြောက်တတ်တဲ့ဘိက္ခုဟာ ဒီ လိုနေမယ်တဲ့။ ထွက်သက်ဝင်သက်အပေါင်းကိုရှု၍ သို့မဟုတ် ကေသာ လော မာအစရှိသော ကောဠာသအပေါင်းကိုရှု၍ သို့မဟုတ် ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းကိုရှု၍...နော်။ ထွက်သက်ဝင်သက်အပေါင်းလည်းသိပြီပေါ့။ ကေသာ လောမာအစရှိသော ကောဠာသအပေါင်းလည်းသိပြီ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်

အပေါင်းကကောသိရဲ့လား၊ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဓါတ်ကြီးလေးပါးအပေါင်းအစုတဲ့၊ ဟုတ်လား။

လက်နဲ့ကိုင်၍ဖြစ်တာဟူသရွေ့ မြေဓါတ်၊ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံးမှာ လျှောက်ကိုင်ကြည့်၊ လက်နဲ့ကိုင်၍ဖြစ်ရင် ဘာ၊ မြေဓါတ်ပါဘုရား။ အေး... အဲဒါ မြေဓါတ်။ မျက်ရည်၊ နှာရည်၊ တံတွေး၊ ချွေး၊ သွေး၊ ယိုစီးမှုကဘာလဲ။ ဒါ...ရေဓါတ်၊ အေး...လက်နဲ့ကိုင်လို့ရတာက မြေဓါတ်။ ယိုစီးမှုက ရေဓါတ်။ လှုပ်ရှားမှုက လေဓါတ်။ ဟုတ်လား။ လက်နဲ့စမ်းကြည့်လို့ ပူခိုးပူငွေ့က မီးဓါတ်၊ အဲဒီဓါတ်ကြီးလေးပါးအပြင် ဘာရှိသေးသလဲ။ ဟုတ်လား။ မြေဓါတ်၊ ရေဓါတ်၊ လေဓါတ်၊ မီးဓါတ်၊ ခန္ဓာကိုယ် ဓါတ်ကြီးလေးပါးမခွဲတတ်ဘူးလား။ တတ်လှပြီပေါ့။ မခွဲချင်လို့သာ၊ ကိုယ်တော်ပြောမှသိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပည့်တော်တို့ နှောလို့သိနေတာ။

နော်...လက်နဲ့ကိုင်လို့ဖြစ်ရင် မြေဓါတ်၊ ယိုစီးရင် ရေဓါတ်၊ လှုပ်ရှားရင် လေဓါတ်၊ ပူနွေးရင် မီးဓါတ်၊ အဲဒါဘာခေါ်တယ်။ ဓါတ်ကြီးလေးပါး ဟုတ်လား။ အဲဒီဓါတ်ကြီးလေးပါးကိုပင်လျှင် မဟာဘုတ်၊ မဟာဘုတ်ဆိုတာ ဘီလူးကိုခေါ်တာ၊ မျက်လှည့်သမားကိုခေါ်တာ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဘီလူးက လူယောင်ဆောင်ပြတော့ ဘီလူးကလူ ဟုတ်မလား။ မျက်လှည့်သမားက မျက်လှည့်အတတ်နဲ့ မဟုတ်တာအဟုတ်လုပ်ပြတော့၊ ဥပမာ...မြေကြီးတုံးကို ရွှေလုပ်ပြတယ်ဆိုပါတော့၊ ဟုတ်ပါ့မလား။ မဟုတ်ပါဘုရား။ ဘူတဆိုတဲ့စကားဟာ ဘီလူးနဲ့မျက်လှည့်သမားကိုခေါ်တာတဲ့။ ဘူတဆိုတဲ့စကားဟာ ဘာခေါ်တယ်၊ အယောင်ဆောင်ပြတဲ့ ဘီလူးနဲ့မျက်လှည့်သမားကို ပြောတာတဲ့...နော်။

အဲဒီ မြေ ရေ လေ မီးဆိုတဲ့ ဓါတ်ကြီးလေးပါးကလည်းဘဲ၊ ခေါင်းမဟုတ်ဘဲ၊ ကိုယ်မဟုတ်၊ လက်မဟုတ်ဘဲ၊ လူမဟုတ်ဘဲ၊ ယောက်ျားမဟုတ်ဘဲ၊ မိန်းမမဟုတ်ဘဲ အယောင်ဆောင်ပြနေတာ ဓါတ်ကြီးလေးပါးပေါ့။ လူယောင်ဆောင်တဲ့ဘီလူးနဲ့ မဟုတ်တာအဟုတ်လုပ်ပြတဲ့မျက်လှည့်သမားနဲ့ မတူဘူးလား။ တူပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါကြောင့် ဓါတ်ကြီးလေးပါးကို ဘာ

ခေါ်တယ်၊ မဟာဘူတ၊မဟာဘုတ်...နော်။ အေး...ဒါဖြင့် ဒီမဟာဘုတ်မှကြွင်း ကျန်တဲ့ ရုပ်တွေ၊ မျက်စေ့အကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာ အကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ ဒီအကြည်ရုပ်တွေက မဟာဘုတ်ထဲမပါဘူး။ မဟာ ဘုတ်ခေါ်တဲ့ ဓါတ်ကြီးလေးပါးကိုမှီပြီးမှ မျက်စေ့အကြည်။ ဓါတ်ကြီးလေး ပါးကိုမှီပြီးမှ နားအကြည်ဟုတ်လား။ ဒီအကြည်ရုပ်တွေဟာ ဓါတ်ကြီးလေး ပါးနဲ့ကင်းပြီးတော့ ဖြစ်နိုင်ရဲ့လား။ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးဘုရား။

ဒါဖြင့် ဓါတ်ကြီးလေးပါးကအမှီခံရုပ်၊ မျက်စေ့အကြည်၊ နှာခေါင်း အကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်တို့က အမှီရုပ်။ ဟုတ်လား။ ဓါတ် ကြီးလေးပါးက မဟာဘုတ်။ အမှီရုပ်က ဥပါဒါရုပ်။ ဟုတ်လား။ သည့်အပြင် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ ဒါတွေကကော မရှိဘူးလား၊ အဲဒီအဆင်း အသံ အနံ့ အရသာဆိုတာ အာရုံရုပ်တွေကကော ဓါတ်ကြီးလေးပါးမမှီဘဲ နဲ့ရပါ့မလား။ မရပါဘူးဘုရား။ အထီးရုပ်၊ အမရုပ်ကကော မမှီဘဲ အထီး အမဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား။ အသက်ရုပ်ကကော မမှီဘဲနဲ့ရှိနိုင် ပါ့မလား။ မရှိနိုင်ပါဘုရား။ နှလုံးရုပ်ကကော၊ ဩဇာ၊အဟာရရုပ်ကကော နိဗ္ဗန္ဓရုပ်၁၈ပါးမှာ ဓါတ်ကြီးလေးပါးကိုချန်ထား၊ ကျန်တာဘယ်လောက်၊ (၁၄) ပါးပါဘုရား။ ဓါတ်ကြီးလေးပါးက မဟာဘုတ်။ ကျန်တဲ့(၁၄)ပါးက ဥပါဒါရုပ်၊ ဒါဖြင့် မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းအစုပေါ့။

ဓါတ်ဟုသမုတ်၊ မဟာဘုတ်၊ ကြွင်းရုပ်ဥပါဒါ။

ဓါတ်ကိုသမုတ်တာက-ဘာ၊ မဟာဘုတ်ပါဘုရား၊ ကြွင်းတဲ့ရုပ်စုက ဥပါဒါရုပ်။ အေး...မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းအစု။ ဒါဖြင့် မြေဓါတ်၊ ရေဓါတ်၊ လေဓါတ်၊ မီးဓါတ်ဆိုတဲ့ ဓါတ်ကြီးလေးပါးက မဟာဘုတ် ဟုတ် လား။ မျက်စေ့အကြည်၊ နားအကြည်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အထီးအ မစသည်တို့က ဥပါဒါရုပ်။ ဒါဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးဟာ ဘာနဲ့ ဘာ။ မဟာဘုတ်နဲ့ဥပါဒါရုပ်ပါဘုရား။ ဥပါဒါရုပ်ကိုတစ်ခုစီတစ်ခုစီကွဲအောင် ခွဲပြီးရှုခဲ့သော်။ ခေါင်း ကိုယ် ခြေလက် ပုဂ္ဂိုလ်၊သတ္တဝါ ငါ၊သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ထင်နိုင်ပါအုံးမလားလို့၊ မထင်နိုင်ပါဘုရား၊ ဟုတ်ပြီလား။

ဒီတော့ ထွက်လေဝင်လေအပေါင်းကို ယောက်ျားမိန်းမ မထင်
 အောင် တစ်ခုစီကွဲအောင်ရှူ။ ဆံပင် မွှေးညှင်းစသော ကောဠာသကို တစ်
 ခုစီကွဲအောင်ရှူ။ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းအစုကို တစ်ခုစီကွဲအောင်ရှူ
 ပြီးနေ။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်နေမယ်။ ဘိက္ခု။ သံသရာဘေးကို လေးသောဝန်ဟု
 ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များနေပေါ့ ဟုတ်လား၊ ဒီလိုမနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 ဘေးမရှုတတ်ဘူး၊ ဘေးရှုတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မနေဘဲနေနိုင်ပါ့မလား၊ မနေ
 နိုင်ပါဘုရား။ ဘေးရှုတတ်လို့ အဲဒီကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့နေနိုင်မှ
 သာလျှင် သာသနာနဲ့တွေ့ရကျိုးနပ်ကြမှာပေါ့...နော်။ အဲဒီတော့ ဘာတုန်း။
 ဣမာဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု-တဝါကျ၊ ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ရဟန်းတို့
 ဤသာသနာတော်၌ ဘေးကိုရှုတတ်တဲ့ယောဂီမြတ်သည် ထွက်သက်ဝင်သက်
 စသောအပေါင်း၌။ ထွက်သက်ဝင်သက်စသောအပေါင်းကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှု၍နေ...နော်။ နေတော့ ဘာဖြစ်လာမယ်၊ အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ၊
 အာတာပီပုဂ္ဂိုလ်၊ သမ္မဇနပုဂ္ဂိုလ်၊ သတိမာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာမယ် ဟုတ်လား။

အာတာပီပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် ဘာဖြစ်သလဲ၊ အာတာပီပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် ပျင်း
 ရိခြင်းကင်းတယ်။ အာတာပီပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဝိရိယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြောတာ။ ဝိ
 ရိယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပျင်းပါအုံးမလား၊မပျင်းပါဘုရား။ ပျင်းရိခြင်းကင်းတယ်၊
 ဝိရိယရှိတယ်၊ ဟုတ်ပြီလား။ သမ္မဇနပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် တွေဝေခြင်းကင်းတယ်၊
 သမ္မဇနပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင်...ဘာ၊ တွေဝေခြင်းကင်းပါတယ်ဘုရား။ သတိမာပုဂ္ဂိုလ်
 ဖြစ်ရင် မေ့လျော့ခြင်းကင်းတယ်၊ ဟုတ်ပြီလား။ **ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
 ကိုလုပ်နေရင် ပျင်းရိခြင်းလည်းမရှိ၊ တွေဝေခြင်းလည်းမရှိ၊ မေ့လျော့ခြင်း
 လည်းမရှိ၊** အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်အဆင်းအတန်းသို့ ရောက်လိမ့်မယ်။ အာတာပီသမ္မ
 ဇာနော သတိမာ ဟုတ်လား။ အာတာပီ,က ဝိရိယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ သမ္မဇန...က
 အဆင်အခြင် သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတိမာ,က သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နော်...။

နောက် တစ်ဝါကျက ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ။
 လောကေ၊ ခန္ဓာငါးဝ ရုပ်နာမ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ တပ်မက်
 ခြင်း အဘိဇ္ဈာ၊ စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဒေါမနဿဝေဒနာကို။ ဝိနေယျ၊
 ပယ်ဖျောက်နိုင်၍။ မပျင်းမရိဘဲနဲ့တွေ့ဝေခြင်းကင်းပြီးတော့ မမေ့လျော့တဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာတွယ်တာခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါအုံးမလား။ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး ဟုတ်လား။

ဒါဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်၊ ဘယ်လောက်ကောင်းသလဲ...နော်။ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ-ဆိုတဲ့ ဥဒ္ဒေသပါဠိဟာ သတိပဋ္ဌာန် လုပ်ထုံးအကျယ်ကျတော့ အကျယ်ဝေဖန်ပြီးတော့ ဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များသိ ဖို့သာ ကိုယ်တော်မြတ်က ထည့်ဟောနေတာ။ လုပ်ထုံးကတော့ အဲဒီအကျဉ်း ကလေးတင်သိဖို့ ဘယ်ဒင်းတုန်း။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ကာ ယာနုပဿီ၊ အပေါင်းအစုကို တစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှု၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အဲဒါ လုပ်ထုံးဘဲ ဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒီ လုပ်ထုံးလုပ်လို့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာစိတ်ထားရင် တစ်ခါတလေရုပ်တွေ့မယ်၊ တစ်ခါတလေ ဝေဒ နာတွေ့မယ်၊ တစ်ခါတလေစိတ်တွေ့မယ်။ တစ်ခါတလေ သဘာဝဓမ္မ တွေ့ မယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိတ်ထားလိုက်ရင် ဒီလေးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို မတွေ့ဘူးလား။ တွေ့လို့ရှိရင် ဘာဖြစ်မယ်၊ တွေ့လို့ရှိရင် ရုပ်သဘော၊ နာမ်သ ဘောကိုသိမယ်၊ ဒီရုပ်တို့ ဝေဒနာတို့ စိတ်တို့ သဘာဝဓမ္မတို့ ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ ဘာတွေ့လဲ၊ ရုပ်တွေ့ နာမ်တွေ့ မဟုတ်လား။ ဒီ ရုပ်နာမ်သဘာဝ ကို မတွေ့နိုင်ဘူးလား။ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေ့ရင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ သူတစ် ပါး ယောက်ျား မိန်းမဆိုတဲ့ဒိဋ္ဌိစွဲ၊ မစွဲရင် လမ်းကောက်အုံးမလား။ မကောက် တော့ပါဘူးဘုရား။ အေး...မကောက်တော့ဘူး။ လမ်းဖြောင့်တော့မယ်။ ဟုတ်လား။

အဲဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်လမ်း ဖြောင့်ဖြောင့်သွားနိုင်အောင် ခန္ဓာကိုယ်ထဲ မှာစိတ်အမြဲထား၍ ရှုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါဘုရား။

၁၃၃၁-ခု ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၈-ရက်နေ့တွင်
မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော-

ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက်

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

အရင်ဥပုသ်တုန်းက ဝါကျလေးမျိုးဟောခဲ့တယ်။ ဣဓာဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
တဝါကျစကားတစ်ခွန်း။ ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ တစ်ဝါကျစကား
တစ်ခွန်း။ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ၊ တစ်ဝါကျ စကားတစ်ခွန်း။
ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ တစ်ဝါကျစကားတစ်ခွန်း။ အဲဒီလို
ကာယာနုပဿနာနဲ့ဆိုင်ရာ ဒီပါဠိတော်မှာ လေးဝါကျလေးပိုဒ်ရှိသလို နောက်
ဝေဒနာနုပဿနာကျတော့လည်း လေးပိုဒ်ဘဲ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ အဲဒီတစ်ပိုဒ်ထူးတယ်။ ကျန်သုံးပိုဒ်ကအတူတူဘဲ၊ စိတ္တာနုပဿနာ-
ကျတော့၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဲဒီတစ်ပိုဒ်ထူးတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာ
ကျတော့၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ အဲဒီတစ်ပိုဒ်ထူးတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်
တစ်အုပ်လုံးမှာ ဒီလေးပိုဒ်ဟာလိုရင်း၊ ဥဒ္ဓေသပါဠိတော်ခေါင်းစဉ်၊ အဲဒီတော့
ပြောလိုရင်းကဘာလဲ၊ ဣဓာဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။
ထွက်သက်ဝင်သက်အပေါင်း ကာယ၌သတိမြဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှု၍
ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားများအားထုတ်၍ နေသတဲ။

တနည်းအားဖြင့် ဆံပင် မွှေးညှင်းစသောကောဠာသအပေါင်း၌။ ကာယာနုပဿီ၊ ဆံပင် မွှေးညှင်းစသော ကောဠာသအပေါင်းဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍။ တနည်း-ကာယေ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်း၌၊ ကာယာနုပဿီ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ကာယေရဲ့အရ ပထမထွက်သက်ဝင်သက် ဒုတိယဆံပင် မွှေးညှင်းစသော ကောဠာသ။ တတိယ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်၊ သုံးနည်းလေ။ ဒီတော့ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဆိုတာပြောခဲ့ပြီ၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်။

“ဓါတ်ဟုသမုတ်၊ ဘူတရုပ်လေးဖြာ၊ ကြွင်းရုပ်မှာ၊ ဥပါဒါဟုမှတ်”။

မြေဓါတ်၊ လေဓါတ်၊ ရေဓါတ်၊ မီးဓါတ်လို့ ဓါတ်ကြီးလေးပါးရှိတယ်။ လက်နဲ့ကိုင်လို့ဖြစ်တယ်၊ အသားနဲ့ထိလို့ရတယ်၊ အဲဒါမြေဓါတ်။ ယိုစီးတယ် အဲဒါ ရေဓါတ်။ လှုပ်ရှားတယ် အဲဒါလေဓါတ်။ ပူနွေးတယ်၊ အဲဒါ မီးဓါတ်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာပင်ရင်းက ဒီဓါတ်လေးပါးဘဲရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူ တစ်ပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ မရှိ ဓါတ်လေးပါးအစုအဝေးသာ ရှိတယ်ဆိုတာ အဲဒါပြောတာ။

အဲဒီ ဓါတ်လေးပါး အမာခံရှိတော့ မျက်စေ့အကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ တစ်ကိုယ်လုံးအကြည်ဆိုတဲ့ အကြည်ရုပ်တွေပေါ်လာတယ်။ မျက်စေ့အကြည်ကလည်း မျက်စေ့ထဲမှာ၊ နားအကြည်ကလည်း နားထဲမှာ၊ နှာခေါင်းအကြည်ကလည်း နှာခေါင်းထဲမှာ၊ လျှာအကြည်ကလည်း လျှာပေါ်မှာ၊ ကိုယ်အကြည်ကလည်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အဲဒါ အကြည်ရုပ်ငါးပါးခေါ်တယ်။

အဆင်းရုပ်၊ အသံရုပ်၊ အနံ့ရုပ်၊ အရသာရုပ်လို့ အာရုံရုပ်ကလေးပါး။ မြေရုပ်၊ လေရုပ်၊ မီးရုပ်ဆိုတာက အတွေ့ရုပ်၊ သူကဓါတ်ကြီးလေးပါး ထဲပါသွားခြင်းကြောင့် အတွေ့ရုပ်ကို အာရုံရုပ်ထဲမထည့်တော့ဘူး။ အဲဒီ အကြည်ရုပ်ရော ဒီရုပ်တွေဟာ တခြားမရှာရပါဘူး။ ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတယ်။

အဲဒီရုပ်တွေကို တစ်ခုခြင်းကွဲအောင်ရှုရမှာ။ အထီးရုပ်၊ အမရုပ်၊ ယောက်ျားရုပ်၊ မိန်းမရုပ်၊ ယောက်ျားကောင် မိန်းမကောင်ကို အထီးရုပ် အမရုပ် မခေါ်ဘူး၊ အထီးပုံသဏ္ဍာန် အမပုံသဏ္ဍာန်ကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့သတ္တိ၊ အဲဒီသတ္တိဟာ ကံကြောင့်ဖြစ်တာ၊ ဒါကို အထီးရုပ် အမရုပ်ခေါ်တာဘဲ။

ဒီတော့ အကြည်ရုပ်ငါးပါး၊ အာရုံရုပ်က၊လေးပါး၊ အထီးရုပ်၊အမရုပ် က နှစ်ပါး။ ဘယ်လောက်ရှိသွားပြီလဲ။ (၁၁)ပါး။ အသက်ရုပ်ဆိုတာက ကံ ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မျက်စေ့အကြည်ရုပ်၊ နားအကြည်ရုပ်၊ နှာခေါင်းအကြည်ရုပ်၊ လျှာအကြည်ရုပ်၊ အထီးရုပ်၊ အမရုပ်တွေမှာ အသက်ရုပ်ပါတယ်။ အဲဒီ အသက်ရုပ်ပါလို့ ဒီရုပ်တွေဟာအသက်ရှည်နေတာ အသက်ရုပ်မပါရင်အသက် မရှည်နိုင်ဘူး။

နှလုံးရုပ်တစ်ပါး-နှလုံးရုပ်ဆိုတာ နှလုံးသားထဲမှာနှလုံးဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီသွေးကနေပြီးတော့ အသိပေါ်လာတယ်။ လူတွေမှာ အသိပေါ်လာတာ ဘယ်ကပေါ်လာသလဲ။ နှလုံးသွေးကပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ အသိကိုပေါ်စေ တတ်တဲ့နှလုံးသွေးဟာ ဟဒယရုပ်ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့မှ ဩဇာအာဟာရရုပ်၊ စားသောက်တဲ့အာဟာရထဲမှာ ဩ ဇာရုပ်ဆိုတာပါတယ်။ အဲဒီဩဇာရုပ်က သက်မှု၊တက်မှုကိုဖြစ်စေတတ်တယ်။ တချို့အစာက သက်တယ်၊ တချို့အစာက တက်တယ်၊ သက်မှု၊တက်မှုသည် အဲဒီဩဇာရုပ်မှာ တည်တယ်။

အဲဒီတော့ ရုပ်စစ်ရုပ်မှန်က ဒီတစ်ဆယ်ရှစ်ပါးဘဲရှိတယ်။ ဘူတရုပ် က လေးပါး၊ အကြည်ရုပ်က ငါးပါး၊ အာရုံရုပ်က လေးပါး၊ အထီးရုပ်အမ ရုပ်က နှစ်ပါး၊ အသက်ရုပ်က တစ်ပါး၊ နှလုံးရုပ်ကတစ်ပါး၊ အာဟာရဩဇာ ရုပ်က တစ်ပါး၊ အားလုံးကိုပေါင်းလိုက်လျှင်(၁၈)ပါးဘဲရှိတယ်။ အဲဒီရုပ်တွေကို နိပ္ပန္နရုပ်(၁၈)ပါးလို့ခေါ်တယ်။ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ဟူသော အကြောင်း တရားလေးပါးကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ပေါင်း (၁၈)ခု ကြွင်းတဲ့ အနိပ္ပန္နရုပ် (၁၀) ကတော့ ဝိပဿနာနဲ့မဆိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာနဲ့ဆိုင်တဲ့ရုပ်က ဒီ(၁၈)ဘဲရှိတယ်။ အဲဒီ(၁၈)ပါးလည်းဘဲ ဟိုတုန်းကချပေးဖူးပါတယ်။

**လေးမဟာဘုတ်၊ အကြည်ရုပ်ငါး၊ လေးပါးအာရုံ၊
အစုံဖိုမ၊ ဇီဝိတနှင့်၊ ဟဒယ သြဇာ၊ ဆဲရှစ်ဖြာ၊
မှတ်ပါ နိပ္ပန္န။**

လေးမဟာဘုတ်က မြေရုပ်၊ ရေရုပ်၊ လေရုပ်၊ မီးရုပ်ဆိုတဲ့ ဓါတ်ကြီးလေးပါး၊ အကြည်ရုပ်က မျက်စေ့အကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ တစ်ကိုယ်လုံးအကြည်ဆိုတဲ့ အကြည်ရုပ်ငါးပါး၊ လေးပါးအာရုံက အဆင်းရုပ်၊ အသံရုပ်၊ အနံ့ရုပ်၊ အရသာရုပ် လေးပါး။ အစုံ ဖို-မ၊က အထီးရုပ် အမရုပ်နှစ်ပါး၊ ဇီဝိတနှင့်က အသက်ရုပ်တစ်ပါး၊ ဟဒယသြဇာက နှလုံးရုပ်နှင့် အာဟာရရုပ် နှစ်ပါး၊ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ရုပ်ပေါင်း (၁၈)ပါး။

အဲဒီ(၁၈)ပါးတို့တွင် မြေရုပ်၊ ရေရုပ်၊ လေရုပ်၊ မီးရုပ်က ဘူတရုပ်၊ ကျန်တဲ့(၁၄)ပါးက ဥပါဒါရုပ်၊ ဒီတော့ ကာယေ မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းအစု၌၊ ကာယာနုပဿီ၊ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟု ကိုယ်ကောင်နှင့် ကွဲအောင် အဖန်ဖန်တစ်လဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်ကွဲအောင် ရှုတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာဘက်ရောက်လာပြီ။ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်းစသော ကောဋ္ဌသမှာတုန်းကတော့ သမထဘဲရှိသေးတယ်။ အာနာပါနနဲ့ ကောဋ္ဌသမှာတော့ သမထ။ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်ကတော့ ဝိပဿနာ။

အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန်က သမထနဲ့လည်းဆိုင်တယ်၊ ဝိပဿနာနဲ့လည်း ဆိုင်တယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်လုပ်လျှင် သမထရော ဝိပဿနာရော ပါတာဘဲ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ တစ်ဝါကျ၊ ကာယေကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ တစ်ဝါကျဆိုတော့ နှစ်ဝါကျ ရှိသွားပြီ၊ အာတာပီဆိုတာက သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးကို ခေါ်တယ်တဲ့။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပြီးတော့ အာတာပီဟူသောပုဒ်ဖြင့် သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးကို ပြတယ်၊ အဲဒီသမ္ပပ္ပဓာန်ကို မှတ်ဖို့က...

- (၁) အနုပုဇ္ဈိ-အကုသိုလ်။
- (၂) ဥပုဇ္ဈိ-အကုသိုလ်။
- (၃) အနုပုဇ္ဈိ-ကုသိုလ်။
- (၄) ဥပုဇ္ဈိ-ကုသိုလ်လို့ အကုသိုလ်နှစ်ပါး၊ ကုသိုလ်ကလည်း နှစ်ပါး။

သုတပါး အကုသိုလ်ဖြစ်တာကိုမြင်သဖြင့် ဒီလိုအကုသိုလ်မျိုး ငါ့မှာမဖြစ်စေရဘူးဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးနဲ့ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် ငါ့လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးကို (၁) နံပါတ် အနုပုဇ္ဈိ-အကုသိုလ် သမ္ပပုဇ္ဈိ ခေါ်တယ်။

ကိုယ်မှာ အကုသိုလ်တွေဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အမေမေးသည်ကစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် အကုသိုလ်ကင်းတဲ့နေ့ရယ်လို့ ရှိရဲ့လား။ အကုသိုလ် ဖြစ်တဲ့ အချိန်ကများတယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့အချိန်က အင်မတန်နည်းတယ်။ ငါ့မှာ အကုသိုလ်တွေဖြစ်ခဲ့တာ များပြီ၊ အဲဒီအကုသိုလ်တွေကို ငါပပျောက်အောင် လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးကို(၂)နံပါတ်၊ ဥပုဇ္ဈိ-အကုသိုလ် သမ္ပပုဇ္ဈိခေါ်တယ်။

ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်၊ မဂ်ကုသိုလ်တွေက အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဆိုတာက မဂ်လေးပါးကို ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ ကုသိုလ်တွေထဲက မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်တွေ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်ကို ငါဖြစ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးကို (၃)နံပါတ် အနုပုဇ္ဈိ-ကုသိုလ်သမ္ပပုဇ္ဈိ ခေါ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်ကို တည်မြဲအောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်မျိုးကို (၄)နံပါတ် ဥပုဇ္ဈိ-ကုသိုလ် သမ္ပပုဇ္ဈိခေါ်တယ်။

ဒီတော့ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်။ ဖြစ်ပြီးသောအကုသိုလ်ကို ပပျောက်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်ကို ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်။ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်ကို တိုးတက်တည်မြဲအောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်။ အဲဒီ လေးမျိုးကို အာတာပီအရ သမ္ပပုဇ္ဈိလေးမျိုးလို့မှတ်ရမယ်။

သမ္မဇာနော အရကတော-

(၁) သတ္တကသမ္ပဇဉ်။

(၂) သပ္ပာယသမ္ပဇဉ်။

(၃) ဂေါစရသမ္ပဇဉ်။

(၄) အသမ္မောဟသမ္ပဇဉ် လို့ သမ္ပဇဉ်တရားလေးပါးကို သိရမယ်။

အကျိုးရှိမရှိကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အကျိုးရှိတာကိုလုပ်လျှင် သတ္တက သမ္ပဇဉ်။ လျော်တာ၊မလျော်တာကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လျော်တာကိုလုပ်လျှင် သပ္ပာယသမ္ပဇဉ်။ ကိုယ်နဲ့လျော်တာ သပ္ပာယ၊ ကိုယ်နဲ့မလျော်တာ အသပ္ပာယ၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကျနေတာကို ဂေါစရသမ္ပဇဉ် ခေါ် တယ်။ အာနာပါနဖြစ်နေလျှင်လည်း အာနာပါန အာရုံ၊ ဝေဒနာဖြစ်နေလျှင် လည်း ဝေဒနာအာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကျနေတာကို ဂေါစရသမ္ပဇဉ် ခေါ်တယ်။

အသမ္မောဟသမ္ပဇဉ်ကျတော့ အဲဒီ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို သဘာဝ သက်သက်သိပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနဲ့မတွဲတော့ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ၊မဟုတ်၊ ရုပ်သက်သက် နာမ်သက်သက်၊ သဘာဝသက် သက်ကို မတွေ့မဝေသိတာက အသမ္မောဟ၊ ပညတ်နဲ့တွဲနေလျှင် သမ္မောဟ ခေါ်တယ်၊ သမ္မဇာနောအရ သမ္ပဇဉ် လေးပါးကိုလည်း မှတ်ရမယ်။

သတိမာအရက-

(၁) ကာယာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်။

(၂) ဝေဒနာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်။

(၃) စိတ္တာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်။

(၄) ဓမ္မာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်... လို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး

အာတာပီ အရက- သမ္ပပုဇာန် လေးပါး။

အေး...သမ္ပဇဉ်လေးပါးကို သိရမယ်။ သမ္ပပုဇာန်လေးပါးကိုလည်း သိရမယ်။ သိပြီးတော့မှ ဘာလုပ်ရမယ်။ အသိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ်ယှဉ်၍ သမ္ပပုဇာန်

ဝိရိယဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွားများအားထုတ်ပါတဲ့၊ သမ္ပပုဓာန်ဝိရိယနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အားထုတ်တော့ စိတ်မှာ ကိလေသာရာဂ မဝင်ဘူး။ သတိပဋ္ဌာန် မပွားများလို့ရှိလျှင် ကိလေသာရာဂ ဝင်လိမ့်မယ်။

အမိုးမကောင်းတဲ့အိမ်ဟာ မိုးယိုသလို၊ အမိုးကို ကျိုးတိုးကျဲတဲ့ မိုးထားလို့ရှိလျှင် ဒီအိမ် မိုးလုံရဲ့လား၊ မိုးမလုံဘူး။ သတိပဋ္ဌာန် မပွားများတဲ့ စိတ်ဟာ မိုးမလုံတဲ့အိမ်နဲ့တူတယ်။

ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဋ္ဌိ သမတိ ဝိဇ္ဈတိ။
ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါသမတိ ဝိဇ္ဈတိ။

ဒုစ္ဆန္ဒံ မကောင်းသဖြင့် ကျိုးတိုးကျဲတဲ့ မိုးထားအပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဋ္ဌိ မိုးရေ မိုးပေါက်သည်။ သမတိဝိဇ္ဈတိ ယထာ၊ ထိုးဖောက်၍ ယိုသကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထို့အတူ။ အဘာဝိတံ၊ သတိပဋ္ဌာန် မပွားများအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ သမတိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးဖောက်ယိုကျလေတော့၏။ အမိုးမကောင်းတဲ့အိမ်သည် မိုးယိုသကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများတဲ့စိတ်မှာ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာထိုးဖောက်လိမ့်မယ်။ ယိုကျလိမ့်မယ်။

ဒီတော့ ကုသိုလ်သည် အနုဝဇ္ဇ အပြစ်ကင်းတယ်ဆိုသဖြင့် အကုသိုလ်သည် သာဝဇ္ဇ၊ အပြစ်မကင်းဘူး။ အပြစ်ကင်းတဲ့ကုသိုလ်မှာ ကိလေသာ မကပ်ဘူး။ အပြစ်မကင်းတဲ့ အကုသိုလ်မှာ ကိလေသာကပ်လိမ့်မယ်။ ကိလေသာကပ်ခဲ့သည်ရှိသော် အမှန်သိတဲ့ဉာဏ် မဝင်နိုင်ဘူး။ အမှန်သိတဲ့ အသိဉာဏ်က ကိလေသာကင်းမှ ဝင်နိုင်တာ။

ကိလေသာဒုရိဘာဝ၊ ကိလေသာဝေးသောအဖြစ်သည် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းလို့ ဆိုတယ်။ အသိဉာဏ်မပါဘဲနဲ့ ဘယ်ဟာမှ မသိနိုင်ဘူး။ အမှန်မသိနိုင်ဘဲနဲ့ ဒါရုပ်ဘဲ၊ဒါနာမ်ဘဲ၊ဒါအနိစ္စဘဲ၊ဒါဒုက္ခဘဲ၊ဒါအနတ္တဘဲလို့ ပါးစပ်ကပြောနေပေမဲ့ ဉာဏ်မပါလျှင် အလကားဘဲ။ ဉာဏ်

ပါလျှင်တော့ ပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဒါရုပ်ဘဲ၊ ဒါနာမ်ဘဲ၊ ဒါအနိစ္စဘဲ၊ ဒါအနတ္တဘဲ ဒါဒုက္ခဘဲဆိုတာ ဘွားဘွားကြီးပေါ်နေတော့မှာပေါ့၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ကိစ္စမှာ လိုရင်းက အသိဉာဏ်ရဖို့လိုတယ်။

ဒီတော့ အသိဉာဏ်က ဘာလို့မရသလဲဆိုတော့ ကိလေသာနှောက် ယှက်လို့၊ ကိလေသာက ဘာလို့နှောက်ယှက်ပါလိမ့်၊ မပြစ်မကင်းလို့ အပြစ်ကဘာလို့ မကင်းပါလိမ့်၊ အကုသိုလ်ဖြစ်လို့။ အကုသိုလ်ဖြစ်လို့ အပြစ်မကင်းဘူး၊ အပြစ်မကင်းလို့ ကိလေသာနှောက်ယှက်၊ ကိလေသာနှောက်ယှက်လို့ အသိဉာဏ်မရ၊ အသိဉာဏ်မရလျှင် ဘယ်မှာတရားရနိုင်ပါ့မလဲ၊ အသိဉာဏ်ရမှ တရားရမှာ။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ဖြစ်လျှင်အပြစ်ကင်းမယ်၊ အပြစ်ကင်းလျှင် ကိလေသာစင်မယ်၊ ကိလေသာစင်လျှင် အသိဉာဏ်ရမယ်၊ အသိဉာဏ်ရလျှင် ရုပ်ဘဲ၊ နာမ်ဘဲ၊ အနိစ္စဘဲ၊ ဒုက္ခဘဲ၊ အနတ္တဘဲဆိုတာ အလိုလိုပေါ်လာမယ်၊ ဒီလို အလိုလိုမပေါ်ဘဲနဲ့ ပါးစပ်ကပြောနေလို့တော့ ရုပ် နာမ်ဘယ်နည်းနဲ့ မှမသိဘူး။

မှတ်ဉာဏ်ရယ်၊ ထင်ဉာဏ်ရယ်၊ မြင်ဉာဏ်ရယ်လို့ တရားမှာဉာဏ် သုံးမျိုးရှိတယ်။ မှတ်ဉာဏ်ဆိုတာက စာကြည့်တယ်၊ စာဖတ်တယ်၊ တရားနာတယ်၊ ဒါတွေဘာတွေတုန်း၊ မှတ်ဉာဏ်။ အဲဒီ မှတ်ဉာဏ်နဲ့ မှတ်ထားလို့ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေ၊ ခန္ဓာတွေ၊ အနိစ္စတွေ၊ ဒုက္ခတွေကို မှတ်မိနေပေမယ်လို့ စိတ်က ရုပ်ဘဲ၊ နာမ်ဘဲ၊ အနိစ္စဘဲ၊ ဒုက္ခဘဲ၊ အနတ္တဘဲလို့မထင်ဘူး။ ဒီတော့ မှတ်ဉာဏ်ကနေပြီး ထင်ဉာဏ်ရောက်အောင် တရားအလုပ်လုပ်ရတာ မထင်ဘဲနဲ့ ဘယ်တော့မှ တရားမရဘူး။ ပြောချင်တိုင်းပြော ဆိုချင်တိုင်းဆို ဟောချင်တိုင်းဟော စိတ်ကူးချင်တိုင်းစိတ်ကူး အထင်မရောက်သရွေ့ တရားမရ။

ဒါဖြင့် မှတ်ဉာဏ်ကနေပြီးတော့ ဘာတက်ရမယ်၊ ထင်ဉာဏ်တက်

ရမယ်၊ ဒါဖြင့် ထင်ရုံနဲ့ကောရမလားဆိုတော့ ထင်ရုံနဲ့လည်းမရသေးဘူး၊ ဉာဏစက္ခု မြင်ဉာဏ်ကျမှ ရတယ်။ လက်ဝါးပေါ်တင်ကြည့်လို့ မြင်သလို ရုပ်ကို မြင်တယ်၊ နာမ်ကိုမြင်တယ်ဆိုတာ အသိဉာဏ်ပေါ်လာတော့မှ မြင်တာ။ မြင်ဉာဏ် မရဘဲနဲ့ဘယ်နှယ်လုပ် ကိလေသာပယ်နိုင်ပါ့မလဲ၊ ထင်ဉာဏ် ရောက်လျှင်တော့ ကိလေသာခွာနိုင်ပြီ၊ ထင်ဉာဏ်က ကိလေသာခွာတယ်၊ ရုပ်ဘဲ နာမ်ဘဲလို့ထင်နေလျှင် ဒီကိလေသာ အနားမကပ်နိုင်တော့ဘူး၊ ကွာမနေဘူးလား။ အေး.....ကွာတော့ကွာတယ်၊ သို့ပေမယ်လို့ ဒီကိလေသာကို မြင်ဉာဏ်မရလျှင် မသတ်နိုင်သေးဘူး။

ဒီတော့ ထင်ဉာဏ်က ကိလေသာကိုခွာသောကြောင့် သမထ။ ဆံပင် မွှေးညှင်းအစရှိသော သုံးဆယ်နှစ်ကောဠာသ ထင်ကြည့်စမ်း။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကိလေသာ လာအုံးမလား၊ မလာနိုင်ပါဘူး၊ အေး...သမထက ကိလေသာကို ခွာနိုင်တယ်၊ သို့ပေမယ်လို့ မပယ်နိုင်ဘူး။ မပယ်နိုင်လို့ ခွာထားရုံထားတော့ နောက်တစ်ခါ ကိလေသာဖြစ်စရာ အကြောင်းနဲ့ဆုံပြန်တော့ ဖြစ်ပြန်ရော။ ခွာထားနိုင်တဲ့အခိုက်တော့ သက်သာတာပေါ့၊ မှတ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်ကတော့ ကိလေသာခွာလည်း မခွာနိုင်ဘူး၊ ပယ်လည်း မပယ်နိုင်ဘူး။ မှတ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဗဟုသုတအသိတွေများလေ ဒီပုဂ္ဂိုလ် ကိလေသာအားကြီးလေဘဲ၊ ကိုယ်သိတဲ့ ဗဟုသုတကိုအမှီပြုပြီး ဒေါသကြီး တတ်တယ်၊ မာနကြီးတတ်တယ်။ အဲဒီ ဒေါသ မာနတွေဟာ ဘာတွေလဲ၊ ကိလေသာတွေ။

အဲဒီတော့ မှတ်ထားလို့သိတဲ့ တတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နှလုံးသွင်းမကောင်းလျှင် ကိလေသာပိုတောင်များတတ်သေးတယ်၊ မှတ်ဉာဏ်လောက်နဲ့တော့ အားမကိုးလောက်ဘူးပေါ့။ မှတ်ဉာဏ်ဟာ ကိလေသာကိုမနိုင်ပါဘူး၊ ဒီတော့ ဘာဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်၊ ထင်ဉာဏ်ရောက်အောင် လုပ်ရမယ်၊ ထင်ဉာဏ်ရတော့ ကိလေသာကွာတယ်၊ ကိလေသာကွာနေလျှင် ရဟန္တာလိုဘဲ ဘာမှမထူးဘူး။ သူဖြစ်မှဖြစ်ဘဲကိုး။

သို့ပေမယ်လို့ သမာဓိပျက်သွားတဲ့အခါကျတော့ သူကပြန်ကပ်တယ်၊
ဟိုမြင်ဉာဏ်နဲ့ ကိလေသာပယ်တာကတော့ သူကပြန်မကပ်နိုင်တော့ဘူး။ ကိ
လေသာပြန်မကပ်လျှင်တော့လည်း ပျင်းစရာကြီးဖြစ်နေတော့မှာဘဲ၊ ကိလေ
သာနဲ့နေရတာ ပျော်သကိုး၊ ဒီကိလေသာ မရှိလျှင် ဒီစက်သူဌေးကလည်း
စက်စွန့်လိုက်မှာဘဲ၊ ဒီကိလေသာလေးတွယ်တာပေလို့ မောင်မင်းကြီးသားရှိ
ပေလို့ ဒီစက်ကရှိနေတာ၊ မတွယ်လျှင်တော့ ဒုက္ခဘဲ၊ ဒါ ကိလေသာကျေးဇူး။

အဲဒီတော့ ကုသိုလ်ဖြစ်မှ ပြစ်ကင်းမယ်၊ အပြစ်ကင်းမှ ကိလေသာ
ပယ်နိုင်မယ်၊ ကိလေသာပယ်နိုင်မှ အသိဉာဏ်ရမယ်၊ အသိဉာဏ်ရမှ တရား
တွေ့မယ်၊ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်
ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု- သာဓု- သာဓု ပါဘုရား။

အရာရာ သည်းခံ (မနောကံ)၊
မင်္ဂလာရှိအောင်နေ (ကာယကံ)၊
သူတစ်ပါးကို မပုတ်ခတ်နဲ့ (ဝစီကံ)၊
(ကိုယ်မဟုတ်တာလုပ်တာ ကိုယ်အသိဆုံး)။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
 ၁၃၃၁-ခု ဝါခေါင်လဆုပ် ၁၄- ရက်နေ့တွင် ကျေးဇူးရှင်
 ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ဟောကြားတော်မူအပ်သော

သတ္တမ အကြိမ်မြောက်

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တ ရာ တော်

အရင်သီတင်းတုန်းက...

ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဠိ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။

ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။

အဲဒီဂါထာရွတ်ခဲ့တယ်၊ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ကျိုးတိုးကျဲတဲမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မ
 ကောင်းသောအမိုးရှိသော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဠိ၊ မိုးရေမိုးပေါက်သည်။ သ
 မတိ ဝိဇ္ဇတိယထာ၊ ထိုးဖောက်ယိုကျသကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ပမာဆိုမှုထို့အတူ။
 အဘာဝိတံ၊ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများအပ်သော၊ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ကိလေ
 သာရာဂသည်။ သမတိဇ္ဇ၊ ထိုးဖောက်ယိုကျလေ၏။

အမိုးမကောင်းတဲ့အိမ် မိုးယိုသလိုဘဲ...တဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများတဲ့
 စိတ်မှာလည်းဘဲ ကိလေသာမိုး ယိုကျသတဲ့။ (ဦးမောင်သာ)။ အမိုးမကောင်း
 တဲ့အိမ်ဟာ မိုးယိုကျတော့ ဒီအိမ်တာရှည်ခိုင်သေးလား။ ဆွေးမြေ့သွားဘူး
 လား။ ဆွေးမြေ့သွားတယ်။ အေး...ထိုနည်းတူစွာ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများလို့
 ဒီစိတ်မှာ ကိလေသာယိုကျနေခဲ့သော် ဒီစိတ်သည် ကုသိုလ်ရေးကောင်းမှု
 ရေးမှာတာရှည်မခံဘူး။ ငါ့လုပ်မဟဲ့လို့ဆိုပြီး တရားကိုလုပ်ပေမယ်လို့ တော်
 တော်ကြာ ကျသွားပြန်တာဘဲ။ ကုသိုလ်ရေးကောင်းမှုရေးကို ကိလေသာမရှိ
 မှ တင်းတင်းကြပ်ကြပ်လုပ်နိုင်တာ။ ကုသိုလ်ရေးကောင်းမှုရေး မလုပ်နိုင်တာ

ဘယ်သူ့ကြောင့်၊ ကိလေသာကြောင့်။ အမိုးမလုံတဲ့အိမ်ဟာ မိုးယိုသကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများတဲ့စိတ်မှာ ကိလေသာမိုးယိုတယ်တဲ့...နော်။ ကိလေသာ မိုးယိုတော့ ဘာဖြစ်မယ်။ ကိလေသာမိုးယိုတော့ ငရဲကျမယ်။

ကိလေသာက,ငရဲချသလား၊ ကံက,ငရဲချသလား၊ ကံဟာကိလေသာ လား။ ကိလေသာဟာကံလား၊ ဒီလိုလည်း သေသေချာချာဒို့လူစုက သိဖို့လို တယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဒါတွေက ကိလေသာ။

ကိလိဿန္တိ သတ္တာ စေတနာ ကိလေသော၊

စေတနာ၊ ဤလောဘ၊ ဒေါသစသည်ဖြင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါအပေါင်း တို့သည်။ ကိလိဿန္တိ၊ ညှစ်နှိမ်ပင်ပန်း၍နေကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ညှစ်နှိမ်ပင်ပန်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ သော၊ ထိုလောဘ၊ ဒေါသအစ ရှိသောတရားအပေါင်းသည်။ ကိလေသော၊ ကိလေသာမည်၏။

ကိလေသာတွေ ညှစ်နှိမ်တာ,ပင်ပန်းတာ,ဆင်းရဲတာ ဘယ်သူ့ကြောင့်။ ကိလေသာကြောင့်၊ အဲဒီလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေမှာ သူတို့ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း စေတနာပါတယ်။ စေတနာနဲ့ကင်းလို့ လောဘ၊ ဒေါသစသည် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ **လောဘစသည်က ကိလေသာ၊ လောဘစသောကိလေသာနဲ့အ တူတူဖြစ်တဲ့ စေတနာက အကုသိုလ်ကံ။**

စေတေတိတိ စေတနာ။

ယာဓမ္မဇာတိ၊ အကြင်သဘောသည်။ စေတေတိ၊ နှိုးဆော်တိုက်တွန်း တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာဓမ္မဇာတိ၊ ထိုတရားသဘောသည်။ စေတနာ၊ စေတနာမည်၏။

စေတနာဆိုတဲ့တရားဟာ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းတတ်တဲ့သဘောရှိသည်။ လောဘကိုတပ်နှစ်သက်အောင် ဘယ်သူကတိုက်တွန်းတယ်၊ စေတနာက။ ဒေါသကိုပြစ်မှားအောင် ဘယ်သူကတိုက်တွန်းတယ်၊ စေတနာက။ ဒီတော့ လောဘတို့ ဒေါသတို့က ကိလေသာ။ လောဘနဲ့ဒေါသတို့နဲ့အတူတူဖြစ်တဲ့စေတနာက အကုသိုလ်ကံ။ ကံနဲ့ကိလေသာ ကွဲပြားလား၊ (ကွဲပါပြီဘုရား)။ ဒီလောက်ပြောလို့မှမကွဲရင် ဒီလူဘာချိုင်းပို့မယ်၊ အေး...ပို့ဘို့ဘဲကောင်းတော့တယ်နော်။ ကိလေသာ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ဘာနဲ့တွဲဖြစ်တယ်၊ အကုသိုလ်ကံနဲ့တွဲဖြစ်တယ်၊ လောဘ၊ ဒေါသစသည်တို့ကကိလေသာ၊ လောဘ၊ဒေါသစသည်တို့နဲ့ အတူတူယှဉ်တွဲပြီးဖြစ်တဲ့စေတနာက အကုသိုလ်ကံ...နော်။

အကုသလာ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ၊ အကုသိုလ်မှာအကုသိုလ်ရယ်လို့သိအောင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာပါတယ်။ ဘာမြင်သဖြင့် အကုသိုလ်လို့သိရမလဲ။

ခွေးရူးကိုက်ခံရချင်တဲ့လူဟာ အသိသာကြီး၊ ရောင်ကလေးငုတ်စိငုတ်စိနဲ့ဆို။ ဒီစကားမှာ ရောင်ကလေးငုတ်စိဟာ ခွေးရူးကိုက်ခံရဖို့ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တရားမှန်သမျှတို့သည်။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဆင်းရဲသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အကုသိုလ်မှန်ရင် မချမ်းသာဘူး။ အကုသိုလ်မှန်ရင် အပြစ်မကင်းဘူးတဲ့။

ကိုယ်တွေ့အကုသိုလ်တွေဖြစ်နေကြတာ စဉ်းစားကြည့်ပါလား။ လောဘအင်မတန်လွန်ကဲတဲ့အခါ စိတ်ဘယ်လောက်ဆင်းရဲသလဲ။ ကိုယ်ဘယ်လောက်ပင်ပန်းသလဲ။ ကိုယ်ကတပ်မက်ပြီးနေတော့ ပင်ပန်းလို့လည်းပင်ပန်းမှန်းမသိ၊ ဆင်းရဲလို့လည်း ဆင်းရဲမှန်းမသိ၊ ကိုယ်ကမောဟဖုံးလွှမ်းနေလို့ မသိပေမယ်လို့ စိတ်ရောကိုယ်ရောမသက်သာတဲ့ ကိလေသာအလုပ်ကြီးကိုလုပ်နေတဲ့အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာအပြစ်ကင်းပါ့မလား၊ မကင်းပါဘူး။

ကာယကံပြစ်၊ ဝစီကံပြစ်၊ မနောကံပြစ်၊ ဒီအပြစ်တွေမရောက်ပေဘူးလား။ အေး...ကာယကံပြစ် ဝစီကံပြစ် မနောကံပြစ်ဆိုတဲ့ အပြစ်တွေနှင့် တကွ ဆင်းရဲသောအကျိုးကိုပေးတဲ့တရားဟာ အကုသိုလ်တရား။

ဒီတော့ မိုးမလုံတဲ့အိမ်ဟာမိုးယိုသကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများအပ်သောစိတ်မှာ ကိလေသာယိုတယ်။ ကိလေသာမပွားများတဲ့စိတ်မှာ ကိလေသာယိုတော့ ဒီကိလေသာက သူ့ချည်းဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ အကုသိုလ်ကံနဲ့ တွဲဖြစ်တာ။ အကုသိုလ်ကံနဲ့ တွဲဖြစ်တော့ ကိလေသာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်းမရဘူး။ ကာယကံပြစ် ဝစီကံပြစ် မနောကံပြစ်လည်း မကင်းဘူး။ ဒါဖြင့် အကုသိုလ်ဟာ အပြစ်မကင်းခြင်း၊ ဆင်းရဲသောအကျိုးကိုပေးခြင်း လက္ခဏာရှိတယ်နော်။

ကိုယ်ရင်ထဲသာကိုယ်စိုက်ကြည့် ဒီစိတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ငါ့မှာချမ်းသာသလား၊ ဆင်းရဲသလား၊ ကိုယ်ကနှစ်သက်လို့ ချမ်းသာတယ်ထင်နေပေမယ့်လို့ အမှန်က မချမ်းသာဘူး။ ခွေးများမစင်နှစ်သက်လို့ မစင်ကိုစားနေတဲ့အခါ သူတို့သဘောမကျဘူးလား။ ငွင်းတများဟာ ခွေးသေကောင်ပုပ်ကိုစားနေရတဲ့အခါ သူတို့ကြေနပ်မနေဘူးလား။ အေး...သူတို့မှာတော့ သူတို့ကြိုက်တဲ့အစာနဲ့တွေ့တော့ ကြေနပ်နေတာကိုး။ လူကမြင်တော့ မစင်စားတာ၊ခွေးသေကောင်ပုပ်စားတာ ချမ်းသာတယ်လို့အောက်မေ့ပါ့မလား။ မအောက်မေ့နိုင်ဘူးနော်။ အေး...သူတို့မှာတော့ပီတိဖြစ်လို့ပေါ့၊ စက်သူဌေးစက်ထဲမှာ၊ သဘောသူဌေးကသဘောပေါ်မှာ ပြုံးပြုံး၊ပြုံးပြုံးနဲ့နေသလို သူတို့မှာတော့ ပီတိဖြစ်နိုင်တယ်ပေါ့လေ၊ သူတို့ဟာနဲ့သူတို့တော့ကြေနပ်နေတာကိုး၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတွေကတော့ အော်... ဒုက္ခဘဲ...ဟဲ လို့ ဒီလိုထင်မှာပေါ့။

ဒီတော့ ကိုယ်မသက်သာပေမယ့် မသက်သာမှန်းသိချင်မှသိတာ။ ဘာဖြစ်လို့ပါလိမ့်၊ မောဟကဖုံးထားတာကိုး။ မောဟကဘာလဲ။ ကိလေသာဘဲ။

မုယျတီတိ မောဟော၊ ယောသဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။
မုယျတိ၊ ဖုံးလွှမ်းတွေဝေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သောသဘာဝေါ၊ ထို
သဘောတရားသည်။ မောဟော၊ မောဟမည်၏။ မောဟက ဖုံးလွှမ်းတယ်၊
မောဟကဖုံးလွှမ်းတော့ ပင်ပန်းမှန်းမသိနိုင်ဘူး၊ ပင်ပန်းမှန်းမသိနိုင်တော့
လောဘက တပ်မက်တယ်။

အဲဒီမောဟတို့ လောဘတို့နဲ့အတူတူ အကုသိုလ်စေတနာဖြစ်တယ်၊
အဲဒီ အကုသိုလ်စေတနာက သေသွားရင်ဘာဖြစ်တယ်။ ငရဲသွားတတ်တယ်။

အယာ၊ ချမ်းသာမှ။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်မြောက်သည်တည်း။ နိရသော၊
ချမ်းသာမှထွက်မြောက်သည်။ ငရဲရောက်သွားရင် လူချမ်းသာနတ်ချမ်းသာမှ
ထွက်မြောက်ပြီး ရောက်သွားတာ။ ချမ်းသာမှထွက်မြောက်ပြီးရောက်သွားတယ်
ဆိုသဖြင့် ချမ်းသာနေပါအုံးမလား၊ ငရဲကျတော့ မချမ်းသာတော့ဘူး။ ဒါ
ကြောင့် နိအယ၊ အယကချမ်းသာ။ နိကထွက်မြောက်တယ်။ နှစ်ခုပေါင်း
လိုက်တော့ နိအယ၊ ချမ်းသာမှထွက်မြောက်တယ်။ အဲဒီ(အ)နေရာမှာ(ရ)
ကောက်ဝင်လို့ နိရယဖြစ်လာတာ၊ ချမ်းသာကင်းတဲ့ဘုံကို ဘယ်သူကချတယ်။
အကုသိုလ်ကချတယ်၊ အေး...အကုသိုလ်ဟာ တွေးတိုင်းတွေးတိုင်း အလွန်
ကြောက်စရာကောင်းတယ်၊ အကုသိုလ်လက်မခံကြနဲ့ လက်မခံကြနဲ့ဆိုပေမဲ့
နိုင်သလား၊ မနိုင်ဘူးနော်။

**အရိယာအဖြစ်သို့မရောက်သေးတဲ့ပုထုဇဉ်မှာ သတိမှတစ်ပါး အား
ကိုးစရာမရှိဘူး။ သတိကိုအားကိုးရမယ်။** ဒါကြောင့်ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က
သတိပဋ္ဌာန်ကိုဟောတော်မူတာ။

အော်...ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကမလွန်မြောက်နိုင်သေးတဲ့သတ္တဝါတွေ သက်
သာရာ ရကြပါစေဆိုပြီး ကိုယ်တော်မြတ်က သတိပဋ္ဌာန်ကိုဟောတော်မူတာ။

စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်မှာ ရာဂမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်ဆိုပါတော့

ဒါကသဘာဝ၊ အလုပ်က ရာဂမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ရင်လည်း သတိထားတဲ့။
ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တဲ့အခါလည်း သတိထား။ သတိမလစ်စေနဲ့လို့ဆိုတယ်
မဟုတ်လား။ ရာဂဖြစ်ပေမယ်လို့ သတိနှင့်တကွဖြစ်ရင် ဒီရာဂကြောင့်ဖြစ်
မဲ့အပြစ်ကို ဒီသတိကဖျောက်ပစ်လိုက်တာနော်။ ဒေါသမကင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်
ရင်လည်း သတိထား။ ဒေါသကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ရင်လည်း သတိထား။ တွေ
ဝေမိုက်မဲ့တဲ့စိတ် ဖြစ်ရင်လည်းသတိထား။ တွေဝေမိုက်မဲ့တဲ့စိတ် မဖြစ်ရင်
လည်း သတိထား။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ ဒါကအလုပ်သဘော။

သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ
သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ သဒေါသံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ
သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ သမောဟံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ
ဒီ-၂-၂၃၇

သတိပဋ္ဌာန်ဟာအလွန်ကောင်းတယ်၊ ပုထုဇဉ်တို့အဖို့ အားကိုးရာရ
တယ်။ ရာဂကလည်း မဖြစ်ဘဲမနေဘူး။ ဒေါသကလည်း မဖြစ်ဘဲမနေဘူး။
မောဟကလည်း မဖြစ်ဘဲမနေဘူး။ ဒီတော့ ရာဂဖြစ်တိုင်း ဒေါသဖြစ်တိုင်း
မောဟဖြစ်တိုင်း မင်းတို့သတိထားကြ။ သတိထားရင် ဒီရာဂ ဒေါသ မောဟ
က မင်းတို့ကိုမနှိပ်စက်နိုင်ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတဲ့အဓိပ္ပါယ် **အရိယာအဖြစ်သို့
မရောက်သေးတဲ့ပုထုဇဉ်မှန်ရင် သတိမှတစ်ပါး အားကိုးရာမရှိဘူးနော်။**

တခါ မမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ နိဝရဏပဗ္ဗမှာ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ၊
ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏဆိုတာလည်း ကိလေသာ
တွေဘဲ။ ဒီကိလေသာတွေကော အကုသိုလ်ထဲမပါဘူးလား။ ပါ၊ပါတယ်။

သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တ ကာမစ္ဆန္ဒံ အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ
ကာမစ္ဆန္ဒောတိ ပဇာနာတိ။

အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ သန္တဝါ၊ အဖန်တလဲလဲဖြစ်၍ ထင်ရှား
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ အလိုရှိသည်ကိုလိုလားတောင့်တတဲ့ ကာ
မစ္ဆန္ဒကို။ မေ၊ ငါ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်သတိထားရမည်။

အလိုရှိအပ်တဲ့အာရုံကို လိုလားတောင့်တတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒစိတ်ဖြစ်လာ
ရင် အော်...ဒီစိတ် ငါ့မှာဖြစ်လာပါပေါ့လားလို့ သတိထားလိုက်တဲ့။

အေး...ဗျာပါဒနီဝရဏလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏလည်း
ဒီအတိုင်းဘဲ။ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ
လည်း ဒီအတိုင်းဘဲ။ ဒီအကုသိုလ်တွေလျှောက်ပြီးပြောနေလို့ ကုန်ပါ့မလား၊
မကုန်နိုင်ဘူး။ သို့ပေမယ့်လို့ ကိုယ်ရင်ထဲမှာ ဘယ်ကိလေသာဖြစ်ဖြစ် သတိ
မလစ်စေနဲ့။ သတိမလစ်ရင် ဒီအကုသိုလ်က ဒီကိလေသာက ကိုယ်ကိုမနှိပ်
စက်ဘူး။ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများလို့ရှိရင် ဒီကိလေသာက ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်မှာ။
ကိလေသာနှိပ်စက်ခံရရင် နောင်ငရဲတော့ထားပါတော့၊ ယခုဘဝမှာကော ဒီ
သတ္တဝါသက်သာလို့လား၊ မသက်သာဘူး။ သတိထားတော့ ချက်ချင်းသက်
သာသွားတယ်။ ကြာရှည်မခံရဘူး၊ ပြီးတော့ သေသည်၏အခြားမဲ့မှာ ဒီအ
ကုသိုလ်ကံက ဒီသတ္တဝါကိုငရဲမချနိုင်ဘူး။ ငရဲကျသွားရင်တော့ အယာ၊
ချမ်းသာမှ။ နိ၊ ထွက်မြောက်သည်တည်း။ နိရယော၊ ချမ်းသာမှထွက်မြောက်
သည်။

ယသတ်နောက်ပစ် သဒိသောဆိုတဲ့အတိုင်း နောက်ကထားတဲ့ ယ
ပက်လက်ကို နောက်ပစ်လိုက်တော့ နိယဲလို့ဖြစ်တယ်။ အဲဒီယပက်လက်ကို
မှောက်လိုက်တော့ နိရဲဖြစ်တယ်။ လုံးကြီးတင်ဖြုတ်လိုက်တော့ နရဲဖြစ်ပြန်
တယ်။

“အောက်နရက်ဝယ်၊ တသက်နွယ်နွယ်၊ အမြစ်တွယ်သို့၊
အပါယ်ထိုထို၊ ဥဒဟိုသည်၊ နင်လိုလူမိုက် သွားလမ်းတည်း”။

ဆိုတဲ့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးဆုံးမစာမှာတော့ နိရယပုဒ်က ယပက်လက်ကို ကကြီးရေးပြီးတော့ သတ်လိုက်လို့ နရက်ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် နရက်လို့လည်းခေါ်တယ်။ နရဲလို့လည်းခေါ်တယ်။ ယခုအများ ခေါ်ရိုးကတော့ နငယ်ကို ငရေးပြီးတော့ ငရဲခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်ဖြစ် ဆင်း ရဲတဲ့ဘုံ ချမ်းသာကင်းတဲ့ဘုံပါဘဲ။

သို့ပေမယ့် ဒို့လူစုကမသိကြဘူး၊ ခက်ကုန်ပြီ။ ခုနဲ့နဲ့ကြီးတဲ့လူတွေ ဆိုတော်ပါသေးတယ်။ ဟောဒီနောက်သား နောက်သမီးတွေဆိုရင် တော် တော်ခက်ကုန်ပြီ။ ဘာဖြစ်လို့...

ဣဓလောက၊ ပရလောက၊လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ယခုပကတိမျက်စေ့ နဲ့မြင်စကောင်းတဲ့ မျက်မြင်လောကို ဣဓလောကခေါ်တယ်။ ပကတိမျက် စေ့နဲ့မမြင်ရဘဲ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့မှမြင်ရတဲ့လောကကို ပရလောကခေါ်တယ်။ ခု တော့ နိုင်ငံခြားအတုတွေယူပြီးတော့ ပရလောကကိုအယူမရှိကြတော့ဘူး။ ဒို့က မျက်မြင်မှဟေ့...ဆိုတဲ့စကားကို ကျောင်းသားတွေကကြိုက်နေကြပြီ။ ဒီတော့ ဒီကလေးတွေဟာ ကိုယ်ကျိုးနဲ့ကုန်ပြီ။ ဒုက္ခဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု လည်းမရ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုရတဲ့ ဘုရား၊ရဟန္တာအစရှိတဲ့ အရိယာသူတော်ကောင်း တို့မိန့်တော်မူကြတဲ့ စကားကိုလည်းမယုံ။ ဒီတော့ ကိုယ်လည်းမသိ၊ သိနိုင် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပြောတဲ့စကားကိုလည်းမယုံရင်ဖြင့် ဒီသတ္တဝါဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ။ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ကြတော့မှာပေါ့။

ပရလောက၊က ဒို့မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူလို့သာ ယုံရတာ။ ဒို့က မြင်လို့လား။ ပရလောကကို မြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခုခေတ်မှာတော်တော် ရှားနေပြီ။ ရှိချင်တော့ရှိအုံးမလား မပြောတတ်ဘူး။ စာတွေပေတွေအား ဖြင့်တော့ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့က ပရလောကရှိတယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့သာမြင်စကောင်းတယ်။ ဒီလိုပြောတယ် မဟုတ်လား။

အရှင်ကုမာရကဿပနဲ့ပါယာသိမြို့စားဖြစ်တဲ့ ရာဇညပုဏ္ဏားတို့ တွေ့

ဆုံကြတဲ့အခါ ပါယာသိမြို့စား ရာဇညပုဏ္ဏားက တာဝတိံသာနတ်ပြည် ရှိတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တော်ကိုဘယ်သူကပြောသလဲ၊ ကျွန်ုပ်မယုံဘူးတဲ့။ ဘာ လို့မယုံသလဲဆိုရင် မမြင်ရလို့တဲ့။ အရှင်ကုမာရကဿပက ဘာပြောသလဲ။ မြို့စား...အမေမွေးကတဲကစုံလုံးကန်းလားတဲ့ ခလေးကလေးက နောင်ကြီးပြင်း လာတဲ့အခါကျတော့၊ နေတို့၊လတို့၊ အဖြူတို့၊အနီတို့၊အဝါတို့ မရှိဘူးလို့ ပြောမယ်တဲ့။ ဘာလို့မရှိသလဲဆိုတော့ ကျုပ်မမြင်ရလို့ အကန်းကလေးက ဒီလိုဆိုမယ်။ ဒီလိုဆိုခဲ့သည်ရှိသော် ဒီအကန်းကလေးစကားကို သည့်ပြင် မျက်စိမြင်တဲ့သူတွေက လက်မခံဘူး။ အေး...ထိုနည်းတူစွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိ ညာဉ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များက သင့်စကားကိုလက်မခံဘူး။ သင်မြို့စားသာကန်းလို့ မမြင်တာ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့မြင်နိုင်တဲ့ပရလောက၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့မြင်နိုင်တဲ့ငရဲ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု နဲ့မြင်နိုင်တဲ့နတ်ပြည် ဆိုတာရှိတယ်။

လူ့ပြည်မှာလည်း ရုက္ခစိုး၊ ဘုမ္မစိုးတွေမရှိဘူးလား။ ဒါဘာတုန်း။ ပ ရလောကနော်။ ရုက္ခစိုး၊ ဘုမ္မစိုးတို့ကို ပကတိမျက်စိနဲ့မြင်နိုင်တာမှမဟုတ် ဘဲ။ တစ်ခါတလေတော့ အခန့်သင့်တဲ့အခါ တစ်ချို့လူများမြင်ရသတဲ့။ ဒို့ ရွာကကိုသက်ဆိုတဲ့ဒကာကြီးတစ်ယောက် နွားကျွေးဖို့ ညောင်ပင်တက်ချိုင် တော့ ညောင်ရွက်ကြားက မျက်နှာကလေးထွက်လာတယ်။ ရုက္ခစိုးနတ်သမီး လေ။ အဲဒီမျက်နှာကလေးလည်း မြင်လိုက်ရော၊ ဘယ်လောက်လှသလဲဆို မူးမေ့ပြီးတခါထဲလိမ်ကျတာဘဲ၊ အဲဒါသူက ဘာလို့ပြသလဲ၊ ဒီညောင်ပင်ကို မချိုင်ပါနဲ့။ ကျွန်ုပ်ရှိပါတယ်လို့ပြတာ။ ပကတိမျက်စိကတော့ ပြမှမြင်တယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သူ့မပြလည်းမြင်မှာပေါ့။

အာဠဝိပြည်ညောင်ပင်ကြီးမှာ အာဠဝကဘီလူးရဲ့ဗိမာန်ရှိတယ်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီဗိမာန်သွားပြီးတော့ တံခါးစောင့်ကိုပြောတယ်။ ဟေ့ တံခါးစောင့် ငါ့ဗိမာန်ထဲဝင်ချင်တယ်၊ ဘုရားကတော့မြင်သကိုး။ ပကတိ လူကတော့ ညောင်ပင်ဘဲမြင်တယ်။ ဗိမာန်ကိုမြင်တာမဟုတ်ဘူး။ အာဠဝက ဘီလူးကြီးက အလွန်ဒေါသကြီးပါတယ်ဘုရား၊ မဝင်ပါနဲ့၊ တပည့်တော်က တော့ အရှင်ဘုရားဝင်ခြင်းကို အလိုမရှိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တံခါးစောင့်က

တောင်းပန်တယ်၊ အေး...မင်းတောင်းပန်ပေတဲ့ ငါမနေဘူး၊ ဝင်မှာဘဲ။ ဝင်လို့ရှိရင်တော့ တပည့်တော်သူ့သွားအကြောင်းကြားရပါလိမ့်မယ်။ သူ့သွားအကြောင်းမကြားရင် တပည့်တော်အပေါ်အပြစ်ရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ဝင်တာမဝင်တာကတော့ အရှင်ဘုရားသဘောဘဲလို့ ပြောသတဲ့။ အာဠာဝကဘီလူးက ဒီအခါ ဟိမဝန္တာဘီလူးအစည်းအဝေး သွားနေတယ်တဲ့၊ ဟေမဝတတို့၊ သာတာဂီရိတို့၊ အာဠာဝကဆိုတဲ့နတ်ဘီလူးတွေဟာ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးရဲ့ ဘီလူးနတ်စစ်သူကြီးတွေ။ ဗိုလ်မှူးအဆင့်အတန်းလောက်တော့ ရှိလိမ့်မယ်ထင်တယ်။

အဲဒါနဲ့ ဟိမဝန္တာလိုက်သွားပြီးတော့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဗိမာန်ထဲဝင်နေပါတယ်လို့ သွားပြောသတဲ့၊ ဘာပြောကောင်းမလဲ။ စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ ဘုရားနဲ့စစ်တိုက်လိုက်တာ ကြားဘူးတယ်မဟုတ်လား။ နောက်စစ်တိုက်လို့ မနိုင်တော့မှ ဘုရားအနားကပ်ပြီးတော့ သူတစ်ပါးဗိမာန်ထဲ ဘာဖြစ်လို့အခွင့်မပြုဘဲ ဝင်ရသလဲ။ သူတစ်ပါးပိုင်ဆိုင်တဲ့ နတ်သမီးတွေနဲ့ ဘာလို့စကားလာပြောရသလဲ။ ဒါရဟန်းလားလို့ ရန်ထောင်တယ်ဆို။

ဒီတော့ ပြည်ညောင်ပင်ကြီးမှာအမှီပြုနေတဲ့ အာဠာဝကဘီလူးရယ်၊ အာဠာဝကဘီလူးရဲ့နတ်ဗိမာန်ကြီးရယ်။ ခမ်းခမ်းနားနား ကြီးကျယ်တဲ့ရာဇပလ္လင်တွေရယ် ရှိတယ်ဆိုပါလား။ ခုခေတ်လူစုက အဲဒါတွေယုံပါ့မလား။ မယုံဘူး။ အဲ...ကိုယ်ကျိုးတော့နဲ့ကုန်ပြီ။ ဒါကျမ်းဂန်မှာအထင်အရှားရှိတဲ့စကားတွေ...နော်။ ကိုင်း...ဒါမယုံတာတော့ ထားပါတော့၊ ငရဲဆိုတာ မြေကြီးထဲမှာရှိတယ်။ ပေါက်တူးနဲ့ပေါက် ရှာလို့လည်းမတွေ့ဘူးလို့ တချို့ဂိုဏ်းက လူတွေကပြောတယ်တဲ့။ ဒေးဒရဲမြို့ရောက်တုန်းကကြားခဲ့ရတယ်။ ဒီတော့ လူ့ပြည်မှာရှိနေတဲ့ရုက္ခစိုးနတ်၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏ဗိမာန်တောင်မမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မြေကြီးထဲနေတဲ့ငရဲဘယ်လိုလုပ်တွေ့မလဲ။ မြေကြီးထဲမှာငရဲရှိတယ်ဆိုပေမယ်လို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုရဲ့အရာ၊ ဒီငရဲရောက်အောင် မြေကြီးကိုတူးကြည့်ပေမယ်လို့ မံသစက္ခုနဲ့ ဒီငရဲမြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ငရဲက ဒိဗ္ဗစက္ခုရဲ့အရာ။

သောင်းငါးထောင်စီ၊ သင်္ချာညီ၊ ရှစ်လိခြားအကွာ။

တကယ်တန်ခိုးရှင်ကြီးတွေက ဒိဗ္ဗစက္ခုနဲ့မြင်တယ်ဆိုတော့ အတိုင်း အရှည်နဲ့တကွမြင်တာ။ တစ်ဘုံနဲ့တစ်ဘုံကို ယူဇနာတစ်သောင်းငါးထောင်စီ ခြားတယ်လို့ ဘယ်မြေတိုင်းစာရေးသွားတိုင်းသလဲ။ တိုင်းကောတိုင်းနိုင်ပါ့ မလား။ မတိုင်းနိုင်ဘူး။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်ရယ်၊ လူ့ပြည်ရယ်ဆိုတော့ ကိုးထပ်မဟုတ်လား။ အဲဒီကိုးထပ်မှာ အကြားအကြားဘယ်နှစ်ခုရှိသလဲ။ ရှစ်ခု။ အဲဒါ တစ်ခုနဲ့တစ် ခုအကြားဟာ ယူဇနာပေါင်း သောင်းငါးထောင်ခြားတယ်တဲ့။ လူ့ပြည်က သိဇ္ဈိင်းငရဲ ယူဇနာပေါင်း တစ်သောင်းငါးထောင်ခြားတယ်။

သိဇ္ဈိင်း၊ ကာဠသုတ်၊ သံဃာတ၊ ရောရုဝ၊ မဟာရောရုဝ၊ တာပန၊ မဟာတာပန၊ အဝီစိငရဲကြီးရယ်၊ လူ့ပြည်ရယ်ဆိုတော့ ဘုံကိုးဘုံ။ ဘုံကိုးဘုံ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု သောင်းငါးထောင်စီခြားတယ်လို့ အတိုင်းအရှည်နဲ့တကွမြင် တာနော်။

သိဇ္ဈိင်း ကာဠ၊ သံဃာတ၊ ဒွယရောရုဝါ။
တာပနဒ္ဒိ၊ အဝီစိ၊ တည်ရှိ ငရဲရွာ။

- ၁။ ငရဲသိဇ္ဈိင်း၊ သံပူအိုး၊ သူခိုးခံရရွာ။
- ၂။ အယူမဟုတ်၊ ကာဠသုတ်၊ စင်းခုတ်ခါးအေယာ။
- ၃။ တံငါဗလ၊ သံဃာတ၊ ကြိတ်ကြတောင်အေယာ။
- ၄။ မုသာဝါဒ၊ ရောရုဝ၊ ဒွါရမီးခိုးဖြာ။
- ၅။ မဟာရောရုဝ၊ သံဃိက၊ ဖျက်ကရောက်လေပါ။
- ၆။ လေဟုန်ဖျက်ချ၊ တာပန၊ ကျလိမ့်သံမြေမှာ။
- ၇။ တံကျဉ်လျှိုထ၊ မဟာတာပန၊ ဝါဒပျက်သည်သာ။
- ၈။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အယူရှိ၊ ဝီစိအောက်ထဲမှာ ... လို့။

ဒို့ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ရဘူးတယ်။ မုသာဝါဒပြောတဲ့လူများ ဒွါရကိုးပေါက်က မီးလောင်နေတဲ့အကောင်ပဲလို့ ရှေးကအသိရှိတဲ့လူကြီးတွေပြောရိုးဆိုစဉ်ပြုကြတယ်။ သံသိကပစ္စည်း ဖျက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သံသတငရဲရောက်တယ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဘဲ အဝီစိကျတယ်တဲ့၊ ဒါက သူ့ကံနဲ့သူ ငရဲတဲ့ပြီးတော့ပြတာ၊ ကြီးတဲ့အပြစ်နဲ့လည်း ငရဲကလေးရောက်ချင်ရောက်တာ။ ငယ်တဲ့အပြစ်နဲ့လည်း ငရဲကြီးကျချင်ကျတယ်။ အတည်ပြုလို့မရဘူး။ သတ္တဝါတစ်ဦးသန္တာန်မှာ ဘဝသံသရာက၊ကံဟောင်းအနတ္တတွေပါလာကြတယ်။ ရှိနေကြတယ်။

(အကျိုးပေးရန် အခွင့်ကို စောင့်နေတဲ့၊ များစွာသောက်တို့ကို သတိပြုရမယ်)။

သို့ပေမယ့် ပြောလိုရင်းကဒါမဟုတ်ဘူး။ ငရဲဆိုတာပရလောက။ မံသစကျွန်းတူးကြည့်လို့လည်း မမြင်စကောင်းဘူး။ ဒိဗ္ဗစကျွန်းမှမြင်တယ်။ ဒီတော့ အပေါ်ထပ်သိဦးငါးငရဲကြီး တည်ပြီးတော့ အဆင့်ဆင့်သွားလိုက်တာ အောက်ဆုံးထပ်ကျတော့ အဝီစိငရဲကြီးရှိတယ်။ ဘယ်ငရဲဘဲဖြစ်ဖြစ် ငရဲကြီးတစ်ထပ်တစ်ထပ်ဆိုရင် အစောက် ယူဇနာတစ်ရာ၊ အလျား၊အနံယူဇနာတစ်သောင်းကျယ်တယ်။ သံတံတိုင်းကြီးတွေကလို့ သံတံတိုင်းကြီးတွေက ကိုးယူဇနာထူတယ်။ အဲဒီငရဲကြီးတွေရဲ့ ဘေးတစ်ဘက်တစ်ဘက်မှာ ဥဿဒငရဲငယ် လေးလုံးလေးလုံးစီရှိသေးတယ်။ ဥဿဒငရဲငယ်ရောက်သွားရင် ငရဲထိန်းတွေက စစ်လား၊မေးလားလုပ်ပြီးတော့မှ ငရဲကြီးထဲပစ်ချလိုက်တာ။ ငရဲကြီးထဲကျတော့ ငရဲထိန်းမရှိတော့ဘူး။ ငရဲထိန်းရှိတယ်ဆိုတာ ဥဿဒငရဲငယ်မှာရှိတာ။

ဗာရာဏသီပြည်က နန္ဒိယသူဌေးကတော်၊ရေဝတီဟာ နန္ဒိယသေလို့ နတ်ပြည်ရောက်ပြီးတဲ့နောက် နန္ဒိယကျေးမွေးလူဒါန်းတဲ့ ဆွမ်းဝတ်တွေ ဖျက်ပစ်၊ နန္ဒိယလူနေကျအလှူတွေဖျက်ပစ် သံဃာတော်တွေဆဲရေး၊ ရေဝတီ

လုပ်ပုံလေ။ အဲဒီတော့ ဝေဠုဝတီနတ်မင်းကြီးက ဘီလူးနှစ်ယောက်လွှတ်ပြီး တော့ အဲဒီရေဝတီကို ငရဲသွားပို့လိုက်ကြလို့ အမိန့်ထုတ်တော့ ဘီလူးနှစ်ယောက်လာပြီး အရှင်လတ်လတ်ဆွဲခေါ်၊ ဆွဲခေါ်ပြီးတော့၊ ဟိုတုသိတာ နတ်ပြည် နန္ဒိယဗိမာန်သွားပြ၊ အေး...နန္ဒိယသူဌေးကတော့ ဒီလိုစည်းစိမ် ချမ်းသာစံစားနေရပြီ။ နင်မှာတော့ သံဃာတော်တွေဆဲရေး၊ နန္ဒိယသူဌေး လုပ်ခဲ့တဲ့အလှူဝတ်တွေ ဖျက်ပစ်။ အဲဒီလိုပြုတဲ့အကုသိုလ်ကံကြောင့် နန္ဒိယနဲ့ နင်အတူတူမနေရတော့ဘူး။ ငရဲသွားရတော့မယ်ဆိုပြီး ငရဲလိုက်ပို့သတဲ့။ ငရဲလိုက်ပို့လိုက်လိုက်လို့ ငရဲကျသကာလ သူ့ကိုအထူးစီရင်မနေတော့ဘူး။ ခုံရုံးတင်မနေတော့ဘူး။ တစ်ခါထဲ ငရဲကြီးထဲချလိုက်ရောတဲ့။ ရေဝတီတို့ ငရဲကျပုံလေ။ ဒီတော့ ဒါတွေကိုနောက်ကလူတွေက ယုံဖို့ရာမလွယ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့၊ ပကတိမျက်စိနဲ့မြင်မှယုံမယ်ဆိုတာကိုး။ ပကတိမျက်စိနဲ့ မြင်စကောင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီငရဲတွေက ဘယ်လောက်များသလဲဆိုတော့ ယခုမြေပြင်မှာ မြို့တွေရွာတွေ ဟိုနေရာတစ်စု ဒီနေရာတစ်စု အဲဒီလိုရှိသလိုဘဲတဲ့။ သိဦးငါး ငရဲပတ်ဝန်းကျင်မှာ ငရဲတွေကိုမရေမတွက်နိုင်ဘူးတဲ့။ ဥဿဒငရဲငယ်တွေ လေ။ ဟိုနေရာတစ်စု ဒီနေရာတစ်စု ငရဲများပြားကြောင်းကို နေမိဇာတ် တော်မှာပြတယ်။

မာတလိနတ်သားက ဝေဇယန္တာရထားနဲ့ နေမိမင်းကြီးကိုငရဲတွေ လည်ပြတယ်။ အရှင်မင်းကြီးကြည့်ပါ။ ဟောဒီလို အကုသိုလ်ကံတွေလုပ်လို့ ဒီလိုငရဲတွေခံနေရပါတယ်...လို့ လုပ်ခဲ့တဲ့ကံရော ကျနေတဲ့ငရဲရော မာတလိနတ်သားက နေမိမင်းကြီးကိုပြသတဲ့။ ပြပေမယ်လို့ ကုန်အောင်ပြနိုင်သလားဆိုတော့ ကုန်အောင်ပြနေရင် နေမိမင်းကြီးသာအသက်ကုန်မယ်။ ငရဲကမကုန်သေးဘူး။ အဲဒီစကားကိုထောက်သောအားဖြင့် ငရဲဟာမရေမတွက် နိုင်ဘူးတဲ့။

ပြီးတော့ ကံကလည်း ဘယ်ကံကြောင့်ဘယ်ငဲ့ကျတယ်လို့ အသီးအခြားမရှိဘူး၊ ကံသေးသေးလေးနဲ့ပေမဲ့ ငဲ့ကြီးကျချင်ကျသွားတာဘဲ။ ကံကြီးကြီးပေမယ်လို့ ငဲ့ကလေးရောက်တယ်။ ငဲ့ကလေးဘဲရောက်ရောက် ငဲ့ကြီးဘဲရောက်ရောက် ငဲ့ရောက်လို့ရှိရင်တော့ ငဲ့ဆိုတာဝင်ပေါက်သာ ရှိတယ်။ ထွက်ပေါက်မရှိဘူးလို့ လယ်တီဆရာတော်ကြီးကမိန့်တော်မူတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ယခုလူဖြစ်နေတာတောင်မှ ကုသိုလ်စိတ်က အင်မတန်အဖြစ်နဲ့နေတာဘဲ။ အပါယ်လေးပါးကျနေတဲ့သတ္တဝါမှာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်ရပါ့မလား။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်မရရင် ဒီသတ္တဝါဟာ တဖြည်းဖြည်းနစ်နစ်မသွားဘူးလား။ ဒါကြောင့် ငဲ့ကိုကျသွားသော် ငဲ့ဟာ ထွက်ပေါက်မရှိဘူး၊ ဝင်ပေါက်သာရှိတယ်လို့မိန့်တော်မူတာ ကြောက်စရာအလွန်ကောင်းတယ်။

ဒီတော့ ငဲ့ရှိတယ်လို့လည်းအယူရှိပါ။ ငဲ့ကျမှာလည်းကြောက်ပါ။ ငဲ့ရှိတယ်လို့အယူရှိခြင်းကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှအကျိုးမယုတ်ဘူး။ ဘာအပြစ်မှလည်းမရောက်ဘူး။ ငဲ့မှလွတ်မြောက်ရာ၊ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကာယကံ၊ ဝစီကံကို စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းမယ်။ ငဲ့မှလွတ်မြောက်ရာ၊ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို အားထုတ်မယ်မဟုတ်လား။ ငဲ့ကိုမယုံခဲ့သည်ရှိသော် ငဲ့မယုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကာယကံ၊ ဝစီကံကိုလည်း မစောင့်ရှောက်ဘူး၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း အားမထုတ်ဘူး။ ဒါမယုံတဲ့အပြစ်ပေါ့။ ဒီတော့ ငဲ့ရှိတာ၊ မရှိတာအပထား။ ယုံလို့ရှိရင် အကျိုးများတယ်။ မယုံလို့ရှိရင် အကျိုးယုတ်လိမ့်မယ်နော်။

အေး...ဒို့ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးကတော့ ဘုရားအစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ပြောတဲ့စကားကို တထစ်ချယူရမှာကိုး။ ကိုယ်လည်းမမြင်နိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကိုးကွယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောတဲ့စကားလည်း မယုံနိုင်ဘူးဆိုတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီးတော့ လူထဲထည့်လို့ဖြစ်မလဲ။ အဲဒီတော့ ယုံဖို့တော့ကောင်းကြတယ်၊ ယုံဖို့ကောင်းရင်လည်း ငဲ့ကျစေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကို ရှောင်ရမယ်၊ ငဲ့ကျစေတတ်တဲ့အကုသိုလ် မဖြစ်ဘဲမနေဘူး။

ဒီတော့ ငရဲကျစေတတ်တဲ့အကုသိုလ်ကို ဘယ်လိုရှောင်မလဲဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများပါတဲ့။

ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဠိ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။

ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ မကောင်းသဖြင့် မိုးအပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဠိ၊ မိုးရေသည်။ သမတိဝိဇ္ဇတိယထာ၊ ထိုးဖောက်ယိုကျသကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ အဘာဝိတံ၊ သတိပဋ္ဌာန် မပွားများအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ကိလေသာရာဂသည်။ သမတိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးဖောက်ယိုကျ၏။ အဲဒါတစ်ဂါထာ။

ယထာ အဂါရံ သုဆန္ဒံ၊ ဝုဠိ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝံ သုဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။

သုဆန္ဒံ၊ ကောင်းစွာမိုးအပ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်ကို။ ဝုဠိ၊ မိုးရေမိုးပေါက်သည်။ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ ယထာ၊ မယိုမကျသကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ သုဘာဝိတံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ ကိလေသာရာဂသည်။ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ၊ မထိုးဖောက်မယိုကျနိုင်။

ဒီဂါထာကို နန္ဒရဟန်းသစ်ကိုအကြောင်းပြုပြီး မြတ်စွာဘုရားဟောတယ်။

အကြောင်းက ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ကပိလဝတ်ပြည်ကြွ၍သုံးရက်မြောက်နေ့မှာ ဖခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက သားတော်နန္ဒမင်းသားကို ဇနပဒကလျာဏီနဲ့လက်ထပ်မင်္ဂလာပြုပြီးတော့ အိမ်ရှေ့ရာထူးကိုပေးမယ်လုပ်နေတုန်း မြတ်စွာဘုရားက နန်းတော်ကြွလာတော်မူတယ်။ သိကြပြီးသားအတိုင်းပေါ့၊ ကျောင်းတော်ခေါ်သွားပြီး ရဟန်းပြုပေးလိုက်တယ်။ ကိုယ်ကျိုးနည်းပါရော၊ ဒါအနိုင်ကျင့်တယ် ခေါ်မှာပေါ့။

အထဿသာ အာဂန္ဓာ အဝိဒူရေ ဌိတာဝိယ ဟောတိ။

အထ၊ ထိုရဟန်းဖြစ်သော အခါ၌။ အဿ၊ ထိုနန္ဒရဟန်းသစ်အား။ သာ၊ ထိုဇနပဒကလျာဏီသည်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ အဝိဒူရေ၊ လက်ဝဲနံပါး အနီးအနား၌။ ဌိတာဝိယ၊ ချိုမြဲပြုံးကာ ရပ်တည်လာသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ သူ၏စိတ်ထဲမှာ ထင်၍နေလေသတည်း။

အတင်းရဟန်းပြုပေးလိုက်လို့ ရဟန်းသာပြုရတယ်၊ သူ့စိတ်ထဲမှာ တော့ ဇနပဒကလျာဏီ အနားလာပြီးမတ်တပ်ရပ်နေတယ်၊ ပြုံးပြုံးကလေး နေတယ်လို့ထင်သတဲ့။ ဒီတော့ ဒီရဟန်းဘဝ သူပျော်နိုင်ပါအုံးမလား။ မပျော်နိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ လက်ထပ်မင်္ဂလာလုပ်ခါနီးဆဲဆဲမှာ လိုက်လာရလို့ ဘယ်ပျော်နိုင်ပါတော့မလဲ။

အကျိုးပေးကအမျိုးမျိုးဘဲ၊ သူလည်း ပစ္စိမ ဘဝိက ဗျာဒိတ်နဲ့လာ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ ဥပတိဿအမည်ရှိတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့တော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့အောက်က ညီတော်ဥပသေန၊ သူ့အောက်က အရှင်စုဒ္ဓ၊ သူ့အောက်က အရှင်ရေဝတ၊ ညီအစ်ကိုလေးယောက်၊ နှမက စာလာ၊ ဥပစာလာ၊ သီသုပစာလာ...လို့ နှမကသုံးယောက်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့မှာ သားချင်းခုနှစ်ယောက်ရှိတယ်။ ညီအကို မောင်နှမသားချင်းခုနှစ်ယောက်ရှိရာမှာ ခုနှစ်ယောက်စလုံး ရဟန္တာချည်းဘဲ၊ မယ်တော်ပုဏ္ဏေးမကြီးကတော့ အထက်ကောင်းကင်ဘုံကဗြဟ္မာကြီးကို ကိုးကွယ်တယ်၊ သားတွေသမီးတွေနောက်မလိုက်ဘူး။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက အိမ်ကိုခဏခဏကြွလာတယ်။ ကြွလာရင်မြည်တာဘဲ။ ကိုယ်ရှိတဲ့ပစ္စည်းတွေ တော့ပစ်ထားတယ်၊ သူတစ်ပါးအိမ် ခွက်လက်စွဲပြီးတောင်းစားတယ်၊ ဘာမှ ကောင်းတဲ့အကောင်မဟုတ်ဘူးနဲ့ မြည်သတဲ့၊ ထင်ရှားတာက အရှင်သာရိပုတ္တရာကသာ ထင်ရှားနေတာ။

ညီတော် အရှင်ဥပသေနက စောစောပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားလို့ မထင်ရှားဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဒဠ္ဇဝိသ၊ ဒိဠ္ဇဝိသ၊ ဖုဠ္ဇဝိသ၊ ဝါသဝိသ...လို့ မြွေလေးမျိုးရှိတယ် တဲ့။ ကိုက်မှအဆိပ်တက်တဲ့မြွေ၊ မြင်ရုံနဲ့အဆိပ်တက်တဲ့မြွေနဲ့ ထိရုံနဲ့အဆိပ် တက်တဲ့မြွေ၊ လေထိရုံနဲ့အဆိပ်တက်တဲ့မြွေလို့ မြွေလေးမျိုးရှိတယ်။ အရှင် ဥပသေန ဂူထဲမှာသင်္ကန်းချုပ်နေတုန်း မြွေနှစ်ကောင်အရွေ့လိုက်ရာကနေ ပြီးတော့ အရှင်ဥပသေနအပေါ်ကျတယ်၊ ဒီတော့ ထိရုံနဲ့အဆိပ်တက်တဲ့ မြွေဖြစ်နေတယ်။

ငါတော့ မနေရတော့ဘူးဟေ့။ ငါ့ကုတင်သာ အပြင်ထုတ်ပေးကြ ဆိုပြီးတော့ ကုတင်ကိုထုတ်ခိုင်းတယ်။ အပြင်ကျတော့ မိုးကြိုးမီးလောင်သ လို့ အသားတွေမို့မို့ကြေနေတယ်။ အရှင်ဥပသေန ပရိနိဗ္ဗာန်စံပုံလေ။ အရှင် စုန္ဒ၊ဆိုတာက တစ်ချိန်သောအခါက ဘုရားရဲ့အလုပ်အကျွေးဖြစ်တယ်၊ ပြော လိုရင်းက သားကြီးသမီးကြီးတွေရဟန်းဖြစ်ကုန်တော့ အရှင်ရေဝတ တစ် ယောက်တည်းကျန်တယ်။ သူက ခုနစ်နှစ်သားကလေး။ ဒီတော့ အဖွားကြီးက ဒီကလေးတစ်ယောက်တော့ ငါ့ရအောင်ယူမှဘဲလို့ ခုနစ်နှစ်သားက လက် ထပ်ပေးထားတယ်၊ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်က လက်ထပ်တော့ အဖွားကြီးတွေ က ဒီလက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲမှာ ဆုပေးကြတယ်တဲ့။ ငါ့မြေးများလည်း အဖွား တို့လို အိုအောင်မင်းအောင်ပေါင်းရပါစေ...လို့ ဆုပေးတော့...

အရှင်ရေဝတက၊မော့ကြည့်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း အဖွားတို့ လို အိုရအုံးမလားလို့မေးသတဲ့။ ပါရမီကရဲရဲတောက်ကိုး။ ဟ...အိုရမှာပေါ့ ကလေးရယ်၊ မအိုတဲ့လူဘယ်မှာရှိမလဲလို့ အဖွားကြီးကပြောတော့ အော်... ကျွန်တော်တို့လည်း အဖွားတို့လိုအိုရအုံးမှာကိုး။ အဲဒီလိုပြောပြီး သူ့စိတ်ထဲ က ဒီလက်ထပ်မင်္ဂလာကို သူ့အလိုမရှိတော့ဘူး။ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲက အ ဝတ်အစားနဲ့ ဟိုယောင်ယောင်ဒီယောင်ယောင် နောက်ဖေးသွားမလို့ ဘာလို လိုလုပ်ပြီး တခါထဲထွက်ပြေးတာဘဲ။

အဲဒီတော့ ရှင်ရေဝတကတော့ အဖွားတို့လိုအိုအောင်မင်းအောင် ပေါင်းရပါစေလို့ အဖွားကြီးတွေဟောတဲ့တရားနဲ့သိသွားတယ်။ အဲဒါကနေ ပြီး တောထဲထွက်သွားတာနော်။ အခုအရှင်နန္ဒကတော့ မြတ်စွာဘုရားက လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲလုပ်ခါနီး ရဟန်းပြုပေးထားလို့ စိတ်မှာဇနပဒကလျာဏီ အနားလာပြီးရပ်နေသကဲ့သို့ ပြုံးပြုံးကလေးနေတယ်လို့ ထင်နေတယ်။ ကိုင်း...ဘယ်နှယ်လုပ်ပျော်နိုင်မှာလဲ၊ မပျော်နိုင်တော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း လိမ္မာကြောင်းဥပါယ်တံမျဉ်ကို အလွန်နားလည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်လို့ ဒီအကောင်တော့မဖြစ်ဘူး။ ဒီအကောင်ဇနပဒကလျာဏီစွဲနေပြီ၊ သည့်ထက်သာ တဲ့နတ်သမီးပြမယ်ဆိုပြီး နတ်ပြည်ခေါ်သွားတယ်။

နတ်ပြည်ရောက်တော့ သကြားမင်းရဲ့အလုပ်အကျွေးဖြစ်တဲ့ နတ်သမီးငါးရာက လာပြီးတော့ရှိခိုးတဲ့အခါ အဲဒီကျတော့ သူ့မျက်လုံးဟာ ပုဇွန်မျက်လုံးကျလို့ ကြည့်လိုက်တာ ဒီအခါကျတော့ ဇနပဒကလျာဏီ ဘယ်ရောက်နေမှန်းမသိဘူးတဲ့။ ဘုရားကရိပ်မိတယ်၊ ဟေ့နန္ဒ ဘယ်နှယ်လဲကွ၊ မင်းဇနပဒကလျာဏီနဲ့ ဒီနတ်သမီးတွေနဲ့ ဘယ်လိုလဲဟ...လို့မေးတော့...မပြောပါနဲ့ဘုရား။ ဒီနတ်သမီးတွေကြည့်ရတာ ဇနပဒကလျာဏီ မျောက်မကြီးနဲ့တူနေပြီဘုရား။ ဒါဖြင့် မင်းဒီနတ်သမီးတွေကိုလိုချင်သလား လိုချင်ပါသော်ကောဘုရား။ လိုချင်လို့ရှိရင် သာသနာတော်မှာပျော်မွေ့စွာနေပြီး တရားအားထုတ်။ ဒီနတ်သမီးရဖို့ငါ့တာဝန်ခံမယ်၊ ဘုရားကလေ။ ဒီနတ်သမီးမျိုးသာရရင်တော့ မင်းတို့လည်း ထုတ်မှာပါဘဲ။ အရှင်ဘုရား ဒီနတ်သမီးမျိုးသာရရင် ထုတ်ပါမယ်လို့ဝန်ခံတော့မှ လူ့ပြည်ပြန်ခေါ်လာပြီး တရားအားထုတ်ခိုင်းတယ်။ ဒီတော့ နန္ဒရဟန်းတရားအားထုတ်တာက ဘာဖြစ်လို့အားထုတ်တယ်။ နတ်သမီးတည်းဟူသောအလှကို လိုချင်လို့...နော်။ မြတ်စွာဘုရားက တရားသာအားထုတ် မင်းနတ်သမီးရမယ်ဆိုတော့ နင်လားငါလား မအိပ်မနေတရားအားထုတ်လိုက်တာ မပြောနဲ့တော့။ ဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတွေပညာပေးတယ်။ နန္ဒတရားအားထုတ်တာ သွားပြောကြ လှောင်ကြစမ်းကွာ၊ နတ်သမီးလိုချင်လို့တရားအားထုတ်သတဲ့ဗျာ။ ဒီလိုရဟန်းကလည်း

ရှိသေးသကဲ့သို့။ ဘေးကရဟန်းတွေကပြောတော့ သူ့ရှက်လာရော။

ဘုရားက ဘယ်လောက်ဥပါယ်တံမျှင်ကောင်းသလဲ၊ ဇနပဒကလျာဏီ ကိုစွဲနေတဲ့အစွဲကို နတ်သမီးနဲ့ဖျောက်ပစ်လိုက်တယ်။ နတ်သမီးကိုစွဲနေတဲ့ အစွဲကို တရားအားထုတ်ခိုင်းပြီးတော့ ရဟန်းတွေကိုအလှောင်အပြောင်ခိုင်း တော့ ရှက်ပြီးတော့ ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ ကြိုးစားအားထုတ်လိုက် တော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားသတဲ့။

ရဟန္တာဖြစ်သွားတော့ သည့်ပြင်ရဟန်းတွေကမေးကြတယ်။ ရဟန္တာ ဆိုတာအခက်သားနော်။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတွေ မသိနိုင်ဘူး။ ဟ...နန္ဒ၊ အရင်နေ့ တွေက မင်းလူထွက်ချင်တယ် လူထွက်ချင်တယ်ပြောနေတယ်။ အခုကော လူထွက်ချင်သေးသလား။ မင်းနေတာကြည့်ရတာ လူထွက်ချင်ပုံမရဘူး။ ရဟန်းချင်းချင်းတော့ အရင်နေ့တွေကသာထွက်ချင်တာ၊ ယခုမထွက်ချင် တော့ဘူးလို့ နန္ဒကပြောသတဲ့။ ပြောတော့ အဲဒီနန္ဒကို ရဟန်းတွေက စွပ်စွဲတယ်။ အရင်နေ့တွေကလူထွက်ချင်တယ် ယခုလူမထွက်ချင်ဘူးဆိုတော့ သူ့ကိုယ်သူရဟန္တာဖြစ်ပြီလို့ သူပြောတာ။

အညာဗျာကရဏ အရဟတ္တဖိုလ် ပြောကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အပြစ်မကင်း ဘူးပေါ့။ အဲဒါဘုရားသွားလျှောက်ကြတယ်။ ဘုရားထံလျှောက်တော့ ဘုရားက ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ၊ အမိုးမလုံတဲ့အိမ်ဟာမိုးယိုတယ်...ကွဲ့၊ အမိုးလုံတဲ့အိမ် ဟာ မိုးမယိုဘူးတဲ့...နော်၊ နန္ဒဟာ နတ်သမီးတွေ တွေ့ပြီးသည်ကစပြီးတော့ သူ့အမိုးကိုသူ ကောင်းစွာပြင်မိုးပြီတဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာပွားများ၊ ပထမ ပွားတုန်းက နတ်သမီးကိုလိုချင်လို့ ပွားများပေမဲ့လို့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများ လိုက်တော့ကာ မလုံတဲ့အမိုးကို ပြင်မိုးတာနဲ့တူနေပြီ၊ နောက် အဲဒီနတ်သ မီးလိုချင်တဲ့စိတ် ပျောက်ပြီး ဆက်ပွားများလိုက်တော့ ရဟန္တာအဖြစ် ရောက် သွားတာပေါ့။

ဒီတော့ ညီတော်နန္ဒဟာ နတ်သမီးမြင်သည်ကစပြီး လူထွက်ချင် တဲ့စိတ်မရှိတော့ဘူးဟေ့...တဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ နတ်သမီးကိုမြင်သည်ကစပြီး

သတိပဋ္ဌာန်ပွားများလို့၊ ဒီတော့ ယခုခေတ်မှာလည်းဘဲ၊ ဘာလိုချင်လို့ပွားပွား၊
 ပွားရင်တော်ပြီ၊ အရှင်နန္ဒဝတ္ထုထောက်ရင်လေ။ အရှင်နန္ဒ စပြီးတော့ သတိ
 ပဋ္ဌာန်ပွားများတာ ဘာလိုချင်လို့။ နတ်သမီးလိုချင်လို့။ ယခု ယောဂီတွေလို
 ချင်တယ်ဆိုပေမယ်လို့ နတ်သမီးလိုချင်တာလောက် မဆိုးပါဘူး ဟုတ်လား။
 ဘာလိုချင်လို့ဘဲပွားပွား၊ ပွားသာပွား နောက်ကျတော့ ကိုယ်ဟာကိုယ်သိလာ
 မှာပေါ့နော်။ လိုချင်တာနဲ့တရားအားထုတ်တာနဲ့မဆိုင်ပါလား။ တရားရအောင်
 ဒို့ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်မှဘဲလို့ သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။ အစက
 တော့ စိတ်ကမမှန်နိုင်သေးဘူးကိုး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ပုထုဇဉ်ကိုး။

ပုထုဇနေတီတိ ပုထုဇနော...တဲ့၊ ပုထု၊ များစွာသောကိလေသာတို့
 ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုထုဇနော၊ ပုထုဇဉ်မည်
 ၏။ ကိလေသာတွေများများကြီးဖြစ်လို့ ပုထုဇဉ်ခေါ်တာတဲ့။ ကိလေသာတွေ
 များများကြီးဖြစ်ရင်တော့ ဟိုဟာဒီဟာလိုချင်မှာပေါ့။ လိုချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်
 ပွားများရမှာဘဲလို့ဆိုပြီး ပွားသာပွား၊ အရှင်နန္ဒကို သက်သေထားပြီးတော့
 လေ၊ အရှင်နန္ဒဟာ နတ်သမီးလိုချင်တာနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများတာ၊ ပွားများ
 လို့ ရဟန္တာအဖြစ်ရောက်သွားတယ်မဟုတ်လား။

အဲဒီလို နတ်သမီးလိုချင်သည်ကစပြီးတော့ ငါ၏ညီတော်နန္ဒသည်
 သာသနာတော်မှာ ပျော်မွေ့သွားပြီ၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီ။

အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ...
 ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ၊ ဝုဋ္ဌိ သမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
 ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။

ယထာ အဂါရံ သုဆန္ဒံ၊ ဝုဋ္ဌိ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။
 ဧဝံ သုဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ နသမတိ ဝိဇ္ဇတိ။ လို့...
 အရှင်နန္ဒကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒီဂါထာနှစ်ပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရား
 ဟောတယ်။

သည့်ပြင်သတ္တဝါတွေလည်း အများကြီးအကျိုးရှိတယ်။ ဒီတော့ ပြော
 လိုရင်းက ဘာလိုချင်သည်ဖြစ်စေ၊ မလိုချင်သည်ဖြစ်စေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တော့
 မပွားများဘဲ မနေကြပါနဲ့။ သတိပဋ္ဌာန်ကတော့ပွားများရမှာဘဲ။ ခုဒီလာ
 တရားနာကြတဲ့လူတွေ သတိပဋ္ဌာန်မပွားများချင်သာနေရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန်
 မပွားများတတ်တာတော့မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
 မှာ (ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ)ဆိုတာပါတယ်နော်။ **ကာယာနုပဿီ၊ အပေါင်းကာ
 ယကိုတစ်ခုခြင်းကွဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ
 ၏။**

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပွားတယ်ဆိုတာ၊ ထွက်လေဝင်လေ
 ပေါ်မှာ ထွက်မှန်းသိ ဝင်မှန်းသိနေရင်လည်း ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
 ပွားနေတာဘဲ။ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွားအရေစ
 သည်ဖြင့် သုံးဆယ်နှစ်ကောဠာသတွေ့ကိုစဉ်းစားနေရင်လည်းဘဲ သတိပဋ္ဌာန်
 ပွားနေတာဘဲ။ ဒီတော့ ဒို့လူတွေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် မပွားများ
 တတ်စရာမရှိပါဘူး။

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှာတော့(ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ)
 တဲ့။ **ဝေဒနာနုပဿီ၊ ဝေဒနာကိုတစ်ခုခြင်းကွဲအောင် ဝေဒနာကိုခန္ဓာကိုယ်
 နဲ့ကွဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။** ဒါဖြင့်
 လုပ်ထုံးကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာဖြစ်လာတဲ့ဝေဒနာကိုသတိထားနေ၊ ဆင်းရဲ
 ဖြစ်လာတယ် သတိထား၊ ချမ်းသာဖြစ်လာတယ် သတိထား၊ မဆင်းရဲမချမ်း
 သာဖြစ်လာတယ် သတိထား၊ ဘာဝေဒနာဖြစ်ဖြစ် ခန္ဓာကိုယ်မှာဝေဒနာဖြစ်
 နေရင် ဒီဝေဒနာကိုသတိကပ်ပြီးထားရတယ်။ ဒီဝေဒနာလုပ်ထုံးက မတတ်
 စရာရှိသေးသလား။

စိတ္တာနုပဿနာကျတော့ (စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ)၊ **စိတ္တာနုပဿီ၊
 စိတ်ကို ရှေ့စိတ်နောက်စိတ်ကွဲအောင် အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိ
 ဟရတိ၊ နေ၏။** အဲဒီစိတ္တာနုပဿနာ အလုပ်လုပ်ကြစမ်းပါ။ အပုံကြီးသက်

သာခွင့်ရတယ်နော်၊ တစ်စုံတစ်ခု မတော်တာလုပ်မိလို့ တစ်စုံတစ်ခု မတော် တဲ့စကားပြောမိလို့ စိတ်ထဲမှာတစ်နဲ့နဲ့နဲ့ ဒီစိတ်ဟာဖြေလို့မရဘူးဆိုရင် အဲ ဒီစိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်လိုက်။ ဟာ...ဖြစ်ခါမျှပါလား။ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွား တာဘဲ။ ဘာမှလည်း အကောင်အထည်မရှိပါလား။

အဲဒီလို သဘောပေါက်သိလာတဲ့အခါ ဒီစိတ်ပျောက်မသွားပေဘူး လား။ ဒီလိုအနေမတော်,အစားမတော်,အပြောမတော်နဲ့ စိတ်တထင်ထင်နေ ရတာ အလွန်ဆင်းရဲတယ်။ စိတ်ပြန်မရှုနိုင်ရင်လေ၊ အလွန်ဆင်းရဲတာပေါ့၊ စိတ်ပြန်ရှုရင် ဒီစိတ်ဟာဖြစ်ပြီးပျောက်သွားတာဘဲ။ ဘာမှအရာရောက်တာမ ဟုတ်ဘူး။ ဘာမှအကောင်အထည်မရှိဘူးလို့သိပြီး ချမ်းသာလာလိမ့်မယ်။

သရာဂစိတ်,သဒေါသစိတ်,သမောဟစိတ် ခုတင်ကပြောခဲ့သလို ရာဂ နဲ့တက္ကစိတ်ဖြစ်တယ်။ ခုရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်၊ ဒါသတိထားနေဖို့ဘဲ။ ကိုယ်စိတ်ဖြစ်တာ ကိုယ်မသိဘူးလား။ ဒေါသနဲ့တက္ကစိတ်ဖြစ်တယ်၊ ခုဒေါသ ကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်၊ တွေဝေတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်၊ တွေဝေခြင်းကင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်၊ မသိနိုင်ဘူးလား။ တပ်မက်တဲ့စိတ်,တွေဝေတဲ့စိတ်,ပြစ်မှားတဲ့စိတ် ဒီစိတ်တွေတော့ မဖြစ်ဘဲမနေဘူး။ ဖြစ်ရင်ကောမသိနိုင်ဘူးလား။ အဲဒီတော့ **စိတ်ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသိနေခဲ့သော် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်။**

ကာယာနုပဿနာကလည်း တစ်ကိုယ်လုံး၊ ဝေဒနာနုပဿနာကလည်း ပေါ်တဲ့နေရာ၊ စိတ္တာနုပဿနာကလည်း ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ၊ နှလုံးသွေးက ဖြစ်တာ၊ နှလုံးရှိတဲ့နေရာကို အသိကပ်ပြီးတော့ စိတ်ဖြစ်ပုံကိုအာရုံပြုနော်။

ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ ဓမ္မာနုပဿိ ဝိဟရတိ။ ဓမ္မာနု ပဿိ၊ **နိဝရဏစသောသဘာဝဓမ္မတို့ကို အဖန်ဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍၊ ဝိ ဟရတိ၊ နေ၏။** သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကအကျယ်ကြီးဆိုပေမယ်လို့ အမှန်တကယ် လုပ်ဖို့ကျတော့ ဒီ,ဥဒ္ဓေသလေးခုနဲ့လုပ်ထုံးပြီးတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာမှာ...

- (၁) နီဝရဏခန်း။
- (၂) ခန္ဓာခန်း။
- (၃) အာယတနခန်း။
- (၄) ဗောဇ္ဈင်ခန်း။
- (၅) သစ္စာခန်းရယ်လို့ ငါးခန်းရှိတယ်။

အစကနီဝရဏပဗ္ဗ၊ ပြီးတော့မှခန္ဓာပဗ္ဗ၊ ပြီးတော့မှအာယတနပဗ္ဗ၊ ပြီးတော့မှဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗ၊ ပြီးတော့မှသစ္စာပဗ္ဗ၊ မမ္မာနုပဿနာမှာဘယ်နှစ်မျိုးရှိတယ် ငါးမျိုး၊ အဲဒီမှာလွယ်လိုက်တဲ့လုပ်ထုံး မပြောပါနဲ့တော့နော်...။

သန္တံဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ
ကာမစ္ဆန္ဒောတိ ပဇာနာတိ။

အော်...ငါ့ရင်ထဲမှာ ကာမစ္ဆန္ဒတွေရှိနေပါကလား၊ ဒီအခါမှာ ဗျာပါ ဒတွေရှိနေပါကလား၊ ဗျာပါဒဆိုတာ ဒေါသ၊ မကျေမနပ်ဖြစ်နေတာ သူ တစ်ပါးမုန်းထားတာ အဲဒီစိတ်တွေ ငါ့ရင်ထဲမှာရှိနေပါလား၊ ဒီလိုသတိထား ပါတဲ့။ ဥဒ္ဓစ္စ၊ကုက္ကုစ္စနီဝရဏ၊ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ၊ဘယ်နီဝရဏဘဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ် တိုင်းဖြစ်တိုင်းသတိထား။ ဒီငါးပါးလုံးအကုန်စေ့အောင် လုပ်ရမယ်မဆိုလို့ ပါဘူး။ ကြုံရာလုပ်၊ ထင်ရှားတာလုပ်၊ ခန္ဓာကျတော့ နည်းနည်းကလေးခက် တယ်။ ဘာလို့ခက်တယ်၊ ဣတရူပံ ဣတိရူပဿ သမုဒယော ဣတရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော။

ဟော...ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရုပ်ကိုသိရမယ်တဲ့၊ ရုပ်ကိုဘယ်လိုသိရမလဲ။ ဘူတ ရုပ် ဥပါဒါရုပ်ပေါ့။ အေး...လက်နဲ့ကိုင်လို့ရတာ မြေဓါတ်၊ ယိုစီးတာ ရေ ဓါတ်၊ ပူနွေးတာ မီးဓါတ်၊ လှုပ်ရှားတာ လေဓါတ်စသည်ဖြင့် ရုပ်ကိုမသိနိုင် ဘူးလား။ သိနိုင်ပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ဣတရူပံ၊ အော်...ရုပ်ဆိုတာဘာလဲ၊ ဣတိ ဆိုတာ လက်ညှိုးထိုးပြလိုက်တာ၊ ရုပ်ဟာဒါဘဲလို့ ဒီလိုသိလိုက်၊ ဒါသဘာဝ လက္ခဏာနော်။

ဣတ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဒီကျတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ဆိုင်တယ်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကင်းမျိုး၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အဟာရ၊ ရှေးရှေးကအဝိဇ္ဇာတွေဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒီအဝိဇ္ဇာတွေကို ခုထက်ထိ မဂ်နဲ့မပယ်နိုင်သေးဘူး။ ကိုယ်ရင်ထဲမှာအဝိဇ္ဇာတွေရှိတယ်၊ တဏှာရှိတယ်၊ ကံလည်းရှိတယ်၊ ရှေးအတိတ်က အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ သုံးပါးပါလာတယ်။ ယခုဘဝမှာ အဟာရစားသောက်ခြင်းကတစ်ပါး၊ ရှေးဘဝကပါလာတဲ့အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အကြောင်းရှိနေတော့ကာ အကြောင်းရှိရင် အကျိုးကမဖြစ်ဘဲနေမလား မနေပါဘူး။

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာရှိနေခြင်း၊ တဏှာရှိနေခြင်း၊ ကံရှိနေခြင်းပင်လျှင် ရုပ်ဖြစ်ခြင်းလို့ဘဲ ဒီလိုရူပါ။ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ ရုပ်ဟာအမြဲဖြစ်နေတယ်။ ဘာလို့ဖြစ်နေတုန်း။ အဝိဇ္ဇာရှိနေလို့၊ တဏှာရှိနေလို့၊ ကံရှိနေလို့။

ဒါဖြင့် ခုအခါ အာဟာရစားသောက်ကြတယ်၊ အာဟာရစားသောက်ကြတော့ ရုပ်မဖြစ်ဘူးလား၊ ဖြစ်တယ်၊ ဒါဖြင့် အစာအာဟာရစားသောက်ခြင်းလည်းဘဲ ရုပ်ဖြစ်ခြင်းဘဲ။ ဖြစ်ဆဲခဏဆိုတာကသင်္ခတလက္ခဏာ၊ ရုပ်ဆိုတာက သဘာဝလက္ခဏာ၊ သဘာဝလက္ခဏာဖြစ်သောရုပ်ကို နိဗ္ဗတ္တိသင်္ခတလက္ခဏာအားဖြင့် ဖြစ်ဆဲခဏမှာ ရုပ်ဖြစ်ခြင်းလို့ယူပါနော်။ ဒါဖြင့်ရုပ်ဖြစ်ကြောင်း ဘယ်နှစ်ပါး၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အဟာရအားဖြင့်လေးပါး။ ဖြစ်ဆဲခဏတစ်ပါး၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဖြစ်ဆဲခဏလို့ ပေါင်းလိုက်တော့ငါးပါး။ ဒါကို အကြောင်း ဥဒယလေးပါး၊ ခဏဥဒယတစ်ပါးလို့ဆိုတယ်။ အဝိဇ္ဇာရယ်၊ တဏှာရယ်၊ ကံရယ် အာဟာရရယ် ပေါင်းလိုက်တော့ အကြောင်းဥဒယလေးပါး၊ ဖြစ်ဆဲခဏက ခဏဥဒယတစ်ပါး၊ ဒီတော့ရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကား ငါးပါးပေါ့။ အဲဒါ ဣတိရူပဿ သမုဒယောဆိုတဲ့ ပါဠိတော်ရဲ့အဓိပ္ပာယ်ဘဲ။ ဒါဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ငါးဆယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာလာတယ်။ ဣတိရူပဿအတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဥပဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်အားဖြင့် ရုပ်သည်ဖြစ်ဆဲခဏ၊ ပျက်ဆဲခဏလို့ နှစ်မျိုးမရှိဘူးလား။

ဖြစ်ဆဲခဏမှာ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ၊ကံ၊အဟာရ ဒါတွေဟာဥဒယဖြစ်ရမယ်၊ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ၊ကံ၊အဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းတွေဟာ ပျက်ဆဲခဏမှာ သူတို့ ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဘူး။ ဖြစ်ဆဲခဏမှာသာ ကျေးဇူးပြုမယ်။

ဒီတော့ပျက်ဆဲခဏမှာ အဝိဇ္ဇာမဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်မဖြစ်၊ ပျက်ဆဲ ခဏမှာတဏှာမဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်မဖြစ်၊ ပျက်ဆဲခဏမှာ အဟာရမဖြစ် ခြင်းကြောင့် ရုပ်မဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ၊ကံ၊အဟာရတို့ဟာ ရုပ်ဖြစ်ဆဲခဏ မှာသာလျှင် သူတို့ကျေးဇူးပြုတာ၊ ရုပ်ပျက်ဆဲခဏမှာ သူတို့ကျေးဇူးမပြုနိုင် ဘူး။

ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာမရှိလို့ရုပ်မဖြစ်၊ တဏှာမရှိလို့ရုပ်မဖြစ်၊ ကံမရှိ လို့ရုပ်မဖြစ်၊ အဟာရမရှိလို့ရုပ်မဖြစ်၊ ဒီတော့ ဝိပရိနာမလက္ခဏာဖြစ်တဲ့ ပျက်ဆဲ ခဏသည်ပင်လျှင် ရုပ်၏ပျက်ခြင်းဘဲတဲ့။ ပျက်ဆဲခဏက သင်္ခါရလက္ခဏာ၊ ရုပ်က သဘာဝလက္ခဏာနော်...။ လက္ခဏာခြင်းမတူဘူး။ အဲဒီအပျက်မှာလည်း ဘဲ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းဝယလေးပါး၊ ပျက်ခြင်းတည်းဟူသော ခဏဝယတစ်ပါး၊ ပေါင်းလိုက်တော့ ဝယလက္ခဏာ ငါးပါး။

ဒါဖြင့် ရုပ်မှာ အကြောင်းဥဒယလေးပါး၊ ခဏဥဒယတစ်ပါး၊ အ ကြောင်းဝယလေးပါး၊ ခဏဝယတစ်ပါး၊ ဒါဖြင့် ဥဒယငါးပါး၊ ဝယငါးပါး မ ဖြစ်ဘူးလား။ ရုပ်မှာဥဒယငါးပါး၊ ဝယငါးပါး ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝေဒနာမှာလည်း ဥဒယငါးပါး၊ ဝယငါးပါးဘဲ၊ သို့ပေမဲ့ ဘာတွေကွာနေသလဲ။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံချင်းတော့တူတယ်၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာဆိုခြင်းကြောင့် ဝေဒနာ၏အကြောင်း က၊ဖဿ၊ ရုပ်၏အကြောင်းက အဟာရ၊ အဟာရနေရာမှာ ဖဿဝင်တယ် နော်...။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဖဿ ဖြစ်ဆဲခဏဟုတ်လား၊ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ခြင်း၊ တဏှာချုပ်ခြင်း၊ ကံချုပ်ခြင်း၊ ဖဿချုပ်ခြင်း ဝေဒနာပျက်ဆဲခဏ ငါးပါးနော်။

ဒီတော့ ဝေဒနာမှာဖြစ်ဆဲငါးပါး၊ ပျက်ဆဲငါးပါး မရှိဘူးလား။ သညာ
မှာလည်း ငါးပါး၊ သင်္ခါရမှာလည်း ငါးပါး၊ အဲဒီသုံးပါးမှာ ဖဿချည်းဘဲ။ အ
ဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဖဿ ဖြစ်ဆဲခဏ၊ ပျက်ဆဲခဏ၊ ရုပ်မှာတုန်းကတော့
အကြောင်းအာဟာရ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရအကြောင်းကတော့ ဖဿ။

ဝိညာဏ်ကျတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ နာမ်ရုပ် ဟုတ်လား။ ဝိညာ
ဏပစ္စယာ နာမရူပံသာ ရှိသည်မဟုတ်ဘူး၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံလည်း
ရှိတယ်။ ဝိညာဏ်ကြောင့်နာမ်ရုပ်ဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်
နှစ်ပါးသည် ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း။ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမရှိရင် ဒီဝိညာဏ်
ကဘယ်ကလာဖြစ်မှာလဲ။

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ နာမ်ရုပ်၊ ပြီးတော့ ဖြစ်ဆဲခဏ၊ အ
ဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ နာမ်ရုပ် ပျက်ဆဲခဏ၊ ဒီတော့ ရုပ်မှာအဖြစ်ငါးပါး၊ အ
ပျက်ငါးပါး။ ဝေဒနာမှာ အဖြစ်ငါးပါး၊ အပျက်ငါးပါး။ သညာမှာအဖြစ်ငါးပါး၊
အပျက်ငါးပါး။ ဝိညာဏ်မှာအဖြစ်ငါးပါး၊ အပျက်ငါးပါး။ ဒီတော့ ခန္ဓာငါးပါး
မှာ အဖြစ်ပေါင်း ၂၅။ အပျက်ပေါင်း ၂၅။ ၂၅ နှစ်လီ ၅၀၊ အဲဒါ ဥဒယ
ဗ္ဗယညာဏ်ငါးဆယ်ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာပဗ္ဗမှာတော့ ဒီဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ၅၀ နဲ့ဆိုင်
တယ်နော်။

အာယတနပဗ္ဗကျတော့ “စက္ခုရူပေန သံဝါသာ ရာဂပုတ္တံ ဝိဇာ
ယတိ”။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ရူပေန၊ အဆင်းရူပါရုံနှင့်။ သံဝါသာ၊ အကြောင်း
တော်ရင်း ပေါင်းဖော်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂပုတ္တံ၊ ရာဂတည်းဟူသောသားကို
ဝိဇာယတိ၊ မုချမသွေဖွားမြင်လေ၏။ ဆိုတဲ့စာအတိုင်း မျက်စိရယ်၊ အဆင်း
ရယ်၊ ဒီနှစ်ခုပေါင်းဆုံလို့ဖြစ်တဲ့ကိလေသာကို သံယောဇဉ်ခေါ်တယ်။

မျက်စိ၊အဆင်း၊ နှစ်ခုပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ကာမရာဂသံယောဇဉ်
(လောဘ)။ ဒီနှစ်ခုပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ပဋိဗသံယောဇဉ်(ဒေါသ)။ ဟာ
ဒါကလေးကတော့ကြည့်ကောင်းလိုက်တာဆိုရင်(လောဘ)။ ဟာ...ဒါကြီးကြည့်

ရတာက ဆိုးလိုက်တာဆိုရင်(ဒေါသ)။ လောဘဆိုရင် ကာမရာဂသံယောဇဉ်။ ဒေါသဆိုရင် ပဋိသသံယောဇဉ်၊ မဖြစ်ပေဘူးလား။ ဒီတော့ မျက်စိကိုလည်း သိ၊ ရူပါရုံကိုလည်းသိ၊ ဖြစ်လာတဲ့သံယောဇဉ်ကိုလည်းသိ၊ အာယတန(၁၂) ပါးမှာတော့ အဲဒီလိုဟောတယ်နော်။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ၊ကျတော့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝိရိယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ခုနစ်ပါး။

သတိ၊ ပညာ၊ ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ အဲ ဒီဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးမှာလည်းဘဲ၊ ငါ့သန္တာန်မှာ သတိရှိတယ်ဆိုရင်လည်းသိ။ ငါ့သန္တာန်မှာ “သတိ” မရှိဘူးဆိုရင်လည်းသိ။ ဒီလိုဟောပြန်တယ်။ ငါ့သန္တာန် မှာ အသိဉာဏ်ရှိတယ်ဆိုရင်လည်း သိ၊ ငါ့သန္တာန်မှာ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီး တွေဝေခြင်းဖြစ်နေတယ်ဆိုလည်း သိ၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးမှာလည်း ဖြစ်မဖြစ်ကို သိရမယ်လို့ ဒီလိုဟောတယ်။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ ပြီးတော့မှလည်း သစ္စာပဗ္ဗ၊ ဤသည်ကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤသည်ကား သမုဒယဒယသစ္စာ၊ ဤသည်ကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤသည်ကား မဂ္ဂသစ္စာလို့ ဒီလိုသစ္စာလေးပါးခွဲခြားလို့ သိပါတဲ့။ ခုတင်ကပြောတဲ့ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်...လို့ ခန္ဓာငါးပါး။ အကျဉ်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး။ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်က ရုပ်။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်က နာမ်။ ဒီရုပ်တွေဒီနာမ်တွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာတဲ့။ အဲဒီဒုက္ခသစ္စာဟာ ရှေးအတိတ်ကဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံအကြောင်းမကင်းဘူး။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံဟူသောအကြောင်းက သမုဒယသစ္စာ။ ဖြစ်နေတဲ့ရုပ်က ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒါဖြင့် ဒုက္ခနဲ့သမုဒယဘဲ မဟုတ်လား။

အဲဒီမှာ တော်တော်အသိခက်တယ်ဟေ့၊ ပစ္စယသမ္ဘူတတ္ထ၊ သမုဒါဂ တတ္ထ လို့ အကြောင်းအကျိုးနှစ်မျိုးရှိတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းနဲ့ အဝိဇ္ဇာ

ကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနဖြစ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်အတိုင်း အကြောင်း အကျိုးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါပစ္စယသမ္ဘူတ ခေါ်တယ်။ ပစ္စယသမ္ဘူတ ဆိုတာ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့အကျိုးနော်။ အဲဒီအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရအစရှိသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပစ္စယသမ္ဘူတဖြစ်စဉ်မှာ သမုဒါဂတတ္ထ,ဆိုတာပါသေးတယ်။ သမု ဒါဂတတ္ထ,ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ၊ ဒီသတ္တဝါတွေမှာ ဘဝများစွာသံသရာက အထမြောက်ခဲ့တဲ့ကံတွေရှိတယ်၊ ယခုဘဝလည်းဘဲ အကျိုးပေးခွင့်မရသေးဘူး၊ ဒီအကြောင်းကြောင့် ဒီအကျိုးဖြစ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်သေးဘူး။ သို့ပေမယ့်လို့ အထမြောက်ခဲ့တဲ့ကံတွေ ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်ရမဲ့အကျိုးကလည်းတန်းလန်း။ ဖြစ်ပြီလားဆိုတော့၊ မဖြစ်ရသေးဘူး။ ယခုဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာမှာ ဟို...ဘဝ များစွာသံသရာက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ကိလေသာအကြောင်း၊ ကံအကြောင်းရယ်၊ ဖြစ် ရမဲ့အကျိုးတရားရယ်၊ အဲဒီအကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးသည် ပစ္စယသမ္ဘူတတ္ထ ဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာမှီပြီး လိုက်နေတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာက ဖြစ်ဆဲခန္ဓာ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ခေါ်တယ်၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်နိုင်သေးသည်ရှိသော် နောင်အခါမှာဖြစ်ဖို့ရာ အကြောင်းနဲ့တကွမှီလိုက် နေတဲ့ခန္ဓာကို ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဒန္ဓာခေါ်တယ်။ ဖြစ်ထိုက်တဲ့သဘောနဲ့မှီလိုက်နေ တာ။ ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်၊ နောင်ကေန္တ ဖြစ်လတ္တံ့ လည်းမဟုတ်ဘူး၊ သူ့ရဲ့အကြောင်းကံရှိနေခြင်းကြောင့် သူလည်းဒီခန္ဓာမှာ ရှိနေတယ်လို့ဆိုရပါတယ်၊ ဒါပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာခေါ်တယ်။ အမှန်က ကာလဝိမုတ်၊ ခုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို တကယ်အာရုံပြု၊ တကယ်အားထုတ်လို့သိကြတော့ကာ အဲ ဒီပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာမှာ ဘဝသံသရာကမှီလိုက်နေတဲ့ ကိလေသာ,ကံဟာ ပျောက် မသွားဘူးလား။ အဲဒီလိုပျောက်သွားရင် ဒီကိလေသာ,ကံကြောင့် ဖြစ်ထိုက် တဲ့ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဒန္ဓာဟာ ချုပ်မသွားဘူးလား၊ အေး...အဲဒါမှ အကြောင်းအ ကျိုးပြတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်လို့ဆိုရမယ်။ စကားက နှစ်ထပ်ဖြစ်နေတယ်။ ဒီနှစ်ထပ် ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိဖို့လိုတယ်။

ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာသာချုပ်တယ်လို့ အောက်မေ့နေကြတယ်။ ချုပ်

ရမဲ့ခန္ဓာက ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟခန္ဓာ။ အမှန်က ကာလဝိမုတ်၊ ကံအထမြောက်ခြင်းကြောင့် ဒီလိုကိုမိပြီး အကျိုးဝိပါက်ပါနေတယ်။ ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်ဘူး၊ နောင်ကေန္တလည်း ဖြစ်လတ္တံ့မဟုတ်ဘူး။ ဒီအကြောင်း မချုပ်ရင် သူဖြစ်မယ်၊ ဒီအကြောင်းဟာ မဂ်နဲ့သတ်ပစ်လိုက်လို့ ချုပ်သွား ပြီလို့ဆိုရင် သူ့မဖြစ်တော့ဘူး။ ဖြစ်ဖို့ရာခန္ဓာ မဖြစ်တာကိုပင် နိရောဓ ခေါ်တယ်။

ဒေသနာကတော့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများရာမှာ သတိသည်ဒုက္ခသစ္စာ၊ ရှေးအကြောင်းဖြစ်တဲ့လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ၊ ၎င်းဒုက္ခ သမုဒယနှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်းရာသို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ လို့ ဒီလိုသာမညဖွဲ့သွားတယ်။ သာမညဖွဲ့သွားပေမဲ့ အထဲနှိုက်ကြည့်စရာအဓိပ္ပါယ်တွေက အလွန်များတယ်။

ဒါဖြင့် ပစ္စယသမ္ဘူတအားဖြင့် အကြောင်းအကျိုးဆက်ပြီးနေတဲ့ခန္ဓာသည် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ၎င်းခန္ဓာ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကိလေသာ၊ကံ၊က သမုဒယသစ္စာ၊ အဲဒီသစ္စာနှစ်ပါးက သိရမဲ့သစ္စာနှစ်ပါး။ ဒီသစ္စာနှစ်ပါးကိုသိတော့မှ ဒီဒုက္ခသစ္စာမှာ အနုသယအားဖြင့် မှီတွယ်ပြီးလိုက်နေတဲ့ကိလေသာနဲ့ ၎င်းကိလေသာကြောင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ခန္ဓာ၊ အဲဒါ ချုပ်ငြိမ်းရမဲ့နိရောဓသစ္စာ...နော်၊ အဲဒီချုပ်ရမဲ့ သမုဒယကလည်း ဖြစ်နေတဲ့သမုဒယ မဟုတ်ဘူး။ ကိန်းနေတဲ့ သမုဒယ။ ဒီသမုဒယကြောင့် ဖြစ်လိုက်တဲ့ခန္ဓာကလည်း ဖြစ်ဆဲခန္ဓာမဟုတ်။ ဖြစ်ထိုက်တဲ့အနေနှင့်သာ သူကိန်းပါနေတယ်။ အမှန်က ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်တဲ့ အဲဒီ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရမှာ။

ဒီသမုဒယနဲ့ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း၊ ဒုက္ခသိကြောင်း၊ သမုဒယပယ်နိုင်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊သမ္မာသင်္ကပ္ပအစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သီလကုသိုလ် သမာဓိကုသိုလ် ပညာကုသိုလ်ဆိုပါတော့။ သီလကုသိုလ်က သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိကုသိုလ်က သမာဓိမဂ္ဂင်-၃ပါး၊ ပညာကုသိုလ်က ပညာမဂ္ဂင်-၃ပါး။

ဒီတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုပေမဲ့ အမှန်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာပါဘဲ။ အကျဉ်း ချုပ်အားဖြင့်သိဖို့က အပြစ်ကင်းသောစိတ်သည် သီလ၊ ငြိမ်သက်သောစိတ် သည် သမာဓိ၊ အမှန်သိသောစိတ်သည် ပညာ။ အဲဒါတွေဖြစ်အောင်လုပ်ရ မယ်။ အပြစ်ကင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်အောင်လုပ်၊ ငြိမ်သက်တဲ့ စိတ်ဖြစ်အောင်လုပ်၊ အမှန်သိသော စိတ်ဖြစ်အောင်လုပ်၊ ခက်တာက ငြိမ်သက်တဲ့စိတ်နဲ့အမှန်သိတဲ့ စိတ်က မခက်ဘူး။ အပြစ်ကင်းတဲ့စိတ်က ခက်နေတာ။ အပြစ်ကင်းတဲ့စိတ် ကိုမရနိုင်ကြဘူး၊ အေး...အဲဒါကိုရအောင် ကြပ်ကြပ်လုပ်ရမယ်၊ **အပြစ်ကင်း တဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်လိုမှရမယ်၊ “သတိ”အထမြောက်မှရမယ်**၊ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ်ရတာနော်၊ သတိပဋ္ဌာန်ကိုလုပ်လို့ သတိအထမြောက်တဲ့ အခါ အပြစ်ကင်းသောစိတ် ငြိမ်သက်တဲ့စိတ် အမှန်သိတဲ့စိတ်တွေ မဖြစ် နိုင်ဘူးလား။ ဖြစ်ရင် အဲဒါ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမပြည့်စုံဘူးလား။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြည့် စုံရင် ဒုက္ခသစ္စာသိဖို့ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ဖို့ နိရောဓကိုမျက်မှောက်ဆိုက် ရောက်ဖို့ ခက်ပါအုံးမလား။

ဒါဖြင့် သစ္စာလေးပါးမှာဘာလိုရင်းလဲ၊ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ**သာ လိုရင်း။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်တဲ့သီလ၊ မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်တဲ့သမာဓိ၊ မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်တဲ့ပညာမျိုး။ အစိတ်စိတ်အားဖြင့်ပြောရမယ်ဆိုရင် “သတိ” အထမြောက်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ...သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်ပြီ။ ဒီတော့သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်တဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ၏ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ အ သက်မွေးမှု အပြစ်မရှိတော့ဘူး၊ စင်ကြယ်နေပေါ့ကိုး၊ အဲဒီ ကိုယ်ကာယကံ မှု ကိုယ်ဝစီကံမှု ကိုယ်အသက်မွေးမှု မပြစ်မရှိတာကိုပြန်စဉ်းစားလိုက်တော့ အောင်မလေး...ချမ်းသာလိုက်တာ...ဟေ့။ တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် ဒီချမ်းသာမှု မျိုး ငါ့မကြုံဖူးဘူး...ဟ...ဟုတ်လား။

သီလစင်ကြယ်မှုကြောင့် ချမ်းသာတဲ့အချမ်းသာကို ကိုယ်တွေ့တွေ့ ရတယ်။ လောကမှာဘယ်လိုချမ်းသာနဲ့မှမတူတဲ့ ချမ်းသာကိုတွေ့ရမယ်။ အဲဒီ

ချမ်းသာမျိုးရတော့မှ သုခံသမာဓတ္ထာယ၊ ဒီချမ်းသာမျိုးက သမာဓိမှန်သို့ ရောက်စေတယ်။ သမာဓိမှန်ရောက်တော့မှ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိဆိုတဲ့အတိုင်း ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်ကိုမြင်တော့တာပေါ့။

ဒီတော့ သမာဓိမှန်ရောက်တာက သမာဓိမဂ္ဂင်၊ ဟုတ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်ကိုမြင်နိုင်တာက ပညာမဂ္ဂင်၊ “သီလ” အထမြောက်လို့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ဖြစ်တာက သီလမဂ္ဂင်နော်။ **မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာလည်း လိုရင်းက “သတိ” အထမြောက်အောင်ဘဲ** လုပ်ရမယ်၊ သတိအထမြောက် အောင်လုပ်ရမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ဖြစ်သမျှ “သတိ” မလွတ်ကြပါစေနဲ့ အကောင်းအဆိုးလည်းရွေးမနေနဲ့။ ကောင်းတာဖြစ်မှလုပ်ရမယ်ဆိုရင် ဖြင့် မင်းတို့မလုပ်နဲ့တော့။ မင်းတို့ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ကောင်းတာကိုမဖြစ်ဘူး။ မကောင်းတာချည်းဘဲဖြစ်မှာဘဲ၊ မကောင်းတာဖြစ်ပေမဲ့ “သတိ” မလစ်စေနဲ့ လို့ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ ဒါဖြင့် အလုပ်ကကောခက်သလား၊ ဘာတုန်း။ **သိ-သိ သိ-သိ** ပေါ့၊ အလုပ်ကဘာခက်သလဲ၊ ဒါဖြင့်တရားလည်းသိပြီ၊ လုပ်လည်း လုပ်တတ်ပြီ၊ ဘာလိုသလဲ။ လုပ်ဖို့ဘဲလိုပါတယ်။ လုပ်ဖို့လိုသည်ဖြစ်သော ကြောင့် **“သတိတရား”** ကို အထမြောက်အောင် ကြိုးစား၍ လုပ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါဘုရား။

“ဝကြံ” “အာနာ” “ဝေဒနာ” “ရင်စိုက်” လေးခု၌ “သိ” လိုက်၍သာနေရမည်။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့
ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မေတ္တာပို့ဘာဝနာ

မေတ္တာ ၄ ပါး။

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါအားလုံး.....

၁။ အဝေရာဟောန္တု၊ ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ။

၂။ အဗျာပဇ္ဇာဟောန္တု၊ စိုးရိမ်ကြောင်ကြ ကင်းကြပါစေ။

၃။ အနိဿာဟောန္တု၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းကြပါစေ။

၄။ သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရန္တု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိ၍
မိမိကိုယ်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

ကရုဏာ။

၁။ ဒုက္ခာမုစ္စန္တု၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြပါစေ။

မုဒိတာ။

၁။ ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တု၊ ရဲမြဲတိုင်းသောစည်းစိမ်
ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်း ကင်းကြပါစေ။

ဥပေက္ခာ။

၁။ ကမ္မသကာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိကြပေကုန်လိမ့်မည်။